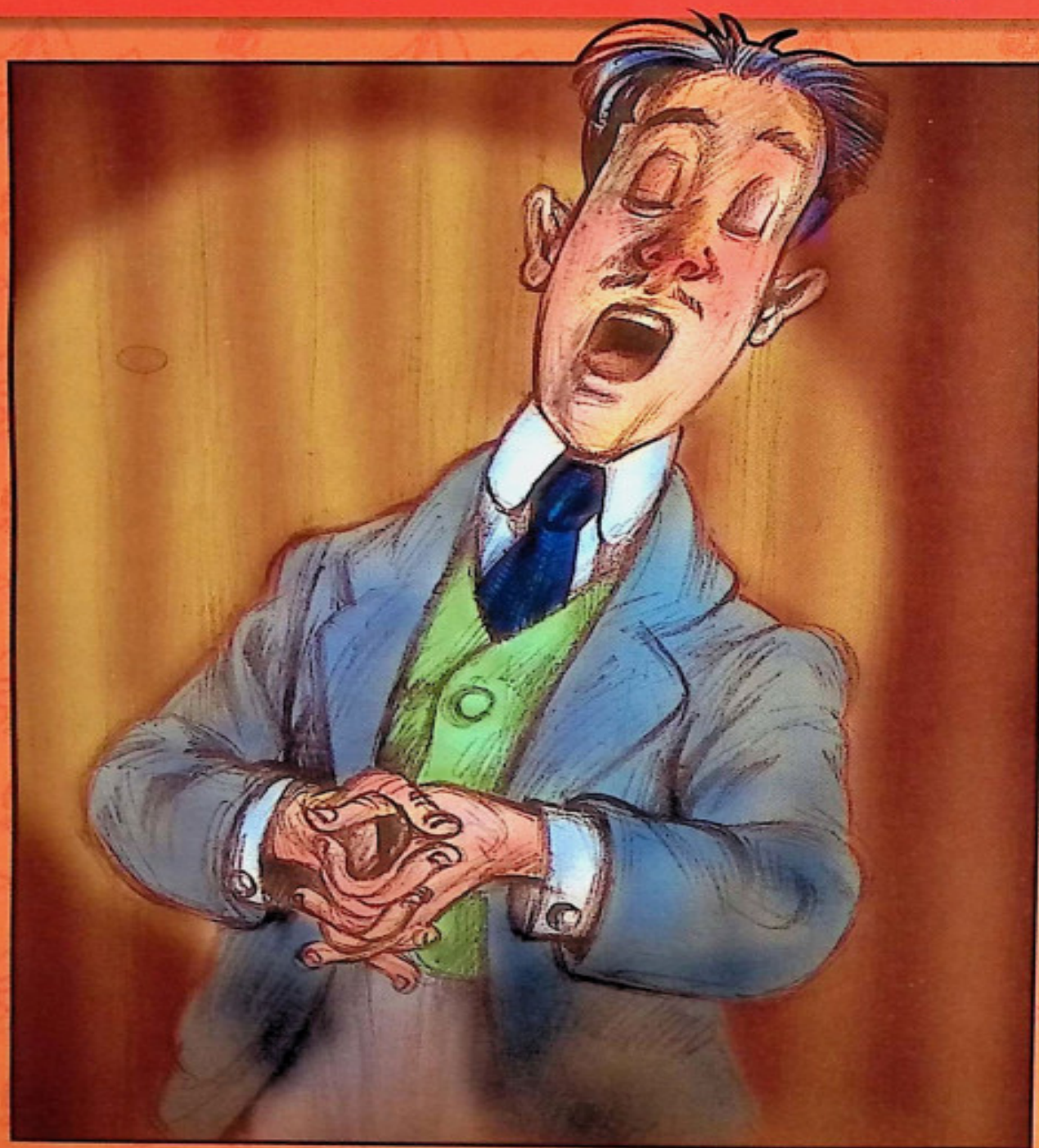

П.Г.УДЖАУС

Човекът с двата леви крака

ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА • КРОНОС •

П. Г. УДХАУС
ЧОВЕКЪТ С ДВАТА ЛЕВИ
КРАКА

Превод: Стоян Бабалев, Красимира Маврова

chitanka.info

Запратен от желязната ръка на леля Агата в Америка, Бърти Устър се впуска в спасителна мисия, която цели разделянето на братовчед му Гъси от красива водевилна звезда. Но за негов ужас събитията вземат неочакван обрат.

Героите и от останалите тринадесет разказа ще се погрижат за доброто ви настроение, защото обитават един свят, чиито закони са дело на ведрия ум на Създателя Удхаус и единствени господари там са Слънцето, Любовта и Веселието.

СПАСИТЕЛНАТА МИСИЯ НА БЪРТИ УСТЪР

Сервира ми го преди закуска.

Само тези пет думи са достатъчни, за да добиете представа що за брутален човек е леля ми Агата. Бих могъл да продължа до безкрай с термини като наглост, церберщина и пълно незачитане на околните, но ще се огранича да добавя само, че ме измъкна от леглото някъде по малките часове, за да чуя сензационните ѝ новини. Едва ли е било единайсет и половина, когато Джийвс, икономът ми, ме събуди и обяви:

— Госпожа Грегсън е дошла да ви види, сър.

Първо си помислих, че става дума за някаква нейна проява на сомнамбулизъм, но изпълзях от леглото и се намъкнах в един халат. Твърде добре познавах леля Агата, за да съм наясно, че щом е дошла да ме види, значи ще ме види. Просто такъв тип жена е.

Тя седеше на един стол, изпъната като гвардеец, и гледаше втренчено в една точка. Щом се приближих, тираничната ми родственица ме погледна критично по обичайния си противен начин, който неизменно ме караше да се чувствам така, все едно имам желатин вместо гръбначен стълб. Леля Агата е от типа жени с фелдфебелски наклонности. Обзалагам се, че кралица Елизабет Първа е била нещо подобно на нея. Командва съпруга си, Спенсър Грегсън, един нещастен човечец от фондовата борса, като звероукротителка. Командва също и братовчед ми Гъси Манъринг-Фипс. Командва и етърва си — майката на Гъси. И най-лошото — мачка и мен с железния си ботуш. Има поглед на риба човекоядец и е способна да те убеди и в най-абсурдните неща.

Смея да кажа, че на тоя свят има хора — хора от закалена стомана, нали разбирате — които не би могла да уплаши, но ако човек е като мен, любител на спокойния и улегнал живот, той просто се свива на топка при нейното приближаване и само се надява да му се размине най-лошото.

Опитът ми ме е научил, че когато леля Агата иска да направиш нещо, ти просто го правиш. В противен случай има да се чудиш какво толкова са се притеснявали хората от Средновековието, когато са имали вземане-даване с Испанската Инквизиция, например.

— Здравей, лельо Агата! — опитах се да придам бодрост на гласа си аз.

— Бърти, ама как изглеждаш само. Да не си махмурлия? — ме сръфа на секундата тя, както си й беше обичаят.

Под погледа ѝ се почувствах като зле опакован с амбалажна хартия пакет. Никога не съм във форма рано сутрин. Казах ѝ го.

— Рано сутрин! Аз закусих преди три часа и оттогава се разхождам в парка и се опитвам да си събера мислите — отвърна ми тя и в погледа ѝ прочетох пълно неразбиране.

Ако се налагаше да закусвам в осем и трийсет, щях да се разхождам по брега на Темза, с надеждата да сложа край на всичко в дълбоките води.

— Много съм разтревожена, Бърти. Затова дойдох при теб — продължи тя.

Веднага ми стана ясно, че се кани да захване някаква дълга история и с отпаднал глас призовах Джийвс да донесе чай. Без да изчака да влея поне малко билков живец в дремеците си вътрешности, тя поде разпита.

— Какви са най-близките ти планове, Бърти?

— Смятам да поизляза и да хапна нещо за обяд, после може би да намина през клуба, и след това, ако се чувствам достатъчно укрепнал, сигурно ще прескоча до Холтън Нийд за един голф.

— Не ме интересуват твоите поизлизания, наминавания и прескачания — прекъсна ме грубо тя. — Питам те дали имаш някакви сериозни ангажименти за следващата седмица.

Подуших опасност.

— Разбира се! Купища! Милиони! Всичко е резерве!

— И какви са те?

— Ами, не съм съвсем сигурен — казах аз и с пантофа си внимателно изрисувах полукръг по килима.

— Така си и мислех — бодро викна леля ми Агата. — Нямах никакви ангажименти. Много добре, в такъв случай. Искам незабавно да заминеш за Америка.

— Америка! — изхълцах аз.

Не забравяйте, че тази заповед ми бе сведена на празен стомах, веднага след първия полет на чучулигата.

— Да. Америка. Предполагам, че си чувал за Америка?

— Но... защо Америка?

— Защото братовчед ти Гъси е там. Той е в Ню Йорк и не мога да го докопам — започна със секретната информация леля ми.

— И какво прави там Гъси? — любопитствах аз с тайната надежда за скорошна закуска.

— Прави се на абсолютен идиот.

За човек, който познава Гъси така добре както аз, последните думи бяха храна за безброй догадки.

— По какъв начин?

— Изгубил си е ума по някаква.

Като имах предвид последните изпълнения на Гъси, това прозвуча съвсем правдоподобно. Откакто за първи път започна да разполага с някакви средства, Гъси постоянно си губеше ума (колкото и в оскъдни количества да беше) по някакви. Просто си беше такъв. Но тъй като някаквите никога не си губеха ума по него, след това нямаше опасни последствия.

— Сигурна съм, че знаеш много добре защо Гъси е отишъл в Америка, Бърти — продължи скъпата ми родственница и ме погледна с толкова студен поглед, че на всеки ескимос биха изпопадали зъбите от лъхация студ. — Спомняш си колко откачен беше чичо ти Кътбърт.

Имаше предвид покойния баща на Гъси, глава на семейството и съм длъжен да потвърдя, че това беше самата истина. Никой не обичаше чичо Кътбърт повече от мен, но на всички е известно, че когато става въпрос за пари, той е най-големият будала в анализите на историята на нашата велика нация. Имаше страст към прахосничеството. Заложеше ли на кон, това можеше да бъде само четириногло, което ще хване артрит още по средата на надбягванията. Имаше система за спечелване на банката в казината на Монте Карло, която караше администрацията да закача цветни знаменца и да бие празнично камбани още щом го видеха да влиза в игралния дом. Накратко, скъпият чичо Кътбърт беше такъв прахосник, че наричаше семейния адвокат кръвожаден вампир, защото не му позволяваше да

изсече горите в имението, за да събере още някоя хилядарка за харчене.

— Той остави на леля ти Джулия твърде малко пари за жена с нейното положение. Буковите гори се нуждаят от добро поддържане. Горкият Спенсър, въпреки че прави всичко възможно да помага с каквото може, не разполага с неограничени средства. Съвсем ясно е защо Гъси отиде в Америка. Не блести с някакъв ум, но е привлекателен и въпреки че няма благородническа титла, Манъринг-Фипс е едно от най-добрите и стари семейства в Англия. Беше се снабдил с прекрасни препоръчителни писма и когато писа до вкъщи, че се е запознал с най-очарователното и красиво момиче на света, аз бях истински щастлива. Той продължи да говори ентусиазирано за момичето в още няколко писма и тази сутрин се получи едно, в което пише, някак си между другото, в послепис, че той знае колко либерални са възгледите ни и че е сигурен, че няма да имаме нищо против нея само поради факта че е оперетна актриса.

— Мили Боже! — извиках аз завладян от драматизма на разказа.

— Беше като гръм от ясно небе — продължи леля ми, като не обърна никакво внимание на адекватната ми реакция като публика. — Името на момичето, ако не се лъжа, е Рей Денисън и според Гъси тя се занимава с нещо, което обяснява като изключително. Била популярна звезда. Що за позорно представление трябва да е това, нямам никаква представа. Като друга препоръка той твърди, че е изправила цял Моузенщайн на крака миналата седмица. Що за човек или място е това Моузенщайн, не мога да ти кажа.

— Господи! — промълвих аз. — Това трябва да е нещо като... Е, кажи-го-де... нещо като предопределеност ли, какво?

— Не те разбирам.

— Виж, лельо Агата, сигурен съм, че ще разбереш. Наследственост и прочее. Ако нещо ти е в кръвта, то си остава там за цял живот. Ясен ли съм сега?

— Не говори глупости, Бърти — рязко ме прекъсна фамилният цербер.

Не беше права. Това не бяха нито глупости, нито пък случайно предположение. Никой не говори за това, а и фамилията се опитва да забрави този факт в продължение вече на двацет и пет години, но е известно на всички, че леля Джулия, майката на Гъси, е била актриса

от водевила и то много добра, доколкото знам. Когато чичо Кътбърт я видял за първи път, играела пантомима на Друри Лейн. Това е било преди да се родя, разбира се, и много преди да съм достатъчно голям, за да ми направи впечатление, че цялата фамилия е взела нещата присърце, а леля Агата е запретила ръкави и се заела с образователна дейност. След време дори и с микроскоп не бихте различили леля Джулия от потомствена аристократка.

Жените се адаптират толкова бързо!

Един мой приятел се ожени за Дейзи Тримбъл от Гейъти и сега, когато я срещна, ми се иска да си плюя на петите и да офейкам. Та, каквато ти е съдбата, такава си е. Нищо не можеш да направиш. В жилите на Гъси течеше водевилна кръв и изглежда тя диктуваше неговото поведение или както там го наричат.

— Не са глупости — казах аз, защото тия неща с наследствеността живо ме интересуват, — може би това се превръща в семейна традиция, както пише в книгите — нещо като Проклятието на семейство Манъринг-Фипс. Може би мъжете в рода трябва да се женят за водевилни актриси от сега нататък. Чак до как-се-казваше-там поколение.

— Бъртрам, не ставай идиот. Има един мъж в рода, който определено няма да го направи и това е Гъси. А ти заминаваш за Америка да го спреш — отсеке родственицата ми с глас, от който слепоочията ми завибрираха.

— Но защо аз?

— Защо ти? Започваш да ме ядосваш, Бърти. Не те ли е грижа за семейството? Ти си твърде мързелив, дори да се опиташ да извършиш нещо за доброто си име, но поне можеш да попречиш на Гъси да ни опозори. Заминаваш за Америка, защото сте братовчеди с Гъси, защото винаги си бил най-добрият му приятел и защото си единственият член на семейството, който не върши абсолютно нищо, освен да играе голф и да обикаля нощните барове.

— Участвам и в залагания — опитах се да увелича трудовите си навици аз, но веднага бях срязан.

— И, както сам казваш, прахосваш пари като идиот в разни съмнителни вертепи. Ако ти трябва още една причина, заминаваш, защото така ще ми направиш лична услуга.

Това, което имаше предвид беше, че ако ѝ откажа, тя щеше да употреби цялото си влияние и изобретателност, за да направи от живота ми истински ад.

Леля ми Агата впи всепроникващия си поглед в мен. Не познавам никого, който така добре да имитира Стария Моряк^[1].

— Значи, тръгваш веднага, нали, Бърти? — осведоми се леля ми Агата.

Не се забавих с отговора.

— О, да! — казах аз. — Разбира се.

Джийвс влезе с подноса за чай.

— Джийвс — обърнах се аз към него, — заминаваме за Америка в събота.

— Много добре, сър — отвърна той. — Кой костюм ще носите?

Ню Йорк е голям град, удобно разположен на ръба на Америка, така че като слезеш от парахода, без усилие се намъкваш право в него. Не можеш да се объркаш. Слизаш по стълбичката и ето те в самия град. Единственото възражение, което може да се отпрати, е, че веднага се губиш в тълпата.

Оставих Джийвс да ми пренесе багажа покрай сбирщината подозрителни пирати, които тършуваха за скрити съкровища между новите ми ризи и се отправих към хотела на Гъси, където помолих бандата служители на рецепцията да го повикат.

И тогава дойде първият шок. Той не беше там. Помолих ги да помислят пак и те пак си помислиха, но без резултат. Огастъс Манъринг-Фипс отсъстваше напълно от хотелския регистър.

Признавам, че ударът бе тежък. Показах се сам в непознат град и нямах никаква следа от Гъси. Какъв трябваше да бъде следващият ми ход?

Чистосърдечно признавам, че не съм от най-големите мислители рано сутрин. А причината е само една — мозъкът ми не може да набере достатъчно инерция чак до късния следобед. Именно това породило колебанията по отношение на следващите ми действия. Воден от някакъв инстинкт, обаче, отворих една врата в далечния край на фойето и се озовах в просторна стая с огромна картина, която заемаше цяла една стена. Под картината имаше тезгях, а зад него

момчета в бели униформи сервираха питиета. Знаете ли, в Ню Йорк барманите са мъже, не жени. Луда работа!

Оставих се в ръцете на един от тях. Оказа се разбран тип и затуй му доверих за спънката в мисията ми. Попитах го как да постъпя при това положение.

Той ми каза, че в такива заплетени случаи препоръчва „бръснещата светкавица“ — негово собствено изобретение. Каза ми още, че това средство се ползвало изключително успешно от зайци, които трябва да влязат в неравен двубой с мечки гризли и само в един от случаите мечката е издържала цели три рунда! Така че приех две дози от гърмящата смес и, о, небеса! — човекът беше напълно прав. Щом пресуших втората, като че ли огромен камък падна от сърцето ми и с ведрата душа излязох навън да поразгледам града.

Бях изненадан да видя толкова много хора по улиците. Навсякъде гъмжеше от народ, все едно че бе ранно утро. В трамваите пътниците пътуваха направо един върху друг. Сигурно бързаха по работа. Симпатяги!

Най-интересното беше, че след първоначалното ми стъписване от това огромно количество кипяща енергия около мен, нещата вече не ми се струваха толкова странни.

Говорил съм с хора, посетили Ню Йорк, и те са на същото мнение. Като че ли има нещо във въздуха — или озона, или фосфатите, или нещо друго, което дърпа връвта на задръжките ти. Изпълваш си с някаква празнична свобода, ако разбирате какво имам предвид, която пулсира в кръвта ти, дава ти сили и те кара да чувстваш, че:

*Бог е горе на небето.
Всичко е наред в света.*

и изобщо не ти пука, ако си обул два различни чорапа. Не бих могъл да се изразя по-добре, ако кажа, че единствената мисъл, която ми се въртеше в главата, докато се шляех из едно място, което тук наричат Таймс Скуеър, беше, че от леля Агата ме делят три хиляди мили вода.

Има някаква странна закономерност в търсенето на загубени неща. Ако ровиш за изчезнала игла в купа сено, няма да я намериш.

Ако обаче пет пари не даваш дали ще видиш повече проклетата игла, още при първото бръкване в сеното, тя се забива в пръста ти.

Бях направил не повече от два тегела из площада, зяпайки забележителностите, а изобретението на бармана сгряваше жилите ми и чувствах, че изобщо не ме е грижа дали ще видя повече Гъси, когато изведнъж зърнах старата си дружка, цял-целеничък, да излиза от един дом надолу по улицата.

Извиках името му, но той не ме чу, така че се затичах след него и го настигнах точно когато влизаше в някакъв офис на първия етаж. На вратата имаше табела с надпис „Ейб Рийзбитър, театрален агент“, а отвътре се чуваха гласове на много хора.

Гъси се обърна и втренчи поглед в мен.

— Бърти! Какво, по дяволите, правиш тук? — ревна той, като в същото време се зае усърдно да изтупва задната горна част на сакото ми. — Откъде изникна? Кога пристигна?

— Пристигнах тази сутрин, минах през хотела ти, но ми казаха, че не си там. Не са и чували за теб — информирах го веднага.

— Под друго име съм — съзаклятнически призна моят стар другар от детските дни. — Сега се наричам Джордж Уилсън.

— Но защо, по дяволите?

— Ами опитай се да се наричаш Огастъс Манъринг-Фипс тук, в Америка и виж какво ще се случи. Ще се чувстваш като пълен глупак. Не познавам добре нравите на американците, но голяят факт е, че това не е място, където можеш да се наричаш Огастъс Манъринг-Фипс. А има и още една причина. Ще ти кажа по-късно. Бърти, аз се влюбих в най-милото момиче на света.

Горкият малоумник ме погледна с такъв триумфиращ поглед, застанал пред мен с отворена уста и очакващ поздравления, че просто сърце не ми даде да му кажа, че вече знаех за всичко това и бях дошъл в тази страна с благородната мисия да му попреча нещата да се задълбочат.

Така че го поздравих.

— Благодаря ти много, старче — каза той. — Малко набързо стана, но мисля, че всичко ще бъде наред. Ела с мен и ще ти разкажа всичко.

— А ти какво правиш тук? Това място ми се вижда малко подозрително — подхвърлих с цялата сериозност на загрижен роднина

и се заоглеждах.

— Това е само част от цялата история. Ще ти разкажа всичко.

Отворихме вратата, на която пишеше „Чакалня“. Никога не бях виждал толкова претъпкано място. Тълпата караше стените да се издуват.

Гъси обясни:

— Професионалисти. Артисти от мюзикъла, нали разбираш, дошли са да се видят със стария Ейб Рийзбитър. Днес е първи септември, започва сезонът на водевила.

Аз кимнах без разбиране.

— Ранната есен — продължи Гъси, който си пада малко поетична душа, — е пролетта за водевила. Щом август наближи края си, най-бляскавите звезди на комедията изникват като пролетни цветя, кръвта закипява в жилите на въжеиграчите, миналогодишните акробати се събуждат от летния си сън и замислено се връзват на фльонги. Прииждат от цялата страна. Искам да кажа, че това е началото на новия сезон и всички тръгват на лов за ангажименти.

— А ти какво търсиш тук?

— Трябва да се видя с Ейб за една работа. Ако видиш един мъж с гуша на петдесет и седем ката да излиза от тази врата, сграбчи го, защото това е Ейб. Той е един от онези типове, които отбелязват всяка своя нова стъпка нагоре в обществото като си пускат по още една дипло на гушата. Казвали са ми, че в края на миналия век е имал само две. Ако го докопаш, помни, че за него съм Джордж Уилсън.

— Каза, че ще ми обясниш тази история с Джордж Уилсън, Гъси — напомних му аз.

— Ами, нещата стоят така...

И точно в този момент добрият стар Гъси млъкна, скочи като пощръкляла бълха и се хвърли с неподозирана енергичност към един невероятно дебел тип, който току-що се бе появил. Всичко живо искаше да се докопа до него, но Гъси беше взел добра преднина и останалите певци, танцьори, жонгльори, акробати и комедианти трябваше си признаят, че той е победителят и отново се върнаха по местата си, а аз и Гъси влязохме в кабинета.

Господин Рийзбитър запали пура и ни изгледа тържествено над внушителния си набор от гуши.

— А сега нека да ти кажа нещо — обърна се той към Гъси. — Слушай внимателно!

Гъси демонстрира нужната почтителност и внимание. Господин Рийзбитър се замисли за момент и изтръска пепелта в плювалника с точен параболичен обстрел от ръба на бюрото.

— Слушай внимателно — повтори той. — Наблюдавах те на репетиции, както обещах на госпожица Денисън. Не е зле като за аматьор. Имаш много за учене, но си талантилив. Което означава, че мога да те уредя за четири представления на ден, ако се съ согласиш на трийсет и пет долара седмично. Не мога да направя нищо повече, а не бих направил дори и това, ако не беше младата дама. Да или не. Какво ще кажеш?

— Съгласен — промълви Гъси с пресъхнало гърло. — Благодаря ви.

Навън в коридора Гъси бълбукаше нечленоразделно и от време на време ме пляскаше по гърба с ентузиазъм.

— Бърти, приятелю, всичко е наред. Аз съм най-щастливият човек в Ню Йорк.

— И сега какво?

— Ама нали бях започнал да ти разправам? Бащата на Рей е бил дълго време в бранша. Това е било много отдавна, обаче съм чувал да говорят за него — Джо Данби. Бил е много известен в Лондон, преди да дойде в Америка. Готин тип е, обаче е инатлив като магаре и е категорично против Рей да се омъжи за мен, понеже не съм от бранша. Не ще и да чуе. Но ти нали си спомняш, че в Оксфорд можех да изпея всякаква песен и то доста добре, така че Рей се залепи за Рийзбитър и го накара да обещае да дойде да ме види на репетиция и да ми уреди ангажимент, ако му харесам. Той много я цени. Та милото момиче се зае да ме обучава и сега, както много добре го чу, съм ангажиран за трийсет и пет долара на седмица.

Подпрях се на стената, за да не се срутя на земята в безформена купчина. Ефектът на двата стимуланта от бара на хотела беше започнал да отслабва и се почувствах доста безсилен. Като през някаква мъгла ми се мярна образът на леля Агата в момента, в който разбира, че главата на семейство Манъринг-Фипс ще се появи на сцената във водевилно представление.

Леля Агата е вманиачена на тема „честта на фамилията“. Манъринг-Фипс са били тачен и издигнат род още когато Уилям Завоевателят е бил малко момче и е шляпал из калта с боси крака и прашка. От векове са се обръщали към кралете на малко име и са подпомагали графове с дребни суми за наема. Така че според нея е недопустимо един Манъринг-Фипс да опетни фамилния герб с някаква дебилщина. Но не беше по силите ми да си представя какво щеше да каже леля Агата, когато узнае ужасяващата новина. И разбира се, цялата вина щеше да се стовари на моите невинни плещи.

— Хайде да се връщаме в хотела, Гъси — предложих плахо. — Там има едно момче, което забърква едни неща с име „бръснещата светкавица“. Нещо ми подсказва, че имам нужда от една. И извини ме за минутка, Гъси, но трябва да пусна една телеграма.

Вече ми беше станало ясно, че леля Агата е избрала не когото трябва да измъкне Гъси от лапите на Американския водевил. Нуждаех се от подкрепление. За момент си помислих да й телеграфирам да пристига веднага, но разумът ми подсказа, че това би било твърде пресилено. Имах нужда от помощ, но не чак в такъв мащаб. Затова реших да не стигам до крайности и изпратих светкавична телеграма до майката на Гъси.

— Какво пишеше в телеграмата? — попита ме Гъси по-късно.

— Нищо особено. Че съм пристигнал благополучно, такива работи — отговорих с възможно най-искрения си тон.

Началото на кариерата на Гъси във водевила бе поставено следващия понеделник в един отдалечен от центъра игрален салон, където от време на време прожектираха филми и в промеждутъците се играеше по някой водевил. Бяха нужни много усилия, докато Гъси навлезе в прилична форма. Изглежда той приемаше моята помощ и заангажираност като нещо съвсем естествено и аз не можех да го разочаровам. Единствената ми надежда, която ставаше все по-голяма, докато го слушах как репетира, беше, че първото му представление ще бъде такъв грандиозен провал, че нямаше да посмее повече да се мерне пред публика. И понеже това автоматически щеше да осуети и бъдещия му брак, смятах, че най-доброто решение е да оставя нещата да се развиват в естествения си ход.

Гъси не поемаше никакви рискове. В събота и неделя той репетираше в една отблъскваща зала в помещенията на издателите,

чиито песни беше решил да използва. Един дребосък с гърбав нос смучеше цигара и свиреше на пиано по цял ден. Нищо не бе в състояние да го измори. Като че ли влагаше нещо лично от себе си в цялата тази работа.

Гъси прочистваше гърлото си и започваше:

„Големият влак чака на перо-о-она.“

Дребосъка, (акомпанирайки): „О-о, така ли-и-и? И какво чака-а-а?“

Гъси (сепнат от прекъсването): „Чака ме-е-ен.“

Дребосъка (изненадан): „Ге-е-еб?“

Гъси (придържайки се към темата): „Ме-е-ен!“

Дребосъка (скептично): „Не дума-а-ай!“

Гъси: „Защото заминавам за Тенеси-и-и.“

Дребосъка (предавайки се): „Аз живея в Йонкь-ъ-ърс.“

Така по време на цялата песен пианистчето вмъкваше реплики. В началото горкият Гъси го молеше да престане, но Дребосъка отказваше с думите, че така на песента се вдъхвал повече живец. После се обръщаше за помощ към мен дали наистина на песента й трябва повече живец и аз казвах, че и трябва колкото се може повече. И Дребосъка се обръщаше към Гъси и казваше:

— Видя ли, бе?

Така че Гъси трябваше да се примири.

Той смяташе другата песен да бъде от онези, в които се пее за луна и звезди. С приглушен глас ми каза, че я е избрал, защото била една от песните, които момичето Рей пеела, когато изправяла на крака публиката в Моузенщайн, а и на други места. Този факт като че ли придаваше на песента някаква мистичност.

Едва ли ще ми повярвате, но управителният съвет реши Гъси да се появи на сцена и да започне представлението си точно в един следобед. Предположих, че сигурно се шегуват, защото по това време обикновено той се упътва към някое уютно местенце, където да набави полагащите му се обедни калории, но Гъси отговори, че това е обичайната практика с неутвърдените изпълнители и едва ли ще вкуси отново нещо на обяд, докато не стане звезда. И докато изразявах съчувствието си, разбрах, че за него е напълно естествено аз също да присъствам на представлението му в един часа.

Първоначалните ми намерения бяха да намина късно вечерта, когато — ако все още не е разкъсан от публиката — трябваше да се появи за четвърти път, но не ми беше в природата да изоставям приятел в беда, така че се сбогувах мислено с обяда си, планиран днес за една много прилична кръчма, която бях открил на Пето Авеню, и го последвах.

Когато заех мястото си, прожектираха нещо на екрана. Беше краят на един от ония уестърни, където каубоят скача на коня си и препуска с около сто и петдесет мили в час, за да избяга от шерифа, без да подозира, горкичкият, че може съвсем спокойно да не си дава тоя зор, защото конят на шерифа препуска с триста мили в час без дори да се закашля. Тъкмо щях да затворя очи и да забравя всичко, докато дойде редът на Гъси, когато забелязах, че съм седнал до едно адски красиво момиче.

Всъщност, ако трябва да бъда напълно искрен, ситуацията беше малко по-различна. Когато влязох в салона и видях, че едно адски красиво момиче седи на това място, аз отидох и се тръснах на съседното. А после пристъпих, както можете да се досетите, към изпиване с очи. Искаше ми се да пуснат осветлението, за да мога да я видя по-добре. Беше дребничка, с огромни очи и прекрасна усмивка. Жалко е да се прахосва, така да се каже, такава красота в полумрак.

Изведнъж салонът бе залят от светлина, а оркестърът засвири мелодия, която, въпреки че нямам особено добър музикален слух, ми звучеше някак познато. В следващия миг на сцената се появи Гъси, облечен в пурпурен фрак и с кафяв цилиндър, усмихна се измъчено на публиката, препъна се още при първите си стъпки, изчерви се и захвана песента за Тенеси.

Беше потискащо преживяване. Горкичкият Гъси бе обхванат от такава сценична треска, че гласът му никакъв го нямаше. Звучеше като далечно ехо от миналото, фалцет изпод вълнено одеяло.

За първи път, откакто разбрах, че иска да прави кариера във водевила, почувствах как някаква надежда пропълзва в мен. Съчувствах на нещастното другарче, разбира се, но не можеше да се отрече, че случаят имаше и добрата си страна. Няма балама на света, който би плащал по трийсет и пет долара на седмица за такъв род изпълнение. Това щеше да бъде първото и последно. Щеше да се наложи Гъси да зареже този занаят. Старецът строго щеше да каже:

„Стой далеч от дъщеря ми!“ и с известна доза късмет вече се виждах как вода Гъси към следващия параход за Англия и го предавам цял-целеничък на леля Агата.

Гъси изпя криво-ляво песента и се оттегли сред бурно мълчание от страна на публиката. Последва кратка пауза и след малко той отново цъфна на сцената.

Този път пък като човек, мразен от целия свят. Самата песен не бе особено патетична — в нея се разказваше за влюбени негри-роби, които правят словоизлияния под юнската луна и разни такива неща, но Гъси вложи в изпълнението си толкова печал, че тя зазвуча като погребален химн. Когато стигна до припева, вече бях готов да се разплача. Светът ми се стори толкова отвратителен, щом в него можеха да се случват подобни истории.

Но когато подхвана припева, се случи най-страшното. Момичето до мен се изправи, притвори очи и започна също да пее. Казвам „също“, но това не е точната дума, защото още първите и думи накараха Гъси да млъкне, все едно беше глътнал по погрешка жива риба.

Никога през живота си не се бях чувствал така неудобно, изложен на десетки погледи. Идеше ми да потъна в земята, или поне да вдигна яката на палтото си. Всички като че ли зяпаха мен.

Въпреки агонията, в която се гърчех, успях да зърна Гъси. Старата ми дружка преживяваше странна метаморфоза. Изглеждаше ми силно въодушевен. Трябва да призная, че момичето пееше доста добре и изглежда подейства на Гъси като тонизираща напитка. Когато стигна до края на припева, той го поде, двамата запяха заедно и в края на песента Гъси се бе превърнал в любимец на всички. Публиката викаше „още“ и се успокои чак когато лампите изгаснаха и започнаха да прожектират следващия филм.

След като се съвзех, отидох да видя Гъси. Намерих го седнал на един сандък зад сцената. Изглеждаше като човек, който е имал видение.

— Не е ли прекрасна, Бърти? — попита той в религиозен унес. — И представа си нямах, че ще бъде тук. Тази седмица има представления в Аудиториум и сигурно е изтичала тук в промеждутъка между сутрешното и следобедното представление. Рискувала е да закъснее, за да види първата ми изява. Тя е моят добър ангел, Бърти. Тя

ме спаси. Ако не ми беше помогнала, не знам какво би се случило. Бях толкова нервен, че не знаех какво правя. Сега, след първото ми представление, всичко ще бъде наред.

Добре направих, като изпратих оная телеграма до леля Джулия. Имах нужда от нея. Нещата вървяха към катастрофа, с която не беше по силите ми да се справя.

През следващата седмица се виждахме често с Гъси и той ме запозна с момичето си. Бях представен и на баща ѝ. Той имаше страховито изражение и пъргавите му вежди издаваха непоколебимост. Следващата сряда леля Джулия пристигна. Госпожа Манъринг-Фипс или моята леля Джулия е най-достолепният човек, когото познавам. Липсваше ѝ енергичността на леля Агата, но без да си налага да повишава тон, успяваше още от най-ранното ми детство да ме накара да се чувствам като жалък червей. Не че ме нападеше като леля Агата. Разликата между двете е, че леля Агата ме счита лично отговорен за всички грехове и страдания по света, докато леля Джулия се държи с мене като с човек, който заслужава по-скоро съжаление, отколкото критика.

Ако това не беше исторически факт, бих бил склонен да вярвам, че леля Джулия никога не е играла във водевил. Виждах я по-скоро в ролята на дукеса. Винаги ми е изглеждала така все едно ей сега ще поръча на иконома обяда да се сервира в синия салон с изглед към западната тераса. Леля Джулия излъчва достолепие. И все пак преди двайсет и пет години, както са ми казвали хора, които са били младежи по онова време, тя ги е омайвала в Тиволи в едно представление, наречено „Забава в чайната“, в което, облечена в чорапогачи, пля някакво парче, започващо така: „Тралалала-тарарарам“. Има неща, които здравият разум изобщо не може да си представи и едно от тях е леля Джулия да пее „Тралалала-тарарарам“ по чорапогачи.

Само пет минути след пристигането си тя зачекна болната тема.

— Какво става с Гъси? Защо ми изпрати тази телеграма, Върти?

— Дълга история — казах аз и въздъхнах, — и много объркана.

Ако нямаш нищо против, ще ти я предам като сериал, на части. Какво ще кажеш да отскочим до Аудиториум за малко?

Рей беше удължила ангажиментите си за още една седмица благодарение на огромния си успех през първата седмица. Програмата ѝ се състоеше от три песни. Беше избрала подходящ костюм и декори.

Гласът ѝ беше затрогващ, а тя самата много красива. Изобщо целият ѝ номер беше страхотен.

Леля Джулия не продума, докато не седнахме на местата си.

— От двацет и пет години не съм била в мюзикхол! — тихо призна тя.

Повече нищо не каза, само седеше, вперила поглед към сцената.

След около половин час издигнаха надпис „Рей Денисън“ и залата гръмна от аплодисменти.

— Гледай това изпълнение, лельо Джулия — казах аз.

Тя като че ли не ме чу.

— Двацет и пет години! Какво каза, Бърти?

— Гледай това изпълнение, а после искам да дадеш мнението си.

— Коя е тази? Рей. О!

— Експонат едно — казах аз. — Момичето, за което е сгоден Гъси.

Рей си изпълни номера и залата стана на крака. Не искаха да я пуснат. Трябваше да се връща отново и отново. Когато най-накрая се скри зад завесата, се обърнах към леля Джулия.

— Е? — попитах.

— Хареса ми. Истинска актриса — призна тя и лявата ми вежда се изви така, все едно леля ми Агата ме беше хванала здраво за ухото и още по-здраво ме беше дръпнала.

— А сега, ако нямаш нищо против, да се поразмърдаме малко.

Хванахме метрото в посока театъра, където Гъси припечелваше своите трийсет и пет долара на седмица. За наш късмет само десетина минути след пристигането ни дойде и неговият ред.

— Експонат две — казах аз, — Гъси.

Не зная каква реакция съм очаквал от нейна страна, но във всеки случай не предполагах, че ще седи и наблюдава, без да пророни и дума. Нито един мускул не трепна на лицето ѝ — просто зяпаше Гъси, докато той охкаше, ахкаше и чупеше крехкото си тяло по луната. Жал ми беше за женицата, защото трябва да е било истински шок за нея да види единствения си син в пурпурен смокинг и кафяв цилиндър, но реших, че е най-добре веднага да навлезе в заплетения случай. Ако се бях опитал да ѝ обясня ситуацията без помощта на илюстрации, щеше да ми отнеме цял ден и най-много съвсем щях да я объркам кой за кого иска да се жени и защо.

Бях удивен от напредъка на добрия стар Гъси. Беше си възвърнал гласа и се справяше доста добре с материала. Спомних си за една вечер в Оксфорд, когато, още осемнайсетгодишен по това време, той изпя „Да отидем всички долу на брега след обилна вечеря“, като през цялото време стоя нагазил до коленете във фонтана пред сградата на колежа. В настоящия момент влагаше същата страст в изпълнението си.

След като Гъси се прибра от сцената, леля Джулия дълго седя безмълвна на мястото си, после се обърна към мен. Очите ѝ блестяха странно.

— Какво означава това, Бърти?

Попита тихо, но гласът ѝ трепереше.

— Гъси навлиза в занаята — казах аз, — защото бащата на момичето заявил, че няма да му позволи да се ожени за нея, ако не го стори. Ако си в подходящото настроение, може би няма да имаш нищо против да наминем през Сто трийсет и трета улица, за да поговориш с него. Той е старче с рунтави вежди и е експонат номер три в списъка ми. Мисля, че щом те запозная с него, моята част от мисията е приключена. Ти решаваш.

Семейство Данби живееха в един от онези големи апартаменти в покрайнините, които правеха впечатление, че струват сума пари, а и наистина струваха колкото половин бална зала през четирийсетте. Въведоха ни в гостната и не след дълго се появи старият Данби.

— Добър ден, господин Данби — започнах аз. И точно в този момент откъм лакътя ми дочух сподавен вик.

— Джо! — извика леля Джулия и се подпря на дивана, за да не падне.

За миг старият Данби я изгледа втренчено, след това отвори уста и веждите му щръкнаха нагоре като шпаги.

— Джули!

След това се хванаха за ръцете и падна едно ръкостискане и тръскане, та аз сериозно се уплаших да не си развинтят горните крайници.

Не мога да намеря точните думи, за да ви предам събитието накратко. Настъпилата промяна у леля Джулия направо ме зашемети. Беше забравила за маниерите на грандама и цялата поруменяла, само се усмихваше. Не ми е приятно да споменавам подобни неща за която

и да е от лелите ми, но ще стигна до крайност и ще ви призная — всъщност тя не се усмихваше, а откровено се кикотеше. А старият Данби, който обикновено изглеждаше като кръстоска между римски император с лошо храносмилане и Наполеон Бонапарт в кисело настроение, се държеше направо като разюздан хлапак.

— Джо!

— Джули!

— Скъпи Джо. Представи си само — да се срещнем след толкова време!

— Откъде се появи, Джули?

Не разбрах какво точно става, но се почувствах излишен. Опитах се да вмъкна:

— Леля Джулия иска да поговори с вас, господин Данби.

— Веднага те познах, Джо!

— От двайсет и пет години не съм те виждал и не си остаряла с нито един ден!

— О, Джо, та аз съм старица!

— Но какво правиш тук? Предполагам, че съпругът ти е с теб? — попита Данби и радостта му сякаш се помрачи.

— Мъжът ми почина преди много време, Джо.

Старият Данби поклати глава.

— Не трябваше да се омъжваш за човек вън от бранша, Джули. Не искам да кажа нищо лошо за покойния — не си спомням как се казваше — но не биваше да го правиш. Актриса като теб! Не бих могъл да забравя как разбиваше публиката с „Тралалала-тиририрам!“

— А колко блестящ беше ти, Джо, в това представление — въздъхна леля Джулия. — Спомняш ли си номера с падането по гръб, когато слизаше по стълбите? Винаги съм казвала, че това е най-великото падане, изиграно някога.

— Не бих могъл да го изиграя сега! — призна господин Данби и аз мислено се съгласих с него.

— Спомняш ли си, когато представяхме номера в Кентърбъри, Джо? Помисли си само! В момента Кентърбъри е голям киносалон и старата акула представя ревюта на френски модни къщи.

— Радвам се, че не съм там, за да го видя.

— Джо, кажи ми, защо напусна Англия?

— Ами, имах нужда от промяна. Не, ще ти кажа истината, малката. Бях влюбен в теб, Джули. А ти изчезна, омъжи се за оня — как му беше името — и това ме прекърши.

Леля Джулия го гледаше втренчено. Тя е, както казват хората, добре запазена жена. Не беше трудно да се забележи, че преди двайсет и пет години трябва да е била нещо изключително. Дори сега тя е почти красива. Има големи кафяви очи, гъста посивяла коса и лице на седемнайсетгодишно момиче.

— Джо, искаш да кажеш, че наистина си ме обичал?

— Разбира се, че те обичах. Защо те оставих да обереш целия каймак в „Забава в чайната“? Защо се мотаех наоколо, когато ти пееше „Тралалала-тиририрам“? Помниш ли, когато ти дадох цял пакет с козуначени кифлички, когато заминаваше за Бристъл?

— Да, но...

— Помниш ли, когато ти дадох сандвичите с шунка в Портсмут?

— Джо.

— Помниш ли, когато ти дадох кейка с ким в Бирмингам? Какво си мислеше, че означава това, ако не, че те обичам? Опитвах се стъпка по стъпка да ти го призная, когато ти внезапно изчезна и се омъжи за оня денди. Ето защо не мога да позволя на дъщеря ми да се омъжи за този младеж, Уилсън, освен ако не влезе в нашата професия. Тя е актриса...

— Тя определено е, Джо.

— Гледала ли си я? Къде?

— В Аудиториум, преди малко. Но, Джо. Не трябва да стоиш на пътя ѝ, ако тя иска да се омъжи за мъжа, в когото е влюбена. Той също е актьор.

— Едва сега започва.

— И ти някога си започвал, Джо. Не трябва да се отнасяш с пренебрежение към него, само защото е новак. Знаем, мислиш си, че дъщеря ти ще се омъжи за някой под нейното ниво, но...

— Откъде, по дяволите, знаеш всичко това за младия Уилсън?

— Това е синът ми.

— Твоят син?

— Да, Джо. И току-що гледах представлението му. О, Джо, не можеш да си представиш колко горда се почувствах. Има го в кръвта си. Това е съдба. Той ми е син и сега навлиза в професията. Джо,

нямаш представа какво съм преживяла заради него. Те направиха от мен дама. Никога не съм работила върху себе си толкова, колкото за да се превърна в истинска дама. Постоянно ми повтаряха, че трябва да забравя миналото си, каквото и да ми струва, за да не се срамува синът ми от мен някой ден. Това беше ужасно. Трябваше да се наблюдавам всяка минута в продължение на години и никога не знаех кога мога да кажа нещо не на място или да направя някой гаф. Но успях, защото не исках той да се срамува от мен, въпреки че през цялото време сърцето ми се късаше и исках да се върна там, където смятах, че ми е мястото.

Старият Данби пристъпи към нея и я хвана за раменете.

— Върни се, където ти е мястото, Джули! — извика той. — Съпругът ти не е жив, синът ти е професионалист. Върни се! Въпреки че минаха двайсет и пет години, аз не съм се променил. Аз те обичам. Винаги съм те обичал. Трябва да се върнеш, момичето ми, тук е твоето място.

Лея Джулия преглътна мъчително и се загледа в лицето му.

— Джо! — прошепна тя.

— Тук съм, момичето ми — пресипнало каза Данби. — Ти се завърна. Двайсет и пет години! Ти се завърна и ще останеш!

Тя се хвърли в обятията му и той я прегърна.

— О, Джо! Джо! Джо! — каза тя. — Прегърни ме. Не ме пускай. Помогни ми.

Аз запристъпвах към вратата и излязох от стаята. Чувствах крайниците си кашкавалени, а главата си кънтяща като след двудневна разпивка. Издържам на какво ли не, но тази сцена ми дойде малко много. Налучках опипом пътя навън и магнах на едно такси.

Гъси ми се обади в хотела още същата вечер. Нахлу в стаята ми, сякаш беше негова.

— Бърти — каза той. — Имам чувството, че сънувам.

— Бих искал и аз да се чувствам така, приятелю — отвърнах му и погледнах отново към телеграмата, която бе пристигнала преди половин час от лея Агата. Оттогава я препрочитах през пет минути.

— Прибрахме се с Рей в апартамента й привечер. Кой, мислиш, че беше там? Мама. Държаха се за ръце със стария Данби.

— Нима?

— Седяха един до друг и се държаха за ръце — продължи да бръщолечи Гъси.

- Наистина?
- Ще се женят.
- Точно така.
- И ние с Рей ще се оженим.
- Предполагам.

— Бърти, стари приятелю, чувствам се страхотно. Като се огледам и всичко около мен е прекрасно. Мама се е променила до неузнаваемост. Изглежда с двайсет и пет години по-млада. Двамата с Данби смятат да възкресят „Забава в чайната“ и да го представят с турне.

Аз станах.

— Гъси, стари приятелю, би ли ме оставил. Бих желал да бъда сам. Мисля, че имам мозъчна треска или нещо такова.

— Съжалявам, приятелю, може би Ню Йорк не ти понася добре. Кога смяташ да се връщаш в Англия?

Погледнах още веднъж телеграмата от леля Агата.

— Ако имам късмет, след десет години.

Когато той си замина, взех телеграмата и я прочетох отново. „Какво става?“, пишеше в нея. „Да пристигам ли?“ Погризах молива известно време и след това написах отговора. Не беше лесна телеграма за писане, но мисля, че се справих. „Не“, написах аз. „Стой там, където си. Свободни места в бранша няма.“

[1] Герой от едноименната поема на английския поет Самюъл Т. Коулридж (1772–1834) — Б.пр. ↑

УИЛТЪН НА ПОЧИВКА

Когато Джак Уилтън се появи за първи път в Мароа Бей, на никой от нас дори и през ум не му мина, че това е човек със скрита болка. Имаше нещо у него, което правеше самата идея да звучи абсурдно или щеше да я направи да изглежда такава, ако първоизточникът на информацията не беше самият той. Имаше вид на човек, напълно доволен от живота и от себе си. Беше един от онези хора, на които инстинктивно лепваш етикета „силни“. От него лъхаше на здраве и жизнерадост, а видът му беше едновременно самоуверен и дружелюбен, та още от пръв поглед разбираш, че точно това е човекът, с когото ще споделиш най-голямата драма на живота си. В негово лице откриваш приятеля, на чието крепко рамо можеш да се облегнеш.

Всъщност, точно опитвайки се да се облегне на това крепко рамо, Спенсър Клей се добра до фактите в този случай, а когато младият Клей се докопа до нещо, целият курорт Мароа Бей го научава само за няколко часа, защото Спенсър беше от онези неконтролируеми усти, които поначало не могат да пазят тайна.

Само два часа след разговора на Клей с Уилтън, всички в курорта знаеха, че колкото и весел и сърдечен да изглежда отвън новодошлият, отвътре сърцето му е разяждано от мъка. Това правеше неговите бодрост и приветливост просто героични.

Клей, който се числеше към най-досадните представители на племето на самосъжаляващите се, се беше обърнал към Уилтън, надявайки се да намери в негово лице нов и непредубеден слушател за тъжните си разкази. Бе подхванал репертоара си с някаква история за някакво нещастие. Забравил съм коя точно, но без съмнение беше една от дузината, които имаше на склад. Но всъщност това не е от особено значение. Важното е, че след като го изслушал много търпеливо и учтиво, Уилтън на свой ред му разказал една история, от която колкото и невероятно да звучи Клей онемял. Спенсър не даваше думата без ожесточена схватка, но дори и той се видял принуден да спре да хленчи как е опропастил началния си удар в последната игра на голф,

как са го подигравали на масата за бридж, или за каквото там се самосъжаляваше по онова време, когато човекът отсреща споделял драмата на проваления си живот.

— Помоли ме да си остане между нас — казваше Клей на всеки, когото срещаше, — но, разбира се, на теб мога да се доверя. Само имай предвид, че това е нещо, което той не желае да се разчуе. Сподели го с мен, защото, според думите му, у мен имало нещо, което вдъхва доверие — някаква сила, както той сам се изрази. Така като го гледате и през ум няма да ви мине, че животът за него е изгубил всякакъв смисъл. Не знам дали знаете, но сърцето му е разбито. Разказа ми цялата си история толкова откровено и толкова просто, че бях разтърсен като от електрически ток. Както изглежда, преди време е щял да се жени и дори е бил сгоден и сутринта на самия сватбен ден — на самия сватбен ден — момичето му внезапно се разболяло и...

— И умряло?

— И умряло. Издъхнала в ръцете му. Горкичкият.

— Колко тъжно!

— Абсолютно. Така и не може да го преживее. Няма да кажеш на никой друг, нали, старче?

И Спенсър хуквал, за да разкаже историята на следващия срещнат.

Всички искрено съчувстваха на Уилтън. Той беше такъв добряк, толкова коректен и преди всичко толкова млад, та самата мисъл, че зад искрения му смях се крие ужасна болка, беше убийствена. А изглеждаше щастлив. И само в моменти на откровения, онези редки мигове, когато мъжете разкриват най-съкровените си чувства, нещо подсказваше, че не всичко при него е наред. Ето например, Елъртън, който е перманентно влюбен, успял да го притисне в един ъгъл с намерението да го запознае със сводка от последната си история. Но още щом си отворил устата, на лицето на Уилтън се изписала такава болка, че той веднага млъкнал. По-късно сподели с нас, че в момента, в който осъзнал нетактичната си постъпка, нещо го прерязало като с нож и той тутакси сменил темата на разговора от радостите на любовта с най-добрия начин за излизане от пясъчното препятствие при седмата дупка, което при дадените обстоятелства може да бъде обявено за триумф на тактичността.

Мароа Бей е тихо местенце дори и през лятото. Естествено трагедията на Уилтън бързо стана предмет на много дискусии. Вглеждането в тъжните страни на живота действа отрезвяващо и в началото повечето от жителите и почиващите започнаха да се държат в негово присъствие както близките на покойника на погребение. Но скоро нещата сами си дойдоха на мястото. Уилтън се държеше толкова жизнерадостно, че за нас, останалите, беше абсурдно и неуместно да вървим на пръсти около него и да шушнем. В края на краищата, ако вникнете по-дълбоко в нещата, проблемът си беше негов и само той би могъл да подсказе как да се отнасяме към него. Щом искаше да прикрива болката си под лъчезарна усмивка и да се кикоти като хиена с хиперразвито чувство за хумор, очевидно за нас също бе препоръчително да следваме тази линия на поведение.

Така и направихме и малко по малко фактът, че животът му беше почернен завинаги се превърна почти в легенда. Дълбоко в съзнанието си всеки от нас усещаше горчилката, натрупана в сърцето му и му съчувстваше, но това не помрачаваше всекидневните ни отношения. Само понякога, когато някой като Клей, забравил за личната му драма, се опитваше да го включи в списъка на оплакващите някое свое „нещастие“, болката в очите и внезапното стисване на устните му ни напомняше, че споменът за преживяното още тлее неугаснал в гърдите му.

Нещата се развиваха по този начин в продължение на около две седмици, когато в градчето пристигна Мери Кембъл.

Привлекателността на една жена е въпрос изключително на личен вкус, така че мъдрите хора никога не коментират, е ли хубавица или не дадена представителка на нежния пол. Те приемат тези странности като част от голямата мистерия на човешкото битие и не взимат никакво отношение. За мен например Мери Кембъл не притежаваше никакъв чар. Може би защото по това време бях влюбен в Грейс Бейтс, Елойз Милър и Клариса Уембли. По време на лятната отпуска в Мароа Бей един истински мъж е длъжен да има три любовни авантюри едновременно и тъй като бройката при мен вече беше попълнена, аз останах хладен към новодошлата. Не усетих никаква тръпка. Мери беше дребна на ръст и според мен доста невзрачна. Някои казаха, че имала красиви очи. За мен очите и бяха съвсем

обикновени. И косата ѝ беше най-обикновена. Всъщност обикновена е думата, която я описваше най-точно.

Но от самото начало стана ясно, че Уилтън я намира за прекрасна, което беше просто поразително, тъй като единствен той беше мъжът, който можеше да има всяко момиче в Мароа Бей, което си пожелаеше. Когато един мъж е висок един и осемдесет и пет и е комбинация от Херкулес и Аполон; играе превъзходно тенис и голф и свири на банджо със свръхчовешка енергия, пътят му към сърцата на всички момичета в един летен морски курорт е по-гладък и от стъкло. А прибавите ли към гореизброените предимства и трагедия като тази на Уилтън, можем да го опишем само с две думи — безапелационен победител.

Момичетата си падат по трагедиите. Е, повечето от тях. Това правело мъжа по-интересен. Грейс Бейтс постоянно повтаряше колко интересен е Уилтън. Елойз Милър също. Клариса Уембли — и тя. Но чак когато пристигна Мери Кембъл, Уилтън показва някакъв ентузиазъм към женското присъствие в Мароа Бей. Ние отдавахме двуседмичната му липса на интерес към момичетата на факта, че още не можеше да забрави, но сега вече знам истинската причина — за него те бяха досадни аутсайдери на игрището за голф и на тенис корта. Предполагам, че за първокласен тенисист и играч на голф, какъвто беше Уилтън, е нормално да чувства нещата по този начин. Лично аз смятам, че с момичетата играта е много по-забавна. Но моят хендикап е дванайсет и въпреки че играя тенис от години, не мисля, че съм прехвърлял мрежата повече от пет-шест пъти на мач.

Но само за двацет и четири часа Мери Кембъл разби предразсъдъците на Уилтън. Без нея той изглеждаше самотен на игрището за голф и настояваше точно тя да му бъде партньор в игрите по двойки. Не знаехме какво е отношението ѝ към него — беше от онези момичета, които остават загадка за мъжа.

И така нещата продължиха без особено развитие. Ако не знаех историята на Уилтън, щях да определя този любовен романс като една от многото летни любовни авантюри, към които Мароа Бей особено предразполага. Единствената причина, поради която един ерген идва на това място е, че тук има толкова много момичета, в които да се влюби, че през целия си отпуск се оказва с препълнена програма още преди, така да се каже, да се е съсредоточил.

Но в случая с Уилтън изобщо не можеше да става и дума за такова нещо. Човек не може лесно да превъзмогне шок като неговия дори за години — а ние бяхме останали с впечатлението, че преживяната от него трагедия се бе случила наскоро.

Не вярвам да съм бил по-удивен в живота си от онази нощ, когато той ми се довери. Защо пожела точно с мен да сподели чувствата си — не знам. Предполагам, защото случайно се оказахме само двамата именно в такъв психологически момент, когато човек трябва или да излее душата си пред някого, или да се пръсне и Уилтън избра по-малкото зло.

След вечеря се разхождах по брега, пуших пурата си и си мислех за Грейс Бейтс, Елойз Милър и Клариса Уембли, когато го срещнах. Вечерта беше прекрасна и ние седнахме да ѝ се наслаждаваме. Първият признак, по който разбрах, че нещо клокочи под спокойната повърхност беше глухият стон, изтръгнал се изведнъж от гърдите му.

В следващия миг той вече споделяше терзанията си.

— Попаднал съм в дяволски капан — започна той. — Какво би направил ти на мое място?

— Да?

— Направих предложение на Мери Кембъл тази вечер.

— Поздравления.

— Благодаря. Тя ми отказа.

— Отказа ти!

— Да. Заради Ейми.

Стори ми се, че разказът му се нуждае от някоя и друга обяснителна бележка.

— Коя е Ейми? — поинтересувах се аз.

— Ейми е момичето...

— Кое момиче?

— Момичето, което умря, нали разбираш? Мери е в течение на цялата история. Всъщност, нейното изключително съчувствие ме насърчи да ѝ направя предложение. Ако не беше така, нямаше да имам куража. Аз не заслужавам дори да ѝ лъскам обувките.

Какво удивително ниско самочувствие у мъж, който може да извади доста привлекателни черти на масата. Имало е моменти, когато, мислейки си за Грейс Бейтс, Елойз Милър и Клариса Уембли, съм се чувствал като представител на изчезващ вид. Но докато у мен няма

нищо особено, то и най-мъждивият лъч на интелигентност би трябвало да подсказе на Уилтън, че той е истински Херкулес.

— Тази вечер някак си успях да го направя. Тя се държа много приятелски — каза, че много ме харесва и разни такива неща — но изобщо не можело да става и дума за женитба, заради Ейми.

— Не схванах последното — признах аз. — Какво е имала предвид?

— Всичко ще ти стане ясно, ако знаеш, че Мери е най-чувствителното, най-възвишеното момиче, което се е раждало на света — каза Уилтън малко хладно. — Нейната гледна точка е следната: тя усеща, че заради Ейми няма да може да получи цялата ми любов, и че между нас винаги ще стои споменът за Ейми. Все едно се омъжва за вдовец.

— Е, някои от тях се женят и то доста успешно — предпазливо казах аз и зачаках отговор.

— Но не и за момичета като Мери.

Трябва да си призная, мина ми мисълта, че това все пак е някаква утеха за вдовците, но не я споделих, разбира се. Човек не трябва да забравя, че мъжете са на различни мнения за едно и също момиче. Сладкишчето за един може да бъде отрова за друг. Познавам мъже, които не харесват Грейс Бейтс. Познавам и такива, които биха използвали снимката на Елойз Милър или Клариса Уембли, за да си отбелязват докъде са стигнали в някой роман на ужасите.

— Ейми стои между нас — каза Уилтън.

Изсумтах съчувствено. Не ми идваше наум нищо подходящо за случая.

— Стои между нас — повтори ядно Уилтън. — И най-глупавото от всичко е, че няма никаква Ейми. Аз я измислих.

— Ти какво!

— Измислих я. Съчиних си я. Не, не съм луд. Имах си причина. Ето виж. Ти си от Лондон, нали?

— Да.

— Значи нямаш никакви приятели. С мен е различно. Аз съм от едно малко провинциално градче и всички са ми приятели. Не знам какво толкова има у мен, но по някаква причина, още откакто се помня, на мен гледат като на силния мъж, при когото всичко е тип-топ. Сега ясно ли ти стана?

— Не съвсем.

— Добре. Ето какво искам да кажа. Явно създавам впечатление на силен мъж, защото никога в живота си не съм боледувал и винаги изглеждам весел. Затова всички в Брайдли приемат за даденост, че не е възможно аз да имам каквито и да е проблеми и следователно съм най-подходящият човек, на чието рамо всеки може да си изплаче болката. На всичко отгоре ги изслушвам със съчувствие и затова щом някой го закъса, тича на часа при мен за съвет и кураж. Ако някой е влюбен, ми разказва всичко от игла до конец. Ако някой е ограбен, аз съм скалата, на която ще се облегне за подкрепа. Аз съм търпелив човек и доколкото става дума само за Брайдли, нямам нищо против да играя ролята на душеприказчик и болкоуспокоител. Но и един силен човек от време на време се нуждае от отдих и твърдо реших да си го осигуря. Веднага щом пристигнах тук видях, че старата песен започва на нов глас. Спенсър Клей ми се лепна веднага. За полуидиоти като Спенсър съм като меда за мухите. Ако си бях у дома, щях да го преживея някак си, но си бях обещал да не позволя на никой да ми провали почивката. И така измислих Ейми. Сега разбираш ли?

— Разбира се, че разбирам. Но забелязвам и още нещо, което ти, може би си пропуснал. Ако Ейми не съществува или по-скоро никога не е съществувала — тя не може да застане между теб и госпожица Кембъл. Разкажи и това, което разказа на мен и всичко ще бъде наред.

Той поклати глава.

— Не познаваш Мери. Никога няма да ми прости. Не знаеш с какво съчувствие, с какво ангелско съчувствие се отнасяше към мен заради Ейми. Не мога да ѝ кажа, че цялата история е пълна измислица. Ще се почувства такава глупачка.

— Трябва да рискуваш. В най-лошия случай не губиш нищо.

Това малко го поразведри.

— Наистина — каза той, — наполовина съм склонен да го направя.

— Направи го и само ще спечелиш.

Грешах. Понякога ми се случва. Проблемът очевидно беше, че не познавах Мери. Сигурен съм, че Грейс Бейтс, Елойз Милър или Клариса Уембли нямаше да постъпят като нея. Може би в началото щяха да се стъписат, но съвсем скоро щяха да се съвземат и всичко щеше да завърши с шумно веселие. Но не и Мери. Не знам точно как е

протекъл разговорът, но много скоро Мароа Бей беше свидетел на раздялата на Уилтън и Кембъл. Вече не се разхождаха заедно, не играеха заедно голф и не ги виждахме в един отбор на тениса по двойки. Дори не си говореха.

Останалата част от историята зная от слухове. Не знам как е станала публично достояние. Но по това време Уилтън се нуждаеше от човек, с когото да сподели и сигурно се е доверил на някой, той пък на някой друг. При всички случаи в неписаните архиви на Мароа Бей всичко е съхранено и именно оттам черпя информацията си.

Няколко дни след преустановяване на дипломатическите отношения, Уилтън изглеждаше прекалено смазан, за да продължи офанзивата. Мотаеше се самотен из игрището за голф, играеше безнадеждно слабо — с две думи приличаше на някаква самоходна руина. В любовните дела и най-челичните юнаци губят своята решителност и се превръщат в истински мекотели. По онова време Уилтън тежеше около деветдесет килограма, а мускулите му бяха като стоманени въжета, но кризата, която изживяваше, беше svela смелостта му до тази на пържено яйце. Беше наистина жалка гледка.

В онези дни Мери просто не го забелязваше. Гледаше встрани от него, над него и през него, но никога към него. Това докарваше Уилтън до отчаяние, защото беше оттренирал една тъжна физиономия — убеден съм, че се бе упражнявал доста пред огледалото след баня — с която разчиташе да постигне чудеса, само ако можеше да я приложи в действие. Но тя избягваше погледа му, все едно че беше някой от кредиторите ѝ.

Честно казано, това момиче страшно ме дразнеше. Нищо не оправдаваше хладното ѝ държание. Когато му споменах това, Уилтън изтърси, че се дължало на нейната свръхчувствителност и лесноранима душевност и че това било за него още едно доказателство за извисеността на нейната душа и непоносимостта ѝ към всякаква измама. Всъщност, останах с впечатлението, че той изпитва някаква садистична наслада да съзерцава нейното съвършенство, въпреки че цялата тази история направо го съсипваше.

Един следобед Уилтън извел скръбта си на дълга разходка по морския бряг. След като повървял по пясъка известно време, той се спрял до едно заливче, обградено от високи скали и стръмни канари. Брегът около Мароа Бей изобилства с такива.

По това време следобедното слънце започнало да напича доста силно и на Уилтън му хрумнало, че би било много по-удачно да лекува раненото си сърце, опрял гръб на някоя скала, отколкото да продължава да върви по нагорещения пясък. По-голямата част от пейзажа на Мароа Бей сигурно е бил създаден за утеха на разбити сърца. Скалите са в мрачен индигов цвят, зловеци и внушаващи страх и дори в най-прекрасния летен ден морето изглежда някак загадъчно потискащо. На човек му е нужно просто да се отдели от тълпата на претърпканите плажове, да отиде до някое такова закътано заливче, да опре гръб на някоя скала, да отвори книга, да запали лулата си и да потъне в бездната на мрачни мисли. Правил съм го не един път. Денят, в който Елойз Милър отиде да играе голф с Теди Бингли, прекарах целия следобед в едно такова убежище. Вярно е, че след двайсетина минути съзерцаване на вълните потънах в дълбок сън, но това изглежда е неотменна част от терапията.

Същото се случило и с Уилтън. В продължение на половин час той размишлявал, след това лулата паднала от устата му и той се потопил в блажен сън. А времето си летяло.

Неизбежното изтръпване на крайниците го извадило от безметежното състояние и той подскочил с вик, разтърквайки болящия го прасец. Тъкмо болката се разсеяла, ново силно възклицание нарушило девствената тишина — от другата страна на скалата бил не някой друг, а Мери Кембъл.

Ако в този момент Уилтън е бил способен на някакво елементарно разсъждение, фактът би трябвало да вдигне настроението му до небивали висини. Едно момиче не би се промъкнало до отдалечено заливче на Мароа Бей, освен ако не е нещастно, а ако Мери Кембъл е нещастна, то причината би трябвало да е той, и ако причината е той, всичко, което се очаквало от него, било да покаже твърда решимост да изяснят всичко помежду си. Но Уилтън, на когото любовните терзания бяха сринали интелектуалното ниво до това на стриди, не успял да стигне до очевадното заключение и нейното появяване буквално го лишило от всичките му способности, включително и речеви. Той просто стоял там и се пулел насреща ѝ като малоумна жаба.

— Проследихте ли ме дотук, господин Уилтън? — попитала хладно Мери.

Той поклатил глава. След няколко безуспешни опита най-накрая успял да обясни със заекване, че е дошъл на това място случайно и е заспал до скалата. И тъй като с Мери се било случило същото, нямала никакъв повод да се съмнява или оплаква. И така, разговорът приключил преди още да е навлязъл в желаната от Уилтън посока. Тя тръгнала към Мароа Бей без да каже и дума повече и съвсем скоро се изгубила от погледа му.

Ситуацията, в която изпаднал, била крайно неприятна. Щом присъствието му било толкова нежелано за нея, чувството му за такт го задължавало да я остави намира. Не можел да тръгне веднага и да я съпровожда на няколко метра разстояние. Налагало се да остане на мястото си и да изчака, докато тя се отдалечи достатъчно. И понеже бил облечен с тънък костюм от фланелен плат, а слънцето вече се било скрило и подухвал хладен бриз, душевните му страдания отстъпили пред физическия дискомфорт.

И точно когато решил, че е време да потегля, с изненада видял, че тя се връща.

В този момент Уилтън бил изпълнен с въодушевление. Предположил, че тя се разкайва и сега се връща, за да му се хвърли на врата. И докато се подготвял за класическата сцена, забелязал, че погледът ѝ е студен и враждебен като морето.

— Трябва да мина от другата страна — казала тя. — Приливът е стигнал твърде навътре.

И минала покрай него за към другия край на залива.

Изгледите да изчака още неопределено време смръзнали дори мозъка в костите на Уилтън. Вятърът в този момент духал направо вледеняващо и прониквал през тънкия му костюм, щипейки го по цялото тяло по начин, причиняващ му болезнено неудобство. Започнал да подскача, за да се стопли.

Някъде на стотния подскок, когато случайно погледнал настрани, видял Мери да се завръща отново. По това време физическото страдание от студа било наистина непоносимо, та Уилтън бил забравил за сърдечните си неволи и единственото чувство, което изпитвал, било напълно раздражение. С право си помислил, че никак не е справедливо тя да си прави безцелни разходки насам-натам, а той да виси на едно място изложен на студения вятър с риск да настине. Когато приближила достатъчно, Мери срещнала злостния му поглед.

— Невъзможно е да се мине и от другата страна — казала тя.

Човек като нея до такава степен свиква нещата му да вървят гладко, че Мери не осъзнала веднага самата идея за предстояща опасност.

Оттам, където стояла, в средата на залива, морето изглеждало толкова далечно и фактът, че водата е отрязала всякакъв път за отстъпление в момента будел само раздразнителността ѝ. Щеше да се почувства по абсолютно същия начин, ако беше отишла на гарата да хване влак и ѝ кажеха, че въпросният влак не пътува.

След това седнала на една скала и започнала да съзерцава океана. Уилтън крачел нагоре-надолу. И двамата нямали желание да използват това благо — дар словото, което поставя човека на свое собствено стъпало — по-високо от вола, магарето, глигана и някои други земни твари. Чак когато една вълна заляла подножието на скалата, където Мери седяла, момичето нарушило мълчанието.

— Приливът се покачва — уплашено отбелязала тя.

Той погледнал морето с толкова противоречиви чувства, че в този момент му се сторило, че го вижда за първи път.

А имало какво да се гледа и то в изобилие. Водата била навлязла дълбоко навътре в залива; вълните, изтръгнали пясък от дъното, се блъскали в скалите с такава сила, че една мисъл накарала всички други да притихнат в главата ѝ — тя си спомнила, че не може да плува.

— Господин Уилтън!

Уилтън кимнал хладно.

— Господин Уилтън, приливът идва все по-насам.

Уилтън хвърлил презрителен поглед към морето.

— Забелязвам — казал той.

— Но какво ще правим?

Уилтън свил рамене. Чувствал се във война с обединените армии на човечеството и природата. Вятърът, който междувременно бил сменил посоката няколко градуса по̀ на изток, изследвал анатомията му през тънкия фланелен костюм с умениято на квалифициран хирург.

— Ще се удавим — извикала госпожица Кембъл. — Ще се удавим! Ще се удавим! Ще се удавим!

Цялото възмущение, обзело Уилтън, се изпарило. Тези жални вопли го накарали да се откъсне от мисълта за собственото му оцеляване.

— Мери! — извикал той и гласът му преливал от нежност.

Тя се притиснала в него като дете, което търси закрила при майка си и той я прегърнал.

— О, Джак!

— Скъпа моя!

— Страх ме е!

— Съкровище мое!

В моменти на изпитание, когато леденият дъх на страха нахлуе в нашите души, цялата ни дребнавост изчезва и ние преоткриваме себе си.

Тя се огледала трескаво.

— Ще можем ли да се покатерим на скалите?

— Съмнявам се.

— А ако започнем да викаме за помощ...

— Бихме могли.

И те напънали гърла, но единственият отговор били плискащите се вълни и крясъците на морските птици. Водата вече заливала краката им и те се отдръпнали към обещаващите защита скали. Там застанали безмълвно, втренчени в опасността.

— Мери — прошепнал Уилтън с приглушен глас, — кажи ми едно нещо.

— Какво, Джак?

— Прости ли ми?

— Да ти простя! Как можеш да ме питаш в момент като този? Обичам те с цялата си душа и сърце!

Той я целунал и лицето му добило някакво странно изражение на спокойствие.

— Аз съм щастлив.

— Аз също.

Ситни пръски морска вода докоснали лицето ѝ и тя потреперила.

— Струваше си — тихо казал той. — Ако сме изгладили вече всички недоразумения и нищо повече не стои на пътя ни, цената, която ще платим, не е никак висока — колкото и неприятен да е краят.

— Може би няма да е толкова неприятен. Казват, че удавянето е лека смърт.

— Нямах предвид удавяне, скъпа. Говорех за една здрава настинка.

— Настинка!

Той кимнал мрачно.

— Не виждам как ще я избегнем. Знаеш колко хладни стават тези нощи в края на лятото. Ще мине доста време, докато се измъкнем.

Тя се изсмяла нервно и някак неестествено.

— Говориш така, за да ме окуражиш. А дълбоко в себе си знаеш много добре, че няма никаква надежда. Нищо не може да ни спаси вече. Водата ще продължава да идва насам, насам, насам...

— Нека си идва. Не може да мине през онази скала там.

— Какво искаш да кажеш?

— Не може. Приливът не стига по-високо. Знам го, защото миналата седмица ми се случи същото.

За момент тя го изгледала онемяла. След това надала вик, в който облекчението, изненадата и възмущението били образували такава еднородна смес, че било невъзможно да се каже кое точно доминира.

А той наблюдавал морето със снизходителна усмивка.

— Но защо не ми каза? — извикала тя.

— Казах ти.

— Разбираш какво имам предвид. Защо ме остави да си мисля, че сме в голяма опасност, когато...

— Ние сме в опасност. Сигурно ще хванем пневмония.

— Тю!

— Ето! Вече започваш да кихаш.

— Не кихам. Това беше израз на отвращение.

— Прозвуча като кихане. Естествено е да кихаш, но защо трябва да изразяваш отвращение, не мога да си представя.

— Отвращавам се от теб, от твоята подлост. Ти съвсем преднамерено ме подтикна да кажа...

— Да кажеш...

Тя млъкнала.

— Ти каза, че ме обичаш с цялата си душа и сърце. Не можеш да се отметнеш от думите си и това ми стига.

— Е, вече не е вярно.

— Вярно е — казал Уилтън с благ тон. — Амин!

— Тръгвам си веднага и повече няма да ти проговоря.

Тя се отдръпнала от него и се накулила да седне.

— Има една медуза точно там, където смяташ да седнеш — казал Уилтън.

— Не ме интересува.

— Но ще те заинтересува. Говоря от личен опит на човек, на чиито колена самата ти си сядала много често.

— Не е смешно.

— Имай търпение. Мога да бъда и много по-забавен.

— Моля те, не искам да те слушам повече.

— Много добре.

И тя се настанила с гръб към него. Гордостта изисква жертви, така че и той седнал с гръб към нея — а безчувственият океан беснеел и вятърът с всяка измината минута ставал все по-студен.

Времето минавало. Настъпил мрак. Малкото заливче се превърнало в черна бездна, тук-там изпъстрена с бели петна, където морският бриз плющял като с камшик по водната повърхност.

Уилтън въздъхнал. Чувствал се самотен насаме със собствените си мисли. Колко по-весело щяло да бъде, ако...

Една ръка докоснала рамото му, последвана от тих и смирен глас.

— Джак, скъпи, тук е ужасно студено. Не мислиш ли, че ако се сгушим...

Той протегнал ръка и я привлякъл в прегръдка, която би възбудила професионалния интерес и на Хекеншмид и би предизвикала възторжени възклицания от страна на Збиско. Костите ѝ изпукали, но издържала на мъжката му сила.

— Така е много по-добре — нежно каза тя. — Джак, мисля, че отливът няма никакво намерение да започне.

— Надявам се да е така — казал Уилтън.

В „ГАЙЗЕНХАЙМЕР“

Когато влязох в „Гайзенхаймер“ онази вечер, се чувствах унила и празна, уморена от Ню Йорк, уморена от танци, уморена от всичко. Бродуей беше пълен с хора, бързаци към театрите. Двигателите на автомобилите гърмяха. Целият неонов блясък на света обсипваше със светлина Грейт Уайт Уей. Всичко наоколо ми се струваше враждебно и фалшиво.

„Гайзенхаймер“ беше пълен както винаги. Всички маси бяха заети и имаше вече няколко двойки на дансинга в средата. Оркестърът свиреше „Мичигън“:

*Искам да се върна, искам да се върна,
там, където съм роден,
далеч от градска суета,
с ведро мляко във ръка.*

Предполагам, че авторът на тази песен щеше да повика полиция при първия опит да го заведете в някоя ферма, но определено беше вложил нещо в мелодията, което караше слушателя да вярва на думите му. Наистина звучеше носталгично.

Докато се оглеждах за свободна маса, отнякъде се появи някакъв тип и се запъти право към мен. Лицето му изразяваше такава радост, все едно бях отдавна изгубената му сестра.

Личеше си, че беше от провинцията. Беше изписано не само на челото му, но и на цялата му фигура — от обувките до главата.

Приближи ме с усмивка и протегнатата ръка.

— Госпожица Роксбъроу?

— Защо не — казах аз.

— Не ме ли помните?

— Не.

— Казвам се Ферис.

— Приятно име, но не говори нищо на незначителния ми житейски опит.

— Запознаха ни последния път, когато бях тук. Танцувахме заедно.

Това като че ли носеше печата на истината. Ако наистина са ни запознали, най-вероятно сме танцували. Затова и ходя в „Гайзенхаймер“.

— И кога беше това?

— През април миналата година.

Не можеш да се отървеш от тези провинциални чаровници. Мислят си, че в Ню Йорк всичко се прибира и поръсва с нафталин веднага след заминаването им и се вади наново чак за следващата им визита. Този тук също като че ли изключваше възможността, след последното му появяване да се е случило нещо, което би замъглило спомена ми за него. Предполагам, че дотолкова беше свикнал да датира нещата с „когато бях в Ню Йорк“, та сигурно си мислеше, че с всеки е така.

— Ами да, разбира се, че си спомням — казах аз, — Алджърнън Кларънс, нали?

— Не Алджърнън Кларънс. Казвам се Чарли.

— И какво има, господин Ферис? Искате ли пак да танцувате с мен?

Той каза „Да“ и се запътихме към дансинга. Не се замислих и за миг — „Да го сторя или да умра“, както се казва в стихотворението. И слон да беше влязъл в „Гайзенхаймер“ да ме покани на танц, трябваше да го направя. Не искам да кажа, че господин Ферис беше причина за това сравнение — напротив, беше напорист и добросъвестен танцьор, от тези, които са взимали поне дванайсет урока.

Мисля, че ми беше писано да срещна някой от провинцията тази вечер. Все още има такива дни през пролетта, когато провинцията ме хваща за гушата и започва да стиска. Този ден беше един от тях. Щом станах сутринта и подадох глава през прозореца, лекият бриз ме обгърна през рамо и започна да ми шепти за прасета и пиленца. А когато излязох на Пето Авеню, като че ли цялото бе обсипано с цветя. Запътих се към парка, а там и тревата, и дърветата бяха толкова зелени, а из въздуха витаеше нещо толкова особено, че ако не беше едрият

полицай, който ми хвърляше по едно око от време на време, сигурно щях да се хвърля на земята и да заръфам приятната зеленина.

На всичкото отгоре, щом влязох в „Гайзенхаймер“ оркестърът засвири „Мичигън“.

Ама тоя Чарли от Скуидънк извади по-голям късмет, отколкото звезда от Бродуей. Моментът беше изключителен — дансингът очакваше само него.

Но винаги се намира някой, който да провали и най-голямата веселба. Не биваше да забравям, че огромната част от жителите на големия град всъщност са си чисти селяни, дошли за по една седмица. Имахме различни интереси и си мислехме за различни неща. Чарли и аз. Това, което ми се въртеше в главата през целия ден, беше миналогодишната реколта. Чарли се интересуваше от тазгодишните танцорки. Душите ни се разминаваха на километри.

— Такъв е животът! — каза той.

Винаги идва момент, в който такъв тип мъж казва точно това.

— Сигурно доста често идваш тук? — попита той.

— Да, доста.

Не му казах, че идвам всяка вечер и го правя, защото ми плащаха за това. Ако си професионална танцорка в „Гайзенхаймер“, от теб се изисква да си дискретна и да не го разгласяваш. Управата е на мнение, че в противен случай това би накарало посетителите доста да се позамислят що за случаен посетител печели Сребърната купа, която връчват по-късно вечерта. Е, това за Сребърната купа беше шега. Аз печеля в понеделник, сряда и петък, а Мейбъл Френсис я печели във вторник, четвъртък и събота. Разбира се, всичко е честно и почтено. Просто който заслужава, печели купата. Всеки може да я спечели. Само че никой друг не я печели. И случайното съвпадение, че само аз и Мейбъл я печелим, някак си поставя управата в неловко положение и те не желаят да споделяме с посетителите, че сме наети на работа тук. Предпочитат да оставаме незабелязани.

— Чудесно местенце — каза господин Ферис, — и Ню Йорк е чудесно местенце. Бих искал да живея в Ню Йорк.

— И защо не го направиш?

— Търговия. Баща ми умря и вече аз въртя магазина.

Каза го с такъв тон, все едно бях чела в пресата за това. — На всичкото отгоре печеля добре. Имам и хъс, и идеи. Знаеш ли, че се

ожених, откакто се видяхме за последно?

— Оженил си се? Нима! Тогава може ли да попитам какво правиш тук, на Бродуей и защо танцуваш като млад ерген? Сигурно си изоставил женичката си в Хиис Корнърс да припява „Къде е моят мил любим тази нощ?“.

— Не в Хиис Корнърс, а в Ашли, щата Мейн. Там живея. А жена ми е от Родни... Извинявай, май те настъпих.

— Не, не, аз съм виновна, обърках ритъма. Сигурно изобщо не изпитваш никакъв срам да споменаваш жена си, след като си я оставил сам-самичка някъде в Мейн, докато ти си танцуваш тук, в Ню Йорк. Нямах ли съвест?

— Но аз не съм я оставил. Тя е тук.

— В Ню Йорк?

— В този ресторант. Ето я там горе.

Погледнах към балкона. Едно лице се открояваше на фона на червената плюшена завеса. Стори ми се бледо и печално. Бях забелязала момичето по-рано, докато танцувахме и се запитах какво ли ѝ е. Сега започнах да разбирам.

— Защо тогава не танцуваш с нея и не се опиташ да направиш вечерта ѝ приятна? — попитах аз.

— О, тя се забавлява добре — отвърна ми той.

— Не ѝ личи. Изглежда така сякаш ѝ се иска да слезе тук и да поизмери дансинга.

— Тя не е по танците.

— Няма ли танци в Ашли?

— У дома всичко е различно. Тя танцува съвсем прилично като за Ашли, но тук не е Ашли.

— Разбирам. Но с теб не е така.

Той се усмихна самодоволно.

— Бил съм и друг път в Ню Йорк.

Идваше ми да го ухапя, простия му селянин. Страшно се ядосах. Срам го беше да танцува с жена си пред хората. Мислеше, че не е достатъчно добра за него. Беше я настанил на един стол, пъхнал беше в ръката ѝ чаша лимонада, беше ѝ казал да бъде послушна и беше отпрашил да се забавлява. За това, което си мислех, спокойно можеха да ме арестуват.

Оркестърът започна да свири нещо друго.

— Такъв е животът — каза отново господин Ферис. — Да потанцуваме отново.

— Потанцувай с някоя друга — казах аз. — Уморена съм. Ще те запозная с едни приятелки.

И го заведох до една маса, където седяха няколко познати момичета.

— Запознайте се с моя приятел господин Ферис — казах аз. — Той иска да ви покаже най-новите стъпки. Е, повечето от тях ще ги демонстрира върху краката ви.

Можех да заложа на Чарли. Гордостта на Ашли. Познайте какво направи? Каза:

— Такъв е животът!

И аз го заряхах и се качих на балкона.

Тя се беше облегла с лакти върху червения плюш, загледана в дансинга. Тъкмо бяха започнали нова мелодия и мъжът ѝ се вихреше с едно от момичетата, с които го бях запознала. Нямаше нужда да ме убеждава дълго, че е от провинцията. Личеше си по всичко. Беше дребничка и доста старомодна. Беше облечена в сиво с бял муселин по яката и маншетите. Прическата също не беше нещо особено. Носеше черна шапка.

Отначало малко се помотах. Понякога срамежливостта не е най-добрият приятел. По принцип нямам проблеми с нервите, но този път се поколебах, преди да се обърна към нея.

Скоро се взех в ръце и се отправих към свободния стол.

— Ако нямате нищо против, ще седна — казах аз.

Тя се обърна стреснато. Личеше си, че се чуди коя ли съм аз и какво ли правя тук, но не беше сигурна дали това не е част от етикета в големия град — непознати да седнат до теб и да захванат разговор.

— Току-що танцувах със съпруга ви — казах аз, за да разчупя леда между нас.

— Видях ви.

Погледна ме с големите си кафяви очи. Трябва да си призная, че щеше да ми бъде приятно и щях да изпитам истинско облекчение, ако разполагах с нещо твърдо и тежко, което да хвърля от балкона към мъжа ѝ, но това нямаше да се хареса на шефовете. Но истината е, че точно това изпитвах към него в този момент. Горкичката — в тези

кафяви очи се четеше всичко, липсваха само сълзите. Приличаше на сритано куче.

След това отмести погледа си и се загледа в електрическите светлини. На масата имаше игла за шапка. Тя я взе и започна да чопли червения плюш.

— Хайде, сестро — казах аз, — разкажи ми всичко.

— Не разбирам за какво говорите.

— Не можеш да ме излъжеш. Кажи ми какво те мъчи.

— Не ви познавам.

— Няма нужда да познаваш някого, за да му разкажеш за проблемите си. Понякога споделям моите с котката, която идва на оградата срещу стаята ми. Как така ти се прииска да напуснеш провинцията и то когато се задава лятото?

Не ми отговори, но разбрах, че се колебае и зачаках. Скоро като че ли размисли и реши, че би я облекчило, ако ми разкаже, дори и да е нещо, което не ме засяга.

— На меден месец сме — започна тя. — Чарли искаше да дойдем в Ню Йорк. Аз не исках, но той беше непреклонен. И друг път е идвал тук.

— И на мен така ми каза — кимнах аз.

— Луд е по Ню Йорк.

— Но ти не си.

— Мразя го.

— Защо?

Тя продължи да чопли плюша с иглата. Изваждаше разни парченца и ги трупаше на ръба. Явно събираше кураж да ме осветли по проблема си. Има моменти, когато нещата не вървят добре и ти повече не можеш да удържиш проблема в себе си и трябва да споделиш с някой, без значение кой е той.

— Мразя Ню Йорк — повтори тя след дълга пауза. — Плаши ме. Не беше честно Чарли да ме доведе тук. Аз не исках да идвам. Знаех си какво ще се случи. Предчувствах го през цялото време.

— И сега какво мислиш ще стане?

Опоска поне инч от плюша, преди да ми отговори. За късмет Джими, сервитьорът за балкона не я видя: това би го огорчило неимоверно — така се гордееше с този червен плюш, все едно той го беше купил.

— Когато се преместих да живея в Родни — каза тя, — преди две години — преди това живеехме в Илинойс — там имаше един мъж на име Тайсън. Джак Тайсън. Живееше съвсем сам и като че ли не му трябваша никакви други хора. Не го разбирах, докато не ми разказаха всичко за него. Сега го разбирам. Джак Тайсън се оженил за момиче от Родни и дошли в Ню Йорк за медения месец, точно като нас. И когато пристигнали, предполагам тя започнала да го сравнява с мъжете от големия град, които срещала и сравнявала Ню Йорк с Родни. А когато се прибрала, изобщо не я свъртало на едно място.

— И после?

— След като постояли в Родни известно време, тя избягала — младата жена замълча за миг. — Предполагам в големия град.

— Той сигурно се е развел — подхвърлих аз.

— Не, мисли си, че някой ден тя може да се върне при него.

— Все още си мисли, че тя ще се върне? — удивих се аз. — След като я е нямало три години!

— Да. Пази нещата ѝ точно както са били, когато изчезнала, всичко както си е било.

— А не ѝ ли е ядосан за това, което е направила? Ако бях мъж и някое момиче постъпеше така с мен, щях да искам да я убия само да ми се мернеше пак пред очите.

— Не, не е. Аз също нямаше да съм, ако нещо подобно се случеше с мен. Щях да чакам, да чакам и да се надявам през цялото време. Щях да ходя до гарата и да чакам влака всеки ден, както Джак Тайсън.

Нещо плисна по покривката на масата и ме накара да подскоча.

— За бога — извиках аз, — какъв ти е проблемът? Стегни се. Знам, че това е тъжна история, но все пак не е твоето погребение.

— Не разбираш. Същото ще се случи и с мен.

— Я се вземи в ръце. Недей да плачеш.

— Не мога да се сдържа. Знаех си, че ще се случи. Точно сега се случва. Погледни, погледни го.

Погледнах през парапета и разбрах какво има предвид. Нейният Чарли танцуваше из целия дансинг, като че ли току-що бе открил, че досега все още не беше живял. Видях да казва нещо на момичето, с което танцуваше. Не бях достатъчно близо, за да чуя, но се обзалагам, че беше: „Такъв е животът!“. Ако аз бях на мястото на жена му, това

мило дете, със сигурност щях да се почувствам като нея, защото нейният Чарли показваше всички симптоми на неизлечимо понюйоркчване.

— Аз не съм като тези нюйоркски момичета — захлипа тя. — Не съм умна. И не искам да бъда. Просто искам да живея у дома и да съм щастлива. Знаех си, че това ще се случи, ако дойдем тук. Той мисли, че не съм достатъчно добра за него. Гледа на мен отвисоко.

— Стегни се.

— А аз толкова го обичам!

Един бог знае какво трябваше да кажа, ако имах време да помисля. Но точно тогава музиката замлъкна и някой долу на дансинга заговори.

— Дами и господа, сега ще се проведе нашето състезание. Това е истинско спортно събитие...

Беше Изи Берман с дежурната си реч, обявявайки Купата на Влюбените двойки, а това за мен означаваше, че дългът ме зове. От мястото си виждах Изи да се оглежда из салона и знаех, че търси мен. За шефовете щеше да бъде кошмар, ако някоя вечер Мейбъл или аз не сме на линия и някой друг отнесе Купата.

— Извинявай, трябва да тръгнавам — казах аз. — Трябва да участвам.

И тогава ми хрумна гениалната идея. Проблесна в главата ми като искра от късо съединение. Погледнах първо нея, обляна в сълзи — и после към дансинга, където бе Чарли, момчето-чудо и бях уверена, че сега беше моментът да заявя едно място в Залата на славата, редом до най-великите мислители на човечеството.

— Хайде — подканих я. — Идвай с мен. Спри да плачеш, напудри си носа и да тръгваме. Сега е твой ред да танцуваш.

— Но Чарли не иска да танцува с мен.

— Може да е убягнало от вниманието ти, но твоят Чарли не е единственият мъж в Ню Йорк, а също и в този ресторант. Аз ще танцувам с Чарли, а теб ще те запозная с някой, който знае какво се прави на дансинга. Чуй!

— Дамата от всяка двойка — това беше Изи, изстисквайки думите от диафрагмата си, — ще получи талонче, на което ще има номер. Танците ще продължат и номерата ще отпаднат един по един. Тези, споменати от журито, ще седат по местата си щом чуят номерата

си. Номерът, останал до края, е победител. Състезанието е истинско спортно състезание, където всичко се решава от уменията на участниците.

Изи беше престанал да се изчервява още от шестгодишна възраст.

— А сега — продължи той — дамките биха ли пристъпили да получат талоните си? Победителят, носителът на номера, останал най-дълго на дансинга, когато всички останали вече са седнали по местата си...

Виждах как Изи става все по-неспокоен, чудейки се къде, по дяволите, съм се дянала.

— ... ще получи тази сребърна купа на Влюбените двойки, връчена от управителя на ресторанта. А сега, дами, моля получите вашите номера.

Обърнах се към госпожа Чарли.

— Хайде, не искаш ли да спечелиш Купата на Влюбените?

— Но... не бих могла.

— Човек не знае кога ще му излезе късметът.

— Но това не става с късмет. Не го ли чу да казва, че това е състезание, което ще спечели най-добре танцуващата дама?

— Ами, опитай тогава. — Идваше ми да я разтърся. — За бога, нямаш ли поне малко воля? Няма ли да си мръднеш пръста да запазиш твоя Чарли? Представи си, че победиш — помисли си какво ще означава това. До края на живота си той ще ти се възхищава. Когато започне да говори за Ню Йорк, ще можеш да подхвърлиш небрежно: „Ню Йорк? А, да, градчето, където спечелих оная сребърна купа, нали?“ и той ще млъкне веднага, като ударен с чука за пържоли. Стегни се и опитай.

Видях как кафявите ѝ очи заблестяха и тя каза:

— Ще опитам.

— Браво на теб! — тупнах я аз по гърба. — Хайде сега, избърши сълзите и се пооправи, а аз ще сляза долу и ще взема талоните.

Изи въздъхна с облекчение, щом ме видя да се приближавам към него.

— Слава богу! Помислих, че си избягала или че нещо си се разболяла. Ето ти талона.

— Искам два, Изи. Единият е за една приятелка. И виж какво, Изи, ще го приема като лична услуга, ако я оставиш на дансинга като едната от последните две двойки. Имам си причина. Тя е невинно дете от провинцията и иска да направи сензация.

— Разбира се, няма проблем. Ето талоните. Твоят е трийсет и шест, нейният — десет.

И с понижен глас добави:

— Да не ги объркаш.

Качих се обратно на балкона. По пътя дръпнах Чарли.

— Ще потанцуваме, нали?

Той се ухили от ухо до ухо.

Когато стигнах до госпожа Чарли, не можах да я позная. Изглеждаше така, сякаш никога през живота си не беше плакала. Куражлия момиче!

— Хайде — подканих я аз. — Дръж здраво талона си и внимавай в стъпките.

Сигурно сте били свидетели на някое от състезанията в „Гайзенхаймер“. Или ако не там, то някъде другаде. Навсякъде са едни и същи.

Когато започнахме, дансингът беше така препълнен, че нямаше място да раздвижиш лакти. Не ми казвайте, че няма оптимисти в днешно време. Всички имаха вид на замислени къде да поставят сребърната купа у дома — във всекидневната или в спалнята. Никога не сте виждали толкова самоуверена сбирщина.

В това време Изи пое своята роля. Шефовете очакват от него да весели посетителите в такива случаи, така че той наистина много се стараше.

— Моля, номера седем, единайсет и дваайсет и едно да се присъединят към групата кротко ридаещи техни приятели.

Това ни осигури повече пространство и оркестърът продължи.

След няколко минути гласът на Изи надвика музиката:

— Номер тринайсет, шестнайсет и седемнайсет, довиждане.

Останалите продължаваха да танцуват.

— Номер дванайсет, тъжно ми е, че се разделяме с вас, но обратно на масата!

Едно закръглено момиче с червена шапка, което беше танцувало с много мила усмивка, все едно че това, което правеше, беше само, за

да забавлява децата, напусна дансинга.

— Номер шест, петнайсет и двайсет — направете повече място на останалите!

И много скоро единствените останали двойки бяхме аз и Чарли, госпожа Чарли и господинът, с който я бях запознала и един плешив мъж и едно момиче с бяла шапка. Последният беше от упоритите танцьори — беше танцувал през цялата вечер. Забелязах го още докато бях на балкона. Оттам ми приличаше на твърдо сварено яйце.

Иначе не беше лош танцьор и ако нещата бяха организирани по друг начин, образно казано, щях да се радвам да го видя победител. Но не му беше писано.

— Номер деветнайсет, виждате ми се много зачервен, починете си.

Ето че на дансинга останахме аз и Чарли и госпожа Чарли и нейният кавалер. Всеки нерв по тялото ми трепереше от напрежение и възбуда.

Чарли, както вече намекнах, не беше от кавалерите, които обръщат прекалено внимание на това къде стъпват, докато танцуват. Внимаваше да изпълнява правилно стъпките, а не какво среща по пътя си. Курсът, който беше завършил, явно не предлагаше обучение в извършването на две неща едновременно и не поемаха ангажимент да те научат да се оглеждаш, докато танцуваш. Така че Чарли не таеше ни най-малко подозрение към разиграващото се представление. Той дишаше тежко във врата ми с твърда решителност и очи, вперени в пода. Знаеше само, че участниците са пооредели малко и честта на Ашли, щата Мейн, беше в ръцете и краката му.

Знаете как при такива състезания публиката става на крака и започва да наблюдава зорко двете останали на финала двойки. Има вечери, в които направо се забравям, когато съм от една от двете двойки и много се вълнувам. Има нещо особено в тази атмосфера, а и когато танцуваш из дансинга, хората започват да аплодират. Ако човек не знае истинските правила на състезанието, наистина започва да се вживява.

Не отне дълго на тренираното ми ухо да разбере, че не аз и Чарли сме двойката, аплодирана от публиката. Не чувах дори единични ръкопляскания, когато обикаляхме дансинга с Чарли, но всеки път щом госпожа Чарли и нейният кавалер стигнеха до някой ъгъл, салонът

избухваше като в изборната нощ. Със сигурност тя беше сензацията на вечерта.

Хвърлих ѝ един поглед през дансинга и разбрах, че няма нищо странно в това. Беше съвсем различна от момичето, с което се запознах на балкона. Никога не бях виждала някой да изглежда толкова щастлив и доволен от себе си. Очите ѝ светеха като фарове, бузите ѝ бяха порозовели и тя се приближаваше към първото място в шампионски стил. Знам какво я правеше любимка на публиката — това беше нейното излъчване. Навяваше мисли за прясно мляко, току-що снесени яйца и птичи трели. Да я види човек в такъв момент беше равносилно на това да отиде в провинцията през август. Странни са хората, които живеят в големия град: пъчат гърди и казват, че добрият стар Ню Йорк е най-доброто място за живот, а в рая има само една улица, наречена Бродуей и тем подобни недомислици. Но на мен ми се струва, че единственото нещо, за което живеят и очакват с нетърпение са тези три седмици през лятото, когато хукват за провинцията. Зная точно защо така шумно и въодушевено приветстваха госпожа Чарли. Тя им напомняше за отпуската, която наближаваше, когато те щяха да се пръснат по фермите, да пият мляко направо от старото дъбово ведро и да наричат кравите на малки имена.

По дяволите! Самата аз се почувствах по същия начин. Цял ден провинцията ме теглеше към себе си, а в този момент чувството стана направо неустойимо.

Ако не ми миришеше толкова силно на „Гайзенхаймер“, защото там миришеше точно така, със сигурност щеше да ми замирише на прясно окосено сено, но в „Гайзенхаймер“ миризмата няма конкуренция.

— Продължавай — казах на Чарли, — струва ми се, че ще изостанем в класирането.

— Ъ-хъ — измънка той, твърде зает дори да проговори.

— Направи малко от твоите стъпки трепачи. Точно сега имаме отчаяна нужда от нещо по-така.

Да знаете как се разигра, младежът му с младеж — направо не е за вярване.

С крайчеца на окото си видях Изи Берман и, право да ви кажа, никак не изглеждаше весел. Беше много нервен — трябваше да вземе едно от онези бързи арбитражни решения, след които минаваш под

въжетата и бягаш пет мили, без да се обръщаш назад, за да избягаш от разярената тълпа. Такива инциденти, които все пак се случваха от време на време, помрачаваха иначе приятната му служба. Мейбъл Франсис ми беше разказвала, че една нощ, когато Изи я обявил за победител в голямото спортно състезание, работата така загрубяла, че замирисало на бунт. По всичко си личеше, че се страхува да не би историята да се повтори отново. Нямахме никакво съмнение коя двойка публиката искаше да види като носител на Сребърната купа на Влюбените двойки. Всички бяха за госпожа Чарли, а Чарли и аз бяхме само двама от присъстващите.

Но на Изи не му плащаха да се влияе от публиката — той си имаше служебни задължения. Прокара език по изсъхналите си устни, огледа се, за да се увери, че стратегическият път за бягство не е отрязан, преглътна два пъти и каза с дрезгав глас:

— Номер десет, моля, оттеглете се.

Аз веднага се заковах на място.

— Хайде — казах на Чарли. — Това е нашият номер.

И ние напуснахме дансинга под аплодисментите на публиката.

— Е — каза Чарли, изваждайки кърпата си, за да си избърше челото, което в този момент блестеше от пот като на селския ковач, — не беше никак зле, нали? Обзалагам се, че беше дори много добре. Ние...

И погледна нагоре към балкона, където очакваше да види скъпата си женичка, надвесена над парапета с изпълнен с благоговение поглед. Но докато отместваше погледа си я зърна един балкон по-ниско, отколкото беше очаквал — тоест — на дансинга. И в този момент не можеше да се каже, че го гледа, още по-малко, с благоговение. Нямахме време за това.

Вечерта с право можеше да се нарече истински триумф за малката. Заедно с партньора си направиха така просто за демонстрация нещо, което беше станало традиция в „Гайзенхаймер“. Цялата публика беше станала на крака и се събираше в кръг около танцуващата двойка. По начина, по който им ръкопляскаха, човек би предположил, че всички са заложили и последното си пени именно на нея.

Чарли я зяпаше втренчено, след това долната му челюст бавно увисна — още малко и щеше да издрънчи на пода.

— Но... но... но — започна той.

— Зная — прекъснах го аз. — Изглежда, че тя танцува доста добре като за големия град. Струва ми се, че с право бе обявена за най-добрата танцьорка. Много жалко, че не се сети ти да танцуваш с нея.

— Аз... аз... аз...

— Ела с мен да пийнем нещо разхладително и скоро ще се съвземеш.

Той се затътри след мен, докато стигнахме до една маса. Гледаше като блъснат от трамвай. Беше получил това, което заслужаваше.

Бях толкова заета с грижите около Чарли, да му вея с кърпа, докато си оправи дишането, че, ако щете ми вярвайте, мина доста време, докато се сетя да хвърля един поглед наоколо и да видя как всичко това се бе отразило на Изи Берман.

Ако си представите един любящ баща, чийто единствен син го е фраснал с тухла по главата, след това е скочил върху стомаха му с подковани ботуши и най-накрая е изчезнал с всичките му пари, ще добиете много близка представа за изгледа на горкичкия Изи. Той ме гледаше от другия край на залата и си говореше нещо сам, жестикулирайки оживено. Дали си мислеше, че говори на мен, или просто репетираше сцената как обяснява на големия бос, че някаква непозната е офейкала със Сребърната купа на Влюбените двойки — не зная. Но което и да беше — изглеждаше доста красноречив.

Кимнах му, колкото да го успокоя, че всичко ще се оправи и отново обърнах внимание на Чарли. Беше започнал да се съвзема.

— Тя спечели купата! — каза той с унесен глас и ме погледна така, сякаш очакваше да направя нещо.

— Спечели я и още как!

— Но как стана това?

Разбрах, че е дошъл моментът да сваля картите.

— Ще ти кажа какво мисля. Ако приемеш съвета ми, грабвай бързо това дете и хуквайте към Ашли или както се казваше там мястото, където тровиш местните с допотопните си рецепти, преди Ню Йорк да я е сграбчил в пипалата си. Когато говорих с нея на балкона, тя ми разказа за някакъв от нейното село, на който му се случило нещо, от което съвсем не си застрахован.

Той подскочи.

— Разказала ти е за Джак Тайсън?

— Точно така се казваше — Джак Тайсън. Изгубил е жена си, защото ѝ е позволил да се заседи твърде дълго в Ню Йорк. Не ти ли се струва странно да ми спомене тази история, ако няма някаква идея да постъпи по същия начин?

Лицето на Чарли доби зеленикав цвят.

— Не мислиш, че ще постъпи така, нали?

— Ако беше я чул само. Приказваше ми само за тоя Тайсън и какво направила жена му. Усетих нотка на тъга, като че ли го съжеляваше, но някак си оправдаваше постъпката ѝ. Личи си, че е мислила дълго за това.

Чарли седеше като парализиран и изведнъж страхът го надви. Надигна празната си чаша с трепереща ръка и отпи една продължителна глътка. Не беше необходима особена наблюдателност, за да се види, че беше получил шока, от който се нуждаеше и че от този момент нататък нямаше да бъде познатият ми самодоволен „гражданин“. Всъщност видът му ми даваше пълната увереност, че е приключил със самодоволното си гражданство завинаги.

— Тръгваме си още утре — каза той. — Но дали тя ще иска да дойде с мен?

— От теб зависи — поклатих аз глава. — Ако успееш да я убедиш... Ето я и нея. На твое място не бих се помайвала нито за миг.

Госпожа Чарли приседна на масата с Купата в ръце. Чудех се кои ще бъдат първите ѝ думи. Ако беше Чарли, щеше да започне с „Такъв е животът!“, но от нея очаквах нещо по-остроумно. Ако бях на нейно място, можех да кажа поне десетина неща, кое от кое по-хапливи.

Тя постави купата на масата, след това се загледа продължително в нея, пое дълбоко въздух и погледна към Чарли.

— О, Чарли, скъпи — каза тя. — Как ми се иска да бях танцувала с теб!

Не съм сигурна дали това встъпление не беше по-добро от всяко друго, което ми се въртеше в главата. Чарли веднага се хвана за сламката. След това, което му бях наговорила, не искаше да губи никакво време.

— Скъпа — смирено промълви той, — ти си истинско чудо! Какво ли ще кажат за това у дома? — Тук за момент направи пауза, защото се изискваше доста смелост да го изрече, но все пак той

продължи: — Мери, какво ще кажеш, ако веднага си тръгнем за вкъщи — с първия влак утре... и да покажем купата на всички.

— О, Чарли! — възкликна тя.

Лицето му засия като фенер, сякаш някой беше натиснал копчето.

— Съгласна ли си? Не искаш ли да поостанем? Не си ли падаш по Ню Йорк?

— Ако имаше влак — каза тя, — бих тръгнала още тази нощ. Но нали ти толкова обичаш Ню Йорк, Чарли?

Той се разтрепери от глава до пети.

— Не желая да стъпя тук до края на живота си!

— Извинете ме — казах аз и станах. — Мисля, че един приятел иска да говори с мен.

И се запътих към мястото, където Изи стоеше през последните пет минути и ми даваше сигнали с вежди.

До този момент не бихте предположили, че горкичкият Изи би могъл да има някакъв проблем с гласните струни. Един африкански изследовател, който идваше често в „Гайзенхаймер“ на връщане от скиталчествата си в пустинята, ми беше разказвал за разни племена, които срещал — те не използвали истински думи, а разговаряли помежду си с цъкания и гъргорене. Една вечер ги имитира, за да ме забавлява и повярвайте ми, в този момент Изи Берман ми заговори по същия начин. Само дето целта му не беше да ме забавлява.

Беше като грамофонна плоча, повредена от дълга употреба.

— Успокой се, Исидор — казах му аз. — Нещо те мъчи. Разкажи ми.

Той похлипа още малко и отведнъж се отприщи:

— Абе, ти луда ли си? Защо го направи? Не ти ли обясних ясно, не ти ли повторих двайсет пъти, когато дойде за номерата, че твоят е трийсет и шести?

— Не ми ли каза, че на приятелката ми е трийсет и шести?

— Глуха ли си? Казах, че нейният е десет.

— В такъв случай грешката е моя. По всичко личи, че аз съм ги объркала.

— Какво? Браво! Чудесно! И имаш още куража...

— Беше щастлива грешка, Изи. Тя спаси живота ти. Хората щяха да те линчуват, ако беше дал наградата на мен. Всички бяха за нея.

— А какво ще каже шефът, като разбере?

— Няма значение какво ще каже шефът. Нищо романтично ли не е останало у тебе, Изи? Погледни онези двамата, седнали един до друг, дето си гукат като гълъбчета. Не си ли струва една сребърна купа да ги направи щастливи за цял живот? Те са на меден месец, Исидор. Разкажи на шефа как точно се случи всичко и кажи, че смятам за редно да получат подобаващ сватбен подарък от „Гайзенхаймер“.

Той отново зацъка и загъгна.

— Ох! Сега се издаде! Хванах те! Направила си го нарочно. Нарочно си сменила талоните. Помислих си го. Кажи ми, ти за коя се мислиш, че да ми сервираш такива номера? Не знаеш ли, че професионалните танцьорки вървят по три за десет цента? Ей сега ако изляза и подсвирна, дузина момичета ще се появят за твоето място. Босът ще те уволни веднага, щом му кажа.

— Не, Изи, няма, защото аз напускам.

— Още по-добре.

— И аз така мисля. Писна ми от това място, Изи. Писна ми да танцувам, писна ми от Ню Йорк, писна ми от всичко. Връщам се в провинцията. Мислех си, че завинаги съм изтрила от паметта си и прасета, и пилета, но явно не съм. От много, много отдавна го подозирах и тази вечер го осъзнах. Кажи на шефа всичко най-хубаво от мен и че съжалявам, но трябваше да го направя. И ако иска да ми предаде нещо, трябва да го направи писмено: госпожа Джон Тайсън, Родни, щат Мейн. Това е адресът ми.

БИЛ КОПОЯТ

Има божествена промисъл, която направлява живота ни. Вземете например случая с Хенри Пифийлд Райс, детектив.

Трябва да уточня предварително занятието на Хенри, за да не се получат недоразумения и разочарования. Ако просто кажа, че е детектив и оставя нещата така, ще привлека читателския интерес в погрешна посока. Той беше по-особен вид детектив, нещо като копой. В Международно бюро за разследване „Стафорд“ на улица „Странд“, където беше местоработата му, от него не искаха да разплита мистерии, пред които полицията безпомощно е вдигнала ръце. Никога в живота си не бе измервал отпечатък от стъпка, а с това, което не знаеше за петната от кръв, можеше да попълни цяла градска библиотека. Задачите, които възлагаха на Хенри, бяха да стои в дъжда пред определен ресторант и да отбелязва в тефтерчето си в колко часа някой, който е бил вътре, е излязъл. Така че не очаквайте да предложи на вашето внимание история от вида „Пифийлд Райс, супердетективът — Приключението с рубина на Махараджата“, а най-обикновени случки от живота на един най-обикновен млад мъж, известен сред колегите си под различни имена като например „тъпанара“, „онзи глупак, как му беше името“ и „ей, ти“.

Хенри живееше в пансион на улица „Гилфорд“. Един ден в пансиона пристигна ново момиче и зае мястото до Хенри в общата трапезария. Казваше се Алис Уестън. Беше дребна, мълчалива и много хубава. Разбираха се чудесно. Разговорът им първо се ограничаваше с времето и новите филми, но много скоро стана по-личен. С изненада Хенри разбра, че тя работи в театъра като статистка в мюзикъли. Момичетата от мюзикъли, които бяха живели до този момент в пансиона, бяха от друг тип — добри девойки, но прекалено шумни и прекалено пристрастени към изкуствените бенки. Алис Уестън беше различна.

— В момента репетираме — каза тя. — Заминаваме на турне другия месец с „Момичето от Брайтън“. А вие с какво се занимавате,

господин Райс?

Хенри не отговори веднага. Той знаеше добре каква сензация ще предизвика професията му.

— Аз съм детектив — тихо каза той.

Когато изричаше тези думи на някое момиче, обикновено то реагираше с писъци на възхищение и удивление. В този случай обаче, за свое съжаление, Хенри прочете в кафявите очи явно неодобрение.

— Какво има? — попита той леко обезпокоен, защото дори в този ранен етап от запознанството им страшно желаше да ѝ се хареса. — Не си ли падате по детективи?

— Не зная. Някак си и през ум не би ми минало, че вие сте един от тях.

Това изказване възвърна самообладанието на Хенри. Естествено, един детектив не иска да изглежда като детектив и да изпорти цялата работа още в самото начало.

— Мисля, че... нали няма да ми се обидите? — попита момичето.

— Продължете.

— Винаги съм гледала на тази професия като на малко... долна.

— Долна! — изпъшка Хенри.

— Ами да, следиш хората, шпионираш ги.

Хенри бе разтърсен. Тя беше описала работата му с точност до милиметър. Може да има детективи, чиято работа не отговаря на нейното описание, но той вършеше точно това и го знаеше. Вината не беше негова. Шефът нареждаше да следи някого и той следеше. Ако откажеше, щеше да бъде уволнен на момента. Не беше лесно и все пак той усети жилото на нейните думи и първите семена на недоволство от настоящата му професия намериха благодатна почва в душата му.

Може да си помислите, че тази откровеност от страна на момичето бе угасила тутакси у Хенри пламъка на любовта. Определено в такъв случай един човек с достойнство би трябвало да стане от масата и да се премести до някой, който повече цени романтиката на детективската работа. Но не, той остана на мястото си и в същия момент Купидон, за който се говори, че стреля най-точно в трапезариите на пансионите, изпрати стрелата си право в сърцето му.

Той ѝ направи предложение.

Тя му отказа.

— Не защото не ми харесвате. Мисля, че вие сте най-приятният мъж, когото съм срещала.

Хенри бе положил неимоверни усилия, за да спечели по-предно място в нейните предпочитания.

Бе работил търпеливо и продължително, преди да подложи на проверка късмета си.

— Бих се омъжила за вас още утре, ако нещата стояха другояче. Но аз работя в театъра и смятам така да бъде и занапред. Повечето момичета искат да се махнат, но не и аз. И нещото, което никога няма да направя, е да се омъжа за човек с друга професия. Моята сестра Женвиер направи тази грешка и знаете ли какво ѝ се случи? Омъжи се за търговски пътник и честна дума, той наистина пътуваше. Никога не се виждаха за повече от пет минути в годината, освен в случаите, когато продаваше мъжко бельо в същия град, където тя представяше своето изкуство — и дори тогава той само ѝ махваше с ръка и отново отпрашваше нанякъде. Моят съпруг трябва да бъде до мен, да мога да го виждам. Съжалявам Хенри, но съм убедена, че съм права.

Решението ѝ изглеждаше окончателно, но Хенри не бързаше да се отчайва. Той беше решителен млад мъж. Човек непременно трябва да бъде такъв, за да издържа висейки неопределено време пред ресторанти в проливния дъжд.

И вдъхновението дойде — Хенри потърси театрален агент.

— Искам да играя в театъра, в операта.

— Да видим как танцувате.

— Не умея да танцувам.

— Пейте тогава — каза агентът.

Хенри започна.

— Престанете да пеете — побърза да добави само след миг агентът. — А сега си идете и изпийте една чаша горещ чай и гърлото ще ви мине.

И Хенри си отиде.

Няколко дни по-късно, в Бюрото, колегата детектив Симъндс му направи знак с ръка.

— Хей, ти! Шефът те търси. Размърдай се!

Господин Стафорд говореше по телефона.

— О, Райс, тук една жена иска да проследим мъжа ѝ, докато е на път. Той е актьор. Изпращам теб. Иди на този адрес и вземи снимки и

всякакви подробности. Ще трябва да хванеш влака в петък, единайсет часа.

— Да, сър.

— Той е в трупата с „Момичето от Брайтън“. Първото им представление е в Бристъл.

Понякога Хенри имаше чувството, че Съдбата му прави напук. Ако задачата беше свързана с която и да е друга трупа, всичко щеше да бъде наред, защото от професионална гледна точка това беше най-важната мисия, която му поверяваха. Ако никога не беше срещал Алис Уестън и никога не беше чувал възгледите ѝ за детективската работа, щеше да се чувства доволен и поласкан. Но при това стечение на обстоятелствата Хенри беше убеден, че съдбата направо се гаври с него.

На първо място си представете мъчението да бъде постоянно близо до нея, без да е в състояние да ѝ се разкрие; да я наблюдава как се забавлява в компанията на други мъже. Той щеше да е дегизиран, тя нямаше да го разпознае и страданията му щяха да бъдат неописуеми.

На второ място, налагаше се да следи и шпионира в нейно присъствие.

Но... работата си е работа.

В единайсет без пет в уречения ден той беше на гарата. Изкуствена брада и очила скриваха истинската му самоличност от околните. Ако го бяхте попитали с какво се занимава, щеше да ви отговори, че е шотландски бизнесмен, въпреки че приличаше много повече на автомобил, минал през купа сено.

Перонът беше пълен с народ. Приятели и роднини на актьорите бяха дошли да изпратят трупата. Хенри погледна скришом зад широкия гръб на един хамалин, който му служеше чудесно за параван. Колкото и да не му се искаше, беше дълбоко впечатлен. Винаги се вълнуваше, когато беше в близост до сцената. Разпозна някои знаменитости. Дебелият мъж с кафявия костюм например беше комедиантът Уолтър Джелифи — звезда на трупата. Гледаше го втренчено през очилата. И други известни актьори се мотаеха наоколо. Видя и Алис. Тя говореше с някакъв тип с лице като томахапка и му се усмихваше така, сякаш наистина ѝ беше приятно. Под буйната растителност, която беше залепил на лицето си, Хенри скръцна със зъби.

Беше трудно да се каже дали през следващите няколко седмици докато следваше по петите „Момичето от Брайтън“ от град на град, Хенри е щастлив или нещастен. От една страна беше мъчително да усеща близостта на Алис и да не може да се приближи до нея, но от друга не можеше да отрече, че си прекарва чудесно, обикаляйки страната с трупата.

Беше осъзнал, че това е начинът на живот, за който е бил роден. Съдбата го беше запокитила в един лондонски офис, но това, което наистина харесваше, беше такова волно пътуване. Някаква циганска жилка у него правеше приятни дори явните неудобства на това театрално турне. Обичаше да пътува с влак, обичаше да ношува в непознати хотели, но най-много от всичко обожаваше артистичното наблюдение на нищо неподозиращите си спътници, все едно бяха десетки мравчици. Това беше наистина най-хубавата част от приключението. Нека Алис си приказва каквото иска за следенето и шпионирането, но ако погледнете с непредубедено око, няма да видите нищо позорно в заниманието. Защото детективската работа е изкуство. Иска се находчивост и въображение, за да може един преследвач и шпионин да се дегизира успешно. Не можеш просто да си кажеш „Ще ги проследя“ и толкова. Не-е-е. Ако се опитате да го направите без подготовка, моментално ще ви разконспирират. Трябва да сте експерт в прикриването. Трябва да сте един човек в Бристъл и съвсем друг в Хъл, особено ако сте общителен тип като Хенри и обичате компанията на актьорите.

Сцената винаги бе привличала Хенри Пифийлд Райс. Вълнуваха го запознанства дори с актьори, чиито имена бяха изписани със ситни букви по афишите. В пансиона на улица „Гилфорд“ живееше един младеж, който винаги бе в състояние да му измъкне някой шилинг само с разказа си за това как по време на странстванията си бе спасил от провал едно представление в провинцията, като се съгласил да се включи в него в последния момент. А по време на турнето с „Момичето от Брайтън“ Хенри постоянно контактуваше с хора, които отдавна си бяха изградили имена на театралното поприще. Уолтър Джелифи беше знаменитост още когато Хенри беше ученик, баритонът Сидни Крейн и други от многобройната трупа бяха все актьори, небезизвестни в Лондон. Хенри благоговееше пред тези величия.

Не беше никак трудно да завържеш познанство с който и да е от тях. Шефовете на трупата винаги отсядаха в най-скъпите хотели и Хенри — тъй като разходите му се поемаха от Бюрото — правеше същото. Едно уиски със сода, предложено в подходящ момент, превръщаше двама непознати в сърдечни приятели. Уолтър Джелифи по-специално беше изключително достъпен. Всеки път, когато Хенри сядаше на неговата маса — с различна външност, разбира се — известният комик го посрещаше още по-сърдечно от последното им запознаване.

На шестата седмица от турнето, когато Хенри беше произведен от обикновен познат в чин сродна душа, известният комик го покани в стаята си да изпуснат по една пура.

Хенри бе поласкан и щастлив — Джелифи беше особа винаги заобиколена от почитатели и по тази причина поканата беше истински комплимент.

Хенри запали пурата си. Сред новите му приятели се твърдеше, че пурите на Уолтър Джелифи го поставят под ударите на закона, забраняващ носенето на оръжие, но Хенри би изпуснал подаръка от такава личност дори и да беше зелен лист. Той изпусна доволно дима от първото дръпване. Тази седмица се беше маскирал като стар полковник от колониалните войски в Индия и направи комплимент на домакина за аромата на пурата с вежливост, характерна за доброто старо време.

Уолтър Джелифи изглеждаше поласкан.

— Много е приятна, нали? — попита той.

— Да, наистина. Благодаря — каза Хенри и приглади побелелите си мустаци.

— Няма защо. А сега, кажи ми, стари приятелю, кой от нас следиш?

Хенри за малко да глътне пурата си.

— Какво искаш да кажеш? — попита той, след като кашля в продължение на няколко минути.

— Хайде, хайде — запротестира Джелифи, — няма защо да се криеш от мен. Знам, че си детектив. Въпросът е „Кой е човекът, когото следиш?“ Ето това се чудим всички през цялото време.

Всички!

Всички се чудели!

По-унизителна ситуация от тази Хенри не можеше да си представи. До този момент той бе гледал на собственото си присъствие сред трупата като на учен-изследовател, който незабелязано наблюдава обитателите на капка вода под микроскопа си. А те всички го бяха разконспирирали. Всички.

Ударът беше зашеметяващ. Ако имаше нещо, с което Хенри особено се гордееше, това беше съвършенството му в дегизирането. Може би схващаше малко бавно, може би не беше от най-умните, но умееше да се дегизира. Имаше цял арсенал от прикрития, чрез които да промени самоличността си и всяко едно по-сигурно от предишното.

Ако се разхождате по улицата, може да се случи да срещнете някой типичен търговски пътник — елегантен и сръчен. Само след миг се натъквате на някой австралиец с огромна брада. По-късно стар пенсиониран полковник ще ви спре и вежливо ще ви помоли да му кажете как да стигне до площад „Трафалгар“. След още няколко стъпки някой издокаран по последна мода денди ще ви помоли за огънче, за да си запали пурата. Бихте ли заподозрели и за един-единствен миг, че всичките тези случайни минавачи, толкова различни един от друг, всъщност са един и същ човек?

Разбира се, че бихте.

Хенри не знаеше това, но в очите на прислужницата Бела, която отваряше вратата на пансиона, той си бе изградил репутацията на шегаджия, който обича да изненадва околните. Имаше навика да изпробва различните си прикрития пред нея. Често звънеше на вратата, питаше за собственичката и когато прислужницата отиваше да я повика, той се шмугваше в стаята си. Там сваляше грима и перуките, приемаше обичайния си вид и слизаше небрежно по стълбите, като си тананикаше весела мелодийка. А през това време Бела споделяше с готвачката: „Господин Райс току-що се прибра и пак изглеждаше много странно“.

Хенри седеше и зяпаше Уолтър Джелифи с отворена уста. Комикът го наблюдаваше с любопитство.

— Изглеждаш поне на сто години. На какъв си се маскирал сега? На парче спаружена горгонзола^[1]?

Хенри хвърли един бърз поглед към огледалото. Да, наистина изглеждаше доста стар. Беше се престарал с бръчките по челото.

Приличаше на нещо средно между младолик столетник и изпуснат по погрешка от Инквизицията грешник.

— Само ако знаеше как разсейваш актьорите — продължи Джелифи, — щеше да престанеш. Преди да се появиш, момчетата бяха скромни, дисциплинирани. А сега не правят нищо друго, освен да се обзалагат каква маскировка ще си нахлузиш в следващия град. Не разбирам защо толкова често трябва да я променяш. Изглеждаше чудесно като шотландец в Бристъл. Всички го признаха. Трябваше да си останеш така. Откъде ти хрумна да си лепнеш тия проскубани мустачки в Хъл? Изглеждаше ужасно, а и с този костюм от туид... Както и да е. Да не се отклоняваме от въпроса. Живеем в свободна страна. Ако искаш да се загрозяваш, изборът си е твой. Доколкото знам не е противозаконно. Това, което искам да разбера, е, кой е човекът? По следите на кого си, Бил? Ще ме извиниш, че те наричам Бил. Тук си известен като Бил Копоят. Кой е човекът?

— Няма значение — каза Хенри.

Още щом изрече тези думи, той осъзна, че отговорът му не е от най-сполучливите, но чувстваше главата си изпразнена от каквито и да е мисли. В Бюрото не отвърщаше на критиките по повод на някои неудачи в работата си. Отдаваше ги на естествената склонност на човека да се заяжда с колегите си. Но да бъдеш разконспириран от толкова много хора и то по такъв начин, беше съвсем друго. Душевните му устои бяха пред срутване.

— Разбира се, че има значение — възпротиви се Джелифи. — Теглихме жребий и у когото се падне името на следения, събира джакпота. Хайде, изплюй името! Кой е той?

Хенри стана и се запъти към вратата. Това, което бушуваше в гърдите му, не можеше да се изрази с думи. Дори и начинаещият детектив има своята професионална гордост. Никой не може да остане равнодушен пред откритието, че шпионирането ти е станало обект на залагания от страна на тези, които шпионираш. Болката е неописуема.

— Ей, не си тръгвай. Къде отиваш? — провикна се събеседникът му.

— Обратно в Лондон — каза Хенри с горчивина. — Няма смисъл да оставам повече тук, нали?

— Що се отнася до мен, не бих твърдял подобно нещо. Не бързай. Сега си мислиш, че след като те разкрихме, способностите ти

на детектив ще бъдат подложени на съмнение. Така ли е? Няма защо да се тревожиш. Какво значение има това за теб? Не ти плащат за свършена работа, нали? Шефът ти е казал: „Следи!“. Ами, прави го. Ще ми бъде неприятно да те загубя. Предполагам, че не си наясно, но ти си ни талисманът на турнето. Такъв талисман никога не сме имали. Още от самото начало играем с огромен успех. По-скоро бих убил черна котка, отколкото да те загубя. Зарежи дегизировката и остани с нас. Умолявам те.

Детективът също е човек. Колкото по-малко е детектив, толкова повече е човек. Хенри не беше кой знае какъв детектив и човешките му черти, естествено, бяха добре изразени. Още като момче никога не можеше да устоява на любопитството. Ако на улицата се събереше тълпа от хора, той се присъединяваше. Би се спрял да позяпа витрина, на която има надпис „Вижте тази витрина!“, дори ако от това зависеше дали ще успее да избяга от стадо подивели бикове. Винаги бе имал непреодолимото желание някой ден да надникне зад завесите на театралната сцена.

Имаше и още една причина, която окончателно наклони везните. Ако приемеше тази покана, той най-накрая щеше да може свободно да се вижда и говори с Алис Уестън и да осуети плановете на мъжа с лице като томахавака, на когото гледаше с подозрение и ревност още от първия ден на гарата.

Да се вижда с Алис! И може би с красноречието си да я убеди да промени решението си.

— Е, звучи примамливо — каза най-сетне той.

— И още как! Значи се договорихме. И сега, при новосъздалите се обстоятелства, кой е той?

— Не мога да ти кажа — призна Хенри. — Мога единствено да те уведомя, че до този момент не съм мръднал и крачка напред в сравнение с началото. Но ще продължа да следя. Който и да е — аз ще следя.

— Разбира се. Не ми беше минало през ума — каза Джелифи, човек с чиста и дисциплинирана съвест. — Но само между теб и мен, не съм аз, нали?

Лицето на Хенри остана каменно. Макар и рядко, но от време на време той имаше своите върхови постижения.

— А! — каза той и бързо излезе с чувството, че колкото и зле да се бе представил по време на разговора, финалът беше впечатляващ. Очевидно в изкуството на дегизирането много неща му куцаха, но никой не би могъл да вложи повече мрачна зловещина в това „А!“. Тази мисъл го успокои и той осъзна, че през нощта ще спи спокойно.

Следващата вечер за първи път в живота си Хенри се озова зад кулисите и на момента изпита сложните чувства, завладяващи обикновения лаик на това мистично място. Състоянието му можеше да се сравни, да речем, с това на котка, избягала от уютния дом и попаднала сред враждебните обитатели на непознат двор. Намираше се в един нов свят, населен със странни същества, които се носеха насам-натам в приказния полумрак като пъстри животни в пещера.

„Момичето от Брайтън“ беше една от онези екзотични продукции, създадени специално за отегчени бизнесмени. Разчиташе на успех до голяма степен благодарение на многобройните участници в масовите сцени, честото им появяване на сцената и непрекъснатата смяна на костюмите. В резултат на това Хенри беше в центъра на една многоцветна мозайка от женска красота, облечена по такъв начин, че да представя най-разнообразна флора и фауна като зайци, парижки студенти, провинциални девойчета, холандски селяни и нарциси. Мюзикълът е гювечът на сценичното изкуство. Можеш да добавяш каквото си искаш и пак ще си сигурен, че от това постановката само ще спечели.

Погледът му обходи пъстроцветната навалица в търсене на Алис. На нито едно от представленията, които беше посетил по време на скиталчествата на трупата из страната през последните шест седмици, Хенри не бе успял да я разпознае. „Напълно възможно е — помисли си той, — тя вече да е на сцената, скрита в някой розов храст или друг шубрак, готова при подаден сигнал да изскочи от скривалището си и да се покаже на публиката в къса поличка“. Защото в „Момичето от Брайтън“ всяка една част от декора можеше в един момент да се окаже момиче от хора.

Забеляза я сред нарцисите. Не беше особено убедителна като нарцис, но за Хенри тя изглеждаше божествено. С разтреперани колене той си запробива път сред множеството и пламенно я хвана за ръката.

— Ей, Хенри! Откъде се появи?

— Много се радвам да те видя!

— Как се озова тук?

— Много се радвам да те видя!

В този момент помощник-режисьорът, мучейки от суфльорската кабина, настоя Хенри да се изпари.

Едно от тайнствата на сценичната акустика е това как и най-тихият шепот на някой от техническия персонал може да прокънти из цялата зала, докато помощник-режисьорът, дори и да си пръсне дробовете от напъване, ще остане нечут за публиката.

Хенри млъкна, стреснат от властния тон. Откъм скритата зад завесите част на сцената се чу глас, който пееше някаква песен за луната. Юни също се споменаваще. В нея позна песен, която винаги му се струваше досадна. Мразеше и жената, която пееше — някоя си госпожица Клариса Уивър, която играеше любимата на героя.

И не беше единственият, доколкото беше успял да забележи. Госпожица Уивър беше недолюбвана от колегите си. Беше получила ролята по-скоро като жест на лична симпатия от страна на ръководството, отколкото благодарение на таланта си. Тя пееше безобразно, играеше с безразличие и не знаеше какво да прави с ръцете си. Всички тези неща можеше и да ѝ се простят, но към тях тя прибавяше и престъплението, познато в театралните среди като „доминиране“. Това означава, че не можеше да ѝ се угоди за нищо, а в такива случаи тя го огласяваше на всеослушание. Уолтър Джelifи беше споделял неведнъж в тесен кръг приятели, че дори и да му се наложи да се прости с последното си пени, би възнаградил щедро всеки, събрал куража да изсипе тон желязо върху главата на госпожица Уивър.

Тази вечер песента дразнеше Хенри повече отвсякога, защото знаеше, че всеки момент нарцисите трябва да излязат на сцената и да попълнят правдоподобността на картината, впускайки се в страстно танго със зайците. Затова той направи усилие да използва най-пълноценно малкото му останало време.

— Много се радвам да те видя! — каза Хенри.

— Ш-ш-т! — обади се отново помощник-режисьорът.

Хенри помръкна. Дори Ромео не би могъл да постигне успех в ухажването при такава брутална намеса. И в мига, когато вече се беше взел в ръце, за да продължи, дойде и редът на Алис да излезе на сцената.

В мрачно настроение Хенри се залута из прашния полумрак. Заобиколи отдалече суфльорската кабина, откъдето можеше да я зърне, защото се страхуваше да не се натъкне на помощник-режисьора.

Уолтър Джелифи го намери в момент, когато беше седнал на един сандък и размишляваше за живота.

— Госпожица Уивър се оплаква, че зад кулисите се вдигал ужасен шум — каза той. — Искаше да те изгоня, но й казах, че си ми талисманът и по-скоро ще умра, отколкото да се разделя с теб. Би трябвало да се справя лесно с ниските тонове, а?

Хенри кимна замислено. Беше потиснат. Имаше чувството, че е нежелан като всеки друг натрапник на сцената.

Представлението продължаваше. Когато публиката избухваше в бурен смях, ставаше ясно, че на сцената е Уолтър Джелифи, докато летаргичната ѝ пасивност подсказваше, че на ход е госпожица Клариса Уивър. От време на време-пространството около Хенри се изпълваше с момичета, облечени в съответствие с изключителната фантазия на режисьора на постановката. Тогава разконспирираният детектив скачаше от мястото си и се опитваше да разпознае Алис, но всеки път, когато си помисляше, че я е видял, невидимият оркестър захващаше следващата мелодия и момичетата трябваше наново да излизат на сцената.

Чак към края на второто действие му се удаде възможност да продължи прочувствената си реч.

Действието в „Момичето от Брайтън“ бе достигнало критична точка. Ситуацията беше следната: героят, след като е лишен най-безсърдечно от наследство от богатия си баща благородник за това, че се е влюбил в героинята — бедна продавачка в магазин, се дегизира, като си слага вратовръзка в друг цвят и тръгва да я търси в един известен морски курорт, където тя също е дегизирана, като си е сменила роклята и работи като сервитьорка в ресторант „Ротонда“ на морския бряг. И двамата се разпознават един друг, но всеки си мисли, че самият той не е разкрит. След това всички вкупом напускат сцената и героинята остава сама с мислите си.

Това е криза в живота на героинята, но тя я посреща смело. Пее меланхолична песен, озаглавена „Моята кралица от Хонолулу“ с хор от японски девойки и български офицери.

Една от японските девойки беше Алис.

Тя стоеше малко встрани от другите японски девойки. Само с един скок Хенри се приближи до нея. Беше настъпил неговият час. Почувства се уверен и изпълнен с убедителни слова. В интервала след последния им разговор чувствата му бяха силно ферментирали и никакъв самоконтрол не бе в състояние да ги укроти. Практически е невъзможно за новобранец, току-що въведен зад кулисите на мюзикъла, да не се влюби в някого, а в случай че е вече се е наредил сред жертвите на Купидон, страстта достига опасни мащаби.

Хенри реши — сега или никога! Забрави, че беше напълно възможно — както би го посъветвал здравият разум — да почака до края на представлението и на път за хотела да поднови горещите си молби към Алис да се омъжи за него. Имаше чувството, че разполага с не повече от четвърт минута до края на света. Действуй светкавично! Това беше девизът на Хенри.

Той я хвана за ръката.

— Алис!

— Ш-ш-т! — отново изсъска помощник-режисьорът, но този път Хенри не му обърна никакво внимание.

— Чуй! Обичам те! Луд съм по теб! Какво значение има дали съм от бранша или не? Обичам те!

— Престанете с караниците!

— Няма ли да се омъжиш за мен?

Тя го погледна. Стори му се, че е разколебана.

— Тишина! — изрева помощник-режисьорът и Хенри утихна.

И в този момент, когато съдбата му се решаваше, откъм сцената се чу специфичният сигнал, показващ, че арията е към края си и че хорът трябва да се приготви за излизане. Като че ли привлечена от някаква магнетична сила, любовта на живота му се отдели от него и тръгна към сцената.

Мъж в положението на Хенри и в неговото състояние на духа не може да отговаря за постъпките си. Не виждаше нищо, освен Алис — беше сляп за факта, че в момента на сцената се извършваха сложни маневри. Единствената мисъл, която изпълваше съзнанието му, беше, че тя се отдалечава от него и че той трябва да я спре на всяка цена, за да изяснят окончателно въпроса.

Хенри се втурна отчаяно след нея. Тя беше далече от него и с всеки момент се отдалечаваше все повече и повече.

За да преодолее по-бързо дялящото ги пространство, той направи скок напред.

Нито един млад мъж на прага на живота не трябва да бъде лишаван от следния ценен съвет: ако някога му се случи да е зад кулисите на някоя сцена, никога не бива да прави скок напред. Целият декор е разположен така, че да попречи на тези, които искат да скачат. Сценичните дърводелци часове наред залагат капаните си и в сумрака просто няма начин да не паднеш в някой от тях.

Клопката, в която Хенри попадна най-напред, се оказа една разкована и леко изправена дъска, поставена така, че човек да не може да я забележи. А останената дупка не беше дълбока като кладенец, нито пък широка като църковна врата, но беше достатъчна — свърши работа. Препъвайки се в дъската, Хенри полетя напред с разперени ръце и крака.

Щом даден човек загуби опора, инстинктът тутакси му подсказва да се снабди веднага с друга. И той се вкопчва в най-близкото попаднало му под ръка нещо. Хенри сграбчи декора на хотел „Суперба“, гордостта на плажната ивица. Масивната фасада обаче се оказа измамно крехка — само един тънък дървен панел — и Хенри успя да се задържи за него може би за десета от секундата. След това под светлината на прожекторите скулптурната композиция от човек и дървен материал се блъсна в един български офицер, който тъкмо поемаше въздух, за да вземе нисък тон и се строполи величествено в сложна камара от хора и декори точно по средата на сцената.

Дотук всичко вървеше добре, и дума да няма. Публиката на предишните представления винаги оставаше някак резервирана към финалната песен, но тази вечер тя стана на крака и завика „Още!“. От всички краища на салона се чуваха молби Хенри да повтори номера си.

Но Хенри нямаше намерение да излиза на бис. Той се изправи на краката си малко смутен и започна да изтупва дрехите си. Оркестърът, разстроен от тази неочаквана и нерепетирана промяна на сценария, беше спрял да свири. Българските офицери и японските девойки също се чудеха какво да правят. Стояха на сцената в очакване на следващата изненада. Някъде от далечината се чу гласът на помощник-режисьора, който измисляше нови думи и гърлени звуци.

След малко Хенри, който разтриваше ударения си лакът, усети до себе си госпожица Уивър, а когато вдигна поглед, очите му срещнаха нейните.

Една от характерните ремарки в мелодрамата е „и излиза внимателно през дупката в оградата“. Това беше първото появяване на Хенри на сцена, но той се справи като ветеран.

— Драгоценни ми приятелю! — каза Уолтър Джелифи.

Беше полунощ и разговорът протичаше в хотелската стая на Хенри, където някак инстинктивно се беше добрал след представлението. В този момент не можеше да си представи друго по-сигурно убежище от уютното легло.

— Драгоценни ми приятелю, не се извинявай. Аз съм ти безкрайно задължен. На първо място, с твоето безпогрешно чувство за пространство и време на сцената, ти забеляза къде точно постановката се нуждае от повече живот и ѝ го даде, финалът беше фантастичен — но още по-прекрасно беше това, че намесата ти доведе госпожица Уивър до истерия, което я накара да си подаде молбата за напускане. Тя се разделя с трупата утре.

Хенри се ужаси от размера на неприятностите, за които бе отговорен.

— И какво ще правиш сега? — тихо попита той.

— Какво ще правя! Та ние всички денонощно се молехме това да се случи — някакво чудо, което да ни отърве от госпожица Уивър. Нужна ни беше гениална личност като твоята, за да свърши тази работа. Съпругата на Сидни Крейн може да играе ролята и без репетиции. Тя беше дублираща актриса през целия минал сезон в Лондон. Крейн току-що говори с нея по телефона и тя ще пристигне с нощния влак.

Хенри се изправи в леглото.

— Какво?

— Какво има сега?

— Съпругата на Сидни Крейн?

— Да. Защо?

Слана попари душата на Хенри.

— Тя е жената, която ме нае. Сега ще ме отзоват оттук и ще трябва да се връщам в Лондон.

— Искаш да кажеш, че това е била съпругата на Крейн, така ли?

Джелифи го наблюдаваше със страхопочитание.

— Приятелю — каза той с патетичен глас, — ти направо ме плашиш. Като че ли твоята сила като талисман е безгранична. Пълниш залата с публика всяка вечер, освободи ни от оная Уивър, а сега ми съобщаваш и тази невероятна вест. При тегленето на жребия ми се падна Крейн и изобщо не вярвах, че ще спечеля джакпота.

— А аз утре ще получа телеграма от шефа, с която ще ме отзове.

— Не отивай. Остани с мен. Присъедини се към трупата — предложи му Джелифи.

Хенри запремига.

— Какво искаш да кажеш? Нито мога да пея, нито да играя.

Гласът на Джелифи беше пропит от искреност.

— Виж какво, момчето ми, мога да изляза на улицата и да събера сто човека, които могат да пеят и играят. Но не ми трябва. За какво са ми? Но четирилистна детелина като тебе, такава подкова, цар на талисманите — не се срещат вече такива. Рецептата се е изгубила. Ако си съгласен да останеш с мен, ще ти предложи договор за колкото години искаш. Нужен си ми за бизнеса. — Той стана. — Помисли, приятелю, и ми дай отговор утре. Огледай нещата от всички страни. Като детектив не те бива никак. Не би забелязал и тъпан в телефонна кабина. Нямаш бъдеще. Просто си един от многото. Но като талисман, момчето ми — нямаш равен. Не можеш да не успееш на сцената. Няма нужда някой да ти казва какво трябва да правиш. Погледни само десетките добри актьори, които са на улицата без работа. Защо? Няма късмет. Няма друга причина. С твоя късмет и малко опит ти ще бъдеш звезда преди още да си усетил. Премисли всичко това и ми дай отговор сутринта.

Пред очите на Хенри изплува образът на Алис, вече не така недостижима, Алис, която се разхожда — с него подръка, Алис, която му кърпи чорапите, Алис, която с ангелските си ръчички разтваря плика със заплатата му.

— Чакай, не си отивай. Ще ти дам отговор още сега.

Сцената е улица „Странд“, на ъгъла с улица „Бедфорд“, времето — спокойния следобед, когато онези, с чепатите лица и с ярките дрехи се събират на групички, за да се почеткат един-друг колко са велики.

Един глас се открояваше от останалите.

— Точно така! Кортидж и Шефа се опитват да ме прикоткат, обаче всеки път им отказвам. Вчера му казвам на Малоун: Не е за мене тая работа! Отново тръгвам с Уоли Джелифи, както обикновено. И в държавната съкровищница няма толкова пари, че да ме разубедят. Малоун нещо се развълнува. Той...

Това бе гласът на Пифийлд Райс, актьор.

[1] Вид италианско сирене — Б.пр. ↑

ЧЕРНО ЗА КЪСМЕТ

Беше черен, но приятен за окото. Очевидно го беше закъсал напоследък, но все пак беше успял да запази някаква елегантност, някакво излъчване — както казват французите — *tournaire*. Беднотията не бе убила у него аристократичния инстинкт към лична хигиена. Дори когато Елизабет го зърна за първи път, той полагаше грижи за тоалета си.

При шума от стъпките ѝ той вдигна глава. Не помръдна, но в погледа му се четеше подозрение. Мускулите на гърба му се свиха, очите му блеснаха с жълта светлина като лампи на фона на черно кадифе и опашката му се заклати заплашително.

Елизабет се загледа в него — той също се загледа в нея. Получи се пауза, в която той я преценяваше. След това приближи към нея и с внезапно навеждане на главата започна да се търка в роклята ѝ. Позволи ѝ да го вдигне на ръце и да го внесе във входа, където чакаше портиерът Франсис.

— Франсис — попита Елизабет, — знаеш ли на кого е тази котка?

— Не, госпожице. Котката е улична. От няколко дни се опитвам да открия собствениците ѝ.

Франсис прекарваше по-голямата част от времето си в откриване на неща. Това беше единственото удоволствие в лишения му от значими събития живот. Понякога това беше шум, понякога изгубено писмо, понякога парченце лед, паднало от количката за сервиране — всъщност, каквото и да беше, Франсис се опитваше да открие откъде се е появило.

— Отдавна ли се навърта наоколо?

— Обикаля къщата от доста време.

— Ще го задържа.

— Черните котки носят късмет — философски отбеляза Франсис.

— Определено нямам нищо против този факт — каза Елизабет.

Същата сутрин си беше помислила, че малко късмет би разнообразил приятно живота ѝ. Напоследък нещата не вървяха много добре. И не толкова заради обичайното количество върнати ръкописи (придружени от характерните за случая комплименти) от редакцията на изданието, до което бяха изпратени за публикуване. Тя приемаше тези неща като част от играта. Това, което считаше за коварен удар на съдбата, беше предизвиканият от недостатъчна подкрепа на четящата публика скоропостижен фалит на любимото ѝ списание, където почти винаги можеше да разчита на радушен прием след хладния отказ на всички останали. Това беше все едно да загубиш скъп и щедър роднина, което превръщаше включването на черен котарак в домакинството в абсолютна необходимост.

След като влязоха в апартамента Елизабет се зае да наблюдава с любопитство новия си съюзник. Досега се беше държал възхитително, но нямаше да се изненада, ако в един момент се опита да избяга през покрива, без да се интересува от болката, която би ѝ причинил. Котките са толкова спонтанни в решенията си. За нейно успокоение, обаче, той остана невъзмутимо спокоен и след като обходи стаята, замаяка настоятелно.

— Точно така — сърдечно произнесе на глас Елизабет, — трябва ли ти нещо, поискай си го. Чувствай се като у дома си.

Тя отиде до хладилника и извади мляко и сардини. Гостът ѝ не беше нито капризен, нито враждебен, нито пък страдеше от липса на апетит. Без да се интересува какво ще си помислят за него, той се съсредоточи във възстановяването на изгубената телесна маса. По всичко личеше, че последното му обилно хранене е само поизбледнял спомен. Елизабет, в ролята на самото Провидение, го гледаше съсредоточено, с набраздено от мисли чело.

— Джоузеф — най-накрая промълви тя и лицето ѝ се проясни, — това ще бъде името ти! От днес си назначен да носиш късмет на жилището.

Джоузеф се аклиматизира удивително бързо към новото си местожителство. В края на втория ден вече създаваше впечатлението, че всъщност той е истинският собственик на апартамента и присъствието на Елизабет и Франсис се дължеше единствено на височайшето му благоволение. Както повечето представители на своя вид той беше автократ. Само за един ден се ориентира кой е любимият

стол на Елизабет и веднага го присвои. Ако Елизабет затвореше вратата на някоя стая, докато той е вътре, начаса настояваше тя да бъде отново отворена, за да има свободен достъп навсякъде. Ако пък я забравяше отворена, оплакваше се от течението. Но и най-добрите от нас имат своите слабости и въпреки всичко Елизабет го обожаваше.

Беше невероятно до каква степен Джоузеф промени живота ѝ. Елизабет беше общителна натура, но до появяването му можеше да разчита за компания единствено на стъпките на господина от отсрещния апартамент. Освен това сградата беше стара и дървеният под скърцаше по цяла нощ. Една от дъските на дюшемето се беше разсъхнала и издаваше звуци, които в мрака приличаха на скърцането от стъпките на среднощен крадец. Всичко това караше човек да трепва от страх и да затаява дъх. Джоузеф много скоро сложи точка на всичко това. Когато той бе наоколо, скърцащите дъски означаваха само скърцащи дъски и нищо друго.

И изведнъж, един следобед, той изчезна.

След като претърси безрезултатно целия апартамент, Елизабет отиде до прозореца да поогледа улицата от птичи поглед. Не таеше големи надежди, защото току-що се беше прибрала пеша по същата тази улица и не беше забелязала и следа от него.

От външната страна на прозореца имаше перваз по дължината на цялата сграда. Наляво той свършваше при балкона на отсрещния апартамент, в който живееше младият господин, чиито стъпки понякога чуваше по скърцащия коридор. Знаеше, че е млад, защото Франсис я беше осведомил. От същия източник беше узнала и името му — Джеймс Реншоу Бойд.

На възтесничкия балкон се бе разположил Джоузеф и привеждаше с червен език лъскавата си козина в опрятен вид. Имаше вид на котарак, който се чувства в свои води.

— Джоузеф! — извика Елизабет.

Изненада, радост и огорчение се бяха смесили в гласа ѝ, за да му придадат мелодраматичен нюанс.

Джоузеф я погледна хладно. Нещо повече — погледна я така, сякаш беше абсолютно непознат човек. Солидно закръглен от нейното месо и мляко, той ѝ обърна безсърдечно гръб и влезе в съседния апартамент.

Но Елизабет беше момиче със силен дух. Джоузеф можеше да гледа на нея като на купичка вкиснато мляко, но той беше неин котарак и тя твърдо смяташе да си го върне. Затова тя излезе от апартамента си и позвъни на вратата на господин Джеймс Реншоу Бойд.

Отвори ѝ млад мъж по риза. В никакъв случай не можеше да се каже, че е непривлекателен, напротив — гъста коса, гладко избръснат, с волева брадичка — определено привлекателен млад мъж. Въпреки че точно в този момент тя гледаше на него просто като на машина за връщане на избягали котки, Елизабет забеляза чара му.

Тя му се усмихна. В края на краищата младият господин не можеше да носи вина за това, че прозорецът към всекидневната му е отворен; нито пък че Джоузеф е едно неблагодарно зверче, което не заслужава никаква риба тази вечер.

— Имате ли нещо против да си прибера котката, моля? — с приятен глас попита Елизабет. — Влязла е във всекидневната ви през прозореца.

Той не скри леката си изненада.

— Вашата котка?

— Всъщност, моят черен котарак Джоузеф. Той е във вашата всекидневна.

— Страхувам се, че сте попаднали на погрешно място. Току-що излязох от всекидневната си и единственият котарак там е моят черен котарак Реджиналд — отговори младият господин.

— Но аз видях Джоузеф да влиза само преди минутка — повиши глас тя.

— Това е бил Реджиналд.

Чак сега Елизабет разбра истината. Почувства се като човек, който, изучавайки симпатично зелено растение, изведнъж разбира, и то болезнено, че това е коприва. Мъжът пред нея не беше никакъв невинен млад господин, а най-черният престъпник, познат на криминолозите — крадец на чужди котки! Любезността ѝ тутакси се изпари.

— А мога ли да попитам от колко време имате този ваш Реджиналд?

— От четири часа днес следобед.

— През прозореца ли влезе?

— Ами, да. Сега като споменахте, да, наистина.

— Ще ви помоля да бъдете така добър да ми върнете котката — хладно произнесе Елизабет.

Той я изгледа предизвикателно.

— Ако предположим — започна той, — че вашият Джоузеф е моят Реджиналд, защото трябва да измислим някакво оправдание за странното ви поведение, не можем ли да стигнем до някакво споразумение? Нека да ви купя друга котка. Цяла дузина котки.

— Не искам дузина котки. Искам Джоузеф.

— Хубави, закръглени, пухкави котки — продължи да я увещава той. — Прекрасни, любвеобилни, персийски, ангорски...

— Разбира се, вие искате да ми откраднете Джоузеф...

— Това са сурови думи. Всеки адвокат ще ви каже, че относно котките има специални разпоредби. Да задържиш улична котка не се счита за престъпление. В нашумелия процес Уигинс срещу Блубоди беше установено, че...

— Ще ми върнете ли котката?

Тя стоеше пред него с вдигната глава и блеснали очи и младият господин почувства угризения на съвестта.

— Вижте какво — каза той, — оставям се на вашата милост. Признавам, че котката е ваша и нямам никакви права над нея, а аз съм най-обикновен долен крадец. Но помислете. Току-що се връщам от първата репетиция на първата ми пиеса и в момента, в който влязох през вратата, тази котка влезе през прозореца. Страшно съм суеверен и почувствах, че да го отпратя, би било равносилно на това да проваля собствената си пиеса преди още да е била представена. Зная, че ще ви прозвучи абсурдно — вие сигурно изобщо не сте суеверна. Вие сте разумна и практична. Но при стеклите се обстоятелства, ако мислите, че бихте могли да се откажете от вашите права...

Елизабет капитулира пред настоятелния му поглед. Бурята от обзелите я силни чувства надделя и сломи цялата и войнственост. Колко несправедлива беше към него! Беше го взела за най-обикновен бездушен крадец на котки, който върши злодеянията си навсякъде и без причина, а през цялото време той е бил принуден да действа така, движен от достоен порив. У нея трепна вродената у всички добри женски създания жертвоготовност.

— Но защо... Разбира се, че трябва да го задържите! Това би означавало ужасно лош късмет.

— Ами вие?

— Не се тревожете за мен. Мислете за всички хора, които зависят от успеха на вашата пиеса.

Младият господин премигна.

— Това е удивително! — каза той.

— Нямах ни най-малка представа защо сте го задържали. Джоузеф не значеше толкова много за мен — поне не чак толкова — искам да кажа... е, предполагам, че бях доста привързана към него, но той не беше... не беше...

— Жизнено необходим?

— Точно така. Беше приятна компания, нали разбирате?

— Нямате ли си приятели?

— Нямам нито един.

— Нямате нито един приятел! Това решава нещата. Трябва да си го вземете обратно.

— Не бих си и помислила.

— Разбира се, че трябва да си го вземете обратно и то веднага.

— Наистина, не бих могла.

— Но трябва.

— Не, няма.

— Но, Боже мили, как си мислите, че ще се чувствам, като зная, че сте сам-сама на света и че аз съм откъснал вашия единствен приятел?

— А вие как си мислите, че ще се чувствам, ако вашата пиеса се провали, само защото си нямате черна котка?

Господин Бойд трепна и уплашено зарови пръсти в буйните си коси.

— И мъдрият Соломон не би могъл да разреши този проблем — каза той. — Какво ще кажете за следното предложение — струва ми се единственият изход от ситуацията? Вие запазвате своите мениджърски права върху котарака и идвате от време на време да си бъбрите с него. И с мен, ако е възможно? Аз съм може би толкова самотен, колкото и вие. От Чикаго съм и не познавам почти никого в Ню Йорк.

Самотата в големия град беше научила Елизабет да преценява мъжете, с които се запознаваше, от пръв поглед. Тя погледна изпитателно младия господин и реши в негова полза.

— Много мило от ваша страна — каза тя. — С най-голямо удоволствие. Бих искала да науча повече за вашата пиеса. Самата аз също пиша, разбирате ли, но не толкова значими неща, така че ще ми бъде наистина приятно да се запозная с един успял драматург.

— Де да бях успял драматург.

— Да, но още първата пиеса, която сте написали, се поставя в момента на Бродуей. Това е повече от чудесно.

— М... да — каза младият мъж.

На Елизабет ѝ се стори, че той се съмнява в това и скромността му затвърди приятното впечатление, което беше добила от него.

Боговете са справедливи. За всяко зло, което са ни причинили, не след дълго изплащат прилична компенсация. Изглежда им харесва сценарият да обричат на самота жителите на големия град, а след това да организират нещата по такъв начин, че ако един от тези самотници се реши да потърси приятелство с друг такъв самотник, това приятелство избуява с много по-бързи темпове, отколкото сивите запознанства на тези, които никога не са докосвани от ледените пръсти на самотата. Само след седмица на Елизабет ѝ се струваше, че познава Джеймс Реншоу Бойд откакто се помни.

И все пак тя чувстваше една мъчителна празнота относно неговото минало. Елизабет беше от тези хора, които държат да започнат ново приятелство само след като са се запознали обстойно с професията, миналото и причините, които са довели евентуалния бъдещ приятел точно на това място и точно в този момент. Още на следващата им среща, преди той да има време да каже каквото и да било за себе си, тя му разказа за живота си в малкото канадско градче, където беше прекарала детството и юношеството си; за неподозиранията богата леля, която, без определена причина или може би защото ѝ харесваше да прави неочаквани неща, я изпрати да учи в колеж; за наследството от същата леля, далеч по-малко, отколкото можеше да се надява човек, но все пак достатъчно, за да изпрати благодарната Елизабет в Ню Йорк, където да опита късмета си; за издатели, списания, отхвърлени и приети ръкописи; за разказите си; изобщо за живота ѝ, простиращ се между Арката на Пето Авеню и

обления в светлина кръст на Джъдсън, разпръскващ мрака на нощта над площад „Вашингтон“.

Когато най-накрая приключи, Елизабет зачака ответния разказ, но надеждите и не се оправдаха — или поне не толкова, колкото ѝ се искаше. Той ѝ спомена накратко за колежа, още по-накратко за Чикаго, към който явно изпитваше такава неприязън, че ако използваме сравнение, отношението на библейския Лот^[1] към Градовете от равнината би прозвучало като нежна и поетична носталгия. След това, сякаш беше задоволил любопитството на най-взискателния инквизитор по отношение на биографията си, той заговори за пиесата.

Единствените факти, засягащи новия ѝ приятел, за които Елизабет би могла да се закълне с чиста съвест в края на втората седмица от тяхното познанство бяха, че той е много беден и че тази пиеса означава всичко за него.

Твърдението, че тя означава всичко за него се повтаряше толкова често по време на разговорите, че Елизабет започна да го чувства като тежък товар в съзнанието си и много скоро усети, че отдава на пиесата много по-почетно място в мислите си, отколкото на собствените си житейски проблеми. В това си състояние тя считаше за истинско предателство да отдели дори и един миг за собствените си грижи — дали редакторът на един вечерен вестник, който ѝ бе обещал с половин уста съблазнителния пост сътрудник в рубриката „Несподелена любов“ на своето издание, ще изпълни поетото полуобещание.

Още в ранния стадий на тяхното приятелство Джеймс Реншоу Бойд ѝ беше разказал съдържанието на творбата си — и ако не беше пропуснал няколко важни епизода, заради което се наложи да се върне на тях след две-три действия, и ако беше наричал героите си с истинските им имена вместо с описания от рода на „онзи, който е влюбен в момичето, а не другият“, тя без съмнение щеше да успее да схване същината на тази комедия в четири действия. Но нещата не стояха по този начин и въпреки че детайлният му разказ я оставяше в пълно неведение, тя го уверяваше, че пиесата е прекрасна и най-възторжено отговаряше положително на честите му въпроси дали наистина мисли така. Това някак си правеше и двамата еднакво щастливи.

Репетициите го бяха обсебили напълно. Той ги посещаваше с патетичната отдаденост на млад драматург, но това не внасяше

необходимото успокоение в душата му. Елизабет все по-често го намираще в мрачно настроение и се налагаше да отложи планирания рецитал на дребните си триумфи, които постигаше междувременно. Без значение с какво нетърпение очакваше тези моменти, тя се отдаваше безрезервно на задачата да го ободри. Ако жените имаха качеството да умеят да изслушват в момент, когато самите те искат да бъдат изслушвани, щяха да бъдат прекрасни, дори само заради това.

Елизабет се чувстваше много горда от правилната си преценка за новия си приятел. Животът в бохемската част на Ню Йорк я беше направил подозрителна към непознати младежи, които не са ѝ представени официално. Вярата ѝ в човешката природа беше извървяла мъчителен път. Вълци в овчи кожи бяха обичайни персонажи в беззащитното ѝ битие и може би главната причина да оцени това ново приятелство беше чувството на сигурност, което изпитваше.

За себе си определяше връзката им като прекрасно несантиментална. Нямаше никаква нужда от хладна сдържаност, която почти задължително се прокрадваше в отношенията с противоположния пол. Чувстваше, че Джеймс Бойд е човек, на когото може да се довери и това чувство ѝ действаше успокоително.

И тогава се случи нещо, което накара Елизабет да изживее най-голямото си разочарование.

Беше една от приятните вечери, прекарани заедно. Напоследък имаха навика да се заседават до късно, без да си говорят. Но този път беше различно, защото мълчанието на Елизабет излъчваше определено настоятелен въпрос. Обикновено тя беше доволна да е насаме с мислите си, но тази вечер беше възбудена. Имаше да сподели нещо много важно.

Същия този следобед издателят на вечерния вестник, който за Елизабет беше истински ангел, и нито плешивата му глава, нито липсата на каквито и да било крила или арфа бяха в състояние да я накарат да промени мнението си или дори да се усъмни за миг в това, най-отговорно я беше уведолил, че Ейлоиз Милтън, човекът, който води рубриката за съвети към читателите със сърдечни проблеми, е подал оставка и мястото се предлага на нея. Беше добавил още, че очаква тя да оправдае доверието му в този експеримент — за първи път жена да поеме толкова отговорна работа. Представете си само как

Наполеон се е чувствал след Аустерлиц, или как полковник Готълс^[2] съзерцава последната лопата пръст преди откриването на Панамския канал, опитайте се да надникнете в душата на селския стопанин, който наблюдава как посетите от него семена се превръщат в красиви цветя и ще добиете бегла представа как се бе почувствала Елизабет, когато тези златни думи са се отронили от устните на издателя. Засега амбицията ѝ беше задоволена. С годините щяха да се открият нови възможности, но за момента тя беше доволна.

Пияна от щастие, тя пристъпи в апартамента на Джеймс Бойд, за да сподели чудесната новина.

Когато му разказа всичко, той произнесе само:

— А!

Има много начини да се произнесе „А!“. Може да вложите радост, или удивление, или ентузиазъм, но е възможно също да го направите да звучи като отговор на забележка за времето. При Джеймс Бойд това „А!“ прозвуча с безразличието на последната възможност. Косата му беше разрошена, веждите — навъсени, а цялата му физиономия издаваше пълна отнесеност. Елизабет остана с впечатлението, че едва ли я е чул. В следващия миг той разпалено ѝ обясняваше непрофесионалното отношение на актьорите по време на последната репетиция. Звездата на постановката направил не знам какво си, актрисата в главната женска роля — нещо не както трябва, младшият състав — нещо съвсем друго... За първи път Елизабет го слушаше с досада.

По едно време Джеймс Бойд прекъсна тирадата си и се умълча. Елизабет, ядосана и наранена, седеше на нейния стол и галеше котарака Джоузеф. И така, времето течеше в полумрака на стаята.

Как се случи това, тя така и не разбра. В един миг, както всичко си беше спокойно, настъпи пълен хаос. Изненадващо Джоузеф се хвърли във въздуха с разперени лапи и бясно фучене, а Елизабет се намери притисната в здрава прегръдка, от която дъхът ѝ замря.

Не би било трудно за който и да е да възстанови посоката, в която се бе развила мисълта на Джеймс. Представете си само: той е отчаян, нещата вървят зле в театъра и животът му е изгубил всякакъв смисъл. Както си седи на стола, той забелязва профила на Елизабет — красив и преди всичко вдъхващ успокоение. Болезнена сантименталност сграбчва изтерзаната душа на младия драматург. Тя е

тук, до него — единственото близко човешко същество в този враждебен град. Ако твърдите, че не съществува вопиюща необходимост да се хвърли към единствената си приятелка и почти да я задуши в прегръдките си, сигурно ще сте прави. Но Джеймс Бойд не беше в състояние да постъпва разумно. Постоянните репетиции бяха изтънили нервите му до едва забележими копринени нишки. Обективно можеше да се отбележи, че той не беше отговорен за действията си.

Така стояха нещата при Джеймс.

Елизабет, естествено, нямаше как да се отнесе с разбиране към всичко това. Онова, което преживя, я накара да си помисли, че Джеймс я е измамил и е злоупотребил с доверието ѝ. В първия момент, поради изненадата, тя не почувства възмущение или по-скоро възмущението не беше успяло да надвие много по-осезаемото физическо усещане на задушаване. Но след това, зачервена и обзета от ярост, на каквато не знаеше, че е способна, тя започна да се съпротивлява и най-накрая успя да се отскубне от него. Преодоляла първоначалния шок, тя усети, че единственото нещо, което изпитва към Джеймс, е омраза. Заедно с възмущението у нея се прокрадна унизителното чувство, че сама си е виновна за станалото и че всичко това е било предизвикано от собственото ѝ присъствие.

Тя се запъти към вратата. Нещо отчаяно се бореше в нея, заслепяваше я и я лишаваше от дар-слово. Единственото, към което се стремеше в този момент, беше да остане сама и да потърси безопасност в собственото си жилище. Като в просъница усети, че той ѝ говори нещо, но думите не достигаха до нея. Почти пипнешком тя се добра до вратата и я отвори. Усети някаква ръка на рамото си, но с рязко движение се отърси от нея. След това се озова в своя апартамент, където, без някой да ѝ пречи, можеше да се отдаде на тъжните си мисли, съзерцавайки руините на този малък храм на приятелството, който беше издигнала сама и с толкова грижи, и в който се беше чувствала толкова щастлива.

Дълго време единствената ясна мисъл в ума ѝ беше, че никога няма да му прости. Следващата ѝ мисъл бе, че никога няма да прости и на себе си. След това драматично Решение, изгубила двамата си единствени приятели в Ню Йорк, тя спокойно се отдаде на задачата да се чувства съвсем самотна и нещастна.

Сенките се сгъстиха. Откъм улицата се дочуха бълбукащи звуци, последвани от ярка светлина, която нахлу през прозореца в жилището на Елизабет и тържествено обяви, че уличното осветление е включено. Тя се съпротивляваше, настроението ѝ беше в унисон само с непрогледен мрак, но нямаше сили да стане и да дръпне завесите. Продължаваше да седи на мястото си, потънала в болезнени мисли.

Вратата на отсрещния апартамент се отвори. Някой позвъни на звънеца ѝ, но тя не отвори.

Последва още едно позвъняване. Елизабет не помръдна от мястото си. Някаква съседна врата се затвори.

Дните се влачеха. Елизабет изгуби всякаква представа за времето. Ежедневните ѝ задължения приключваха всяка вечер, когато идеше време за лягане — само дето животът ставаше все по-сив и по-самотен, много по-самотен дори от времето, когато Джеймс Бойд беше за нея само шум от стъпки по коридора.

Не беше виждала Джеймс от доста дни. Не е трудно да избягваш някого в Ню Йорк, дори когато живееш на един и същи етаж с него.

Всяка сутрин, веднага след събуждане, Елизабет имаше навика да отваря входната врата и да прибира всичко, оставено пред нея. Понякога това беше пощата и винаги, освен ако Франсис не беше объркал нещо, какъвто си беше отнесен, сутрешното мляко и сутрешният вестник.

Една сутрин, около две седмици след злополучната вечер, за която не искаше да си спомня, Елизабет отвори вратата и веднага съзря сгънат лист хартия. На него пишеше:

Отивам в театъра. Няма ли да ми пожелаете успех? Сигурен съм, че ще имам невероятен успех. Джоузеф мърка като динамо.

Д.Р.Б.

Рано сутрин мозъкът работи на по-бавни обороти. Отначало Елизабет гледаше думите, без да схване техния смисъл, но изведнъж сърцето ѝ трепна и значението на това послание достигна до съзнанието ѝ. Сигурно ѝ беше оставил тази бележка още предната вечер. Значи пиесата вече е имала своята премиера! Тук някъде, в купчината вестници, трябваше да има отзиви на театралната критика!

Театралната критика има странната особеност да се крие като заек, когато я търсиш. Спотайва се под колонките с криминалната хроника или бейзболните резултати, или някъде зад последните борсови новини от Уол Стрийт. На Елизабет ѝ беше нужна цяла минута, докато намери това, което ѝ трябваше. Още първите думи, които прочете, я удариха като с камшик.

В блестящ хумористичен стил, който го правеше любимец и на симпатизантите, и на отявлените врагове на театъра, въпросният критик беше направил пиесата на Джеймс Бойд на пух и прах. Беше я разкъсал, съдрал, стъпкал в калта, беше я залял със студена вода и след това я беше накълцал на парчета. Беше изкормил нещастната пиеса с перверзна наслада.

Елизабет се разтрепери от глава до пети. Подпря се на рамката на вратата, за да запази равновесие. Само за миг цялото ѝ възмущение се изпари и се разсея като мъгла в слънчев ден. Тя го обичаше и в този момент знаеше, че винаги го е обичала.

Само две секунди ѝ бяха необходими, за да осъзнае, че театралният критик, чиято статия прочете, е един некомпетентен нещастен мухльо, неспособен да разпознае стойността, дори и когато му е поставено на тепсия. След пет минути тя вече беше облечена. След още една вече беше навън при будката за вестници на ъгъла на улицата. С щедрост, с която винаги спечели симпатиите на продавача, Елизабет купи от всички заглавия, които бяха в наличност.

Добрите писатели описват трагичните моменти накратко. Всички вестници бяха обърнали внимание на пиесата и всеки един я беше заклеймил с безчовечна ярост. Критичността се различаваше само по степента на унищожителност. Един вестник я громеше с отровна злъч, в друг се прокрадваше съжаление, трети пишеше с някакво накърнено самолюбие, все едно против желанието си е трябвало да отрази нещо, в което няма нищо за отразяване, но всички бяха единодушни в едно — пиесата на Джеймс Бойд беше безспорен провал.

Елизабет забърза обратно към дома, оставяйки изданията на свободното слово на благосклонността на продавача, който с присъщата си предприемчивост ги нареди отново на стелаж, а естествената му симпатия към младата дама прерасна в нещо близко до благоговението. Тя изтича по стълбите и останала без дъх, позвъни на звънеца на Джеймс Бойд.

Преди да се отвори вратата, от другата страна се чува тежки стъпки — сломени, отчаяни стъпки, от които Елизабет усети хлад в сърцето си. Пред нея застана Джеймс — смазан и с помръкнали очи. В тези очи се четеше безнадеждност, а бузите му синееха от покаралата брада, която не беше обръснал тази сутрин, останал без сили и воля за живот след зашеметяващия удар на съдбата.

Зад него, пръснати по пода, бяха разгърнати сутрешните вестници и при вида им Елизабет не се сдържа:

— О, Джеймс, скъпи! — извика тя и в следващия момент беше в прегръдките му.

Незнайно колко дълго стояха така, но най-накрая Джеймс проговори:

— Ако се омъжиш за мен — каза той с пресъхнало гърло, — не ме интересува нищо друго!

— Джеймс, скъпи! — каза Елизабет. — Разбира се, че ще се омъжа за теб!

Покрай тях, както стояха притиснати пред вратата, нещо черно се прокрадна безшумно и излезе навън. Джоузеф напускаше потъващия кораб.

— Остави го да си ходи, неблагодарника — промълви горчиво Елизабет. — Никога повече няма да вярвам в черни котки.

Но Джеймс не беше на същото мнение.

— Джоузеф ми донесе късмет, какъвто не съм и очаквал, скъпа.

— Но тази пиеса означаваше всичко за теб.

— Така мислех преди.

Елизабет се поколеба.

— Джими, скъпи, всичко е наред. Вярвам, че ще имаш успех със следващата си пиеса, а аз имам необходимите пари за нас двамата, докато се замогнеш достатъчно. Можем да се оправяме отлично със заплатата ми в „Ивнинг Кроникъл“.

— Какво! Взели са те на работа в нюйоркски вестник?

— Да. Бях ти казала. Водя рубриката на Ейлоиз Милтън. Защо, какво има?

Той изстена глухо.

— Мислех си, че ще дойдеш в Чикаго с мен.

— Ами ще дойда. Разбира се, че ще дойда. Какво друго мислиш, че бих направила?

— Какво? Да зарежеш престижна работа в Ню Йорк! — той запрemiга невярващо. — Това не може да бъде! Аз сънувам!

— Но, Джими, мислиш ли, че би си намерил лесно работа в Чикаго? Няма ли да е по-добре за теб да останеш тук, където са всички театрални мениджъри?

Той поклати глава.

— Мисля, че е време да ти разкажа всичко за себе си — каза той. — Дали съм сигурен, че мога да си намеря работа в Чикаго? Сигурен съм, по дяволите! Скъпа, не ти ли се е случвало някоя сутрин на закуска да поразвържеш малко повече кесията и да си позволиш Първокачествена наденичка на Бойд, или да погалиш стомахчето си и да облажиш душата с някое парче от Превъзходната домашна шунка на Бойд? Тези деликатеси ги произвежда баща ми, а моята трагедия е, че той иска да му помагам в бизнеса. Нещата стояха така: колкото той обичаше семейния бизнес, толкова аз го ненавиждах. Въобразявах си — при това напълно неоснователно, както се оказа, че бих могъл да преуспея на литературното поприще. Пописвах това-онова още от времето, когато бях в колежа. И когато дойде време да се включа във фирмата, аз казах на баща ми без заобикалки: „Дай ми шанс, дай ми само един-единствен шанс да проверя дали божественият огън е наистина у мен или само се заблуждавам“. И ние сключихме сделка. Бях написал тази пиеса и тя стана предмет на сделката. Разбрахме се, че татко ще даде парите за поставянето ѝ на Бродуей. Ако успееше — всичко щеше да бъде както аз искам — ставам младата театрална надежда и мога смело да продължа да се занимавам с литература. Ако всичко, обаче, се окажеше само един спукан розов балон, аз приключвам с напразните си мечти за литературен триумф и ставам сина в „Бойд и син“. Е, събитията показаха, че аз съм синът и смятам да изпълня моята част от сделката точно и почтено, така както татко вече изпълни своята. Много добре знам, че ако реша да изкръшкам и след всичко това остана в Ню Йорк и опитам отново, татко ще продължи да ме издържа. Той си е такъв. Но аз не бих го направил и за милион успехи на Бродуей. Опитах късмета си и се провалих и сега се връщам у дома, за да го направя щастлив като стана истински жив участник във фирмата. Но най-странното нещо в цялата работа е, че снощи такова развитие на нещата ми причиняваше истинска агония, а

тази сутрин, след като имам теб, чувствам, че почти очаквам с нетърпение мига, в който ще се прибера у дома.

Тук той внезапно трепна.

— И все пак — не знам. Все пак има нещо, което кара поетичната ми душа да изтръпва в ужас. Как да изграждам щастието и комфорта си върху свински трупове? Виждала ли си някога прасе доброволно да взема участие в производството на Първокачествена наденичка на Бойд? Отблъскващо е! Окачват задните им крака на едни ченгели и бр-р-р-р!

— Не го взимай толкова навътре — успокой го Елизабет. — Може би те нямат нищо против.

— Не зная — отвърна Джеймс Бойд разколебан. — Бил съм свидетел и не останах с впечатлението, че са много ентузиазирани.

— Опитай се да не мислиш за това.

— Добре.

В този момент се чу силен вик откъм горния етаж и един младеж по пижама и с разрошени коси нахълта в апартамента.

— Какво има? — попита Джеймс. — Между другото, това е госпожица Херълд, моята годеница. Господин Бригс, Пол Оксуърди Бригс, известен още като Младият романист. Какъв е проблемът, Пол?

Господин Бригс заекваше от вълнение.

— Джими — извика Младият романист, — знаеш ли какво ми се случи! Току-що в апартамента ми влезе черен котарак. Чух го да мяучи пред вратата, отворих и той се шумгуна. А снощи тъкмо започнах новия си роман! Кажете ми, вярваш ли в тия неща, дето черните котки носели късмет?

— Късмет ли? Приятелю, грабвай този котарак с лапи челични и не го изпускай в никакъв случай. Това е най-великият талисман в Ню Йорк. До тази сутрин живееше при мен.

— Така ли? А, щях да забравя — пиесата ти мина при небивал успех, нали? Още не съм чел вестниците.

— Ами когато си купиш, не чети театралния преглед. От Колумб насам не е имало такава унищожителна критика.

— Но... нищо не разбирам.

— Не се безпокой. Не ти и трябва. Качвай се горе и натъпчи добре котарака с риба, иначе ще те напусне. Май си оставил вратата отворена?

— Боже Господи! — извика Младият романист, пребледня и хукна нагоре по стълбите.

— Мислиш ли, че Джоузеф ще му донесе късмет? — попита Елизабет замислено.

— Зависи за какъв късмет говориш. Джоузеф, изглежда знае по-добре от нас какво ни е нужно. Доколкото съм опознал методите му, романът на Бригс ще бъде отхвърлен от всички издатели в града и едва тогава, когато затворен вкъщи се чуди кой бръснач да избере, за да свърши със себе си, някой ще позвъни на вратата, ще влезе най-красивото момиче на света и тогава... тогава, можеш да ми вярваш, всичко ще бъде наред.

— И няма да го е яд за романа?

— Ни най-малко!

— Нито дори ако това означава, че трябва да замине някъде далеч и да убива прасета?

— Що се отнася до бизнеса с прасетата, скъпа, забелязвам в тона ти нотки на неодобрение. Зная, че ги разчекват на задните им крака и разни други работи, но не бива да забравяш, че прасето има друга гледна точка. Уверен съм, че на едно прасе тези неща му харесват. Опитай се да не мислиш за това.

— Добре — отвърна Елизабет. — На прасетата трябва да им харесва.

[1] Племенник на Авраам, заселил се в долината на река Йордан до град Содом. Заради благочестивия си живот е понасял много страдание от жителите на града — Б.пр. ↑

[2] Джордж Уошингтън Готълс (1858–1928) всъщност е вече генерал, когато под негово ръководство е завършен строежът на Панамския канал (1914) — Б.пр. ↑

УСПЕХЪТ НА „МАКС“

Успехът на ресторант „Макс“ — никой не го нарича „Макфарландс“ — е пълна мистерия. Не е на оживена улица, не е елегантен, дори не се рекламира. Няма оркестър, само пиано. И въпреки всички тези недостатъци, той е много популярен. В театралните среди е на почит, която може да накара рекламните светлини на много елитни заведения да позеленеят от завист.

Сигурен бях, че тук се крие някаква тайна. Невероятно би звучало Сохо^[1] да се мери, още по-малко да превъзхожда Пикадили, но когато нещата стоят точно по този начин, явно някъде в основата има любовна история.

Някой ми беше споменал небрежно, че Хенри, старият сервитьор, работи в „Макс“ още от самото начало.

— Аз ли? — попита Хенри, щом го запитах един следобед, когато нямаше много клиенти в заведението. — Разбира се.

— Тогава можете ли да ми кажете, кое беше онова нещо, което даде началния тласък за този небивал успех на ресторанта? Какви бяха причините, осигурили феноменалния му просперитет? Какво...

— С какво започнахме? Това ли искате да разберете? — прекъсна ме Хенри.

— Да. Можете ли да ми кажете как започна всичко?

— Аз ли? — отново попита Хенри. — Разбира се.

И след това ми разказа част от неписаната история на онзи Лондон, чиито дни започват там, където се губи човешката памет.

— Старият Макфарланд — започна Хенри — отвори ресторанта преди петнайсет години. Беше вдовец с един син и, както бихте се изразили, половин дъщеря. Имам предвид, че тя беше осиновена. Казваше се Кейти и беше дете на негов починал приятел. Синът се казваше Анди. Когато за първи път го видях, беше една мъничка луничава топчица — от ония мълчаливи деца, които не говорят много, но са инатливи като магарета. Колко пъти по онова време съм го первал по кратуната, за да свърши нещо, но той не търчеше при баща

си, както повечето деца щяха да направят, а просто не казваше нищо и продължаваше да не прави каквото трябва. Такъв си беше Анди и колкото повече растеше, толкова и инатът му ставаше по-голям. А щом се върна от Оксфорд Колидж, когато баща му го повика — след малко ще ви разкажа защо — ченето му беше станало като нос на боен кораб.

Кейти беше моята любимка. Обичах Кейти. Всички обичахме Кейти.

Старият Макфарланд започна с две големи преимущества. Едното беше Жул, а другото бях аз. Жул беше от Париж и беше най-добрият готвач на света. А аз — бях работил вече десет години като сервитьор в „Гуелф“ и, няма да крия от вас, придавах специфичен колорит на мястото. Давах на Сохо храна за размисъл що е това екстра класа, повярвайте ми. Беше истинско падение за мен, може би... след „Гуелф“, но си казах, че ако ти дадат бакшиш в Сохо, може да са само два пенса, но са си твои, докато в „Гуелф“ около деветдесет и девет процента отиваха в джоба на някой оберкелнер кожодер, под най-различни предлози. Всъщност възгледите ми по точно този въпрос бяха причина да се разделя със сплотения колектив на ресторант „Гуелф“. Оберкелнерът се оплакал на управителя, че съм го нарекъл тъпоглав вампир, а това бе само краят на обръщението ми към него.

Къде с моите усилия, къде с тия на Жул, „Макфарландс“ — по онова време не му казваха още „Макс“ — започна да събира клиента. Старият Макфарланд, който умееше да преценя кой човек си струва и кой не и винаги се отнасяше с мен повече като с брат, отколкото като със сервитьор, често ми казваше: „Хенри, ако това място се разработи, ще мога да изпратя момчето в Оксфорд Колидж“. Докато един ден той ми каза: „Хенри, изпращам момчето в Оксфорд Колидж“. И на следващата година наистина го изпрати.

Тогава Кейти беше на шестнайсет и беше назначена да работи като касиерка. Тя искаше да се занимава с нещо, да помага на стареца, така че той я сложи на един висок стол зад решетъчна стена с дупка в нея, откъдето връщаше рестото на клиентите. И нека да ви кажа, господине, че ако някой е останал недоволен, след като съм му сервирали вечерята, сготвена от Жул и след това си е побъбрил с Кейти през решетката, уверявам ви, няма да е доволен и ще мърмори дори и в рая. Защото Кейти беше много сладка и се разхубавяваше с всеки

изминал ден. Говорих с шефа за това. Казах му, че е истинско изкушение момичето да стои на онова място пред очите на всички, както си и беше. А той ми каза да не се тревожа.

Аз така и направих.

Кейти беше луда по танците. Никой не знаеше за това тогава, но се оказа, че през цялото време редовно е взимала уроци. Ето къде беше ходила следобедите, когато всички ние си мислехме, че е у приятелки. По-късно нещата се изясниха, но по онова време беше успяла да ни измами всичките. Момичетата са като малки маймунки, когато става дума да направят някоя хитрина. Например, мен наричаше чичо Бил, защото името Хенри винаги ѝ напомняло студено овнешко. Ако това го бе казал младият Анди, веднага бих го възнаградил с един по врата, но той никога не казваше такива неща. Сега като се замисля, той изобщо не беше по приказките. Беше постоянно замислен за нещо и никога не се усмихваше.

И така, младият Анди отиде да учи в колеж и аз му казах:

— Сега, малки дяволе, внимавай да не ни посрамиш там, иначе като се върнеш у дома, ще има шамари.

А Кейти каза:

— О, Анди, ще ми липсваш толкова много!

А Анди не каза нищо нито на мен, нито на Кейти, но ѝ отпрати, един особен поглед. Когато по-късно този ден я намерих да плаче, тя ми обясни, че е от зъбобола и аз отидох до аптеката на ъгъла, за да ѝ взема нещо обезболяващо.

Когато старецът получи инсулт и не можеше вече да ръководи бизнеса, Анди беше в средата на втората си година в колежа. Веднага последва още един удар и лекарят каза на шефа, че повече няма да може да става от леглото.

И така, извикахме Анди, той напусна колежа и се завърна в Лондон, за да поеме ресторанта.

Беше ми мъчно за момчето. Казах му го, според мен, с бащински тон. А той само ме погледна и отвърна:

— Благодаря ти много, Хенри.

— Така е било писано — казах аз. — Може пък и да е за добро. Може би е по-добре, че си пак у дома вместо сред ония млади дяволи в училището ти в Оксфорд, където човек лесно може да кривне от правия път.

— Ако мислеше по-малко за мен и повече за своята работа, Хенри — срязва ме той, — онзи господин там определено нямаше да има нужда да вика шестнайсет пъти за сервитьор.

Впоследствие се разбра, че случаят е точно такъв и въпросният господин си тръгна, без да ми остави бакшиш, което показва, че тези, които са състрадателни в този жесток свят, само губят.

Длъжен съм да уточня, че младият Анди много бързо даде да се разбере, че не е дошъл просто да бъде украшение на заведението. Ресторантът имаше само един шеф и това беше той. В началото на всички ни беше трудно да се държим почтително с едно хлапе, с чиято глава бяхме прекарвали приятни часове, набивайки й полезни неща за нейно собствено добро. Но много бързо той ми показа, че това е напълно възможно, стига да опитам и накрая се порт. Що се отнася до Жул и двамата младежи, които бяха щети да ми помагат поради увеличаване на работата, те направо скачаха като попарени и хукваха презглава само като ги погледнеше. Беше мъж със собствени методи, нашият Анди и, повярвайте ми, в „Макфарландс“ умееше да ги прилага.

И точно тогава, когато нещата уверено поеха напред в новото русло, Кейти изплю камъчето.

Направи го без много шум и неочаквано един следобед, когато бяхме само аз, тя и Анди. А си мисля, че нито тя, нито той знаеха, че аз съм там, защото бях се изтегнал на един стол в дъното за кратка почивка с вечерния вестник.

— О, Анди! — тихичко каза тя.

— Да, скъпа — отвърна той.

И тогава за първи път разбрах, че между двамата има нещо.

— Анди, трябва да ти кажа нещо.

— Какво има?

Тя се поколеба.

— Анди, скъпи, няма да мога да помагам повече в ресторанта.

Той я погледна силно изненадан.

— Какво искаш да кажеш?

— Аз постъпвам в театъра.

Едва не изпуснах вестника. Добре ли бях чул? Да вярвам ли на ушите си? Разбира се, че бях чул много добре.

Оттам, където бях седнал, виждах много добре лицето на Анди и повече не ми и трябваше, за да разбера, че ей сега ще се разрази истинска буря. Долната му челюст беше силно щръкнала напред. Забравих да ви кажа, че старецът беше умрял, горкият човечец, може би шест месеца преди това, така че сега Анди беше единственият шеф и собственик на този ресторант. И не само това, ами както си му е редът, беше поел и задължението да бъде опекун на Кейти, което пък означаваше, че цялата власт беше в негови ръце и можеше да й нарежда какво трябва и какво не трябва да прави. Знаех, че няма да допусне малката да започне театрална кариера. Анди не изпитваше топли чувства към сцената и не му беше по сърце да позволи на някое момиче, на което особено държи, да се пробва в този бранш. А когато Анди не харесваше нещо, той го казваше без заобикалки.

Каза го и сега.

— Няма да постъпваш в никакъв театър.

— Не ставай лош, скъпи Анди. Това е моят голям шанс. Защо трябва да постъпваш така?

— Нямам намерение да обсъждам този въпрос. Просто няма да отиваш там.

— Но това е много голям шанс. Работила съм упорито за тази възможност от години.

— Какво искаш да кажеш с това „работила съм“?

И тогава излезе наяве историята с школата по танци, която редовно бе посещавала.

Когато Кейти приключи с разказа си, челюстта на Анди изскочи с още един инч напред.

— Няма да постъпваш в никакъв театър — повтори той.

— Но това е наистина голям шанс. Вчера говорих с господин Менделбаум. Той ме видя как танцувам, беше много доволен и ми каза, че ще ми даде солова партия в новата постановка, над която работи.

— Няма да постъпваш в никакъв театър — повтори за кой ли път Анди.

Винаги съм казвал, че човек трябва да бъде тактичен. Ако си внимателен и подходиш с такт, можеш да накараш хората да направят всичко за тебе. Но ако само им пробутваш долната си челюст и им говориш със заповеднически тон, тогава те ти обръщат гръб и стават дръзки. Познавах Кейти добре и знаех, че би направила всичко за

Анди, ако я беше помолил както трябва, но отношение като неговото в този момент не би приела никога. Разбира се, не можеш да набиеш в главата на младеж като Анди такива азбучни истини дори и с парен чук. Магаре си беше, магаре си и остана.

Тя пламна и не можейки повече да задържа гнева у себе си, извика:

— Разбира се, че ще постъпя.

— Знаеш ли какво означава това?

— Какво означава?

— Край на... всичко.

Тя запремига невярващо, все едно някой я беше зашлевил. След това вдигна гордо глава.

— Много добре! — каза тя. — Сбогом!

— Сбогом — каза Анди, твърдоглавото младо магаре и двамата излязоха от салона през различни врати.

По принцип не съм почитател на театъра, но понеже, така да се каже, това изкуство беше навлязло в семейството, започнах да следя с интерес отзивите за „Розата“. Това беше спектакълът, в който господин Менделбаум бе отредил главната роля на Кейти. И въпреки че някои вестници критикуваха постановката като цяло, за Кейти всички пишеха само добри думи. Един от критиците дори я беше сравнил със „студена вода на следващата сутрин“, което си е много висока оценка, особено щом идва от вестникар.

Нямаше никакво съмнение — беше пожънала небивал успех. Разбирате ли, беше нещо ново, а Лондон винаги става на крака и приветства новото.

Имаше нейни снимки във вестниците, а в един вечерен вестник бяха поместили статия, озаглавена „Как поддържам младостта си“, подписана от нея. Изрязах я и я показах на Анди.

Той ѝ хвърли един поглед, после хвърли един поглед и на мен и този поглед не ми хареса.

— Е? — попита той.

— Моля? — отвърнах аз.

— Ти какво ще кажеш?

— Не знам — отговорих.

— Продължавай с работата си — каза той.

И аз продължих.

Същата вечер се случи нещо странно.

По правило нямахме много работа в късните вечерни часове в „Макфарландс“, но разбира се, държахме отворено, в случай че на Сохо му хрумне да се почерпи преди лягане със заек по уелски^[2], така че, в случай че някой реши да си поръча, в единайсет и трийсет вечерта всички ние бяхме в бойна готовност. Но както обикновено не бяхме оптимистично настроени.

Точно в единайсет и трийсет едно такси спря пред ресторанта и от него излезе весела компания — един баровец, още един баровец, едно момиче и още едно момиче. Второто момиче беше Кейти.

— Здравей, чичо Бил! — каза тя.

— Добър вечер, мадам! — отговорих почтително, понеже бях на работа.

— Хайде, стига, чичо Бил — възпротиви се тя. — Кажу „Здрасти!“ на един приятел и се усмихни, иначе ще разкажа на всички за оня път, когато си ходил в Уайт Сити.

Има неща, които е по-добре да бъдат забравени завинаги, а вечерта в Уайт Сити, за която намекуваше Кейт, беше едно от тях. Аз все още твърдя и винаги ще твърдя, че полицаят нямаше никакво право..., но това е една история, която няма да ви заинтригува особено. Както и да е, бях много щастлив да видя Кейти и се усмигнах.

— Не беше кой знае какво — казах аз. — Радвам се да те видя, Кейти.

— Три пъти ура! Джими, искам да те запозная с моя приятел, чичо Бил. Тед, това е чичо Бил. Вайълет, това е чичо Бил.

Ситуацията не позволяваше да ѝ перна един по врата, въпреки че много ми се искаше, защото тя се държеше така, както никога преди, когато беше при нас. Беше самоуверена и дръзка. След това усетих, че е от нерви. И това беше напълно естествено, при положение че младият Анди всеки момент можеше да изникне отнякъде.

И, разбира се, точно в този момент откъм канцеларията се появи той. Кейти погледна към него, той погледна към нея и видях как лицето му се вкамени. Не каза нито дума и веднага се прибра обратно.

Чух как Кейти задиша тежко.

— Изглежда добре, нали, чичо Бил? — попита с много тих глас тя.

— Да, доста добре — отвърнах ѝ. — Ей, хлапе, чета отзивите във вестниците. Всички казват, че си страхотна.

— О, недей, чичо Бил! — каза тя, като че ли я бях наранил. А аз просто исках да ѝ направя комплимент. Момичетата са странни същества.

Когато компанията плати и ми оставиха бакшиш, който ме накара да си спомня отново за дните в „Гуелф“, само дето го нямаше главният келнер Дик Търпин да се появи отнякъде за своя дял, всички излязоха. Но Кейти поизостана да разменим по една дума.

— Той изглеждаше добре, нали, чичо Бил?

— Доста.

— Говори ли понякога за мен?

— Не съм го чувал.

— Мисля, че все още ми е много ядосан, а, чичо Бил? Сигурен ли си, че никога не е говорил за мен?

За да ѝ повдигна настроението, ѝ разказах за оная изрезка от вестника, която му бях показал, но като че ли това изобщо не свърши работа.

И тя излезе.

Следващата вечер отново дойде да вечеря, но с други баровци и с други момичета. Този път бяха шест заедно с нея. И тъкмо бяха седнали, когато влязоха Джими и Тед от предишната вечер. Бяха с две момичета. Те също заеха местата си и докато вечеряха, разговаряха през масите в най-доброто настроение, което можете да си представите.

— Кейти — чух да казва един от баровците, — ти беше права. Той наистина си струва цената.

Не зная за кого говореха, но всички се разсмяха. И от време на време се чуваше някой глас да хвали храната, което не ме учудваше, защото Жул винаги се представяше на ниво. У тези французи има нещо артистично, импулсивно. В момента, в който му казах, че имаме клиенти, той направо разцъфна, така да се каже, като цвете, когато го сложиш във ваза с вода.

— О, най-после! — каза той и се опита да ме прегърне и целуне. — Значи славата ни е преминала нови граници, а? Това ме радва. Колко съм се молил и за клиентела късно вечер, и ето че Бог отговори на молитвите ми.

Изглежда наистина е бил прав. Десет първокласни клиенти на вечер беше много добре за „Макфарландс“. Трябва да споделя, че и самият аз бях въодушевен. Не мога да отрека, че понякога „Гуелф“ ми липсваше.

На петата вечер, когато ресторантът беше почти препълнен и по всичко приличаше на „Одис“ и „Романос“, а аз и двете момчета, които ми помагаха, работехме с удвоени сили, изведнъж осъзнах всичко. Отидох при Кейти и се наведох над нея много почтително, с отворена бутилка в едната ръка и ѝ прошепнах:

— Всичко е екстра, хлапе. Прекрасна работа вършиш за доброто старо ресторантче.

И между другото, тя ми се усмихна и аз разбрах, че съм се досетил правилно.

Анди се мотаеше наоколо и държеше нещата под око, както винаги, и веднъж, като минавах покрай него, му казах:

— Прави ни голяма услуга като пълни ресторанта със знаменитости, нали?

— Върши си работата — отговори ми той.

И аз го послушах.

На излизане от ресторанта Кейти се поспря на вратата да разменим по една дума.

— Казва ли нещо по мой адрес, чичо Бил?

— Нито дума — отговорих.

И тя си тръгна.

Сигурно сте забелязали, господине, че в Лондон клиентелата е като стадо овце. Всички се мъкнат по петите на някой баровец и се хранят там, където той се храни. Един месец всички ходят на едно и също място, следващия месец — на друго. Някой от стадото обявява, че е открил ново място и всички хукват да го видят. Проблемът с новите места е, че веднъж добили навика, там си мислят, че това винаги ще се повтаря, и че от тях се иска само да седнат, да скръстят ръце и да си зачакат реда. Пристигне ли популярността на вратата, добрата кухня и доброто обслужване излитат през прозореца. Ние в „Макфарландс“ нямахме намерение да допуснем подобно нещо. Дори и да не беше заради Анди, който се появяваше изневиделица при първия признак на отпускане, и аз, и Жул трябваше да се грижим за своята професионална репутация. Не си придавах никаква важност,

след като нещата потръгнаха така добре. Работех още по-усърдно и следях четирите момчета, които ми помагаша (понеже бяха вече четири), да приемат поръчките на секундата.

В резултат на това, за разлика от повечето популярни ресторанти, ние поддържахме нашата популярност. Хранехме добре, обслужвахме добре и щом нещата веднъж потръгнаха, спиране нямаше. Сохо не е много далече, ако се замисли човек, и много хора нямаха нищо против да се поразтърпат малко и да видят нещо наистина добро в покрайнините му. Така добихме своята популярност и я пазим добре и до ден-дневен. Ето как „Макфарландс“ стана това, което е, господине.

И с вида на човек, който е завършил една добре разказана история, Хенри млъкна. После сподели колко е хубаво, че господин Удуърд от Челси е запазил способностите си, въпреки напредналата възраст.

Погледнах го недоумяващо.

— По дяволите, човече! — извиках аз. — Нали не искате да кажете, че това е всичко? Ами Кейти и Анди? Какво стана с тях? Събраха ли се заедно изобщо?

— Ай-ай-ай! — каза Хенри. — Щях да забравя.

И продължи:

— С течение на времето Анди започна все повече да ме дразни. За нула време спечели купища пари от вечерната клиентела, като знаеше много добре, че ако не беше Кейти, нито един човек нямаше да стъпи в ресторанта.

Сигурно сте на мнение, че всеки, който има претенциите да е човешко същество, щеше най-малкото от признателност да прости и да забрави и да посрещне Кейти с една блага дума, когато тя влезе в ресторанта. Но не би! Анди само обикаляше из салона и гледаше всички на кръв. А една вечер направи нещо, което направо преля чашата.

Ресторантът беше препълнен. Кейти също беше дошла. Пианистът свиреше. Всички се забавляваха. По едно време младият пианист засвири мелодията, на която Кейти танцуваше в представлението си. Беше нещо мелодично, лесно запомнящо се. Лам-там-там-ти-ри-рам. Нещо такова. Та така — младежът засвири парчето и всички започнаха да пляскат, да барабанят по масите и да подканят

Кейти да стане и да танцува, което тя и направи. Запъти се към едно опразнено място в средата и тъкмо да започне, когато Анди се появи.

Щом го видях да се приближава, веднага забелязах, че съседната маса се нуждае от почистване и отидох там, за да си свърша работата. Така успях да чуя всичко.

Той ѝ каза много тихо:

— Не можеш да правиш това тук. Къде си мислиш, че се намираш?

— О, Анди! — успя да каже тя.

— Много съм ти задължен за усилията, които очевидно полагаш, но не е необходимо. „Макфарландс“ работеше много добре и преди твоите най-добронамерени усилия да го превърнат в зоологическа градина.

И това го каза той! Човекът, който броеше печалбите всяка вечер! Понякога си мисля, че признателността е останала завинаги в историята и този свят не заслужава дори и една уважаваща себе си гърмяща змия да живее в него.

— Анди! — започна Кейти.

— Това е всичко. Няма нужда да го обсъждаме. Ако искаш да идваш тук, за да вечеряш, не мога да те спра. Но няма да разреша това място да се превърне в нощен клуб.

Не си спомням да бях чувал подобно нещо. Ако имах куража, щях да му кажа какво мисля по въпроса. Или поне щях да го погледна.

Кейти не каза нищо и се върна на масата.

Но случката има и продължение. Веднага щом компанията ѝ разбра, че тя няма да танцува, всички започнаха да роптаят и един млад баровец, с почти два пръста чело и същото количество брадичка, се развика:

— Не, не не! Не бъди лоша. Би-и-и-с! Не спирай. Бис! Бис! Бис!

Анди отиде при него.

— Трябва да ви помоля да не вдигате толкова шум — почтително каза той. — Пречите на останалите.

— Глупости! Защо пък да не...

— Един момент. Може да вдигате целия този шум отвън на улицата, но докато сте тук, вътре, ще се държите прилично. Разбирате ли?

Баровецът скочи на крака. Беше изпил порядъчно количество. Знам това, защото аз му сервирах.

— Кой, по дяволите, си ти? — попита той.

— Седнете — каза Анди.

И в този момент баровецът го зашлеви. В следващия момент Анди го хвана за яката и го замъкна навън с вещица, с която би се гордял всеки истински професионалист от охраната. След това го изхвърли през вратата.

Това прекрати веселбата.

Човек не може никога да е сигурен в ресторантьорския бизнес. Това, което унищожава един, създава друг. Изобщо не се съмнявам, че ако бяхме изхвърлили добър клиент от „Гуелф“, това щеше да е краят на заведението. Но популярността на „Макфарландс“ като че ли още повече нарасна. Предполагам, че място, където във всеки момент могат да изхвърлят някой от съседната маса, наистина носи известно очарование.

Както и да е, сигурно по този начин е гледала на нещата нашата вечерна клиентела, защото от този момент нататък трябваше да резервираш маса предварително, ако искаш да вечеряш при нас. Всичко живо се стичаше насам.

Но не и Кейти.

Повече не я видяхме в ресторанта. И нищо чудно, след като Анди се държа така лошо с нея. Аз бих поговорил с него по този въпрос, стига той да беше човек, с когото можеш да поговориш за нещо.

Един ден, ей така, да му повдигна настроението само, му казах:

— Колко ли струва сега такъв ресторант, а, господин Анди?

— По дяволите ресторанта! — отвърна ми той.

При цялата тази вечерна клиентела! Странно нещо е светът.

Господине, преживявал ли сте някога истински шок — нещо, което ви идва отникъде и ви прасва като с парен чуку? На мен ми се е случвало и ей сега ще ви разкажа.

Когато човек достигне моята възраст и си има работа, с която е зает, докато дойде време за лягане, той добива навика да не се тревожи много-много за неща, които животът не му е натикал току под носа. Ето защо до този момент Кейти някак си беше престанала да занимава мислите ми. Не че бях спрял да обичам милото дете, но имах толкова много други неща на главата, понеже вече бях шеф на четирима

младоци и работата в ресторанта ставаше все повече, че дори и да се сещах за Кейти, казвах си, че всичко при нея е наред и не се безпокоях. Истината е, че не бяхме я виждали в „Макфарландс“ от вечерта, когато Анди изхвърли онзи с ниското чело, но това не ме тревожеше. Ако бях на нейно място, щях също да спра да идвам, щом съм разбрал, че Анди все още ми се сърди. Та нали ви казвам, мислех си, че при нея всичко е наред и причината да не я виждаме вече е, че е станала клиент на друг ресторант.

И тогава, една вечер, която се случи моята свободна вечер, получих писмо и цели десет минути след като го прочетох, не можех да се опомня.

Когато станеш на моята възраст, започваш да вярваш в силата на съдбата и съдбата наистина имаше пръст в този случай. Ако това не беше моята свободна вечер, нали разбирате, аз щях да се прибера вкъщи чак в един часа или дори още по-късно. Но понеже не бях на работа, си бях вкъщи в осем и половина.

Живеех в същия пансион в Блумсбъри, в който живеех вече от десет години и когато се прибрах, намерих писмото й наполовина напъхано под вратата.

Мога да ви го изрецитирам дума по дума:

Скъпи чичо Бил,

Не съжалявай много, когато четеш това писмо. Никой не е виновен, просто съм отчаяна и искам да сложа край на всичко. Ти винаги си бил толкова добър към мен и те моля да ми направиш една услуга. Не желая Анди да научи истината, затова искам да направиш така, че да изглежда сякаш се е случило естествено. Нали ще направиш това за мене? Няма да е никак трудно. Когато получиш това писмо, часът ще бъде един и всичко ще бъде свършило. Можеш просто да се качиш горе, да отвориш прозореца, да проветриш от газта и всеки ще си помисли, че съм умряла от естествена смърт. Ще бъде съвсем лесно. Ще оставя вратата отключена, за да можеш да влезеш. Аз съм в стаята, която е точно над твоята. Взех я вчера, за да съм

близо до теб. Сбогом, чичо Бил. Ще направиш това за мен, нали? Не искам Анди да разбере каква е истината.

Кейти

Това беше писмото, господине, и казвам ви, направо ме сащиса. И по едно време се усетих, че ако не предприема нещо съвсем скоро, може да стане твърде късно и хукнах нагоре по стълбите.

Тя лежеше на леглото със затворени очи и газта тъкмо беше започнала да изпълва стаята с отровата си.

Щом влязох, тя подскочи и застана с втренчени в мене очи. Аз отидох до кранчето и спрях газта, след това се обърнах към нея:

— И какво сега? — попитах.

— Как се озова тук?

— Няма значение как. Ти какво имаш да кажеш за свое оправдание?

И тя се разрида, както преди, когато беше дете и някой я беше наранил.

— Хайде да се махаме оттук и да отидем някъде, където може да се диша. Успокой се и ще ми разкажеш всичко, когато излезем оттук.

Тя тръгна към мен и тогава видях, че куца. Помогнах ѝ да слезем до моята стая и я настаних на един стол.

— И какво сега? — попитах отново.

— Не ми се сърди, чичо Бил! — каза тя.

И ме погледна толкова жално, че отидох при нея, прегърнах я и я погалих по косата.

— Не се тревожи, скъпа — казах ѝ, — никой няма да ти се сърди. Но, за бога, кажи на стария човек, защо си се решила на такава глупава постъпка?

— Исках всичко да свърши.

— Но защо?

Тя отново избухна в плач, като дете.

— Не си ли чел по вестниците, чичо Бил?

— Да съм прочел какво във вестниците?

— За злополуката. Счупих си крака по време на репетиция. Мина вече доста време. Тогава работех по новия ми танц. Лекарите казват, че никога няма да се оправи. Повече няма да мога да танцувам. Ще си

остана куца. Дори няма да мога да ходя както трябва. И когато си помислих за това... и за Анди... и всичко... аз...

Аз станах.

— Добре, добре. Не те обвинявам. Но тия работи не стават така. Виж какво, ако те оставя сама за половин час, обещавах ли ми, че няма да се опиташ да го направиш пак?

— Добре, чичо Бил. Къде отиваш?

— Излизам за малко. Ще се върна съвсем скоро. Ти си седи тука и си почивай.

С такси пристигнах до ресторанта за десет минути. Намерих Анди в канцеларията му.

— Какво има, Хенри? — попита ме той.

— Хвърлете един поглед — казах аз.

Винаги съществува риска да попаднеш на човек като Анди — който има свои разбирания, върви право напред и постига своето. И когато бедата дойде, тя се изсипва върху него като един тон тухли. Понякога ми се струва, че в този живот рано или късно бедата идва при всеки един от нас — при повечето тя идва на малки части, тънко намазана, така да се каже, а при някои идва на цели буци. Такъв беше случаят с Анди. И понеже знаех какво ще се случи, след като му покажа писмото, идеше ми да го предупредя; Стегни се, млади човече, защото ей сега ще ти дойде като гръм от ясно небе!

Не обичам да ходя на театър, но когато ходя, обичам да гледам някоя от ония пиеси с повече силни чувства в тях, които пресата обикновено критикува. Вестниците пишат, че в живота хората не се държат по този начин. Повярвайте ми, господине, държат се. Виждал съм веднъж на сцената един актьор да чете писмо, което явно не му хареса. Преглъщаше, поемаше си дъх, сякаш се задушаваше, блещеше очи, опитваше се да каже нещо, но не се получаваше и се наложи да се хване за един стол, за да не падне. Имаше статия във вестника, че всичко това не е изиграно както трябва и че в истинския живот такива неща няма. Повярвайте ми, вестникът не беше прав. Когато прочете писмото, Анди не пропусна нито едно от нещата, които оня правеше на сцената.

— Боже! — промълви той. — Тя... тя... Ти навреме... успя ли?

Щом ме погледна, разбрах, че бедата беше уцелила право в десетката и то със страшна сила.

— Ако имате предвид дали е мъртва — казах аз, — не, не е мъртва.

— Слава богу!

— Не още — добавих аз.

И в следващия миг и двамата бяхме в таксито на път за моята стая.

Анди никога не е бил от бърбривите и в таксито също не обели дума. Първата дума, която каза, беше чак когато се качвахме по стълбите:

— Къде?

— Тук — посочих аз.

И отворих вратата.

Кейти стоеше права до прозореца и гледаше навън. Тя се обърна още щом влязохме и видя Анди. Отвори уста като да каже нещо, но от нея не излезе никакъв звук. Анди също мълчеше. Той само я гледаше. И двамата се гледаха.

По едно време той тръгна към нея, прекоси стаята залитайки, падна на колене и я прегърна.

— О, детето ми! — каза той.

И тогава разбрах, че не съм им необходим, така че затворих вратата и изчезнах. Отидох до най-близкия театър и изгледах един мюзикъл от половината нататък. Но, честно казано, не успя да ме впечатли ни най-малко. За да оцени по достойнство една музикална творба, човек трябва да бъде много съсредоточен.

[1] Квартал на Лондон, известен с ресторантите си и с бохемския си живот — Б.пр. ↑

[2] Препечен хляб със сирене — Б.пр. ↑

ЧОВЕКЪТ С ДВАТА ЛЕВИ КРАКА

Изучаващите фолклора на Съединените щати без съмнение са запознати с известната стара история за Кларънс Макфадън. Както изглежда Кларънс Макфадън бил мераклия по танците, но ходилата му не били подходящо конструирани. Така че той потърсил учител и го попитал за хонорара, след което се съгласил да плати. Учителят (продължава легендата) погледнал към обувките му с безпокойство, отбелязал извънредно големия им размер и мъдро добавил още една петарка към обичайната си тарифа, за да научи Макфадън да танцува.

Винаги ме е впечатлявала поразителната прилика между случая на Кларънс и този на Хенри Уолъс Милс. Само една разлика се набива на очи. Ако първият е бил мотивиран да постъпи така поради своята суетност и амбиция, то причината вторият да се опълчи срещу Природата и да се опита да се научи да танцува беше нещо далеч по-свято — любовта. Той го направи, за да достави удоволствие на жена си. Ако не бе посетил Бони Бриърбуш Фарм, това приятно местенце за отмора и ако не се беше запознал с Мини Хол, без съмнение и досега щеше да прекарва в спокойно четене свободните си от работа часове в Ню Йорк Банк, където беше назначен за разплащателен касиер. Защото Хенри беше ненаситен читател. Представата му за чудесно прекарана вечер беше да се прибере в малкия си апартамент, да си свали палтото, да обуе чехлите, да запали лулата си и да продължи от мястото, където беше спрял предната нощ. Четивото беше четвърти том на Енциклопедия Британика и успоредно с четенето си водеше бележки в един голям тефтер. Четеше точно този том, защото вече беше прочел първи, втори и трети. Имаше нещо възхитително и в същото време страшно в метода на заучаване, възприет от Хенри. Той преследваше познанието със студената безчувствена непоколебимост, с която хищникът преследва набеязаната жертва. Нормалният гражданин, който си е купил Енциклопедията на изплащане, обикновено проявява нетърпение и прескача не само страници, но и томове, за да стигне до последния двайсет и осми и да разбере дали всичко свършва щастливо.

Но Хенри не беше от тия. Той не беше повърхностен читател. Беше решил да прочете Енциклопедията от начало до край и нямаше намерение да си разваля удоволствието, надничайки в следващите томове.

Изглежда има един неотменим природен закон, който гласи, че никой не е идеален във всичко. Ако е интелигентен и любознателен, то неговият фокстрот (ако изобщо има такъв) прилича на залитанията на най-пропадналия пияница. И обратното — ако е добър танцьор, той неминуемо е бетон от ушите нагоре. По-добра илюстрация на този природен закон не би могла да се намери от Хенри Милс и колегата му касиер Сидни Мърсър. В Ню Йорк банковите касиери, както мечките, тигрите, лъвовете и останалата фауна, са винаги затворени в клетки по двойки и са изключително зависими един от друг, що се отнася до забавления и социални контакти, когато работата намалее. Хенри Милс и Сидни не можеха да намерят и едно-едничко нещо общо помежду си. Сидни не знаеше абсолютно нищо за такива елементарни понятия като Абана Аберация, Авраам или Акроденей, докато Хенри от своя страна изобщо не се замисляше дали има някакво развитие в танца от полката насам. За Хенри беше облекчение, когато Сидни заряза работата си, за да се включи в трупата на някакъв мюзикъл и на негово място беше назначен един мъж, с когото, въпреки че беше непоправимо ограничен, поне можеше да се разговаря интелигентно за Боулс.

Та такъв беше Хенри Уолъс Милс. Беше около трийсет и пет годишен, спокоен, любознателен, умерен пушач и, както някой би се изразил — най-заклетият от ергените, с рицарски доспехи срещу добронамерената, но абсолютно безсилна артилерия на Купидон. Понякога наследникът на Сидни Мърсър в касиерската клетка, сантиментален млад мъж, повдигаше въпроса за жените или за брака. Той питаше Хенри дали възнамерява някога да се ожени. В такива случаи Хенри го поглеждаше със смесица от възмущение, изненада и презрение и отговаряше само с една дума:

Според него това беше най-изразителният отговор.

Но на Хенри тепърва му предстоеше да се потопи в нечовешката атмосфера на безлюден летен курорт.

Тъкмо беше достигнал до това положение, когато му бе позволено да си взима годишния отпуск през лятото. До този момент

беше освобождаван от клетката само през зимните месеци и прекарваше тези десет дни свобода в апартамента си, с книга в ръка и с крака върху радиатора. Но след напускането на Сидни Мърсър му дадоха отпуск през август.

В града жегата беше невъобразима и нещо в Хенри проплака за прохладата на провинцията. Някъде около месец преди началото на отпуската си той беше отдал голяма част от времето, което би трябвало да бъде посветено на Енциклопедия Британика, в четене на информация за подходящи места за летен отдих. Най-накрая се спря на Бони Бриърбуш Фарм, защото рекламната брошура сипеше само суперлативи.

Бони Бриърбуш Фарм беше доста запуснато място на много мили откъдето и да е. Забележителностите му включваха една атракция на име „Скокът на влюбените“, една малка, но наистина интересна пещера, игрище за голф, състоящо се от пет дупки, където ентузиастите срещаха неочаквани препятствия под формата на няколко дръгливи кози, връзвани от време на време на колчета там, където тревата беше по-буйна и едно езерце, което не беше изцяло запълнено с празни консервни кутии и дървени сандъци. Всичко това беше ново и непознато за Хенри и той почувства някакво странно въодушевление. Нещо подобно на радост и буйна свобода пропълзя по жилите му. Имаше приятното усещане, че на такова романтично място непременно трябва да му се случи някакво приключение.

Ето в какъв момент пристигна Мини Хил. Беше дребничка, стройна, с големи очи и по-слаба и по-бледа отколкото би трябвало. Тя се стори на Хенри ужасно мила и кавалерът в него се пробуди. Започна да се улавя, че все по-често мисли за Мини Хил.

И така, докато една вечер не я срещна на брега на езерото. Не я забеляза кога се беше появила, защото съсредоточено пляскаше по откритите части на тялото си разни дребни неща, които приличаха на комари, но едва ли бяха точно това, защото в рекламната брошура изрично беше записано, че комари изобщо не са забелязвани в околностите на Бони Бриърбуш Фарм. Мини вървеше бавно, като че ли беше уморена. Странно чувство — полужал, полунещо друго — завладя Хенри.

Той я погледна.

Тя също.

— Добър вечер — каза той.

Това бяха първите думи, които ѝ каза. Тя никога не беше го заговаряла по време на обяд или вечеря, а и той беше прекалено срамежлив, за да я спре откън на открито.

— Добър вечер — отвърна тя и резултатът беше изравнен. Последва неловко мълчание.

Чувството на жалост надделя над срамежливостта и Хенри заговори отново пръв:

— Изглеждате уморена.

— Наистина се чувствам уморена — каза момичето и след кратка пауза добави: — Май попрекалих в града.

— Попрекалила сте?

— Танци.

— А-а, танци. И много ли танцувахте?

— Да, доста.

— А-ха.

Многообещаващо, даже бляскаво начало. Но как да продължи. За пръв път Хенри съжаляваше за последователността си в четенето на Енциклопедията. Колко полезно и навреме щеше да му дойде, ако беше хвърлил едно око на тома с „Танци“. Сега свободно щеше да говори на тази тема. След това си спомни, че въпреки че не беше стигнал до „Г“, няколко седмици преди това беше чел „Балет“.

— Аз самият не танцувам — каза той, — но много обичам да чета за танците. Знаете ли, че думата балет включва в себе си три отделни съвременни думи — балет, бал и балада и че в началото балетът е използвал за акомпанимент на песни?

Попадението беше в десетката. Хвана я неподготвена. Тя го погледна и в очите ѝ се четеше истинско страхопочитание. Ако не се отнасяше до дама, бихме могли спокойно да кажем, че го гледаше зяпнала.

— Аз не знам почти нищо — призна тя.

— Първият съвременен балет, поставен в Лондон, Англия — тихо каза Хенри, — се е казвал „Веселите измамници от кръчмата“ и се е играл в Друри Лейн в хиляда седемстотин и някоя си.

— Така ли?

— А първият изобщо регистриран съвременен балет бил игран от... някой си, в чест на сватбата на Дука на Милано в 1489 година.

Относно датата този път нямаше нито съмнение, нито колебание. Беше се закачила със стоманени куки за паметта му, благодарение на невероятното съвпадение, че това бе също и неговият телефонен номер. Каза го убедено, а очите на момичето се ококориха от изненада.

— Колко много знаете!

— О, не — скромно каза Хенри. — Просто чета много.

— Сигурно е прекрасно човек да знае толкова! — каза тя замечтано. — Аз никога не съм имала много време за четене. Но винаги съм искала. Вие сте удивителен.

Душата на Хенри разцъфтяваше като цвете и мъркаше като добре гъделичкано коте. Никога досега в живота му жена не се беше възхищавала от него. Усещането беше опияняващо.

Отново настъпи мълчание. Двамата тръгнаха обратно към фермата, предупредени от далечния звън, че вечерята скоро ще бъде сервирана. Не беше кой знае колко мелодичен звънец, но разстоянието и магията на необикновения момент му придадоха несъмнен чар. Залязвайки, слънцето хвърли червен килим върху езерото. Нямаше и помен от вятър. Съществата, неklasифицирани още от науката, които можеше да бъдат взети по погрешка за комари, ако съществуваше и най-малката възможност да ги има в Бони Бриърбуш Фарм, хапеха все по-здраво. Но Хенри не ги усещаше. Той дори не ги и пляскаше с ръка, а ги оставяше да пълнят резервоарите си с неговата кръв и да отлитат при другарите си, за да ги осведомят за новооткритото богато находище. За Хенри те просто не съществуваха. Странни неща се случваха с него. И същата тази нощ, лежейки буден в леглото си, той разбра истината — беше влюбен.

През останалата част от летния отпуск те бяха винаги заедно. Разхождаха се в гората или седяха на брега на езерото. Той я обсипваше със скъпоценности от съкровищницата на своите познания, а тя го гледаше с благоговение и само от време на време казваше „Да“ или „А-ха“.

След края на лятната почивка Хенри се прибра в Ню Йорк.

— Страшно грешиш по отношение на любовта, Милс — каза сантименталният колега касиер скоро след завръщането му. — Трябва да се ожениш.

— Така и смятам — припряно отвърна Хенри. — След осем дни.

Тези думи до такава степен разтърсиха колегата на Хенри, че той осребри на следващия клиент десетдоларов чек за петнайсет долара и се наложи да проведе доста разпален телефонен разговор след края на работния ден.

Първата година като семеен мъж беше най-щастливата в живота на Хенри. Беше чувал хиляди пъти, че този период е най-опасният в брака. Беше подготвен за сблъсък на различни вкусове, болезнено приспособяване на два характера един към друг, внезапни и неизбежни кавги и какво ли не още. Нищо подобно не се случи. От самото начало те заживяха в съвършена хармония. Мини навлезе в живота му така естествено, както една река се влива в друга. Дори не му се наложи да променя навиците си. Всяка сутрин той закусваше в осем, изпушваше една цигара и се отправяше към метрото. В пет излизаше от банката и в шест пристигаше къщи, защото имаше навика да върви пеша първите две мили от пътя, като дишаше дълбоко и равномерно. След това вечерята, а след нея — спокойната вечер у дома. Понякога ходеха на кино, но по-често — спокойна вечер у дома: той, зачетен в Енциклопедията, вече на глас, Мини, кърпеца чорапите му, но без да престава да го слуша внимателно.

Всеки ден носеше за Хенри едно и също чувство на благодарност и удивление, че е толкова щастлив и толкова невероятно спокоен. Всичко беше съвършено, доколкото това е възможно. Мини също се промени — видимо се поналя и вече не беше онова бледо и кльощаво момиче.

Понякога той прекъсваше четенето за момент и поглеждаше към нея. Първо виждаше меката ѝ коса, понеже главата ѝ беше наведена над чорапите. След това, зачудена от паузата, тя вдигаше поглед и големите ѝ очи срещаша неговите. В такива моменти Хенри прималяваше от щастие и тихичко се питаше:

— Нима всичко това е истина?

Беше на годишнината от тяхната сватба. Отпразнуваха я както подобава. Вечеряха в препълнен и приповдигащ настроението италиански ресторант, недалеч от Седмо Авеню, където червеното вино беше включено в цената на куверта, а интересни хора, вероятно изключително интелигентни, седяха на малките маси и говореха

всички вкупом и то с колкото им глас стига. След вечеря гледаха мюзикъл. После — голямото събитие на вечерта — отидоха да хапнат нещо леко в шикозен ресторант близо до Таймс Скуеър.

Вечерята в скъп ресторант беше нещо, което винаги бе възбуждало въображението на Хенри. Заклет почитател на сериозната литература, от време на време той се разведряваше и с нещо по-леко — някой от онези романи, които винаги започват с героя, който вечеря сред бляскавата клиентела на луксозен ресторант и вниманието му е привлечено от появяването на достолепен възрастен мъж, облечен във великолепен сив костюм и в компанията на момиче с такава поразителна хубост, че докато пристъпва към предварително запазената маса всички погледи са приковани в нея. И тогава, както си седи и пуши, пристига келнерът и с едно тихичко *Pardon, m'sieu!* му подава някаква бележка.

Атмосферата в „Гайзенхаймер“ будеше точно такива асоциации у Хенри. Бяха привършили с вечерята и той пушеше пура — втората за деня. Облегна се назад и огледа обстановката. Беше в добро настроение и имаше предчувствие за приключения. Това беше същото чувство, което обзема всички кротки мъже, които обичат да си стоят вкъщи и да четат. Втълпяваха си, че точно това е истинското им място. Ярките цветове, блясъкът от заслепяващите светлини, музиката, невероятната смесица от звуци, в които гърления смях на търговеца на вино се сливаше със сърбането на супата от събеседника му и пискливия глас на певицата — всички тези неща завладяха Хенри. Скоро щеше да стане на трийсет и шест, но се чувстваше като младеж на двайсет и една.

В този момент дочу познат глас зад себе си. Хенри се обърна и видя Сидни Мърсър.

Изминалата година, която беше направила от Хенри семеен мъж, беше превърнала Сидни Мърсър в нещо толкова величаво, че гледката за момент лиши Хенри от дар-слово. Безупречният фрак стоеше върху изящното тяло на Сидни като излят. На краката му блестяха обувки от най-хубава кожа. Светлата му коса беше сресана назад толкова гладко, че светлината се отразяваше в нея както стотици звезди в неподвижно езеро. Лицето му, по рождение лишено от брадичка, блестеше дружелюбно над безупречна яка.

Хенри беше облечен в син костюм от груба материя.

— Какво правиш тук, Хенри, стари приятелю? — попита видението. — Не знаех, че се появяваш и в светлините на висшето общество.

След това погледът му се спря върху Мини. В очите му се четеше възхищение, защото Мини изглеждаше превъзходно тази вечер.

— Съпругата — каза Хенри, възвърнал си дар-словото. — Господин Мърсър, стар приятел.

— О, значи си се оженил? Желая ти успех. Как е в банката?

Хенри отговори, че банката е във възможно най-добро състояние.

— А ти още ли си на сцената?

Господин Мърсър поклати важно глава.

— Получих по-добра работа. Професионален танцьор в същото шоу. Плащат купища пари. Защо не танцувате?

В ушите на Хенри думите прозвучаха като стържене по метал. До този момент и осветлението, и музиката го караха да изпитва наслада и да си повярва сам, че не танцува не защото не умее, а защото вече се е преситил от тези неща и сега предпочита да поседи спокойно и да погледа малко за разнообразие. Въпросът на Сидни обърна този ред на мисли с главата надолу. Хенри трябваше да приеме страшната истина.

— Не танцувам.

— Боже господи! Обзалагам се, че госпожа Милс танцува. Може ли да ви поканя на танц, госпожо Милс?

— Благодаря ви, наистина, но...

Горчиво чувство на вина обзе Хенри. Изведнъж той усети, че с поведението си пречи на Мини да си прекара приятно вечерта. Разбира се, че ѝ се танцуваше. Всички жени обичат да танцуват. Тя отказваше само заради него.

— Глупости, Мини. Хайде, поразкърши се — предложи той.

Мини се колебаеше.

— Разбира се, че трябва да потанцуваш, Мини. Не се тревожи за мен. Ще си седя тук и ще пуша.

В следващия миг Мини и Сидни се носеха по дансинга в сложни за възприемане стъпки, а Хенри престана да се чувства като младеж на двайсет и една. Дори се усъмни дали наистина е само на трийсет и пет.

Ако поразсъждаваме по въпроса за старостта, неминуемо ще стигнем до единствения, неподлежащ на тълкуване извод, че човек е

млад, докато все още може да танцува, без да му се обади лумбагото. Ако не може да танцува, значи той изобщо никога не е бил млад. Това прозрение се стовари със страшна сила върху Хенри Уолъс Милс, докато седеше и наблюдаваше жена си как се носи из дансинга в обятията на Сидни Мърсър. Сам виждаше, че Мини танцува много хубаво. Изпитваше наслада от нейната грациозност и за първи път от сватбата им насам той надникна в себе си. Никога досега не се беше замислял колко по-млада от него е Мини. Когато се подписваше на брачното свидетелство в кметството, тя беше вписала и възрастта си — двайсет и шест — спомни си той. Тогава това не му направи никакво впечатление. Но в този момент той осъзна, че между двайсет и шест и трийсет и пет имаше пропаст от цели девет години. Усети леден полъх от мисълта, че е безнадеждно стар и досаден. Колко скучно трябва да е било на горката малка Мини в компанията на такъв сухар. Другите мъже извеждат жените си и ги забавляват, като танцуват с тях до полунощ. А той? Можеше само да седи вкъщи и да чете скучни неща от Енциклопедията. Горкото дете! И това нейното ако е живот! Изведнъж Хенри почувства луда ревност към пластичния Сидни Мърсър, човекът, когото винаги бе презирал.

Оркестърът замлъкна. Двамата танцуващи се върнаха на масата — Мини, с поруменели бузи, които я правеха да изглежда по-млада отвсякога; Сидни, непоносимото магаре, хилейки се глуповато като осемнайсетгодишен. Приличаха на две деца.

Случайно зърнал отражението си в едно огледало, Хенри с изненада откри, че косата му не е бяла.

Половин час по-късно в таксито на път за вкъщи унасящата се в сън Мини усети рязко трепване на ръката, която я прегръщаше и дочу решително сумтене до ухото си. Хенри Уолъс Милс тържествено си обещавахе да се научи да танцува.

Понеже беше човек с подчертан вкус към литературата, а също така и спестовен, първата стъпка на Хенри към новата му амбиция беше да си купи за петдесет цента една книга със заглавие „АБВ на модните танци“ на издателство „Танго“. Той си помисли не без основание, че щеше да бъде по-лесно и по-евтино, ако се захване със стъпките с помощта на този трактат, отколкото по тривиалния начин да взима уроци. Но още в много ранен етап от самообучението се получиха усложнения. На първо място беше намерението му да пази

заниманията си в тайна от Мини, за да може да я изненада приятно за рождения ѝ ден, който беше само след няколко седмици. На второ място „АБВ на модерните танци“ се оказа изследване, много позадълбочено и сложно, отколкото заглавието му подсказваше.

Тези два факта доведоха до краха на литературния подход, защото, докато изучаването на теорията можеше да става и в банката, то практическите упражнения можеха да станат само у дома. Не можеш да придвижиш десния си крак по пунктира А-Б и да прибереш с дъга В-Г левия си крак, ако си в касиерската клетка в банката, нито пък отвън на тротоара на път за вкъщи, особено ако си чувствителен към репутацията си на нормален човек. А една вечер, както се упражняваше в гостната на апартамента, когато си мислеше, че Мини е в кухнята и приготвя късна вечеря, тя неочаквано влезе, за да го попита как предпочита пържолата. Той обясни странните си движения с внезапно схващане на крака, но инцидентът сериозно разстрои нервните му окончания.

Затова реши — трябва да взима уроци.

Но усложненията след взимането на това решение не престанаха. Напротив, задълбочиха се. Не става дума за това дали е било трудно или лесно да намери учител. Вестниците са пълни с техни обяви. Той си избра някоя си Мадам Гаварни, защото домът ѝ беше на удобно място. Живееше на една странична уличка до най-близката до дома им станция на метрото. Истинският проблем беше да намери време за уроците. Животът му вървеше по такъв точен график, че просто не можеше да промени този важен момент в него, като часът на прибиране у дома, без да предизвика любопитство. Единственото решение беше да излъже.

— Мини, скъпа — каза той на закуска.

— Да, Хенри.

Хенри доби бледоморав цвят. Никога не я беше лъгал досега.

— Не правя достатъчно физически упражнения.

— Но защо? Изглеждаш отлично.

— Понякога се чувствам някак скапан. Мисля да добавя още някоя и друга миля на път за вкъщи. Така че, за в бъдеще ще се прибирам малко по-късно.

— Добре, скъпи — дойде дългоочакваният отговор.

След този разговор се чувстваше като най-долен престъпник, но ако се лишеше от разходката, щеше да има възможност да посвещава по цял час уроците, а Мадам Гаварни беше казала, че това би било достатъчно.

— Разбира се, Бил — беше се съгласила тя.

Мадам Гаварни беше жизнерадостна стара дама с по офицерски засукани мустаци и нетрадиционни отношения с клиентелата си.

— Идвай при мен по един час на ден и ако не си с два леви крака, само за месец ще те направя хит на висшето общество.

— Така ли?

— Определено. Досега няма случай да съм се проваляла с мой ученик, освен с един. Но вината не беше моя.

— С два леви крака ли беше?

— Изобщо нямаше крака. След втория урок паднал от някакъв покрив и се наложило да ги отрежат и двата. И въпреки това щях да го науча да танцува танго с протези, само че той нещо загуби кураж. Ами това е. Ще се видим в понеделник, Бил, и не закъснявай.

После добрата стара женица отлепи дъвката си от входната врата, където я беше залепила, за да не затруднява разговора и го освободи.

И започна това, което години по-късно Хенри определяше като най-нещастния период в живота си. Може да има моменти, когато мъж, попреминал първа младост, се чувства по-неспособен и по-достоеен за присмех, понеже взима уроци по модерни танци, но едва ли са много, физически, новото преживяване причиняваше на Хенри остра болка. Мускули и мускулни групи, за чието съществуване изобщо не подозираше, заявиха осезаемо присъствието си — очевидно с единствената цел да му причиняват болка. Да не говорим за душевното равновесие — то беше пред рухване.

Това отчасти се дължеше на особените методи на обучение, прилагани от Мадам Гаварни, а отчасти и на факта, че когато трябваше да започнат същинските уроци, неочаквано отнякъде изникваше една племенница, която всъщност водеше практическите занимания. Тя беше млада блондинка с усмихнати сини очи и Хенри се чувстваше като жалък предател всеки път, щом обгърнеше стройната ѝ талия в отсъствието на Мини. Съвестта го разкъсваше. Като прибавите към това и усещането, че е странно същество, лишено от стави и с

ненормално големи ръце и крака и факта, че Мадам Гаварни имаше навика да стои в някой ъгъл на стаята по време на урока, да дъвчи дъвка и да прави забележки, не е никак чудно, че Хенри отслабна и побледня.

Мадам Гаварни имаше още и дразнещия навик да се опитва да го стимулира, като редовно сравняваше изпълнението и развитието му с това на един инвалид, за когото твърдеше, че е обучавала преди време.

Често двете с племенницата водеха разгорещени спорове в негово присъствие за това дали инвалидът се е справял с фокстрота след третия си урок по-добре, отколкото Хенри след петия. Племенницата казваше:

— Не. Може би на същото ниво, но не по-добре.

Мадам Гаварни отвърщаше, че племенницата забравя колко добре инвалидът си е приплъзвал краката. В такива моменти племенницата се съгласяваше:

— Да, може би наистина си права.

Хенри мълчеше. Той само се потеше.

Напредването вървеше бавно. Разбира се, за това не можем да виним само учителката по танци. Тя правеше всичко, което е по силите на една жена, за да го научи по-бързо да танцува. Понякога дори го следваше във на улицата, за да му покаже на тротоара начин да елиминира някой от многобройните си недостатъци в танцуваните техники, което без съмнение щеше да му помогне да се представи по-добре от инвалида. Вече споменахме как се чувстваше Хенри, когато в отсъствието на Мини се налагаше да обгръща талията на младата си учителка горе в апартамента.

Какво изпитваше, когато трябваше да прави същото отвън на тротоара, можем само да се опитаме да си представим.

Както и да е, след като си беше платил за целия курс на обучение предварително, Хенри бе изпълнен с решителност да постигне напредък. И един ден, за негова най-голяма изненада, той усети как краката му следваха движенията на танца без някакво определено налагане на волята от негова страна — като че ли краката му бяха носители на собствен разум. Това беше повратната точка. Постижението му го изпълни с такава гордост, каквато не бе изпитвал от първото повишение на заплатата си в банката. Мадам Гаварни беше също не по-малко развълнувана.

— Невероятна скорост, момчето ми — викаше тя. — Забележително!

Хенри се изчерви срамежливо. Това бе като посвещаване в рицарски сан.

Заедно с видимия напредък в танците всеки изминал ден представяше на Хенри случай да благослови момента, в който бе решил да започне да взима уроци. По-късно, само като си спомнеше как се е отървал на косъм от голямото нещастие, той се разтреперваше целият като трепетлика. От ден на ден му ставаше все по-ясно, наблюдавайки Мини, че тя се изнервя от монотонността на живота си. Тази фатална вечеря разби свършената хармония в техния малък дом. Или може би тя беше последната капка, която преля чашата. Той си каза, че рано или късно на Мини непременно щеше да ѝ дойде до гуша от нерадостната ѝ съдба. От тази паметна вечер насам някакво тягостно чувство и липса на спонтанност се наместиха в техните отношения. Сякаш слана попари семейното им щастие.

Малко по малко Хенри и Мини започнаха да се държат съвсем хладно. Тя изгуби желание да слуша вечер четенето на глас и доби навика да се оплаква от главоболие и да си ляга рано. Понякога, улавяйки погледа ѝ, когато тя не очакваше това, в него той не виждаше нищо загадъчно и мило. Това беше поглед, в който имаше само едно нещо — досада.

Можеше да се очаква, че това неблагоприятно развитие на нещата ще разстрои Хенри. Но тъкмо обратното, той се чувстваше приятно възбуден. Струваше си да мине през всичките тези мъки, за да се научи да танцува. Колкото повече тя скучаеше сега, толкова по-голяма наслада щеше да изпита, когато той ѝ се разкриеше в нова светлина. Ако жена му беше доволна от живота, който той ѝ предлагаше като Нетанцуващ, какъв смисъл щеше да има да сваля килограми и да харчи пари, за да учи танци?

Хенри се наслаждаваше на безмълвните и изпълнени с неловко мълчание вечери, които замениха веселието и непринудеността от първата година на брака им. Колкото по-неудобно се чувстваха сега, толкова повече щяха да се насладят на щастиято по-късно. Хенри принадлежеше към широкия кръг от човешки същества, които смятат, че всъщност истински щастлив е този, който се е излекувал от зъбобол, а не този, който никога не го е имал.

Той се изкикоти вътрешно, когато сутринта на нейния рожден ден, след като ѝ подари дамска чантичка, за която знаеше, че тя отдавна мечтае, получи сухи и някак механични благодарности.

— Радвам се, че ти харесва — каза той.

Мини погледна към чантичката без ентузиазъм.

— Точно тази исках — безчувствено промълви тя.

— Е, трябва да вървя. Ще взема билетите за театър, докато съм в града.

Мини се поколеба за миг.

— Не мисля, че ми се ходи много на театър тази вечер, Хенри.

— Глупости. Трябва да отпразнуваме рождения ти ден. Ще отидем на театър, след това ще вечеряме в „Гайзенхаймер“. Днес ще поостана да поработя в банката, така че, предполагам, няма да успея да дойда да те взема. Ще се срещнем направо при италианския ресторант в шест часа.

— Добре. Но в такъв случай ще пропуснеш разходката!

— Да. Но един път не е от такова значение.

— Прав си. Но ти продължаваш със своите разходки, нали?

— О, да, да.

— По три мили всеки ден?

— Никога не пропускам. Това ме поддържа.

— Да.

— Довиждане, скъпа.

Да, наистина от целия диалог лъхаше осезаемо на хлад и мраз.

Слава Богу, помисли си Хенри, докато крачеше към станцията на метрото, утре сутринта всичко ще е различно. Чувстваше се като млад рицар, който тайно е извършил велики дела за своята дама и вече идва моментът, когато най-накрая ще може да се възползва от нейната благосклонност.

„Гайзенхаймер“ беше бляскав и шумен като предния път, но сега Хенри водеше подръка една кисела Мини. След безмълвната вечеря и театралното представление, по време на което нито единият, нито другият беше казал и една-едничка дума в антрактите, тя бе пожелала да се откажат от идеята за късна вечеря и да се приберат вкъщи. Но и цял полицейски отряд не би могъл да задържи Хенри далеч от „Гайзенхаймер“. Неговият час бе дошъл. Хенри беше обмислял този момент от седмици и си беше представял всяка подробност на тази

велика сцена. Първоначално щяха да седят неудобно на масата. След това Сидни Мърсър щеше да се появи както преди, за да покани Мини на танц. И тогава... тогава Хенри щеше да се изправи и сваляйки маската на съпруг, който не умее да танцува, щеше да заяви тържествено: Не! Аз ще танцувам с моята съпруга! Моментното вцепенение у Мини щеше да бъде последвано от дива радост. А този тъпанар, Мърсър, щеше сконфузено да си подвие опашката и да се оттегли с неразбираемо мърморене. И след това, като се върнат на масата, той, дишайки равномерно и с лекота, като добре обучен танцьор във върхова форма, а тя, залитайки като току-що прохождащо бебе, все още под влияние на преживения шок, щяха да поседят, склонили глава един към друг и това щеше да бъде едно ново начало. Такъв беше сценарият на вечерта, разработен от Хенри.

Всичко потръгна гладко, дори по-гладко, отколкото Хенри си го представяше в мечтите. Единственият проблем, от който се страхуваше — да не би Сидни Мърсър да не се появи, бе разрешен още в началото. Непоявяването на Сидни Мърсър в ролята на глупака щеше да развали цялостната композиция. Но страховете му се оказаха напразни. Сидни имаше дарбата, толкова рядко срещана при мъжете без брадички и мочурлива от брилянтин коса, да забелязва влизането в ресторанта на красиво момиче, дори и когато е застанал с гръб към вратата. Хенри и Мини още заемаха местата си на масата, когато той беше вече довтасал и сипеше поздрави.

— Ей, Хенри. Отново тук, а?

— Съпругата ми има рожден ден.

— Пожелавам ви всичко най-хубаво, госпожо Милс! Имаме достатъчно време за един танц, докато сервитьорът дойде за поръчката. Заповядайте.

Оркестърът се чекнеше на една игрива мелодия, която Хенри знаеше наизуст. Много пъти Мадам Гаварни я беше изтръгвала от нежелаещото да сътрудничи пиано, за да може той да танцува със синеоката ѝ племенница. И в този момент Хенри се изправи.

— Не! — тържествено заяви той. — Аз ще танцувам с моята съпруга!

Не беше подценил сензацията, към която се беше стремил от толкова време. Мини го изгледа с широко отворени очи. Сидни Мърсър беше видимо учуден.

— Мислех, че не можеш да танцуваш.

— Човек никога не знае — небрежно отвърна Хенри. — Изглежда ми доста лесно. Както и да е, ще опитам.

— Хенри! — извика Мини, когато той я прихвана през талията.

Той предполагаше, че тя ще каже нещо такова, но не и с такъв глас. Има много начини да кажеш „Хенри!“ — можеш да изразиш почуда и възхищение, разкаяние и преданост; но тонът, който тя избра, беше различен. В гласа ѝ имаше нотка на ужас. Всичко стана така набързо, че на Хенри не му мина през ум, че най-простото обяснение, хрумнало на Мини е, че е попрекалил с червеното вино в италианския ресторант.

Всъщност, в този момент той бе твърде зает, за да анализира вокалните модуляции. Бяха вече на дансинга и като леден вятър го прониза мисълта, че непредвидени обстоятелства могат да наложат промяна в така добре изпипания сценарий.

В началото всичко вървеше добре. На дансинга бяха почти единствената двойка и той уверено движеше краката си по пунктираната линия А-Б с овладяна енергичност, което бе отличителна черта на последните няколко урока от обучението му по танци. И тогава, като че ли с магическа пръчка той се озова в средата на многолюдна тълпа — обезумяла, подскачаща тълпа, която нямаше никакво чувство за ориентация и никаква идея как да не се пречка на пътя му. За кратко продължителното обучение му бе в помощ. Но последва шок, приглушеният вик на Мини и първият сблъсък. И с това умението, което с такъв труд бе придобил, изфиряса от главата на Хенри, оставяйки я празна и превъзбудена. Това беше ситуация, за която заучените движения в празна зала не го бяха подготвили. Сценична треска, и то в най-остра форма, го сграбчи за гърлото. Някой го блъсна в гърба и го попита с предизвикателен глас за къде се е запътил. Докато се обърне с не съвсем приготвена реплика за извинение, друг го блъсна от обратната страна. За момент изпита чувството, че е понесен от бързеите на Ниагара, затворен във варел и в следващия момент лежеше на пода с Мини върху себе си. Някой се препъна в главата му.

Успя да седне. Някой му помогна да се изправи на крака. Когато погледът му се избистри, видя Сидни Мърсър до себе си.

— Направи го пак! — каза Сидни, самата мазна безупречност. —
Беше страхотно, но не успяха да го видят всички.
Целият дансинг се разтресе в демоничен смях.

— Мин! — каза Хенри.

Бяха в гостната на малкия си апартамент. Тя беше с гръб към него и той не можеше да види лицето ѝ. Не му отговори. Не беше издала нито звук от момента, в който излязоха от ресторанта. Беше пазила мълчание през целия път до дома.

Часовникът върху полицата на камината тиктакаше. Отвън се чуваше грохота на железницата. Откъм улицата се носеха гласовете на окъснените минувачи.

— Мин, съжалявам.

Тишина.

— Мислех, че ще се справя. О, господи! — във всяка нотка прозираше нещастие. — Всеки ден взимах уроци по танци... откакто отидохме за първи път на онова място. Всичко беше напразно — мисля, че старата дама беше права. Аз съм с два леви крака и няма никакъв смисъл изобщо да се опитвам. Пазех в тайна от теб какво вършех. Искях това да бъде една прекрасна изненада за рождения ти ден. Зная колко скучно ти е да си омъжена за някой, с когото никъде не излизате, защото той не умее да танцува. Мислех си, че от мен зависи да се науча, за да си прекарваш добре, както съпругите на другите мъже. Аз...

— Хенри!

Тя се беше обърнала и с тъпо удивление той забеляза, че лицето ѝ беше различно. Очите и блестяха от лъчезарно щастие.

— Хенри! Затова ли ходеше в оная къща — да взимаш уроци по танци?

Той я изгледа онемял. Тя пристъпи към него весело засмяна.

— Значи затова се преструваше, че си правиш разходки?

— Ти си знаела!

— Видях те да излизаш от тази къща. Отивах към станцията в края на улицата и те видях. С тебе беше и едно момиче, русокосо момиче. Ти я прегръщаше.

Хенри облиза сухите си устни.

— Мин — дрезгаво заговори той, — няма да ми повярваш, но тя се опитваше да ме научи да танцувам фокстрот.

Мини го хвана за реверите на самото.

— Разбира се, че ти вярвам. Сега разбирам всичко. По онова време си мислех, че просто си взимаш довиждане с нея. О, Хенри, защо нито веднъж не ми каза с какво, всъщност, се занимаваш? О, да, искал си всичко това да бъде изненада за мен на рождения ми ден, но не може да не си забелязал, че нещо не беше наред. Трябва да си забелязал, че съм нещо умислена. Със сигурност си забелязал как се чувствах през последните няколко седмици?

— Мислех си, че това е просто... защото ти е скучно.

— Скучно! Тук, с тебе!

— След онази вечер, когато танцува със Сидни Мърсър. Премислих всичко. Ти си толкова по-млада от мен, Мин. Не ми се струваше редно да прекараш остатъка от живота си в слушане на откъси от Енциклопедията, четени на глас от човек като мен.

— Но на мен ми харесва!

— Но ти трябва да танцуваш. Всяко момиче иска това. Жените не могат без танци.

— Но тази тук може. Чуй какво, Хенри! Спомняш ли си колко болнава и уморена бях, когато се запознахме в онази ферма? Защото от години бях работила като робиня в едно от онези места, където ако искаш, можеш само срещу пет цента да танцуваш с инструкторката по танци. Хенри! Само си помисли какво съм преживяла. Всеки ден да дърпам затлъстели мъже с грамадни ходила из огромна стая. Казвам ти, в сравнение с някои от тях ти си направо професионалист. Те стъпваха върху краката ми и отпускаха стоте си кила върху мен като почти ме смазваха под тежестта си. Сега се надявам вече да разбереш защо не си падам толкова по танците. Повярвай ми, Хенри, най-милото нещо, което можеш да направиш за мен, е да ми забраниш изобщо някога да танцувам отново.

— Ти, ти... — преглъщаше той. — Наистина ли искаш да кажеш, че начинът на живот, който водиш с мен, ти понася? Наистина ли не го намиращ адски скучен?

— Скучен!

Тя изтича до библиотеката и се върна с една внушителна книга.

— Почети ми, Хенри, скъпи. Почети ми нещо. Сега. Струва ми се, че толкова дълго не си го правил. Почети ми нещо от Енциклопедията!

Хенри гледаше тома в ръцете си. Радостта не можеше да го обсеби напълно, защото логичният му мозък усещаше, че нещо не е съвсем наред.

— Но това е томът на буквата „М“, скъпа.

— Така ли? Няма значение. Прочети ми всичко от „Мама“ нататък.

— Но последния път бяхме стигнали едва до „В“... — той махна с ръка. — Няма значение. На мен ми е все едно. А на теб?

— И на мен. Седни тук, скъпи, а аз ще седна на пода.

Хенри се прокашля.

— Милич, умрял през 1374 година, бохемски светец, най-влиятелният сред проповедниците и писателите в Моравия и Бохемия, който през четиринайсети век до голяма степен проправил и очертал пътя за реформаторската дейност на Ян Хус.

Направи пауза и погледна към Мини. Меката ѝ косица бе разпиляна по коляното му. Той протегна ръка и я погали. Тя трепна и се обърна към него. Очите им се срещнаха.

— Я виж ти! — каза Хенри негласно, само на себе си.

КОРОНОВАНИ ГЛАВИ

Кейти не си спомняше някога да е била по-изненадана в живота си от момента, в който сериозният младеж с кафяви очи и профил на Чарлз Гибсън я отвлече от приятеля си и Женвиев. До този момент тя гледаше на себе си като на крепостен селянин или васал на кафявоокия младеж и Женвиев. Знаеше, че не е красива, въпреки че някой, не зная кой, веднъж беше казал, че има хубави очи — докато Женвиев беше безспорна красавица и мениджърите в музикалния бранш непрестанно я примамваха да се пробва на сцената.

Женвиев беше висока и руса смутителка на мъжкия душевен мир. Имаше провлачен говор и лесно можеше да мине по-скоро за английска графиня, отколкото модел на модна къща „Мейси“. Накрая бихте казали, че когато става дума за красиви млади мъже, Женвиев можеше да има всеки, когото си пожелае. И все пак имаше един мъж, който предпочете компанията на Кейти, и то съвсем съзнателно. Беше просто невероятно.

Всичко стана така: с разоръжаваща любезност той бе помогнал на Женвиев да се качи на дървеното конче и след това, когато въртележката се завъртя, хвана Кейти за ръката и я поведе на разходка, далеч от тълпата в приятния слънчев ден. Когато погледна за последно към Женвиев, Кейти видя изписаните на лицето ѝ удивление и обида. Въртележката отново понесе приятелката ѝ по своя път, докато музиката заглушаваше протестите ѝ с весели мелодии на Александър Рагтайм Бенд.

Кейти се срамуваше. Младият господин беше съвсем непознат. Наистина официално бяха представени един на друг от Женвиев, която се беше запознала с него не повече от две минути по-рано. Беше се случило на ферибота за Палисейдс Парк. С блеснал поглед Женвиев обхождаше тълпата на долната палуба и си избра точно този младеж и неговия спътник като подходяща компания за приключението им. Беше ѝ харесал, а приятелят му, със счупен нос и лице на добродушен буддог, беше очевидно подходящ за Кейти.

Етикетът на нийоркските фериботи не е особено строг. Без отлагане или притеснения тя пристъпи към запознанството — не става въпрос за Кейти, защото тя никога не можеше да свикне с фамилиарниченето на Женвиев с непознати. Безметежният живот, който бе водила досега, бе направил Кейти прекалено свита и имаше моменти, когато поведението на Женвиев направо я шокираше. Разбира се, тя знаеше, че няма нищо страшно, щом е с нея. Както веднъж самата тя беше казала: „Ако някой се опита да се държи по-дръзко с мен, така ще му натрия носа, че няма да му остане нищо друго, освен да си вземе шапката.“ И все пак не одобряваше поведението ѝ. И в резултат на това неодобрение тя засрамено и мълчаливо вървеше редом с младежа.

Но младият човек като че ли четеше мислите ѝ.

— Ако трябва да съм искрен — забеляза той, — мисля, че нямаш нищо против тази разходка, нали? Ама честно.

— Да — каза Кейти с облекчение, но и малко объркана. Беше доста неловко някой да ти чете мислите по този начин.

— Ти не си като приятелката си. Не мисли, че не го забелязах.

— Женвиев е много приятно момиче. — Кейти беше наистина лоялна.

— Прекалено приятно. Някой трябва да каже на майка ѝ.

— Защо разговаряше с нея, щом не я харесваш?

— Исках да се запозная с теб — отвърна простичко младият господин.

Продължиха разходката мълчаливо. Сърцето на Кейти биеше със сила, която не ѝ позволяваше да говори. Никога през живота си не бе срещала толкова прям младеж. Беше свикнала да гледа на себе си като на нещо твърде незначително и непривлекателно, за да бъде забелязана от божествения мъж, който бе обсебил мислите ѝ. Имаше смътното чувство, че е станала някаква грешка. Наистина ли тя беше момичето, предпочетено от този принц от приказките? Необичайността на ситуацията я плашеше.

— Често ли идваш тук? — попита кавалерът ѝ.

— Никога не съм идвала преди.

— А ходиш ли до Кони Айлънд?

— Не съм ходила досега — призна чистосърдечно Кейти.

Той я погледна с удивление.

— Никога не си ходила в Кони Айлънд! О, никога няма да добиеш представа какво е, ако не отидеш там. Има неща, които няма да намериш отбелязани на картата. Наистина ли искаш да кажеш, че никога не си била на Луна парка или Дриймланд, или на конните надбягвания? Или че не си гледала как се гмуркат патиците? Не си била на авиошоуто Марди Грас? Е-е, Кони Айлънд по време на Марди Грас е най-великото място на земята. Направо безумно! Милиони млади хора идват да прекарат най-хубавите мигове от живота си там. Кажете ми, ти май не излизаш много?

— Почти никак.

— Ако въпросът ми не е много нахален, с какво се занимаваш? От самото начало се опитвам да разбера нещо за теб. Твоята приятелка работи в магазин, нали?

— Да. Модел е. Има хубава фигура, нали?

— Не обърнах внимание — поклати глава младежът. — Но предполагам, да, щом казваш. За това ѝ плащат, нали? Ти също ли работиш в магазин?

— Не точно. Имам малко магазинче.

— Самичка ли?

— Сега върша цялата работа. Магазинчето беше на баща ми, но той почина. А преди това беше на дядо ми. Той го започна. Но сега дядо е толкова стар, че, разбира се, не може да работи повече, така че аз се грижа за всичко.

— Ти си чудесна! Какво магазинче имаш?

— Едно малко антикварно магазинче за книги. Няма кой знае каква работа.

— Къде е?

— На шесто авеню. Близо до площад „Вашингтон“.

— И как се казва?

— Бенет.

— Тогава и ти така се казваш?

— Да.

— Нещо друго, освен Бенет?

— Казвам се Кейт.

Младият мъж кимна.

— От мен би излязъл добър прокурор — каза той и се усмихна, извинявайки се за кръстосания разпит. — Сигурно се чудиш дали

някога ще спра с моите въпроси. Е, какво ти се прави сега?

— Не мислиш ли, че трябва да се върнем и да намерим твоя приятел и Женвиев? Сигурно се чудят къде сме.

— Да се чудят — отвърна рязко младежът. — На мен Джени не ми трябва.

— Не мога да разбера защо не я харесваш?

— Харесвам теб. Искаш ли сладолед, или искаш да се повозим на влакчето в Лунапарка?

Кейти избра по-безобидното удоволствие. Продължиха разходката си, ближейки дружелюбно сладоледите си. С крайчеца на очите си Кейти хвърляше скришом погледи към новия си приятел. Беше сериозен момък. Освен че беше хубав, излъчваше и зрялост. Когато започнаха да се смесват с тълпата ѝ направи впечатление, че две момчета го гледаха почти благоговейно. Много ѝ се искаше да разбере какъв всъщност е той, но я беше срам да го попита. Беше преодоляла нервността си до известна степен, но все пак смяташе, че трябва да спазва някакви граници на приличие и да не задава излишни въпроси. И през ум не ѝ минаваше, че е съвсем в реда на нещата ако и тя на свой ред го попита нещо в отговор на въпросите, които той ѝ бе задал. Винаги се бе въздържала и сега правеше същото. Беше ѝ достатъчно, че е с него, дори да не знаеше още името му или пък каквото и да било друго за него.

Той я осветли по този проблем малко преди да се съгласи да се разделят.

Стояха на моста и гледаха надолу към реката. Слънцето вече не напичаше и току-що появилия се по река Хъдзън лек ветрец ги караше да се чувстват приятно. Кейти усещаше някаква неопределена меланхолия. Следобедът беше прекрасен и тя съжаляваше, че вече се здрачава.

Младежът смутено риеше дребните камъчета по земята.

— Много се радвам, че се запознахме — каза той. — Искам да намина да те видя. На Шесто авеню. Нали нямаш нищо против?

Не ѝ даде време да му отговори.

— Казвам се Брейди. Тед Брейди, Гленкоу Атлетик клуб. — Той направи пауза. — Почтен човек съм — добави младежът и отново млъкна. — Много ми харесваш. Ето я и приятелката ти Женвиев. По-добре да тръгнеш с нея. Довиждане.

И той си тръгна, умело провирайки се сред тълпата, насъбрала се около естрадата на оркестъра.

Кейти се върна при Женвиев, а Женвиев беше просто ужасна. Студена и високомерна, един красив айсберг от гняв, тя отказа да пророни и една-едничка дума по време на целия път обратно до Шесто авеню. А Кейти, чието нежно сърце при друг случай би се измъчвало от тази враждебност, се облегна на седалката си. Беше щастлива. Мислите ѝ бяха далече от ледения мрак, наречен Женвиев — летяха назад към прекрасно прекарания следобед.

Наистина следобедът беше чудесен, но на Шесто авеню я чакаше беда. Всъщност бедите никога не отсъстваха продължително от живота на Кейти. Пристигайки в малката книжарница, тя завари господин Мърдок, стъкларят, който тъкмо се готвеше да си тръгва. Господин Мърдок идваше в понеделник, сряда и петък да играе дама с дядо ѝ, който беше парализиран до кръста и не можеше да излиза от къщи, освен в случаите, когато Кейти го извеждаше на разходка по площад „Вашингтон“ в инвалидната количка.

Господин Мърдок поздрави радостно Кейти.

— Чудех се вече кога ще се върнеш, Кейти. Струва ми се, че старецът е доста притеснен.

— Не е болен, надявам се?

— Не. По-скоро притеснен. Аз съм виновен. Помислих си, че ще прояви интерес и му прочетох от вестника една статия за английските суфражетки^[1] и той направо побесня. Мисля, че сега, след като те види, ще се успокои. Голяма грешка направих, дето му прочетох тези дивотии, мисля. Не съобразих в момента.

— Моля ви, не се безпокойте, господин Мърдок. Ей сега всичко ще се оправи. Ще отида при него.

Старецът я чакаше във вътрешната стаичка. Лицето му беше зачервено и от време на време ожесточено жестикулираше.

— Няма да го допусна — извика той още щом Кейти влезе. — Казвам ти... няма да го допусна. Ако парламентът не може да направи нищо, ще пратя парламента по дяволите.

— Ето ме, дядо — прекъсна го Кейти. — Прекарах си чудесно днес. Беше прекрасно. Аз...

— Казвам ти, тая работа няма да я бъде. Казвал съм го и друг път. Няма да го допусна — продължи дядо ѝ ядосано.

— Мисля, че правят всичко възможно. Според мен трудностите им идват от факта, че си доста далече от тях. Но мисля, че можеш да им напишеш едно много критично писмо.

— Точно така! Донеси хартия. Готова ли си? — той замълча и погледна Кейти с жалостива молба. — Не зная какво да напиша. Не зная как да започна.

Кейти надраска няколко реда.

— Как ти се струва това? „Негово Величество уведомява своето правителство за искреното си учудване и възмущение, че предишните му съобщения са останали без последствие. Ако това продължи, той ще бъде принуден с неудоволствие да възложи нещата на други“.

Тя го прочете гладко, както го беше написала. Това клише беше любимо на покойния ѝ баща, когато беше принуден да отправя предупреждения към некоректни клиенти на книжарницата.

Старецът засия. От възмущението му нямаше и следа. Беше спокоен и щастлив.

— Това ще ги накара да се размърдат — каза той. — Няма да допусна това нещо, докато съм крал и ако не им харесва, знаят как да постъпят. Ти си добро момиче, Кейти.

Той се закикоти.

— Бих лорд Мърдок с пет на нула — каза той.

Бяха изминали две години от онази сутрин, когато старият Матю Бенет беше обявил пред обществеността, състояща се от Кейти и една сивосинкава котка, довякла се някъде от площад „Вашингтон“ с надеждата да намери нещо за ядене, че е крал на Англия.

Твърде дълго време за една делюзия. Обикновено те идваха и си отиваха с бързина, която затрудняваше Кейти, въпреки старанието ѝ да е в течение на всяка една. Но едва ли щеше да забрави времето, когато дядо ѝ си легна като президента Рузвелт и се събуди като пророк Илия. Това беше единственият случай през годините, прекарани заедно, когато тя почувства, че не издържа повече и си позволи да изпадне в истеричен пристъп, който другите момичета на нейната възраст си позволяваха почти всеки божи ден.

Беше преодоляла онази криза. Преодоля и тази със същата лекота.

Когато дядо ѝ направи своето изявление, което по-скоро прозвуча като отдавна известен факт, отколкото като сензационна

новина, Кейти нито припадна, нито пък се втурна към съседите за помощ. Тя просто сервира на стария човек закуска, без да забрави да отдели достатъчна порция и за котката и след това се запъти към господин Мърдок да го уведоми за случилото се.

Господин Мърдок, един прекрасен човек, изслуша новината без никаква паника или вълнение и обеща да намине при Шварц, дебелият кръчмар, който беше противник на господин Бенет на дама във вторник, четвъртък и събота и, както сам се изразяваше, отваряше му очите на майсторлък.

Животът си течеше спокойно в установения ред. Старият господин Бенет продължаваше да играе на дама и да препрочита класиците. Всяка сутрин той излизаше на разходка на площад „Вашингтон“, където от инвалидната си количка наблюдаваше с благо одобрение сънливите италианци и дечицата с ролкови кънки. Кейти, която обстоятелствата бяха научили да бъде благодарна и на най-дребните прояви на милост, беше напълно щастлива в сянката на трона. Тя обичаше работата си, обичаше да се грижи за дядо си и сега, когато Тед Брейди беше влязъл в живота ѝ, тя започна да гледа на себе си като на момиче с изключителен късмет — една глезена любимка на Съдбата.

Както беше обещал, Тед Брейди намина през малката книжарница и от самото начало изясни в характерния си сериозен и пряк начин предмета на своите посещения. У Тед нямаше изтънченост или финес. Беше откровен като любовна песен от мюзикъл.

Още при първото си посещение, след като ѝ поднесе огромен букет рози с апатичността на разносвач, доставящ колетна пратка, той започна да разкрива историята на своя живот с присъщата си откритост и искреност. Речта му беше накъсана от дълги паузи и поднасяше фактите в малко объркан ред, но точно така, както бяха се случили. По-маловажни неща изместваха по-важните. С един и същ патос говореше и за възгледите си, и за фокстериера си.

— Откровен съм с теб. Питай всеки, който ме познава. Всеки ще ти каже. Имам най-страхотното куче на света. Обичаш ли кучета? Никога не съм бил от ония мъже, които са се забърквали с момичета. По принцип не си падам. Човек е толкова зает с тренировки, ако клубът му си е поставил високи цели. Аз играя за Гленкоу Атлетик. На последното състезание на сто ярда финиширах първи. В Гленкоу много

разчитат на мен, затова се пазя от забъркване с момичета. Докато те видях онзи следобед, мисля, че изобщо не съм се заглеждал по момичета, честно. Като че ли изобщо не са ми правили впечатление. И тогава видях теб и си казах: Тази е. Дойде ми някак изведнъж. Хареса ми от пръв поглед. Съвсем честно ти казвам, повярвай ми.

Говори дълго и все в тоя дух, облегнат на тезгяха, и гледайки Кейти в очите с преданост, която придаваше допълнителна убедителност на премислената му реч.

На следващия ден дойде отново, целуна я с уважение, но не протоколно, като почти прелетя над тезгяха. След това бръкна в джоба си и извади пръстен, който посегна да сложи на ръката ѝ със сериозността, която винаги придружаваше действията му.

— Този ми изглежда доста добър — каза той, като отстъпи назад, за да го огледа.

След като си замина, Кейти с изненада помисли колко различно постъпват мъжете. Женвиев често беше разказвала истории за мъже, които ѝ бяха предлагали брак и според нея те винаги се вълнували, а понякога дори се обливаха в сълзи. А Тед Брейди ѝ беше нахлузил пръстена като продавач на ръкавици и от началото до края не пророни и дума. Като че ли нейното съгласие се разбираше от само себе си. И въпреки всичко нямаше нищо оскърбително или банално в подхода му. И тя цялата беше изпълнена с трепетно въодушевление.

Трябва да предположим, че господин Брейди е притежавал оная сила на характера, която прави думите излишни.

Но когато уведоми стария господин Бенет за годежа, Кейти за първи път разбра, че този път Съдбата няма намерение да бъде благосклонна към нея, както беше предполагала.

Изобщо не беше предвидила възможността дядо ѝ да се противопостави на женитбата. Беше свикнала той да одобрява всичко, което тя прави. Никога, доколкото си спомняше, не беше получавала от него нещо различно от одобрение. А единствените възражения за брак от гледна точка на един дядо — лош характер, лошо или неравностойно финансово положение, в този случай изобщо не съществуваха.

Тя не разбираше как може някой, дори и хиперкритичен, да намери какъвто и да е дефект у Тед. Характерът му беше безупречен. Разполагаше с достатъчно средства. И не само, че не стоеше по-долу

от нея, ами напротив — той беше социално по-издигнатият. Защото Тед, както беше разбрала от един разговор с господин Мърдок, стъкларя, не беше обикновен млад мъж. Той беше знаменитост. И то такава, че когато господин Мърдок научи новината за годежа, бе толкова удивен, че забрави всякаква тактичност и изрази недоумение защо великият Тед Брейди не се е прицелил по-нависоко.

— Сигурна ли си, че си запомнила правилно името, Кейти? — каза той. — Наистина ли е Тед Брейди? Добре сложен, привлекателен младеж с кафяви очи? Направо не мога да повярвам. Не че всеки младеж не би се чувствал късметлия да има съпруга като теб, Кейти, но... Тед Брейди! Няма момиче в тази част на града, или пък в Харлем, или в Бронкс, което не би дало мило и драго да бъде на твое място. Тед Брейди е най-важната клечка. Той е звездата на Гленкоу.

— Той ми каза, че играе за Гленкоу Атлетик.

— Не му вярвай, скъпа. Те играят за него. Да знаеш как тича това момче и как скача. Направо върхът! Само Били Бъртън от Айриш Америкън му се опира. Наистина си спечелила от лотарията, Кейти.

Той я гледаше с възхищение, като че ли за първи път оценяваше истинската ѝ стойност. Защото господин Мърдок беше истински ценител на спорта.

Разполагайки с всички тези факти, Кейти беше подходила към разговора с дядо си доста самоуверено.

Старецът изслуша мълчаливо рецитацията ѝ за качества на господин Брейди. След това поклати глава.

— Не може, Кейти. Не мога да го допусна — каза той спокойно.

— Дядо! — възкликна момичето.

— Забравяш нещо, скъпа.

— Забравям?

— Къде се е чуло такова нещо? — повиши глас той. — Внучката на английския крал да се омъжва за човек от простолюдието! Изобщо не може да стане!

Ужас, учудване и болка лишиха Кейти от дар-слово. В трудното училище на живота тя се бе научила да бъде подготвена за неочаквани удари от ръката на Съдбата, но точно този беше толкова непредвиден, че я свари неподготвена и тя се почувства смазана. Знаеше упоритостта на дядо си твърде добре, за да се бори срещу решението му.

— Не, не и пак не! — повтори той. — Не, няма да стане!

Кейти не каза нищо, не ѝ достигаха думи. Стоеше безмълвно с широко отворени очи сред руините на своя въздушен замък.

Старецът погали ръката ѝ с любов. Беше доволен от нейната покорност. Така трябваше да постъпва момиче с нейното положение.

— Много съжалявам, моето момиче, но не, не — гласът му премина в неразбираемо мърморене. Беше много стар човек и не беше винаги по силите му да се концентрира върху нещо за по-продължително време.

В началото, когато чу новината, Тед Брейди не схвана сложността на ситуацията и бе по-скоро склонен да посрещне нещастieto с типичните за младите мъже самочувствие, веселост, ирония и превъзходство към вмешателството на родители и опекуни в любовта между двама млади.

На Кейт ѝ бе нужно време да го убеди, че точно защото дядо ѝ държи разрешението в джоба си, Тед не би могъл да я качи на коня и да я отведе до най-близкия свещеник така, както би направил младият Лохинвар^[2].

В първия порив на възмущение от отказа Тед не виждаше защо трябва да прави разлика между стария господин Бенет и типичния твърдоглав баща цербер от любовните романи, с които имаше навика да подсладява свободното си време. За него, докато Кейти не му обясни сложността на положението, господин Бенет беше просто гордият милионер, който не иска и да чуе за сватба на любимата му дъщеря с художник.

— Но Тед, скъпи, ти не разбираш — каза Кейти. — Ние просто не бихме могли да постъпим така. Освен мен няма кой друг да се грижи за горкичкия старец. Как бих могла да избягам просто така и да се омъжа? Какво ще стане с него?

— Няма да се разделите за дълго — вметна господин Брейди, мъж с много качества, сред които обаче не фигурираше задълбочената мисъл. — Свещеникът ще ни венчае само за половин час. След това ще се отбием в Мукен за по една пържола с пържени картофки, нещо като сватбен обяд. След това ще се върнем, хванати ръка за ръка и ще кажем: Ето ни и нас.

— Никога няма да ми го прости.

— Това вече си е негова работа — не на шега се разсърди Тед.

— Това ще го убие. Не разбираш ли, ние знаем, че това са пълни глупости, тази негова фиксидея, но той наистина си мисли, че е крал и е толкова стар, че шокът от моето неподчинение ще му дойде твърде много. Честна дума, Тед, не бих могла.

Винаги сериозното лице на Тед Брейди се помрачи още повече. Беше започнал да осъзнава трудностите на ситуацията.

— Може би ако се срещна с него... — предложи той.

— Би могъл — отвърна Кейти плахо.

Тед затегна колана си с израз на непоколебимост и решително впи зъби в дъвката, която беше негов неразделен спътник.

— Тръгвам — каза той.

— Ще се държиш добре с него, нали Тед?

Той кимна. Беше мъж на действието, не на думите.

Когато около десет минути по-късно излезе от вътрешната стаичка, където господин Бенет прекарваше дните си, по лицето му липсваше озарението от радостта. Изражението му бе по-намръщено отвсякога.

Кейти го погледна с очакване. В отговор той само мрачно поклати глава.

— Нищо не става — кратко каза Тед. Направи пауза и продължи: — Освен ако не си готова на всичко, за да ме произведе в граф.

През следващите седмици няколко мозъка се занимаваха с разплитането на ситуацията. Женвиев, сдобрена с Кейти, след като бе излекувала наранената си гордост с ново запознанство, каза, че със сигурност трябва да има някакъв изход, но за съжаление откриването му не е по нейните сили. Единственият план за действие бе предложен от младежа със счупен нос, който бе в компанията на Тед в парк „Палисейд“, доста известен джентълмен в боксовите среди, радващ се на прозвището Тенеси Беър-Кат.

Според Беър-Кат това, което трябваше да направят, беше да изведат стареца някоя сутрин на площад „Вашингтон“. Джентълменът от Тенеси щеше да им се изпречи и да ги спре. Тед, чакащ наблизко, трябваше да се възмути от непристойното му поведение. Щеше да има размяна на думи, последвана от размяна на няколко прави в счупения му нос.

— Разбирате ли какво имам предвид? — продължи Беър-Кат. — Ще сме само аз и ти. Ще уредя полицаия да не се намесва, той ми е

приятел. След това ще ме проснеш на земята с един удар. После ме хващаш за яката и ме замъкваш при стария джентълмен. Аз се извинявам и офейквам. Схващаш ли? И всичко това, разбира се, ще приключи с топли думи на благодарност и похвала от страна на господин Бенет и моментално вдигане на ветото.

Самият Тед хареса плана. Дори спомена, че е страхотен и се удиви как така на човек, известен с твърдата си като камък глава може да хрумне такава блестяща идея. Беър-Кат скромно сподели, че му се случва сегиз-тогиз. И имаше голяма вероятност планът да бъде приведен в действие, ако не беше необходимо да го разкрият на Кейти, която се ужаси от подобно намерение. Тя им обясни опасността, която крие схемата за нервната система на дядо ѝ и добави, че не смята Беър-Кат за най-добрия приятел на Тед.

И така, нещата си останаха на познатия етап на безнадеждност и отчаяние.

Един ден Кейти се насили да каже на Тед, че според нея е по-добре да не се виждат за известно време. Тя добави още, че тези срещи са само източник на болка и за двамата и наистина ще бъде много по-добре, ако той престане да наминава за известно време.

Не ѝ беше лесно да го каже. Решението беше в резултат на много безсънни нощи. Тя си бе задала въпроса дали е честно да държи Тед с верига за себе си в тази безнадеждна ситуация, при положение че оставен свободен и надалеч от нея той лесно би си намерил друго момиче, което ще го направи щастлив.

Тед излезе с видимо неудоволствие и магазинчето на Шесто авеню не го видя повече.

Кейти прекарваше времето си в грижи за стария господин Бенет, който съвсем беше забравил за цялата история и понякога се чудеше защо Кейти не е весела и жизнерадостна както преди, и в омраза към всички непознати момичета, които се навъртаха около Тед, усмихваха му се, обграждаха го с вниманието си и изтикваха спомена за нея от ума му, защото, колкото и да беше безкористна, тя също беше човешко същество.

Лятото си течеше. Юли дойде и отмина, превръщайки Ню Йорк във фурна. Последва август, който донесе хлад и вече никой не чу оплакванията от големите горещини.

Вечерта на единайсети септември Кейти затвори магазинчето и поседна на стъпалата в сумрака, както хиляди други жители на големия град, излагайки лицето си на приятния бриз, който Ню Йорк усещаше от два месеца насам. Горещият период внезапно бе прекъснат и този следобед градът пиеше от хладината така, както цветята пият животворната влага.

Зад ъгъла, където жълтият кръст на хотел „Джъдсън“ осветяваше тази част на площад „Вашингтон“, се чуха виковете на деца и приглушените от разстоянието звуци на неуморната латерна, която свиреше същата мелодия на същото място от пролетта.

Кейти затвори очи и се заслуша. Тази вечер беше много спокойна, толкова спокойна, че за момент тя дори забрави да мисли за Тед. И точно в този момент чу гласа му.

— Ти ли си, момичето ми?

Стоеше изправен пред нея, с ръце в джобовете, единият крак на тротоара, другият — на улицата и дори и да беше развълнуван, гласът му не го показваше.

— Тед!

— Да, аз съм. Може ли да се видя със стареца за малко, Кейти?

Този път и се стори, че в гласа му долавя лека нотка на вълнение.

— Няма смисъл, Тед. Честна дума.

— Няма да навреди, ако вляза и двамата с него си поговорим малко на четири очи, нали? Искам нещо да му кажа.

— Какво?

— Ще ти кажа по-късно. В стаята си ли е?

Когато мина покрай нея Тед нежно стисна ръката ѝ, но не се спря. Тя го видя да влиза във вътрешната стая и чу как затваря вратата. Последва неясен говор. И почти в същия миг или поне така ѝ се стори, някой я извика по име. Беше гласът на дядо ѝ, който звучеше превъзбуден. Вратата се отвори и на прага се появи Тед.

— Ела за минутка, Кейти — каза той, — търсят те.

Старецът седеше в инвалидния си стол, наведен напред. Беше необичайно възбуден — целият трепереше.

Тед, застанал до стената, изглеждаше невъзмутим — както винаги — но очите му блестяха.

— Кейти — извика старецът, — това е една изключителна новина! Този господин току-що ми каза нещо изключително! Той...

Тук дядо ѝ замлъкна и отправи към Тед същия поглед, който по-рано беше отправил към Кейти, когато се опитваше да напише писмото до английския парламент.

Тед погледна към Кейт. В погледа му се четеше предизвикателство.

— Искам да се оженя за теб — каза той.

— Да, да — прекъсна го нетърпеливо господин Бенет, — но...

— И аз съм крал — каза Тед.

— Да, да, точно така, Кейти. Този джентълмен е крал.

Още веднъж погледът на Тед срещна този на Кейт. Този път в него се четеше молба.

— Това е истина — бавно произнесе той. — Тъкмо казвах на дядо ти, че аз съм кралят на Кони Айлънд.

— Точно така. На Кони Айлънд.

— А това означава, че сега няма никакви пречки да се оженим, детето ми... Ваше Кралско Височество. Това е един династичен брак, нали разбираш?

— Династичен брак — повтори като ехо господин Бенет.

Когато излязоха на улицата, Тед хвана Кейти за ръка и се усмихна стеснително.

— Нищо не казваш, скъпа. Изглежда, че не си ни най-малко изненадана. Как ти се струва идеята да си омъжена за мен?

— О, Тед! Но...

Той стисна ръката ѝ.

— Знам за какво си мислиш. Може би на стареца му дойде малко много таз история. Не исках да постъпвам така, но, Господи! Когато човек е в положение като моето, той е готов да използва всяка възможност, която се появи пред него. Момичето ми, това сякаш беше Провидението. Да се случи точно сега, когато имах най-голяма нужда и когато вече си мислех, че е невъзможно да стане. Само преди седмица Били Бъртън ми водеше с почти двеста гласа. Ирландците го подкрепяха и всички си мислеха, че той ще бъде Кралят на Марди Грас. И най-неочаквано всички гласуваха за мен и след крайния резултат Били беше един най-обикновен неуспял кандидат. — Тед замълча за момент и продължи: — Странно как всяка година гласовете се обръщат при тези избори в Кони Айлънд. Това беше провидението и не биваше да изпускам подобен шанс. Веднага отидох при стареца и

му казах. Повярвай ми, целият се обливах в пот, когато трябваше да му представя нещата. Вероятността да си спомни какво беше това Марди Грас и Кони Айлънд и какво означава да те изберат за крал беше почти никаква. Спомних си как веднъж ми каза, че никога не си ходила в Кони, така че дядо ти също едва ли би разполагал с достоверна информация. Рискувах.

Тед завъртя доволно глава.

— Отначало заопипвах почвата. Първо споменах Бруклин. От начина, по който дядо ти реагира, разбрах, че или изобщо не е чувал за такова място, или напълно е забравил за него. Мисля, че с паметта никак не го бива, горкият старец. След това споменах Йонкърс и той ме попита какво значи това. След това си помислих, че е по-безопасно да му разкажа за Кони Айлънд и той се впечатли. Почувствах се малко гадно, но трябваше да го направя.

След това я повдигна и я завъртя във въздуха с невъзмутима физиономия. После я целуна и я пусна внимателно на земята. Това действие като че ли го освободи от напрежението, но когато заговори отново, стана ясно, че съвестта му не го тревожеше особено.

— Ама само си помисли — продължи той, — за какво всъщност трябва да се чувствам гузен. В действителност положението ми не е много по-различно от това на истински крал. Кони Айлънд е голям колкото онези кралства отвъд океана, за които си чела. И ако съдим по това, което пишат вестниците, изглежда, че една седмица на трона, както ми се очертава, се равнява на един приличен стаж за тази професия.

[1] Боркини за избирателни права на жените в Англия от началото на века — Б.пр. ↑

[2] Млад шотландец от поемата на Уолтър Скот „Мармион“. Той се влюбил в една дама по време на сватбата ѝ. Тя била обречена да се омъжи за „ленивец в любовта и страхливец на полето бойно“, но младежът я метнал на седлото си и изчезнал с нея, преди младоженецът и слугите му да се съвземат от изумлението си — Б.пр.

↑

МОРЕ ОТ БЕДИ

Господин Мегс беше твърдо решен — ще се самоубие.

Имаше моменти в интервала между първото хрумване и настоящото му състояние на твърда решимост, когато изпитваше колебания. В тези случаи обсъждаше с Хамлет кое е по-благородно — да приемеш страданието, или да излезеш срещу морето от беди и в бран неравна да ги победиш. Но всичко това беше минало. Решението му не подлежеше на преразглеждане. Основната точка, фокуса, както се казва в платформата на господин Мегс за самоубийството беше, че в неговия случай изобщо не можеше да става и дума дали е по-благородно да се страда. Страдания, терзания — изобщо не влизаха в сметката. Това, което трябваше да реши, беше дали си струва да продължи да търпи адските болки в стомаха. Защото господин Мегс беше мъченик на лошото храносмилане. Освен това беше предан поддръжник на удоволствията, произведени в кухнята и така животът му се бе превърнал в една дълга битка, в която каквото и да се случеше, пораженията понасяше самият той.

Беше му дошло до гуша. Обръщаше се назад към изминалите години и не откриваше никаква надежда за бъдещето. Едно след друго всички патентовани лекарства се бяха провалили. На Превъзходните храносмилателни хапчета на Смит им бе дадена изключителна възможност; от Животворния сироп на Бленкинсон беше погълнал повече, отколкото стар морски вълк — ром; а в Първокачественото болкоуспокояващо на Пъркинс, горещо препоръчано от една гълтачка на саби, може да се каже, че бе плувал като в басейн; и така нататък до края на списъка. Господин Мегс бе стигнал до умопомрачителния извод, че самият му организъм вече се присмива на напразните му усилия.

— О, смърт, къде е твойто жило? — мислеше господин Мегс, докато се занимаваше с подготовката за самоубийството.

Статистиците, които са работили задълбочено по проблема казват, че тенденцията към опити за самоубийство е най-често срещана

при прехвърлилите петдесет и петата си година и че съотношението между незаетите с работа мъже и заетите е две към едно. Нещастният господин Мегс попадеше в най-страшната графа. Беше на петдесет и шест и вероятно бе най-незаетият мъж, който може да се намери нашир и надлъж в Обединеното кралство. Чужди му бяха и физическата, и умствената работа. Преди двайсет години неочаквано наследство го беше поставило в положението да развие естествен вкус към абсолютното лентяйство. По онова време беше чиновник в някаква невзрачна транспортна фирма. В извънработно време обичаше да се развлича с литература и имаше намерението някой ден да може да каже, че е прочел стоте най-хубави книги на света, но до този момент все още разгръщаше с ежедневниците и от време на време с някое списание.

Такъв беше господин Мегс на трийсет и шест. Необходимостта да работи за прехраната си и твърде малката заплата, която не му позволяваше достъп до скъпа и вредна храна, бяха съумели да поддържат храносмилането му в някакво стабилно положение. Понякога имаше остри спазми, но по-често нямаше.

След това дойде наследството и господин Мегс му отпусна края. Напусна Лондон и се оттегли в родното си градче, където живееше с готвач французин и цял отбор секретари, на които през дълги интервали диктуваше кратки параграфи от своята книга „Британски пеперуди“, която си въобразяваше, че пише. И така изминаха двайсет години. Можеше да си позволи да живее охолно и го правеше. Никой не го ръчкаше да се захване с някакъв спорт или нещо подобно и той не се захващаше. Никой не го беше предупредил за опустошенията, които могат да причинят омарите и дивите зайци на човек със застоял начин на живот, защото това не влизаше в работата на всеки. Напротив — по-скоро хората насърчаваха омаропогълщателната страна на характера му, защото той беше гостоприемен съсед и обичаше да споделя вечерята си с приятели. И в резултат на всичко това Природата, както си и е навик, му постави капан и го хвана в него. Господин Мегс го почувства така: една сутрин се събуди и разбра, че страда от хронична диспепсия^[1]. Това, според него, беше непоправимата беда. Нещастieto дойде като гръм от ясно небе. В един миг всичко беше спокойствие и радост, а в следващия — все едно дива бясна котка с нагорещени нокти фучеше и дереше вътрешностите му.

И така, господин Мегс реши да сложи край на всичко това. В тази житейска криза старите навици от младостта изплуваха от миналото. Човек не може да бъде чиновник за по-продължително време, макар и в невзрачна транспортна фирма, без да си създаде някаква система на работа и господин Мегс започна подготовката на самоубийството си спокойно и методично, а действията му бяха така обмислени, че заслужаваха да са посветени на по-значима кауза.

И ето, ние го срещаме в едно прекрасно юнско утро, седнал зад бюрото си, готов за края.

Навън слънцето галеше с лъчите си спретнатите улички на градчето. Кучетата дремеха в топлия прахоляк. Мъжете, които трябваше да ходят на работа, вървяха като на заколение. Телата им бяха потни, а мислите — далеч оттук, сред мрачната прохлада на любимата кръчма.

Но седнал зад бюрото си в кабинета, господин Мегс беше пример на хладен разум и тяло.

На бюрото пред него стояха шест хартиени купчини. Това бяха банкноти и представляваха, с изключение на няколко лири, цялото му богатство. От едната му страна имаше шест писма, шест плика и шест пощенски марки. Господин Мегс ги разглеждаше невъзмутимо.

Едва ли щеше да си признае, но доста се позабавлява с въпросните писма. Решението кои точно да остави за свои наследници беше приятно занимание от няколко дни насам и наистина беше отклонило вниманието му от болките в стомаха, понякога напълно — и доста често господин Мегс с изненада се хващаше, че е в добро настроение. Да, би го отрекъл, но беше страхотно удоволствие да си седи във фотьойла, мислейки кого точно да избере от многомилионното население на Англия, за да го ощастливи с парите си. Всякакви планове бяха минали през главата му. Усещаше, че има някаква власт над хората, нещо, което друг път не му се беше случвало. Започваше да разбира защо милионерите правят такива екстравагантни завещания. Първоначално се беше спрял на идеята да избере напосоки някой от телефонния указател на Лондон и да му предостави всичко, което има, като наследство. Изостави идеята чак когато се сети, че няма да има възможност по този начин да види стъписаната физиономия на щастливеца. Каква полза да правиш нещо такова, ако в крайна сметка не можеш да заснемеш финала?

След това чувствата надделяха над каприза. Старите приятели от службата — те трябваше да се облагодетелстват от наследството. Какви добри приятели бяха само! Някои вече не бяха между живите, но поне с пет-шест от тях той поддържаше връзка. И най-важното — знаеше адресите им.

Тази подробност беше важна, защото господин Мегс бе решил да не остави завещание, а да изпрати парите направо на наследниците си. Знаеше каква стока са подобни документи — дори в най-ясния случай могат да доведат до неприятности. Имаше някакви дребни проблеми и по собственото му наследство преди двайсетина години. Някой беше оспорил завещанието и докато всичко се уреди по най-задоволителния начин, адвокатите бяха откъснали към двайсет процента от цялата сума. Не, никакви завещания. Ако подпишеше завещание и след това се самоубиеше, би било възможно по-късно то да се оспори на база невменяемост. Не се сещаше за никакъв роднина, който би проявил претенции към парите му, но винаги имаше вероятност отнякъде да се пръкне някой неподозиран далечен братовчед и в такъв случай старите приятели от фирмата можеха да не получат нищичко.

Затова реши да не рискува. Тихомълком и малко по малко беше разпродавал ценните книжа, в които беше инвестирал, и внесе сумата в своята Лондонска банка. Шест купчини в едри банкноти, които разделяха богатството на шест равни части; шест писма, съдържащи носталгичния патос на отминали години; шест плика с прилежно изписани адреси; шест пощенски марки и тази част от подготовката беше привършена. Той наплюнчи марките и ги залепи върху пликите; взе банкнотите и ги огъна в писмата; след това постави писмата в пликите; залепи и подпечата пликите; после отключи чекмеджето на бюрото си и извади оттам едно малко, черно и грозно на вид шишенце.

Господин Мегс отвори стъкълцето и изсипа съдържанието му в една аптекарска чашка. До избора на този начин на самоубийство беше стигнал след значителен размисъл. Ножът, пистолетът, въжето — всички тези средства му бяха представили очарователните си страни. Освен това той беше размишлявал и върху удавянето, и върху скачането от висока сграда... Всяко едно от тях имаше своите недостатъци. Всяко едно беше или болезнено, или оставяше след себе си твърде много за чистене. Господин Мегс беше чистник и естет по

душа и се отвращаваше от мисълта да си развали фигурата заради едно удавяне. Или пък килимът — как ли щеше да изглежда след използването на пистолет? Ами тротоарът — а може би някой невинен минувач ще реши да се разхожда там точно в момента на скачането. Ножът изобщо не подлежеше на обсъждане. Инстинктът му подсказваше, че болките, които щеше да му причини, щяха да са като в чистилището.

Не, единствено отровата щеше да свърши работа. Лесно се поема, действа бързо и като цяло е по-скоро приятна, сравнена с другите средства.

Господин Мегс скри чашката зад мастилницата и натисна звънеца.

— Пристигна ли госпожица Пилинджър? — попита той току-що влезлия прислужник.

— Да, сър, преди минутка.

— Кажй й, че я чакам тук.

Джейн Пилинджър беше цяла институция. Официално беше назначена за лична секретарка и машинописка при господин Мегс. Това ще рече, че в редките случаи, когато съвестта на господин Мегс надвиеше леността до такава степен, че да го накара да продължи работата си по „Британски пеперуди“, той се обръщаше точно към тази госпожица Пилинджър, за да ѝ продиктува няколкото разхвърляни и безсмислени изрази, което беше представата му за научно, последователно и безценно литературно съчинение. Когато потъваше във фотойла си, задъхан и останал без сили като мараонец, започнал финалния си спринт една или две мили по-рано, задачата на госпожица Пилинджър беше да разчете почерка му, да напечата прочетеното и да постави листите в специалното чекмедже на бюрото.

Госпожица Пилинджър беше подозрителна стара мома със строги възгледи, неопределена възраст и вкоренено недоверие към мъжете; недоверие, което, ако трябва да бъдем справедливи, беше абсолютно неоправдано, поне що се отнася до личния ѝ опит. Мъжете винаги бяха хладно коректни в отношенията си с госпожица Пилинджър. През двайсетгодишния ѝ опит като машинописка и секретарка тя не бе имала и едничка възможност да откаже с възмущение или наранена гордост, да речем, кутия шоколадови бонбони или цветя от който и да е от нейните работодатели. Въпреки

това тя продължаваше да е постоянно нащрек. Стиснатите юмруци на достойнството ѝ бяха в готовност да се стоварят върху всеки мъж, който се осмели да пристъпи границите на професионалната любезност.

Такава беше госпожица Пилинджър. Беше последната от дълга върволица беззащитни същества от нежния пол, които, принудени от нещастно стечение на обстоятелствата трябваше да слушат на почасово заплащане ужасяващите брътвежи, с които господин Мегс попълваше съдържанието на „Британски пеперуди“. Секретарки идваха и си отиваха; блондинки, бивши блондинки; брюнетки, бивши брюнетки; полублондинки, полубрюнетки; пристигаха ентузиазирани, изпълнени с надежда и живот, изкушени от разточителната заплата, която господин Мегс се бе принудил след известно време да предложи, и бяха се отказвали, една след друга, като обезсилени молюски, неспособни да издържат на убийствената скука в градчето, дарило света с нашия любимец — господин Мегс. Защото родното място на господин Мегс не беше Градът на удоволствията. Ако махнем апарата за прожектиране на диапозитиви на викария и кантара срещу пощата, на практика ще елиминираме всички изкушения, които предлага главната улица. Единствените младежи тук бяха мълчаливи, с ококорени очи и отпусната долна челюст, факт, който караше инспекторите от здравеопазването да ги заглеждат дълго при всяка среща. Тангото беше все още непознато. Единственият танц, който съществуваше и то само по време на празниците, които бяха рядкост, беше някаква форма на полка, с движения, наподобяващи по-скоро тези на превъзбудено кенгуру. Може би тази беше причината секретарките и машинописките да хвърлят на градчето по един ужасен поглед и да се втурват към Лондон като подплашени понита.

Но не и госпожица Пилинджър. Тя остана. Тя беше бизнес дама и за нея беше достатъчно, че получава добра заплата. За пет лири на седмица тя би приела работата на секретарка и машинописка дори в полярна експедиция. Беше с господин Мегс вече шест години и без съмнение се надяваше да остане с него поне още шест.

Може би сантименталността на тази мисъл накара нещо в душата на господин Мегс да трепне, когато е бележник в ръка тя влезе в кабинета. Ето едно момиче — помисли си той — на което можеш да се довериш. А тя разчиташе на него както дъщеря на баща, без да

подозира за надвисналата опасност. Господин Мегс беше доволен, че не е забравил госпожица Пилинджър, когато правеше последните приготовления. Определено не беше забравил госпожица Пилинджър. На бюрото му, редом до писмата, стоеше купчина банкноти, възлизаща на петстотин лири — нейният дял от наследството.

Госпожица Пилинджър се държеше винаги делово. Тя седна на стола, отвори бележника, наплюнчи молива и зачака господин Мегс да прочисти гърлото си и да започне работа върху Пеперудите. Тя се изненада, когато, вместо да се намръщи, както неизменно се случваше, щом се отдадеше на литературно творчество, господин Мегс ѝ се усмихна мило.

При тази усмивка всичко моминско и непорочно у госпожица Пилинджър настръхна и се хвана за оръжието. Ток пробяга по нервните ѝ центрове и всички възможни червени лампички светнаха предупредително. Отдавна очакваше този кризисен момент и ето че най-накрая той дойде. След двацет години работодателят ѝ предизвикваше съдбата с този опит да флиртува с нея.

Господин Мегс продължи да се усмихва. Трудно е да се прави класификация на усмивките. Нищо друго не се поддава на такова разнообразие от интерпретации. Господин Мегс си мислеше, че в неговата усмивка прозират тъгата и нежността на човек, който, знаейки, че е с единия крак в гроба, си взима сбогом с верен служител. Но според госпожица Пилинджър това бе усмивката на една саможива, самотна стара кранта, която трябва да се срамува от себе си.

— Не, госпожице Пилинджър — каза господин Мегс, — няма да работя тази сутрин. Искам от вас, ако бъдете така добра, да пуснете тези шест писма.

Госпожица Пилинджър взе писмата. Господин Мегс я гледаше разнежено.

— Госпожице Пилинджър, вие отдавна работите при мен. Вече шест години, нали? Така. И за цялото това време, мисля, че не съм ви правил никакъв подарък, нали?

— Давахте ми добра заплата — схванато отговори старата мома.

— Да, но искам да ви дам още нещо. Шест години са си много време. Вече се отнасям към вас с по-различно чувство от това на обикновения работодател към своята секретарка. Ние двамата работим заедно от шест дълги години. Ще ми разрешите да ви поднеса в знак

на благодарност към вашата вярна служба... — Той взе купчината банкноти. — Това е за вас, госпожице Пилинджър.

Той стана и ѝ подаде парите. За миг я погледна с цялата сантименталност на човек, който е имал лошо храносмилане в продължение на повече от две десетилетия. Патосът на ситуацията го завладя съвсем и той се наведе и я целуна по челото.

Като оставим настрана усмивките, няма нищо по-трудно за класифициране от целувките. Според господин Мегс той бе целунал госпожица Пилинджър по-скоро както смъртоносно ранен велик генерал би целунал майка си, сестра си или някоя особено симпатична леля. Госпожица Пилинджър разтълкува тази целувка по коренно различен начин. Последвалите думи дадоха ясна представа за това.

— Ах! — извика тя веднага след като нанесе по удобно предоставената ѝ челюст такова кроше, че ако беше премерен само два пръста по-надолу, би проснал господин Мегс в безсъзнание. — Как смеете! Отдавна очаквах това от вас, господин Мегс. Виждах го в очите ви. Знаех си, че рано или късно ще се случи. Нека да ви кажа, че не съм от онези момичета, с които можете да се държите по този начин. Аз мога да се защитавам. Аз съм едно работещо момиче и...

Господин Мегс, който беше паднал върху бюрото както боксьор върху въжетата, събра сили и се надигна, за да изрази своя протест.

— Госпожице Пилинджър — ужасен извика той, — вие ме разбирате погрешно. Нямах никакво намерение...

— Разбрала съм ви погрешно? Да, да! Аз съм само едно работещо момиче...

— Нищо не е било толкова далече от намеренията ми...

— Наистина ли? Нищо не е било по-далече от намеренията ви! Давате ми пари, обсипвате ме с целувки, но нищо не е по-далече от намеренията ви, освен очевидното обяснение на вашето поведение!

Преди да постъпи на работа при господин Мегс госпожица Пилинджър бе работила като секретарка при един автор на романи от Индиана, от който бе придобила определен стил на изразяване.

— И сега, стигайки толкова далеч, вие се срамувате от това, което сторихте. А така и би трябвало, господин Мегс. Аз съм само едно работещо момиче...

Вълна от луда ярост заля господин Мегс. Шокът от полученото кроше, а още повече и черната неблагодарност на тази ужасна жена го

накараха да се разтрепери от гняв.

— Престанете да повтаряте, че сте работещо момиче! — измуча той с пяна на устата. — Ще ме подлудите! Вървете! Махайте се оттук! Вървете, където щете, само ме оставете на мира!

Госпожица Пилинджър не се поколеба да изпълни молбата му. Внезапната ярост, обзела господин Мегс, я изненада и уплаши. Колкото и да ѝ се искаше да напусне сцената като победител, тя побърза да се оттегли.

— Да, ще си тръгна — каза тя с достойнство, отваряйки вратата. — И сега, след като разкрихте истинската си същност, господин Мегс, тази къща вече не е подходящо място за едно рабо...

В този миг тя забеляза особения блясък в очите на своя работодател и изчезна на мига.

Господин Мегс крачеше нервно из стаята. Тази случка го беше разтърсила и той вреше от негодувание. Чистите му помисли да бъдат разтълкувани по такъв начин — това беше прекалено. От всички неблагоприятни светове, това беше най-неблагодарният. Внезапно господин Мегс замръзна на мястото си. Отчасти защото си беше ударил крака в един стол, отчасти защото му бе хрумнала една идея. Куцукайки, той добави още един паралел между образа на Хамлет и себе си, като разсъждаваше на глас.

— Да пукна, ако се самоубия! — изкрещя той.

И щом произнесе тези думи, го обзе странно спокойствие, като при човек, който се е събудил след ужасен кошмар. Той седна зад бюрото. Какъв идиот е бил! Да мисли за самоубийство! Какво го беше накарало да вземе това решение? Да сложи край на живота си със собствените си ръце, само и само една глутница неблагоприятни хищници да се нахвърлят върху парите му — това можеше да бъде решение единствено на пълен идиот. Да, на идиот!

Той нямаше да се самоубие. В никакъв случай. Щеше да се вкопчи в живота и да им се присмива. И дори да му се случеше да изпита силна болка в стомаха, какво от това. И на Наполеон му се е случвало, но я го вижте! Не би се самоубил, дори и да го разкъсат на парчета.

С блясъка на новото решение в очите той посегна да прибере шестте писма, за да си върне обратно съдържанието им. Нямаше ги.

Трябваша му трийсет секунди, за да се сети къде ги беше оставил и когато си спомни, земята се разлюля под краката му. Беше ги дал на онази вещица Пилинджър и ако не се втурнеше веднага след нея, за да пристигне пръв в пощата, тя щеше да ги пусне.

Хиляди мисли препуснаха в главата на господин Мегс в този момент, но една от тях водеше в надбягването — това беше мисълта, че от неговата къща до пощата разстоянието беше по-малко от пет минути пеша.

Госпожица Пилинджър вървеше по нажежената от юнското слънце сънлива улица и подобно на господин Мегс вреше от негодувание. Тя също бе разтърсена до дъното на душата си. Намерението ѝ беше да изпълни задължението си, като пусне писмата, които ѝ бяха поверени, и след това да се раздели завинаги с този, който след шест години работодател за пример се беше самозабравил и беше показал истинската си същност на хищник прелюбодеец.

Мислите ѝ бяха прекъснати от нечовешки вик някъде зад гърба ѝ. Щом се обърна, тя забеляза работодателя за пример да тича след нея с всички сили. Беше гологлав, със зачервено лице и безумен поглед. Госпожица Пилинджър започна трескаво да преценява ситуацията. Само за миг мисълта ѝ се простря върху всички възможности. Несподелената любов и чувството за вина явно бяха лишили господин Мегс от здрав разум и тя неминуемо щеше да стане жертва на неговата ярост и плътски желания. Беше чела десетки подобни истории във вестниците. Тогава и през ум не ѝ бе минавало, че някой ден и тя може да стане героиня на подобна драма на горещи страсти.

Огледа се на всички страни, но не видя никой наоколо. Времето за размисъл беше изтекло и госпожица Пилинджър със силен вик се хвърли напред и спринтира.

— Стой!

Това беше страховитият глас на преследвача-прелюбодеец. Госпожица Пилинджър превключи на трета скорост. Веднага след това пред очите ѝ се появиха видения на вестникарски заглавия.

— Стой! — реवेशе господин Мегс.

Несподелена любов направи от този мъж убиец — помисли си госпожица Пилинджър.

— Стой!

Полудял от любов, той умъртвява прекрасна блондинка — се появи следващата мисъл с алени букви някъде в съзнанието ѝ.

— Стой!

Отхвърлен, той я пробожда три пъти.

Да докосва земята през двайсет метра — това беше идеалът, към който се стремеше госпожица Пилинджър. В това тя вложи цялата сила на своята воля.

В Лондон, Ню Йорк, Париж и други градове, където животът е забързан, гледката „гологлав господин с лилаво лице преследва секретарката си из улиците в бесен галоп“, разбира се, щеше да предизвика някоя и друга забележка.

Но в родното градче на господин Мегс подобни събития се случваха извънредно рядко. Последният значим момент в историята на това място беше преди две години, когато циркът „Бингли“ мина с гръм и трясък по главната улица на път за съседния град, а в същото време по-енергични членове на трупата посетиха задните дворове на жилищата и обраха всичкото простряно пране. Оттогава мир и спокойствие владееха градчето.

Следователно такава гледка не беше за изпускане и постепенно, докато преследването се разгорещи, започнаха да се появяват жители от всички видове, възрасти и размери. Писъците на госпожица Пилинджър и външният вид на господин Мегс даваха обилна храна за размисъл. След като помъдруваха върху ситуацията, жителите на градчето решиха да помогнат и в резултат на това в момента, в който ръката на господин Мегс сграбчи госпожица Пилинджър, няколко чифта ръце на съграждани сграбчиха него.

— Спасете ме! — молеше госпожица Пилинджър.

Господин Мегс сочеше безмълвно към писмата, които тя все още стискаше безпощадно в дясната си ръка. На практика господин Мегс не се беше занимавал с никакъв спорт от двайсет години и усилията му дойдоха в повече.

Полицай Гуч, пазител на градското спокойствие, хвана здраво господин Мегс под ръка и поиска обяснение.

— Той... той искаше да ме убие! — каза госпожица Пилинджър.

— Убийте него! — посъветва един войнствено настроен свидетел и посочи господин Мегс.

— Защо сте искали да убиете дамата? — попита полицай Гуч.

Господин Мегс най-сетне успя да събере дъх.

— Аз... аз... аз... аз само исках тези писма.

— Защо?

— Мои са.

— Обвинявате я, че ги е откраднала от вас?

— Той ми ги даде със собствените си ръце да ги пусна по пощата! — извика госпожица Пилинджър.

— Така е, но сега си ги искам!

В този момент полицаят, въпреки че възрастта бе замъглила до известна степен зрението му, бе разпознал под стичащата се пот чертите на човека, когото уважаваше като един от най-почетните граждани, колкото и деформиран да беше образът му след това преследване.

— О, но това е господин Мегс! — възкликна той.

Това установяване на самоличността от човек на властта успокои тълпата, въпреки че също така я разочарова. За какво ставаше дума те не знаеха, но определено не беше убийство и малко по малко започнаха да се разотиват.

— Защо не върнете на господин Мегс писмата, щом си ги иска, мадам? — попита полицаят.

Госпожица Пилинджър високомерно вдигна глава.

— Ето ви писмата, господин Мегс, и се надявам никога повече да не се видим.

Господин Мегс кимна. Такова беше и неговото желание.

Всичко тръгна по мед и масло. На другата сутрин господин Мегс се събуди след спокоен сън с чувството, че някаква странна промяна се бе извършила у него. Беше целият схванат и усещаше болка при всяко помръдване на крайниците, но точно в средата на своето многострадално съществуване изпитваше непознато чувство на лекота. Бе готов да се подпише и с двете ръце, че е щастлив. Треперейки, той изпълзя от леглото и закуцука към прозореца. Утрото беше свършено. Хладен бриз погали лицето му, носейки със себе си приятни ухания и разнежващите звуци от тварите божии, които също започваха новия си ден.

Прониза го шокираща мисъл.

— А стига, бе! Аз съм здрав!

След това още една.

— Трябва да е от бягането вчера. Заклевам се, че ще го правя редовно!

Господин Мегс пиеше свежия въздух с наслада. Вътре в него дивата котка внезапно заби ноктите си, но това беше напразно усилие, усилието на някой, който осъзнава, че е победен. Господин Мегс бе толкова погълнат в мислите си, че дори не го и забеляза.

— Лондон — говореше на себе си той, — някой от онези физкультурни салони... Сравнително млад мъж... Мога да разчитам изцяло на тях... Не тежки, но редовни натоварвания...

И закуцука към банята.

[1] Стомашно разстройство, причинено от лошо храносмилане, по-характерно е за децата — Б.пр. ↑

ЛЮБОВНАТА ИСТОРИЯ НА ЕДИН ГРОЗЕН ПОЛИЦАЙ

Ако премине на другия бряг на Темза по Челси Бридж, любителят на разходки из Лондон попада в красивия Батърси. Като заобиколи парка, където женските представители на човешкия вид заедно със своите малки се наслаждават на красотата на изкуствените езерца с диви патици, той се озовава на широка улица. От едната ѝ страна царува природата, а от другата — интелектът. Отдясно, чак докъдето стига погледът, се простират дървета, а отляво — безкрайни редици жилищни блокове. Това е Батърси Парк Роуд, населен с наемателите на тези огромни като канари и стръмни като скали жилища. Маршрутът на полицай Плимър обхващаше първата четвърт миля от крайбрежния булевард. В задълженията му влизаше да изминава с отмерената стъпка на лондонски полицай разстоянието откъм фасадата на блоковете, оглеждайки се наляво и надясно. Достигнал граничната точка на поверения му район, той се връщаше обратно по успоредната улица откъм задната им страна. По този начин полицай Плимър имаше възможността да осигурява мира и спокойствието над цели четири жилищни блока.

Всъщност тази работа не му костваше никакви усилия. Батърси може и да дава подслон на определен контингент по-буйни жители, но на Батърси Парк Роуд техният брой бе сведен до нула. Характерната черта на тази улица е мисълта, а не престъплението. Обитателите ѝ са предимно писатели, музиканти, журналисти, актьори и художници. Дори и едно дете би могло да следи за реда в тази част на града. Тук не се злоупотребява с нищо, освен с пианото; не се краде нищо, освен идеи; не убиват никого, освен Шопен и Бетовен. Накратко, това беше последното място, на което млад полицай можеше да разчита на повишение.

До това заключение Едуард Плимър стигна само четиридесет и осем часа след назначението си в този район. Апартаментите не криеха никакви тайни, а само няколко слоя невинни интелектуалци. И ни най-

малка възможност за обир. Никой крадец не си губи времето да обира писатели. Полицай Плимър се примири с факта, че на службата си в Батърси трябва да гледа като на принудителен отпуск.

Всъщност, не можеше да се каже, че съжالياва горчиво. В началото дори намери новата атмосфера успокоителна. Последното му назначение беше бурният Уайтчапъл, където ръцете постоянно го боляха от неспирното влачене на жилави алкохолици към участъка, а кокалчетата му негодуваха срещу пороя ритници на нетърпеливите за вдвояване. Освен това една събота вечер трима приятели на един господин, когото се опитваше да убеди да не убива съпругата си, така се нахвърлиха върху него, че когато излезе от болницата, се беше сдобил с нови особени белези — и без това непретенциозното му лице беше украсено с нос, който приличаше на чепат корен. Всички тези трескави и често болезнени събития някак си отнемаха от безспорния чар на Уайтчапъл, а манастирските тишина и спокойствие на Батърси Парк Роуд действаха успокоително и като дар от Бога.

И точно когато ненарушимото спокойствие бе започнало да губи от привлекателността си и мечтата за действие започна отново да се пробужда у него, в живота му нахлу нещо ново и непознато. След появата му на това нещо той престана да иска да бъде преместен от Батърси. Полицай Плимър се влюби.

Случи се на гърба на Йорк Маншънс. Ако нещо значително трябваше да се случи, то непременно щеше да се случи там, защото именно около задните входове на големите блокове кипеше истинският живот. Откъм фасадата никога не се забелязва каквото и да е, освен от време на време някой разрошен младеж да пуши лула; но отзад, където готвачките излизат да се пазарят с търговците, в някои часове на деня духовете видимо се разбунват. Разговорите за вчерашните яйца и жилавото месо от събота между усмихнати младежи от тротоара и саркастично настроени жени с рокли от щампован материал, излезли по балконите на кухните си, често придобиваха оживен характер. Цялата атмосфера някак си носеше романтичния дух на Ромео и Жулиета. Ромео дрънчи по паважа с количката си с продукти и креци: „Шейсет и четири, шейсет и четири, шейсет и четири...“ Вратата на кухнята се отваря и Жулиета излиза на балкона. Поглежда Ромео и в очите ѝ не се чете и грам симпатия. Тя пита сухо: „Ти от «Пъркинс и Блисет» ли си, бе?“ Ромео признава. „Две от вчерашните яйца бяха

развалени“. Ромео протестира. Той защитава яйцата си. Били пресни, направо от полога. Дори бил там, когато кокошката ги снесла. Жулиета го слуша безчувствено. „Не мисля така — казва тя. — Добре, половин кило захар, един конфитюр и два бекона за закуска“ — добавя и слага край на спора. Чува се дрънчене, все едно параход вдига котва. Стоката се качва по външния асансьор към балкона, Жулиета я прибира и се скрива зад кулисите, затръшвайки вратата. Завесата пада. Край на сцената.

Такъв е животът в задната част на Йорк Маншънс — забързан и пулсиращ.

Един ден, към края на втората седмица от безметежната служба на полицай Плимър, когато спокойствието на ленивия следобед бе заразило света, вниманието му бе привлечено от подсвирване, последвано от едно мелодично „Здрасти!“.

Полицай Плимър погледна нагоре. На кухненския балкон на един от апартаментите на втория етаж стоеше момиче. Щом я изгледа с бавния си изучаващ поглед, той усети странен трепет. Имаше нещо у това момиче, което разтърси полицай Плимър. Не казвам, че беше красавица, не твърдя, че аз или вие бихме приковали смаян поглед в нея — просто казвам, че полицай Плимър си помисли, че доста си я бива.

— Госпожице! — каза той.

— Да имате часовник? — попита момичето. — У дома всички часовници са спрели.

— Сега — отговори полицай Плимър, консултирайки се с часовника си — е точно четири без десет.

— Благодаря.

— Няма нищо, госпожице.

Момичето беше настроено за разговор. Беше благословеният час, когато масата е оправена и съдовете са измити след обяда, а за вечерята е още доста рано да се мисли и остава време да поемеш малко дъх. Тя се надвеси над балкона и се усмихна приятно.

— Ако искаш да знаеш колко е часът, питай полицай — издекламира тя. — Отдавна ли сте в този район?

— Почти от две седмици, госпожице.

— А аз живея тук от три дни.

— Надявам се, че ви харесва.

— Горедолу. Млекарят е симпатично момче.

Полицай Плимър не отговори. Мислите му бяха заети с обзелата го безмълвна омраза към млекаря. Познаваше го — още един от онези непрокопсаници с физиономии на филмови звезди; един от онези напомадени и накъдрени досадници; един от онези бляскави чаровници, които се размотават насам-натам и правят черен живота на грозните достойни мъже с влюбчиви сърца. О, да, познаваше млекаря.

— Голям симпатяга е. Постоянно се шегува — каза момичето.

Полицай Плимър продължи да не отговаря. Той знаеше много добре, че млекарят е голям симпатяга и постоянно се шегува. Беше го чувал. Плимър преживяваше тежко факта, че момичетата страшно си падат по такива устати майтапчии.

— Той ме нарича... — изкикоти се тя. — Той ме нарича „Личице като цветче“.

— Ако ме извините, госпожице — хладно вметна полицай Плимър, — трябва да продължа по маршрута си.

„Личице като цветче“! И да нямаш право да го арестуваш за това! Какъв свят! Полицай Плимър продължи по пътя си. Под синята униформа кипеше вулкан.

Ужасно е да си обсебен от мисли за някакъв си млекар. В разстроеното въображение на полицай Плимър от момента на гореизложения разговор светът се беше смалил до един млекар. Където и да отидеше, като че ли все на него се натъкваше. Ако вървеше по главната улица, този млекар — отвратителното му име беше Алф Брукс — се дотътряше с дрънчащите си гюмове, все едно е Аполон на огнената си колесница. Ако пък вървеше по задната уличка — нямаше как да не попадне на Алф и проклетия му тенор в дует с балконите. И всичко това в пълно противоречие с добре познатия ни природен закон, че млекарите нямат работа навън след пет сутринта. Това дразнеше полицай Плимър. Има една поговорка — да се прибереш вкъщи заедно с млякото, а тя означава да се промъкнеш крадешком у дома в ранните часове на утрото. Ако всички млекари бяха като Алф Брукс, фразата със сигурност се нуждаеше от ново тълкуване.

Той се замисли. Несправедливостта на съдбата вгорчаваше живота му. Един мъж е склонен да очаква проблеми в сърдечните си дела, предизвикани от войници и моряци, а ако трябва да сме честни, дори и пощальонът може да се нарече достоен противник, но млекар

— никога! Само помощниците в бакалниците и телеграфистите в пощата са избрани от Провидението да се страхуват от млекарите.

И все пак, противно на правилата, Алф Брукс беше домашният любимец на всички домакини в квартала. Щом се чуеше провлаченото му „Мляко-о-о-о“, от балконите на жилищните блокове заблестяваха погледи и момински кикот като ромолене на поточе следваше напевното му мучене. А Елън Браун, която той наричаше „Личице като цветче“, беше определено влюбена в него. Правеха си компания, излизаха заедно. Тази поразяваща истина Едуард Плимър научи от самата Елън.

Беше излязла да пусне едно писмо на ъгъла на улицата и когато стигна до пощенската кутия, почти се сблъска с полицаия, чийто обичаен маршрут също го бе довел до това място.

Плимър усети нервно притеснение и първите му думи бяха доста предпазливи:

— Здравсти, здрасти, здрасти — каза той. — Пускаме любовни писъмца, а?

— Кой, аз? Това е до полицейския комисар с оплакване от вас.

— Дайте ми го. Аз ще му го занеса. Тази вечер ще вечеряме заедно.

Природата никога не бе планирала да дарява полицаей Плимър с чувство за хумор. Най-слабото му място беше, когато се шегуваше. Той сграбчи плика с, както си въобразяваше, непринудена веселост, но непредубеденият наблюдател би го определил единствено като агресивността на разярена горилка. Дори момичето нададе уплашен вик.

Писмото беше адресирано до господин А. Брукс.

Шеговитият тон при това положение беше съвсем неуместен. Момичето беше уплашено и ядосано, а той се мръщеше с някаква смесица от удивление и ревност.

— О! — каза той. — О! Господин А. Брукс!

Елън определено беше момиче с характер и имаше моменти, когато поведението ѝ видимо губеше от самообладанието, характерно за кастата на аристократите.

— Е, и какво от това? — извика тя. — Не може ли човек да пише на младия господин, с когото излиза понякога, без да иска разрешението на всеки — тук тя направи пауза, за да строи наново

войските си след нападението, — без да иска разрешението на всяко едро, грозно и червендалесто ченге в Лондон, с големи крака и счупен нос?

Гневът на полицай Плимър избледня в мрачна злочестина. Да, тя беше права. Описанието беше точно. Така би го описал и безпристрастният Скотланд Ярд, при положение че беше обявен за издирване: „Търси се едър, грозен, червендалест полицай с големи крака и счупен нос“. В противен случай не биха могли да го намерят.

— Може би имате нещо против да излизам с Алф? Може би не го одобрявате? Предполагам, че сте ревнив.

Последното предположение беше казано ей така, за да го подразни и да му даде възможност за реванш. Имаше десетина начина, по които полицай Плимър можеше да отговори на забележката, кой от кой по-язвителен — и когато той приключеше, отново щеше да е неин ред. Елън смяташе, че такива малки сблъсъци поддържат остроумието във форма, стимулират кръвообращението и можеха да те позадържат навън на чист въздух.

— Да — каза полицай Плимър.

Това беше отговорът, който тя не очакваше. Беше подготвена за всичко — обида, сарказъм, заядливост, всякакви тиради, започващи с: „Какво! Да ревнувам от теб! Защо...“. Но това беше нещо съвсем различно. Това беше невероятно. Това „да“ я обезоръжи така, както яростният замах на самоукия фехтовач би обезоръжил майстора на рапирата. Тя се разрови из мозъка си, но не успя да намери какво да каже.

Моментът, който последва, беше напрегнат. Той я гледаше в очите, а на нея й се стори някак по-малко грозен отпреди. След това той си тръгна по маршрута с типичното излъчване на един полицай — пълно безразличие към човешкия род, при положение че не върши нищо противозаконно.

Елън пусна писмото. Замислено пъкна плика в кутията и също така замислено се прибра в апартамента. По пътя хвърляше от време на време поглед назад, но полицай Плимър не се виждаше никъде.

Спокойният Батърси започна да дразни полицай Плимър. За един мъж, който се е разминал с любовта, единственото успокоително е действието, а Батърси не предлагаше никакви възможности за изява. Сега мечтаеше за дните в стария Уайтчапъл, както човек си мечтае за

радостните дни на отминалото детство. С горчивина си помисли, че човек никога не знае кога всъщност е добре. Който и да е от пияниците или побойниците точно в този момент би му подействал като балсам. Чувстваше се като някой богаташ, притежавал милиони, а сега в бедност гризе сухия хляб на съжалението. Удивен от себе си, той си спомни, че в онези щастливи дни се оплакваше от съдбата си. Спомни си как беше споделил с един колега в участъка, докато мажеше с мехлем отока на пищяла на десния си крак, където бе попаднал добре прицеления ритник на един веселяк, че този тип неща — имаше предвид ритниците на разни веселяци — му идват вече твърде много! Но точно в този момент бе готов дори да плати на някой да го ритне по пищяла. А що се отнася до тримата верни приятели на убиеца на съпруги, които му бяха счупили носа, ако ги видеше да се задават откъм ъгъла, би ги поздравил като братя.

Но Батърси Парк Роуд продължаваше да дреме — невъзмутим, интелигентен, без никакви закононарушения.

Един приятел му беше казал, че много отдавна в един от тези апартаменти е станало убийство. Той не повярва. Максимумът на възможностите на анемичните мекотели от квартала беше убийство на муха. Твърдението беше наистина смехотворно на фона на личните му наблюдения. Ако изобщо бяха способни на убийство, щяха да убият Алф Брукс.

Той се спря и отправи изпълнен с негодувание поглед към мирните кооперации.

— Гхр-р-р-р! — изръмжа полицаят и ритна бордюра.

И точно в този момент на балкона на един от апартаментите от втория етаж се появи възрастна жена с опънати черти, която ръкомахаше енергично и пищеше: „Полиция! Полиция! Елате тука! Веднага елате тука!“

Полицай Плимър изтича нагоре по каменните стъпала. Мозъкът му беше нащрек и въпросите не спираха. Убийство? Най-вероятно не. Едва ли бе убийство — ако беше така, жената щеше веднага да го съобщи. Нямаше вид на човек, който не би споделил подобен факт. Както и да е, все пак нещо се беше случило и Едуард Плимър беше достатъчно отдавна в Батърси, за да бъде благодарен и на най-дребното произшествие. Щеше да бъде доволен дори и ако ставаше дума за пиян

съпруг. Най-малкото беше случай да закопчаеш някой и да го пораздрусаш малко.

Жената го чакаше на вратата.

— Какво има, госпожо?

— Кражба! Готвачката е краля от нас!

Изглеждаше истински възбудена, но полицај Плимър се почувства потиснат и разочарован. Въпреки че беше романтичен рицар по отношение на другия пол, той мразеше агресивните жени. Като прибавим и очакванията на един истински мъж да се разправя с анархисти и да обезврежда бомби, дребната кражба, пред която беше изправен, си беше направо обида. Но дългът си е дълг. Той извади тефтерчето си.

— Тя е в стаята си. Заключих я там. Знам, че е откраднала брошката. Досега са изчезвали и пари. Трябва да я претърсите.

— Не мога да направя това, госпожо. Ще повикаме жена полицај от участъка.

— Можете да претърсите вещите ѝ — продължи да пици жената.

Едно дребно, плешиво и нервно човече с очила се появи сякаш от някаква дупка. В интерес на истината, той беше там през цялото време, застанал до библиотеката, но беше от онези хора, които никога не забелязваш, преди да са се размърдали и проговорили.

— Ъ-ъ, Джейн?

— Какво има, Хенри?

Дребният мъж като че ли преглътна нещо.

— Мисля, че може би не си права за Елън. Много е възможно, ако става дума за парите...

С усмивка, която издаваше всъщност ужас, той се обърна към полицајя:

— Ъ-ъ, господин полицај. Трябва да ви кажа, че жена ми... ъ-ъ... е отговорна за воденето на финансите в нашия малък дом и е твърде възможно в момент на разсеяност аз да съм...

— Да не би да искаш да кажеш, Хенри, че ти си взимал от парите ми?

— О, скъпа, възможно е в момент на разсеяност...

— Колко пъти?

Той видимо потрепери. Съвестта като че ли отслабваше хватката си.

— О, не много често.

— Колко често? Повече от един път ли?

Съвестта беше изгърмяла патроните си. Дребният мъж се отказа от всякаква борба.

— Не, не, едва ли повече от веднъж. Определено, не повече от веднъж.

— Не биваше изобщо да го правиш. По-късно ще си поговорим за това. Все пак фактът, че Елън е крадла, си остава. Изчезвали са ми пари най-малко пет-шест пъти. Освен това и брошката. Оттук, господин полицай.

Полицай Плимър я последва с каменно лице. Той знаеше кого ще види зад заключената врата в края на коридора, но дългът го караше да изглежда като препариран и той го правеше.

Облечена за излизане тя седеше на леглото си. Беше свободният ѝ следобед, както го беше предупредила жената, отдавайки факта, че навреме е открила липсата на брошката, за да я спре, на пряката намеса на Провидението. Елън беше бледа, а в очите ѝ се четеше страхът на преследвано животно.

— Казвай, нещастно момиче, къде ми е брошката? — писна отново господарката на този дом.

Тя я подаде, без да каже и дума. През цялото време я беше държала в ръката си.

— Виждате ли, господин полицай!

— Не съм я откраднала. Само я взех назаем. Щях да я върна на мястото ѝ.

— Глупости! Назаем я взела! И защо?

— Искях да изглеждам красива.

Жената се изсмя грубо. Лицето на полицай Плимър беше безизразно като издялано от дърво.

— А парите, които ми изчезват? Предполагам пак ще кажеш, че само си ги взела назаем?

— Никога не съм взимала пари!

— Да, но са изчезнали, а парите никога не изчезват сами. Закарайте я в участъка, полицай!

Полицай Плимър я изгледа тежко.

— Предявявате ли обвинение, мадам?

— О, боже господи! Разбира се, че предявявам обвинение. Защо, мислите, ви извиках да се качите?

— Ще дойдете ли с мен, госпожице? — каза Плимър.

Навън слънцето весело грееше над мирния Батърси. Беше времето, когато децата излизат на разходка с гледачките си и от зелените дълбини на парка се чуваха безгрижни гласове. Една котка се протегна на топлите слънчеви лъчи и погледна към двамата с мързеливо доволство.

Вървяха мълчаливо. Полицай Плимър беше мъж с остро чувство за това какво подхожда и какво не на поведението на един полицай, когато е на служба. За случай като този най-подходящо беше да се държи колкото се може по-дистанцирано — задачата не беше никак лесна, но той се стараеше. Вървеше напред с вдигната глава и извърнат поглед, а до него...

Не, тя не плачеше. Беше нещо друго.

Красив, в лек фланелен костюм, с нова сламена шапка и най-жълтите обувки в югозападен Лондон, напарфюмиран, накъдрен, принц сред мъжете, на ъгъла беше застанал Алф Брукс. Изглеждаше ядосан. Когато казваше три часа, значи имаше предвид три часа. Сега беше три и петнайсет, а тя още не се бе появила. Алф Брукс изруга гласно и, както и друг път се беше случвало, през ума му мина мисълта, че Елън Браун не е единственото момиче на света.

— Давам ѝ още пет минути.

В този момент Елън Браун, съпроводена от почетния си ескорт, се появи на ъгъла.

Яростта беше първото чувство, което обзе Алф Брукс при тази гледка. Момичета, които карат мъж да ги чака, докато те флиртуват с полицаи, не са момичета за него. Сега щяха да се разберат веднъж завинаги, че той е мъж, който може да избира.

И в този миг електрически шок накара света да затанцува пред очите му. Този полицай носеше колана си, беше на работа. А и лицето на Елън не приличаше на лицето на момиче, излязло на разходка с представител на властта просто така, за удоволствие.

Сърцето му първо замря и след това затуптя лудо. Ярка червенина заля бузите му, ченето му увисна и остри бодежи го жегнаха в областта на гръбначния стълб.

Пръстите му инстинктивно посегнаха да разкопчат яката.

— Бре! Я виж ти! — изшептя тихо той.

Целият се беше облял в пот.

— Боже мили! Закопчали са я!

Алф Брукс продължи да дърпа задушавачката го яка и не се представи добре на първото изпитание, на което животът го подлагаше, не можем да отречем това. По-късно, когато всичко свърши и когато можеше на спокойствие да анализира поведението си, той сам призна пред себе си този факт. Но дори и тогава разпалено се оправдаваше — какво друго би могъл да направи! И ако въпросът не носеше много успокоение на душата му в началото, след постоянното му повтаряне той се оневини убедително и утехата не закъсня.

Повтаряше си този въпрос на определени интервали през следващите два дни и към края на периода възстановяването можеше да се обяви за приключено. На третия ден сутринта неговото „Мляко-о-о-о“ беше възвърнало обичайните си безгрижни трели, а той самият беше уверен, че в трудни обстоятелства е действал по единствения възможен начин.

Помислете. Той беше Алф Брукс, известен и уважаван в квартала, пееше в църковния хор в неделя, имаше разрешително да разнася мляко в най-шикозната част на Батърси — отвсякъде погледнато — публична личност. Трябваше ли да се издаде, че познава момиче, което крачи редом с полицай, момиче, което е водено под стража посред бял ден и то по най-оживената улица?

Елън, с полицай Плимър за ескорт, се приближаваше все по-близо. Беше първо на десет метра от него, после седем, пет, три...

Алф Брукс нахлупи шапката си ниско над очите и мина покрай нея все едно не я забеляза или все едно бяха непознати. Ускори крачки. Изпитваше странното чувство, че някой ей сега ще го изрита, но не смееше да погледне встрани.

Полицай Плимър огледа разстоянието с напрегнат взор. Лицето му беше по-червено отвсякога. Под синия мундир в гърдите му бушуваха непознати чувства. Като че ли нещо беше заседнало в гърлото му. Преглъщаше с усилие.

Изведнъж той спря. Момичето вдигна към него поглед, изпълнен с ням въпрос. За първи път този следобед очите им се срещнаха и Плимър почувства, че нещото, заседнало в гърлото му, каквото и да бе то, беше станало огромно и неуправляемо.

В нейните очи се четеше уплахата на хванато в клетка зверче. Беше виждал жени да изглеждат така в Уайтчапъл. Жената, на която индиректно дължеше счупения си нос, също изглеждаше така. Щом хвана за яката мъжа, който я биеше до смърт, той бе видял очите ѝ. Това бяха очите на Елън в този момент — измъчени, угаснали, и все пак очи, които не се оплакваха.

Полицай Плимър погледна Елън и Елън погледна полицай Плимър. Надолу по улицата някакви деца си играеха с куче. В един от апартаментите запя жена.

— Хайде — каза Плимър.

Гласът му беше дрезгав. Беше му трудно да произнеса думите.

Момичето трепна.

— Какво казахте?

— Казах „хайде“. Изчезвай. Бягай.

— Какво означава това?

Полицай Плимър погледна заплашително. Лицето му беше алено. Челюстта му беше издадена като гранитен вълнолом.

— Хайде — изръмжа той. — Тръгвай. Кажи му, че всичко е било майтап. Аз ще обясня в участъка.

Елън бавно успя да схване смисъла на последните думи.

— Искате да кажете, че мога да си тръгна?

— Да.

— Но какво имате предвид? Че няма да ме заведете в участъка?

— Да.

Тя го погледна втренчено. После избухна в ридания.

— Той дори не ме погледна. Срамуваше се от мен. Престори се, че не ме е видял.

Тя се облегна на стената. Тялото ѝ се тресеше.

— Хайде, тичай след него и му обясни, че всичко е било...

— Не, не, не!

Полицай Плимър навъсено изгледа тротоара и ядно го изрита.

Тя се обърна. Очите ѝ бяха червени, но беше спряла да плаче. Вирнатата ѝ брадичка показваше, че не изпитва страх от нищо.

— Не бих могла. Не и след това, което той направи. Хайде да тръгваме. Не ми пука какво ще стане.

И го погледна с любопитство.

— Наистина ли смятахте да ме пуснете?

Плимър кимна утвърдително. Усещаше как погледът ѝ изследва лицето му, но не се извърна да види очите ѝ.

— Защо?

Той не отговори.

— Какво щеше да се случи с вас, ако го бяхте направили?

Страшният, заплашителен вид на полицай Плимър беше от същия материал, от който са направени кошмарите. Той още веднъж изрита абсолютно невинния тротоар, този път с още по-голяма ярост.

— Уволнен дисциплинарно — гласът му продължаваше да звучи грубо.

— Няма да се учудя, ако отидете и в затвора.

— Може би.

Той я чу как поема дълбоко дъх и отново настъпи тишина. Кучето надолу по улицата беше спряло да лае. Жената в апартамента беше престанала да пее. Двамата бяха някак странно сами.

— Щяхте ли да направите всичко това заради мен?

— Да.

— Защо?

— Защото не мисля, че сте го направили. Имам предвид кражбата на парите. Нито пък брошката.

— Това ли е всичко?

— Какво значи „всичко“?

— Това ли е единствената причина?

Той се наведе над нея почти заплашително.

— Не — грубостта в гласа му не беше изчезнала. — Не. Не е и вие го знаете много добре. Ако толкова настоявате, мога да ви кажа. Причината е, че ви обичам. Ето, казах го, а вие можете да си тръгнете и да ми се присмивате колкото си искате.

— Не се присмивам — сериозно каза тя.

— Мислите ме за глупак!

— Не сте прав.

— Аз не означавам нищо за вас. Той е мъжът, в когото сте влюбена.

Последните думи я накараха да потрепери.

— Не.

— Какво искате да кажете?

— Промених се — каза след кратка пауза Елън. — Мисля, че ще съм се променила още повече, когато изляза.

— Когато какво?

— Когато изляза от затвора.

— Няма да влизате в затвора.

— Напротив.

— Аз няма да ви заведа там.

— Напротив, ще ме заведете. Да не си мислите, че ей така ще позволя да се забъркате в неприятности само защото искате да ме измъкнете от тая каша? Не сте познали!

— Бъдете добро момиче и изчезвайте.

— В никакъв случай.

Той стоеше пред нея и я гледаше като озадачен мечок.

— Няма да ме изядат, нали?

— Ще острижат косата ви.

— Харесва ли ви косата ми?

— Да.

— Е, ще порасне отново.

— Стига приказки. Тръгвайте.

— Няма. Къде е участъкът?

— На следващата улица.

— Хайде, елате с мен.

Когато синият стъклен фенер на полицейския участък се показва, Елън спря. След това продължи с вдигната глава, но когато заговори, гласът ѝ трепереше:

— Почти пристигнахме. Следваща спирка — Батърси. Всички да слизат. Вие също, господине. Не зная как се казвате.

— Плимър, госпожице. Едуард Плимър.

— Чудя се дали... Искам да кажа, че ще ми бъде доста самотно там, където отивам, и се чудя дали... Искам да кажа, че ще съм много щастлива, ако знам, че някой ще ме чака, когато изляза, за да ми каже едно „здравей“.

Полицай Плимър подритна тротоара с огромните си обуца. Лицето му беше станало мораво.

— Госпожице — каза той, — ще бъда там, дори ако се наложи да чакам цяла нощ. Първото нещо, което ще видите на излизане, ще бъде едно едро, грозно, червендалесто ченге с големи крака и счупен нос. И

ако и вие отвърнете със „здравей“ на неговото „здравей“, той ще бъде щастлив като Пънч^[1] и горд като крал. И, госпожице — той стисна ръцете си, докато усети болка, — има само още едно нещо, което искам да ви кажа. Ще разполагате със страшно много време за себе си и ще можете да се отдадете на размисъл, без да ви безпокои никой... и това, на което ще ви посъветвам да обърнете внимание, ако нямате нищо против е, само да си помислите дали не може да забравите онзи страхлив нещастник, който се отнесе така с вас и поне малко да харесате някой, който знае много добре, че сте най-хубавото момиче на света.

Тя погледна към провесения над вратата на участъка син, злокобен фенер.

— Колко ли ще ми дадат? Колко? Трийсет дни?

Той кимна.

— Няма да ми е необходимо чак толкова време — каза тя. — Как ви наричат хората? Искам да кажа тези, които ви обичат. Еди или Тед?

[1] Пънч и Джуди — герои от италиански куклен фарс, особено популярни в Англия и САЩ през 18 век — Б.пр. ↑

ЕСТЕСТВЕНА РЕАКЦИЯ

Чувството, което изпитваше господин Д. Уилмът Бърдси, докато стоеше притиснат от тълпата, напредваща сантиметър по сантиметър към входа на футболното игрище на Челси, наподобяваше доста това на прегладнял човек, на когото току-що са дали огромна порция, но който знае, че това скоро няма да се повтори. Беше пиян от щастие и преизпълнен с любов към ближния. Някъде дълбоко в съзнанието му се спотайваше черната сянка на бъдещи лишения, но в този момент той не позволяваше това да го тревожи. В този най-весел и лудешки ден от цялата година нова^[1] Бърдси беше доволен, че може да се наслаждава на настоящето, а бъдещето нека само се погрижи за себе си.

Господин Бърдси беше пред прага на нещо, което не му се бе удавало да прави откакто напусна Ню Йорк преди пет години. Щеше да гледа бейзболен мач. Ню Йорк загуби голям бейзболен фен, когато Хюго Пърси де Уинтър фрамлингъм, шести граф на Карикстийд се ожени за Мей Елинон, единствена дъщеря на господин и госпожа Д. Уилмът Бърдси от Седемдесета улица. Само ден след това събитие от международно значение госпожа Бърдси обяви, че от този момент нататък домът им ще бъде в Англия, възможно най-близо до скъпите Мей и Хюго. И тя тутакси изпълни заканата си като вдигна господин Д. Уилмът от удобния фотьойл, все едно беше някакъв куфар, напъха го в едно такси и го настани в отделна каюта на втора палуба на кораба „Олимпик“. И така той стана изгнаник.

Господин Бърдси се примири с това злодейско отвличане, което нямаше равно на себе си от времето на насилствената мобилизация, с типичното си добродушие, което го беше направило любимец сред колегите в бранша и нищожество у дома. Още в началото на брака му неговата роля беше стриктно определена без никаква възможност за крачка встрани. Задължението му беше да печели пари, а когато бъдеше повикан, да се отзовава тутакси на призивите на съпругата и

дъщеря си Мей. Тези обязанности той изпълняваше съвестно в продължение на двайсет години.

Тази скромна роля много рядко предизвикваше негодуванието му, защото той обичаше жена си и обожаваше дъщеря си. Един от тези случаи беше споменатият международен заговор на Хюго и женската част от фамилията си. Бърдси нямаше нищо против Хюго Пърси, шести граф на Карикстийд, но осъждането на вечно заточение му дойде премного. Той обичаше бейзбола с любов, по-голяма от тази към жените и изгледите повече никога да не стъпи на трибуните оказаха опустошителен ефект върху душата му.

И една сутрин, като глас от друг свят долетя новината, че Уайт Сокс и Джайънтс ще играят демонстративен мач в Лондон на стадиона на Челси. И господин Бърдси започна да брои дните като дете преди Коледа. Имаше и пречки, които трябваше да преодолее, за да присъства на заветния мач, но той се пребори с всичко и ето сега от първия ред наблюдаваше как двата тима се построиха пред крал Джордж.

Но всяко хубаво нещо рано или късно свършва и господин Бърдси трябваше да напусне стадиона заедно с останалите зрители. Съдбата се бе отнесла благосклонно към него. Беше го дарила с един прекрасен мач, нещо повече — на два пъти беше свидетел на два истински хоумрана^[2]. А в израз на върховно благоразположение тя му бе избрала място между двама господата с врящ темперамент, две богоподобни същества, които познаваха играта в най-големите и тънкости и виеха като вълци всеки път, когато не бяха съгласни с арбитъра. Много преди деветата смяна на местата за посрещане той изпитваше към тях чувства почти идентични с тези на корабкрушенеца, който среща на безлюден остров най-добрите си приятели от детинство.

Докато си пробиваше с лакти път към изхода, той усети присъствието на двамата господата, единият отляво, а другият отдясно. Погледна ги приветливо, опитвайки се да реши за себе си кого харесва повече. Беше тъжно да си помисли, че съвсем скоро и двамата щяха да изчезнат от живота му завинаги. И изведнъж взе важното решение. Ще се опита да отложи раздялата! Ще ги покани на вечеря. Над най-доброто, което менюто на хотел „Савой“ би могло да предложи, ще могат отново да преживеят следобедната битка. Не знаеше нито кои са

или каквото и да е за тях, но какво значение имаше? Те бяха братя — фенове. Това беше достатъчно за него.

Мъжът отдясно беше млад, гладко избръснат и физиономията му будеше асоциация с лешояд. Имаше хладен и безизразен поглед, дори някак си отблъскващ, но само половин час по-рано лицето му беше бойно поле на противоречиви чувства и шапката му още носеше белези от удара в ръба на седалката, когато Дейли обиколи всички бази.

Господинът от другата страна на господин Бърдси принадлежеше към друга порода фенове. Въпреки че по време на мача той също на няколко пъти нададе вой, през по-голямата част наблюдаваше мълчаливо и с такова напрежение, че по-неопитен наблюдател от господин Бърдси би объркал неактивността му с досада. Но само един поглед към стиснатите му челюсти и пламтящи очи му показаха, че пред себе си има истински мъж и брат.

Очите на въпросния господин все още излъчваха особен блясък и въпреки странния загар под брадата, страните му бяха бледи. Гледаше право пред себе си с неவிждащи очи.

Господин Бърдси потупа по-младия господин по рамото.

— Страхотен мач! — каза той.

— Наистина — отвърна младият господин и се усмихна.

— От пет години не бях гледал бейзболен мач.

— През юни ще станат две години, откакто и аз не бях гледал.

— Елате да вечеряме в моя хотел и да си поговорим — импулсивно предложи господин Бърдси.

— С удоволствие! — отговори другият.

Господин Бърдси се обърна и потупа по рамото господина отляво. Реакцията бе малко неочаквана — на господин Бърдси дори му се стори, че човекът се стресна, а лицето му придоби болнаво блед оттенък. В погледа му, щом се обърна и срещна този на господин Бърдси миг преди да го сведе, се четеше панически ужас. Дъхът му странно изсвистя през стиснатите зъби. Господин Бърдси се изненада.

Сърдечността на гладко обръснатия мъж не го беше подготвила за възможността от такъв развой на нещата. Усети хлад и дори се канеше да сипе извинения за някакво припознаване, когато господинът го успокои с усмивката си. Беше болезнена усмивка, но за господин

Бърдси това беше достатъчно. Господинът може би е по-нервозен от обичайното, но си личеше, че е истински джентълмен.

Той също се усмихна. Беше дребен, пълен и червендалест мъж и притежаваше усмивка, която въздействаше предразполагащо.

Многото години къртовски труд на Нюйоркската фондова борса не бяха унищожили по детски откритата любвеобилност на господин Бърдси и той целият грейна в отговор на усмивката на другия.

— Страхувам се, че ви стреснах — приветливо заговори той. — Искан да ви попитам дали ще позволите на напълно непознат, който случайно също е в изгнание, да ви покани на вечеря днес?

— В изгнание? — господинът запремига.

— фен в изгнание. Не мислите ли, че игрищата за поло са твърде далече? Този господин прие поканата ми. Имам апартамент в хотел „Савой“ и тримата можем да се съберем на една спокойна вечеря и да си поговорим за мача. Не съм гледал бейзболен мач от пет години.

— Нито пък аз.

— В такъв случай трябва да дойдете. Ние, феновете, трябва да се поддържаме, особено на чужда територия.

— Благодаря ви — отговори брадатият господин. — Приемам.

Когато трима непознати седнат да вечерят заедно, разговорът, дори и всички да са запалени любители на бейзбола, често е обречен да се закучи поне в началото. Спонтанното въодушевление, под влияние на което господин Бърдси беше отправил поканата си, бе започнало да отстъпва пред засилващото се чувство на сконфузеност още преди да сервира супата. Някакво неясно препятствие спъваше нормалния ход на гуляя и господин Бърдси го усети. И двамата му гости бяха от мълчаливия тип, а гладко обръснатият млад господин беше добил навик да гледа втренчено господина с брадата и по този начин очевидно депресираше чувствителната му натура.

— Вино — измърмори господин Бърдси на сервитьора. Каза го с откровението на генерал, свикващ резерва за голямата атака. Успехът на тази скромна вечеря означаваше много за него. Имаше обстоятелства, които щяха да я превърнат в оазис за неговия живот. Исканше му се това да е случаят, за който щеше да си спомня с утеха в дните на безрадостната сива старост. Не можеше да си позволи провал.

Тъкмо се направи да подхване някак си разговора, когато младият господин го изпревари. Накланяйки се напред, той се обърна към

господина с брадата, който с празен поглед ронеше филийка хляб.

— Сигурен съм, че сме се срещали и преди — каза той. — Лицето ви ми се струва познато.

Ефектът от тези думи бе не по-малко любопитен от ефекта, предизвикан от потупването по рамото непосредствено след бейзболния мач. Нисичкият господин погледна като подплашен звяр и поклати глава, без да продума.

— Странно — промълви младият мъж. — Бих се заклел, че е така. От Ню Йорк ли сте?

— Да.

— Струва ми се — вметна господин Бърдси, — че е крайно време да се запознаем. Колко странно, че на никой от нас досега не му дойде наум. Името ми е Бърдси, Д. Уилмът Бърдси и съм от Ню Йорк.

— Аз се казвам Уотърол — каза по-младият. — От Ню Йорк.

Господинът с брадата се поколеба.

— Казвам се Джонсън. Живеех в Ню Йорк.

— Къде живеете сега, господин Джонсън?

Брадатият се поколеба отново.

— В Алжир — каза той.

Господин Бърдси бе осенен от идеята да поразчупи леда с непринуден разговор.

— Алжир — каза той. — Никога не съм ходил там, но съм чувал, че местенцето си го бива. По бизнес ли сте там, господин Джонсън?

— Не, живея там по здравословни причини.

— Отдавна ли живеете в Алжир?

— От пет години.

— Тогава трябва да съм ви срещал в Ню Йорк, защото никога не съм бил в Алжир, а съм сигурен, че сме се срещали някъде. Страхувам се, че ще ме вземете за голям досадник, дето все се въртя около тая тема, но работата е там, че ако има нещо, с което се гордея, това е, че съм голям физиономист. Нещо като хоби ми е. Ако реша, че някое лице ми е познато, а не мога да си спомня откъде, започвам да се тормозя толкова, че загубвам съня си. Може би от чиста суета, а може би защото в моята професия способността да се запомнят физиономии е могъщо преимущество. Помагало ми е стотици пъти.

Господин Бърдси беше интелигентен човек и забеляза, че с тези си излияния на масата Уотърол лазеше по нервите на Джонсън. Като

добър домакин той направи усилие да се намеси и да овладее разговора.

— Чувал съм много интересни истории за Алжир — притече се на помощ той. — Един приятел беше на почивка там с яхтата си миналата година. Трябва да е нещо прекрасно.

— Истински ад е — прекъсна го Джонсън и с това моментално сложи точка на разговора.

В злоещото мълчание един ангел в човешка форма запърха към тяхната маса. Звукът от отварянето на корковата тапа беше повече от музика за ушите на господин Бърдси. Беше като залп от оръдията на пристигащата на помощ армия.

Първата чаша, както винаги се случва с първите чаши, размекна брадатия джентълмен до такава степен, че той започна със затрогващо старание да събира парченцата на разговора, които сам беше разпилял.

— Страхувам се, че ще ме помислите за доста рязък, господин Бърдси — каза колебливо той, — но вие не сте живели в Алжир пет години, а аз съм. — Господин Бърдси кимна с разбиране. — В началото ми хареса; Дори си помислих, че е идеалното място за мен. Но цели пет години... и да не очакваш нищо да се случи до края на живота ти...

Млъкна и пресуши чашата си. Господин Бърдси бе все още объркан. Наистина, разговорът някак потръгна, но беше поел в доста мрачна посока. Леко зачервен от отличното шампанско, което беше подбрал за специалната вечеря, той се опита да поразведри обстановката.

— Чудя се — каза той, — кой от нас, тримата фенове, имаше най-големи трудности да се добере до билет за мача. Предполагам, че на никой не му е било лесно.

Младият джентълмен поклати глава.

— Не разчитайте на мен да допълня събраните съчинения на Шехерезада с някоя романтична история. По-трудно щеше да ми бъде да не дойда на стадиона. Казвам се Уотърол и съм лондонският кореспондент на „Ню Йорк Кроникъл“. Трябваше да присъствам на мача, за да го отразя.

Господин Бърдси се закикоти самодоволно, но и с известна доза детинска гордост.

— Ще има да се смеете, когато чуете изповедта ми. Дъщеря ми се омъжи за английски граф и жена ми ме доведе тук, за да се поопознаем с родата. Тази вечер трябваше да има официална вечеря, на която се очакваше да присъства цялата сбирщина и инстинктът за самосъхранение ми продиктува да се измъкна. А на всичко отгоре да ти се случи Джайънтс и Уайт Сокс да играят само на петдесет мили от дома ти. Е, изнизах се през задния вход, препуснах до гарата и хванах бързия влак за Лондон. А какво става в момента у дома — не искам и да си помисля. В този момент — господин Бърдси погледна часовника си, — предполагам, че нагъват ордъовъра и зяпат в празния стол. Срамота е да се постъпва така, но за бога, какво можех да направя?

Той се обърна към господина с брадата.

— Някакви приключения около вас, господин Джонсън?

— Не. Аз... аз просто дойдох.

Младият Уотърол се наведе през масата. Беше спокоен, но очите му блестяха.

— Това не беше ли достатъчно приключение за вас? — попита той.

Погледите им се срещнаха. Седнал между тях, господин Бърдси гледаше ту единия, ту другия, смътно обезпокоен. Нещо ставаше. Разиграваше се някаква драма, а той нямаше никаква представа за какво става дума. Лицето на Джонсън бе бледо и покривката на масата се нагърчи под силно стиснатите му пръсти. Но когато отговори, гласът му беше ледено спокоен.

— Не разбирам.

— А ще разберете ли, когато назова истинското ви име, господин Бениън?

— Но какво е всичко това? — попита отпаднало господин Бърдси.

Уотърол се обърна към него и лицето му по-осезаемо отвсякога доби хищното изражение на лешояд. Господин Бърдси изпита внезапна неприязън към младия човек.

— Много просто, господин Бърдси. Ако досега сте се заблуждавали, че сте в компанията на почтени хора, можете поне да се утешите с мисълта, че сте поканили на вечеря знаменитост. Както вече споменах, убеден съм, че с господина сме се срещали и преди. Вече си спомних къде и кога. Това е господин Джон Бениън и за последен път

го видях преди пет години, когато бях репортер в Ню Йорк и отразявах неговия процес.

— Неговия процес?

— Той ограби Нова Азиатска Банка със сто хиляди долара, възползва се от пускането под гаранция и никой повече не чу за него.

— Мили Боже!

Господин Бърдси впери в госта си очи, които забележимо увеличиха диаметъра си. С удивление усети как в душата му отново се надига въодушевлението. На излизане от къщи тази сутрин си каза, че това ще бъде един необикновен ден. В този момент той бе убеден, че е изрекъл пророчество.

— Значи затова живеете в Алжир?

Бениън не отговори. Откъм булевард „Странд“ в уютната и топла хотелска стая проникваше глухото ръмжене на автомобилите. Уотърол отново взе думата.

— Не мога да разбера, Бениън, какво, по дяволите, ви накара да поемете риска да дойдете в Лондон, където всеки втори човек, когото срещате, е от Ню Йорк. Шансовете да ви разпознаят са две към едно. Добихте голяма известност с вашата авантюра преди пет години.

Бениън изправи глава. Ръцете му трепереха.

— Ще ви кажа — каза той. Гласът му прозвуча толкова грубо, че смутеният домакин усети почти физическа болка. — Направих го, защото бях мъртвец и видях в това шанс да оживея отново за един ден, защото ми дойде до гуша от проклетата гробница, в която живея цели пет столетия, защото откакто го напуснах, страдам за Ню Йорк. Това беше една възможност да се върна за няколко часа. Знаех, че има риск. И го поех. Разбирате ли?

В сърцето на господин Бърдси бушуваха такива чувства, че трудно би намерил между тях подходящите думи. Най-после го срещна — Суперфенът; човекът, който ще мине през огън и вода, за да гледа любимия бейзбол. До този момент бе гледал на себе си като най-близкото подобие на този обвит в мистерия мит. Той също бе дръзнал да мине през огромни опасности, за да отиде на стадиона. Дори и в този момент част от разсъдъка му беше зает с догадки, какво ли щеше да каже жена му, когато се прибере у дома. Но какъв беше неговият риск пред този на Бениън? Господин Бърдси се оживи. Не можеше да скрие съчувствието и възхищението си. Наистина, човекът беше

престъпник. Беше ограбил банка със сто хиляди долара. Но в края на краищата това нямаше никакво значение. Най-вероятно щяха да прахосат парите по най-глупав начин. А и банка, която не може да се грижи за парите си, напълно заслужава да ги изгуби. Господин Бърдси се почувства изпълнен с праведен гняв към Нова Азиатска Банка.

И той наруши тишината, последвала думите на господин Бениън с еретично звучащите слова:

— Е, слава богу, че никой друг не ви е разпознал досега.

Уотърол се ококори.

— Наистина ли намеквате, че трябва да потулим това, господин Бърдси? — попита хладно той.

— Е, ами...

Уотърол стана и се запъти към телефона.

— Какво смятате да правите?

— Да позвъня в Скотланд Ярд, разбира се. Вие какво си помислихте?

Без съмнение младият човек изпълняваше дълга си на гражданин, но трябва да отбележим, че господин Бърдси го погледна с неподправен ужас.

— Не можете! Не трябва! — извика той.

— Разбира се, че ще го направя.

— Но... но... човекът е пропътувал толкова път, за да гледа бейзбол. — На господин Бърдси се струваше невероятно, че този аргумент не е в състояние да накара който и да е да пренебрегне всичко останало. — Не можете да го предадете. Жестоко е.

— Но той е доказан престъпник.

— Той е фен. Бих казал, той е истински фен.

Уотърол сви рамене и се запъти към телефона.

— Един момент — каза Бениън.

Уотърол се обърна и видя срещу себе си дулото на малък пистолет. Той се засмя.

— Очаквах това. Можете да си го размахвате колкото си искате.

Бениън подпря треперещата си ръка на ръба на масата.

— Ще ви застрелям само ако мръднете.

— Няма. Нямайте смелостта да го направите. Вие сте само един дребен мошеник. Никога няма да наберете куража да натиснете спусъка.

И вдигна слушалката.

— Свържете ме със Скотланд Ярд.

Беше се обърнал с гръб към Бениън. Бениън стоеше неподвижен. Миг след това пистолетът падна с глух звук на пода. Силите на Бениън стигнаха дотук — той зарови лице в ръцете си и се разрида като обидено дете. Беше наистина съсипан.

Господин Бърдси стоеше дълбоко покъртен, но и напълно безпомощен. Цялата ситуация приличаше на кошмар.

Равният глас на Уотърол наруши тишината.

— Скотланд Ярд ли е? Аз съм Уотърол от „Ню Йорк Кроникъл“. Инспектор Джарвис там ли е? Помолете го да дойде на телефона... Ти ли си, Джарвис? Уотърол съм. Говоря от хотел „Савой“, апартаментът на господин Бърдси. Слушай Джарвис. Тук има един човек, търсен от американската полиция. Изпрати някой тук да го арестува. Бениън. Ограби Нова Азиатска Банка в Ню Йорк. Да, има заповед за арестуването му отпреди пет години... Добре.

Уотърол затвори телефона. Бениън се изправи на крака. Трепереше целият — жалка гледка. Господин Бърдси също се изправи. Гледаше Уотърол втренчено.

— Вие... Вие сте нищожество! — каза господин Бърдси.

— Аз съм американски гражданин — спокойно каза Уотърол — и случайно имам представа какво е граждански дълг. И не само това, аз съм журналист и имам представа за задълженията ми към вестника. Наричайте ме както си искате, нищо не можете да промените.

Господин Бърдси изсумтя.

— Вие страдате от непоправима сантименталност, господин Бърдси. Ето каква ви е диагнозата. Само защото този човек е избегнал правосъдието цели пет години, смятате, че всичко трябва да бъде простено и забравено.

— Но... но...

— Аз не мисля така.

Той извади табакерата си. Чувстваше се много по-напрегнат и нервен, отколкото подозираха останалите присъстващи. Когато демонстрира пренебрежение си към опасността пред дулото на малкия грозен пистолет, хладнокръвието му трябваше да мине през кръговете на ада и сега тежкото изпитание си казваше своето. И понеже нервите му бяха опънати до краен предел, той запали цигара — много бавно,

много внимателно и дори с някакъв жест на превъзходство. За господин Бърдси това беше последната капка, която преля чашата.

Метаморфозата му от горд, но пасивен джентълмен в разярен или казано с прости думи, изпаднал в амок бик отне по-малко от секунда. Цялата тази промяна се извърши в краткото време, необходимо да се запали клечка кибрит.

В момента, когато се появи пламъкът, господин Бърдси скочи на крака.

Преди много години, когато младата кръв течеше буйно във вените му, господин Бърдси се бе занимавал активно с футбол^[3]. А когато си бил футболист, оставаш такъв до гроба. С годините атакуващият стил вече не беше отличителна черта на характера му, но яростта възвърна спортния му дух. И както преди трийсет години, той се спусна към краката на господин Уотърол, обути в безупречни панталони и двамата се сгромолясаха на пода. От купчината тела се чу викът на господин Бърдси:

— Бягай! Бягай, глупако! Бягай!

И докато вкопчен здраво в противника, останал без дъх и наранен, усещаше как светът се срива в една мощна експлозия, вратата се отвори с трясък и по коридора отекнаха отдалечаващи се в бяг стъпки.

Господин Бърдси освободи противника от захвата си и се изправи болезнено. Преживяното го беше върнало в обичайното му състояние. Вече не беше кръвожадният боец. Беше джентълмен на средна възраст, от когото лъхаше достойнство и който до преди минута се беше държал някак странно.

Уотърол, зачервен и раздърпан, го гледаше безмълвно. Успя да промълви само „Вие луд ли сте?“.

Господин Бърдси внимателно опипа крака си, за който имаше подозрение, че е счупен. Облекчен след проверката, той стъпи здраво на земята и погледна към Уотърол. Не беше в най-изискания си вид, но успя да придаде на гласа си нотка на аристократичен укор:

— Не трябваше да го правите, млади момко. Не беше честно. О, да, знам го аз вашия „граждански дълг“ и така нататък. Не върви. Има изключения за всяко правило и това беше едно от тях. Когато човек рискува свободата си, за да дойде на бейзболен мач, трябва да се

отнесеш с подobaващото уважение към него. Той не е мошеник — той е фен. А ние, феновете в изгнание, трябва да си помагаме.

Уотърол целият се тресеше от ярост, разочарование и неприятното усещане, че е бил третиран като чувал с картофи от един възрастен господин. Чак заекваше от яд.

— Вие, проклет глупак, разбирате ли какво направихте? Полицаяте ще бъдат тук всеки момент.

— Ами да дойдат.

— Но какво да им кажа? Какво обяснение да дам? Каква история да измисля? Не виждате ли в каква каша ме забъркахте?

Нещо зацъка в душата на господин Бърдси. Войнственото настроение беше съвсем изчезнало и разумът отново се възцари на трона си. Вече беше способен да мисли по-спокойно, а това, за което си мислеше в момента, помрачаваше настроението му.

— Млади човече — каза той, — не се тревожи за себе си. Имаш чене, само трябва да измислиш история за пред полицията. Някоя стара случка ще свърши работа. Аз да му мисля — ще трябва да давам обяснение на жена си.

[1] Популярен цитат от поемата на Тенисън „Майската царица“ — Б.пр. ↑

[2] Удар в бейзбола, след който батърът е в състояние да направи пълна обиколка на базите — Б.пр. ↑

[3] Става дума за американски футбол — Б.пр. ↑

ЛЕЧИТЕЛСКИ НЕДОРАЗУМЕНИЯ

Възможно е по времето, когато започва тази история, да сте ходили във фойето на хотел „Белвюор“ за една ондулация или пък обикновена подстрижка. Мнозина го правят, защото младият мъж с голямата ножица въпреки необичайно смръщеното си изражение беше безспорен виртуоз със споменатия инструмент. Той използваше ножицата благоразумно и с мярка. Стърчащите кичури се свеждаха до нула. Както и разговорите за времето. Неговите клиенти имаха привилегията да напускат салона без косите им да лепнат от цяло шише балсам, ливнато отгоре им.

Възможно е също, бидейки там, да попаднете в плен на омайната атмосфера на този салон на красотата и да решите да преминете през цялата процедура, оставяйки се в ръцете и на маникюристката.

В този случай е много вероятно след като сте се съвзели от първоначалния шок, откривайки, че мечешката лапа с цвят на крмно цвекло върху бялата покривчица е фактически вашият собствен горен крайник, да се усетите предразположен към лек, закачлив разговор с младата дама срещу вас и да си позволите някоя по-фриволна (но естествено учтива) задявка като заключителна реплика в диалога с вашата маникюристка.

Ако веднага след споменатата поанта вдигнете очи към огледалото, вие несъмнено ще наблюдавате забележимо надипляне по горната част от фасадата на младия мъж. Словесен коментар на закачката ви няма да последва — само смръщено чело и още по-плътнo стиснати устни. Нищо повече. Въпреки че у Артур Уелш, така се нарича младежът, се надигаше дива ревност към всеки, който отправяше фриволни, макар и учтиви заделки към маникюристката Мауд Питърс, той никога не забравяше, че е човек на Изкуството. Никога, дори в най-черните си моменти, той не се беше поддавал на изкушението да забие върха на ножицата дори един инч в скалпа на своя клиент.

Но Мауд, забелязвайки промяната, веднага отгатваше нейното значение. И ако клиентът ѝ беше наблюдателен мъж, би открил, че отговорите ѝ в този критичен момент бяха малко не на място, а усмивката ѝ леко отнесена.

Ревността, според признати авторитети е „гибелна хидра, седемкратна смърт“. Тази на Артър Уелш беше всичко това и малко отгоре. Тя сподиряше като постоянна сянка щастието на Мауд. Никое момиче не възразява срещу някоя и друга искрица ревност, проблеснала в погледа на любимия, съглеждайки я в компанията на непознат симпатяга. Държана в разумни граници тя дори е комплимент и придава пикантност в отношенията на младите. В този случай поетът би казал, че ревността е джинджифилът в коктейла на взаимната привързаност. Но тя трябва да е подправката, а не питието.

Мауд се терзаеше от несправедливостта на живота, защото нейната съвест беше чиста като утринна роса. А тя познаваше момичета — при това няколко момичета — които даваха основателни поводи на младите мъже, с които излизаха, да се вмъкват постоянно в мавърската кожа на Отело. Ако дори веднъж беше флиртувала на плажа с баритона от трупата Пиеровци като Джейн Оди, тя би извинила поведението на Артър. Или пък ако като Паулин Дайси търкаляше кънки цял час с мустака непознат, докато годеникът ѝ газеше калта из алеите в парка, тя би разбрала неодобрително намръщената му физиономия. Но тя не беше като Паулин. Осъждаше и глуповатото кокетство на Джейн.

Артър беше центърът, около който кръжеше нейната вселена и той го знаеше. Знаеше го още от онази дъждовна вечер, когато я приюти под чадъра си, съпровождайки я до станцията на метрото. И сега, само защото занаятът го изискваше, се държеше любезно с клиентите си. А той се мръщеше, хапеше устни и се държеше така, сякаш му е било съобщено, че отглежда южноамериканска змия в пазвата си. Дори не беше противно. По-лошо — беше непрофесионално.

Най-накрая тя реши да изкаже възраженията си.

— Не е честно — надигна глас Мауд една сутрин, когато напливът на клиенти беше пресъхнал и двамата бяха останали сами в салона.

Същата сутрин нещата се бяха развили по-зле от обикновено. След цяла вечност на порои и смръщени небеса времето беше решило да обърне нова страница. Слънцето блещукаше закачливо сред бутилките с Чудодейния лосион и всичко наоколо като че ли беше разтворило душа и мятеше усмивки наляво и надясно. За лош късмет на Мауд понятието „всичко“ включваше и клиентите. През последните дни те сядаха по столовете с лица толкова сиви като облаците навън и с мисли толкова отегчителни колкото предстоящата зима. И имаха твърде малко приятни неща, които да споделят с момичето, оформящо маникюра им. Но днес промяната беше забележителна. Приветливи и доволни, те сипеха шеги и закачки.

— Не е честно — повтори Мауд.

Артър, който точеше бръснача и си подсвиркуваше почти безгласно, повдигна вежди. Изражението му беше като прясно доставено от Северния полюс.

— Извинявай, но не схващам смисъла — изрече той в характерния за онези ширини температурен диапазон.

— Много добре схващаш даже. Да не мислиш, че не видях как се мръщеше, докато пилех ноктите на онзи господин.

Препратката беше свързана с клиента, който току-що беше напуснал салона — общителен индивид с червено лице, чийто весели истории бяха накарали Мауд да хихика почти през цялото време. А защо не? Ако някой джентълмен разказва забавни случки, няма нищо порочно в това да се посмееш. Трябва да бъдеш любезен с хората. Ако само им се мусиш насреща, какво ще стане? Рано или късно информацията ще бъде снесена на шефа и ти се озоваваш къде? От другата страна на вратата. Освен това в нито една дума на господина с червеното лице нямаше и следа от грубост. Ако някой беше записал с точките и запетайките казаното, дори и най-върлият пуритан нямаше да може да намери за какво да се заяде. Ако му предоставеха в същия писмен вид и нейните реплики, въпросният критик отново щеше да остане безмълвен. Единствено бръмбарите в главата на Артър го подтикваха към мръщене и стискане на устни.

Тя отметна глава.

— Аз съм удовлетворен — отвърна Артър, натъртвайки думите.

В други, по-приятни моменти, когато онази Хидра, за която споменахме, не им правеше компания, Мауд се възхищаваше на

неговата речовитост — той четеше много: енциклопедии, вестници и какво ли не още.

— Аз съм удовлетворен да открия, че ти си намерила време да вдигнеш взор и към мен — продължи той. — Изглеждаше толкова погълната от разговора.

Мауд подсмъркна нещастно. Тя беше решила да се държи хладно и дистанцирано по време на разговора, но огромната несправедливост на обвиненията сломи съпротивата ѝ. Една едра сълза се пръсна като росен дъждец върху подносчето с маникюристките ѝ принадлежности и тя я попи внимателно с велурената си кърпичка.

— Не е честно — хълцаше Мауд. — Не е. Знаеш, че нищо не мога да направя, когато някой господин говори и се шегува. Това е част от работата ми. От мен се очаква да бъда любезна с клиентите, които идват да си правят маникюр. Адски глупаво ще изглеждам, ако седя, все едно съм глътнала билиардна щека. Мислех си, че разбираш това, Артър, нали и ти си в тоя занаят.

Той се покашля.

— Когато говореше с онзи, обаче, изглеждаше като...

Той млъкна объркан. Самообладанието на Мауд се беше стопило напълно. Тя беше заровила лице в шепи. Вече не я беше грижа дори ако милион клиенти нахлуеха наведнъж в салона.

— Мауд!

Тя чу, че той забърза към нея, но не вдигна глава. В следващия момент ръцете му вече я прегръщаха, а тя обилно мокреше горната половина на работната му дреха.

И клиентът, отворил вратата незабелязано две минути по-късно, побърза да се оттегли и да потърси друго място, където бръснарят ще бъде концентриран върху работата си, а не върху маникюристката, какъвто в момента беше случаят с Артър.

За известно време тази малка буря проясни любовния хоризонт. За ден или два Мауд беше по-щастлива отколкото когато и да било преди. Държането на Артър беше безупречно. Той ѝ подари много изящен ръчен часовник с верижка от светлокафява кожа. В метрото я почерпи с шоколадови бонбонки и я забавляваше със смайващи статистически информации, почерпани от седмичниците, които си купуваше всеки четвъртък. С две думи — държеше се като Любимият от женските мечти. На втория ден господинът с тен на червено цвекло

отново се появи. Този път Артър се присъедини към аудиторията, хихикаща на забавните му истории. Всичко изглеждаше от идеално по-идеално.

Но тъй като идеалните неща в този живот нямат навика да поддържат задълго статуквото си, скоро отношенията на Мауд и Артър се върнаха в старото русло. Мауд, вдигайки поглед от ръката, вървяща в комплект с голяма, сипеца шеги уста, се натъкваше единствено на смръщени вежди и стиснати устни. Нейният мек и удобен стол отново започна да ѝ се струва корав като скамейката на подсъдимия. Често разговорите им в метрото се превръщаха в размяна на изтъркани и банални реплики.

Беше безполезно да подхваща пак същия разговор. Мауд изпитваше истински ужас да не стане една от онези мърморани, които постоянно се оплакват, охкат, пъшкат и опяват. Едно повторно жалване според нея би я отнесло автоматично в онази графа. Опита се да не обръща внимание на реакциите на годеника си, но смръщените черти на Артър със зъби и нокти отстояваха мястото си в ума ѝ. Тя разбираше неговите чувства. Той я обичаше толкова много, убеждаваше сама себе си Мауд, че се дразнеше от идеята тя да разменя и една-единствена думичка с друг мъж. Този факт, разглеждан като абстрактно понятие, беше доста положителен, но на практика я докарваше до истерия. Искаше ѝ се да е някаква чужденка, незнаеща дори „благодаря“ на английски, та никой да не може да говори с нея. Но и подобна ситуация би имала своите слаби страни, защото клиентите тогава щяха да се кокорят насреща ѝ с любопитство, което би довело до същия резултат върху лицето на Артър. Колко сложен е животът за едно момиче.

И тогава изведнъж стана чудото. Артър изведнъж се преобрази. Ако в реалния живот съществуваха вълшебни пръчици, човек без колебание би приписал промяната на техните способности. В понеделник вечерта той беше в най-ревнивата си стихия. На следващата сутрин вече беше съвсем различен човек. Дори и след най-грандиозния скандал той не е бил толкова мил и хрисим.

Отначало Мауд не можеше да повярва. Устните, до вчера опънати в тънка линия, сега бяха разтегнати в усмивка. Тя внимателно претърси лицето му за смръщени вежди, но нямаше и следа от такива.

На следващия ден положението остана същото. Когато седмицата се изтърколи, а промяната продължаваше да е в сила, Мауд реши, че тя е постоянна. По всичко личеше, че от плещите ѝ е паднало голямо бреме и тя ревизира своите възгледи за света и живота. Този свят беше един прекрасен свят с Артър, който лъчезарно светеше като слънце над него.

Всепризнати поети и есеисти всеки по свой самобитен начин в продължение на столетия бяха огласявали своето мнение, че човекът е толкова особена порода, че много често колкото повече хубави неща му се струпват на главата, толкова по-нещастен се чувства. Тази изстрадана истина е валидна дори за толкова прекрасно събитие като внезапното изчезване на ревността. След облекчението в началото Мауд започна да се чувства все по-неспокойна и подозрителна. В главата ѝ се прокрадна еретичната мисъл, че като че ли предпочита стария Артър със стиснатите устни и буреносното чело. Тогава поне беше сигурна в чувствата му. Колкото и терзания да ѝ струваха неговите вдъхновени имитации на Отело, все пак те доказваха, че той я обича. Тя с радост би се подложила на същите терзания в замяна на предишната степен на сигурност. Новият Артър беше загадка за нея. Неговите мисли бяха затворена книга. Формално погледнато той беше всичко онова, което тя преди си беше мечтала той да бъде. Този нов Артър продължаваше да я изпраца с метрото, да ѝ купува подаръци и да прави приятни сантиментални отклонения, когато разговаряха. Но сега тези доскоро сигурни признаци не бяха достатъчни и сърцето на Мауд хлопаше угрижено. Мислите ѝ я плашеха. Едно малко черно дяволче някъде дълбоко в ума ѝ шептеше ли шептеше, докато накрая тя се видя принудена да се вслуша в пискливото му гласче: „Ти вече не си ми интересна. Той не те обича вече. Писнало му е от теб.“

Не всеки от нас в моменти на умствен хаос може да бръкне в торбата с познатите си и да извади оттам експерт-консултант, готов винаги да ни изслуша със съчувствие и да ни даде мъдър и полезен съвет. Не че обкръжението на всеки не гъмжи от приятели, роднини и други такива, които биха дали мнението си по всеки въпрос, който бъде представен на вниманието им. Но има критични моменти в живота на човека, намирането на изход от които същият не може да

довери на аматьор. Затова и съществуват определен брой вестници, които да подават компетентна ръка на своите затънали в житейските ями читатели.

Един от най-класните представители на този род четива беше „Разговор край камината“. Само срещу едно пени неговите петстотин хиляди читатели получават всяка седмица история с продължение, занимаваща се с живота във висшето общество, вълнуващ къс разказ, съвети за премахване на петна, най-добрия начин за приготвяне на студено овнешко бутче, анекдоти за Кралското семейство, снимки на титулувани персони, най-новите модни тенденции, разговори за бебета, кратки, но съдържателни диалози между Блогсън и Сногсън, поеми, Велики мисли на Велики хора, половин час в уютния кабинет на главния редактор, лист кафява хартия и водещата рубрика на списанието — Съвети по сърдечни въпроси. Специалистът по любовните възли на списанието „Разговор край камината“ пълнеше отреденото му в седмичния брой място, озаглавено „В кабинета на доктор Купидон“, предимно с Отговори на читателски писма. Маниерите му напомняха тези на любезен, отзивчив стар психиатър и сигурно беше дал облекчение на много хора. Във всеки случай поне изглеждаше като засипван с купища писма.

Тъкмо на този безспорен авторитет Мауд довери своя проблем. Тя беше редовен читател на списанието вече от няколко години и наистина се беше консултирала веднъж преди с този мъдър човек, когато той беше отговорил утвърдително на нейното запитване дали да приеме кутия карамели от Артър, който тогава беше почти непознат за нея. Съвсем естествено беше да се обърне отново към опитния сърцевед, когато дилемата ѝ е много по-сериозна. Никак не и беше лесно да опише ситуацията в писмото си, но накрая го завърши с облекчение и след един изпълнен с трепетно очакване интервал отговорът беше в ръцете ѝ.

Я да видим какво имаме тук? М.И. ми пише следното:

Аз съм младо момиче, което доскоро беше много, много щастливо, с изключение на това, че годеникът ми, макар да ме обича искрено, беше много ревнив, въпреки че, уверявам ви, не съм му давала никакъв повод за това. Той

се мръщеше, когато говорех с друг мъж и това ме караше да се чувствам нещастна. Но от известно време насам той коренно се промени, срещу което на пръв поглед аз не би трябвало да имам нищо против. Отначало бях безкрайно щастлива, че той е преодолял ревността си, но сега съм отчаяна, защото започвам да се плаша, че той вече не изпитва нищо към мен.

Мислите ли, че това е така и какво трябва да направя?

Моя скъпа млада госпожице, много бих искал да мога да ви дам някаква увереност, но понякога е много по-добре, знаете това, човек да бъде пряк колкото и да боли от истината. Моят опит ми дава право да твърдя, че когато ревността отлети през прозореца, безразличието вече чука на вратата. В миналото един рицар е предпочитал да се впусне в лют двубой за любовта на своята дама, рискувайки да получи физически наранявания, отколкото да позволи на другите да му съперничат за нейните чувства. Мисля, скъпа моя М.И., че Вие трябва да се постараете да узнаете истината за чувствата на вашия годеник. Разбира се, аз не бих ви препоръчал никакви действия, които биха противоречали на вашата женствена същност, мила лейди, но мисля, че бихте могли да опитате да поставите на изпитание вашия годеник, да го тествате. На следващата вечеринка, например, му откажете няколко танца под предлог, че те вече са обещани. На градинските партита, или при различни посещения си придайте вид, че се наслаждавате на компанията и разговора с други джентълмени и внимателно наблюдавайте реакциите му. Тези малки изпитания или ще успокоят, дори отхвърлят като безпочвени вашите подозрения, или ще потвърдят неприятната истина. В края на краищата, ако е настъпило най-лошото, то човек трябва да застанете лице в лице с него, не е ли така, скъпа М.И.?

До края на деня Мауд вече знаеше наизуст съдържанието на отговора. И колкото повече размишляваше върху съдържанието му, толкова по-ясно усещаше, че то изразява съвсем точно онова, което чувстваше, но не можеше да изкаже с думи. Особено на място ѝ се стори споменаването на лютия двубой от страна на влюбения рицар. Това сравнение според нея изразяваше точно сърцевината на проблема ѝ. Преди промяната, ако някой мъж се беше решил да му съперничи за нейните чувства (извън работно време), старият Артър със сигурност би се хвърлил в лют двубой, за да разбере натрапникът коя е дамата на неговото сърце. А сега при подобни обстоятелства той сигурно щеше да отстъпи учтиво една крачка назад и да каже: „След вас, драги господине“.

Нямаше време за губене.

Час след първоначалното ѝ запознаване със съвета на доктор Купидон Мауд вече беше пристъпила към действие. След като сутрешната навалица се беше оттекла и се откри възможност за разговор насаме, Мауд подхвана разказа за един измислен от нея млад мъж, призачен Лотарио^[1], който бидейки ѝ представен вкъщи предишната неделя от нейния брат Хорас, ѝ бил наговорил куп невероятни комплименти.

— Той каза, че имам толкова нежни ръце — хвърли ръкавицата Мауд и зачака.

Артър кимна, без да спре да точи бръснача. Видът му, който Мауд попиваше жадно, издаваше твърдост при смилането на откровението. А само преди няколко седмици коментар на клиент по повод същите тези ръце щеше да го разтърси до дъното на ревнивата му душа.

— А тази сутрин — продължи младото момиче — какво мислиш? Пресреща ме и ми подарява един тоалетен сапун. Какво нахалство!

Тя замълча с надежда.

— Сапунът е доста полезна вещ — отвърна ѝ Артър с мъдра сентенция.

— Беше невероятно ароматен — продължи Мауд с детайлите, подобно на художник, който нанася миниатюрни мазки по платното с цел създаване на атмосфера и правдоподобност. — Хорас сигурно ще ме закача за него.

Тя замълча. Сега вече той трябваше да се взриви. Дори морска актиния би се сцепила от ревност при такава история.

Артър дори не трепна. Той беше очарован от хубавия подарък, получен от Мауд. Много мило от страна на младежа. Не би могъл да бъде винен, че е бил привлечен от белотата на ръцете ѝ. После се спря накратко на историята на сапуна, на която беше попаднал преди време в енциклопедията, взета от библиотеката. Държането му беше толкова безукорно, че то струваше на Мауд половин безсънна нощ и дузина подгизнали от сълзи носни кърпички.

През следващия двадесет и четиричасов изпитателен срок не стана нужда Мауд да преуморява въображението си, защото още на следващата сутрин в салона и в нейния живот прекрачи млад мъж, който не беше измислен, а съвсем истински Лотарио от плът и кръв. Той влезе с онова самочувствие на човек, изкупил околната недвижима собственост, с каквото се отличават начинаещите актьори, тежкарите от Борсата и американските професионални боксьори.

Господин Шут принадлежеше към последната от трите изброени категории и беше пристигнал в Англия преди два месеца, с цел да дебатира на ринга с някой си Джоузеф Едуардс кой е по-добър в категория шейсет килограма — изключително сериозен въпрос, разискван от спортната публика от двете страни на Атлантика в продължение на година. Представил по-успешни аргументи от господин Едуардс главно в областта на клинчовете^[2], той беше в навечерието на доходоносно турне. В резултат на изброените току-що знаменателни събития новодошлият се чувстваше много, много доволен от света като цяло и от господин Скипър Шут в частност. А когато господин Шут беше доволен от себе си, то той беше олицетворение на самата жизнерадост.

Той нахлу като весел Южняк в салона, седна и хвърляйки едно опитно око към Мауд, което веднага вдигна оценка десет по десетобалната система, протегна двете си ръце и подкани бодро: „Дай всичко от себе си, хлапе!“

Във всеки друг момент Мауд щеше да възнегодува срещу клиента, обърнал се към нея с „хлапе“, но сега тя посрещна обръщението с мисленото „тъкмо ти ми трябваше“. С изключение на леко удебелената месеста долна част на едното ухо никакви други белези не издаваха професионалните пристрастия на господин Шут. И

бидейки, по собствените му думи на „ти“ с модата, той наистина беше доста представителен млад човек и представляваше типажа, от който Мауд спешно се нуждаеше. Той беше нейната последна надежда. Ако дори слабо пламъче от предишната огромна клада бе останало да припламва в гърдите на Артър, с помощта на господин Шут то трябваше да се разпали.

Мауд се усмихна приветливо на господин Шут и се зае така усърдно да пили и оформя ноктите, с които завършваха яките ръчища на господин Шут, че страничен наблюдател би си помислил, че подготвя мостра за изложба. Тя все още ги подсушаваше, когато Артър съблече престилката си, взе си шапката и излезе за двадесетминутната си почивка, оставяйки ги сами.

Вратата едва се беше затворила, когато господин Шут се наведе напред.

— Слушай!

Той снижи гласа си до триумфиращ шепот.

— Изглеждаш страхотно! — изджавка боксьорът галантно.

— Сериозно? — вдигна Мауд глава.

— На ниво! — увери я господин Шут.

Мауд събра инструментите си.

— Не ставайте глупав — отвърна тя. — Е, аз свърших.

— Но аз не съм — запъна се господин Шут. — Няма да мръдна и сантиметър. Слушай!

— Е?

— Какво ще правиш тази вечер?

— Отивам си вкъщи.

— Това ми е ясно. Но нима бедното ти сърце никога не се забавлява? Нито един път ли не си палила малкото моторче?

— Да съм палила малкото моторче? — не разбра в първия момент Мауд.

— Сред веселата тълпа — изясни се господин Шут. — Със сладолед, бонбони и шеметни скорости в невероятния Луна парк.

— Не знам къде е този Луна парк — призна Мауд.

— Че на какво ви учат вас в училище? Ей в тая посока е — посочи господин Шут през рамо. — Вървиш право напред три хиляди мили, докато се блъснеш в добрия стар Ню Йорк, после завиваш

надясно. Какво ще кажеш за малък пикник до Белия град някоя вечер? Може би тази?

— Господин Уелш ще ме води там тази вечер.

— А кой е господин Уелш?

— Джентълменът, който току-що излезе.

— Тъй ли? Заприлича ми на умрял кон, но може би е такъв само днес. Сигурно е получил лоши новини. Човек никога не може да е сигурен. — Той се надигна. — Сбогом, Евелина, ти най-прекрасна перла сред жените. Ние ще се срещнем отново, тъй че не увесвай хубавото си носле.

И като взе бастунчето, сламената си шапка и жълтите си ръкавици, господин Шут напусна, оставяйки я сама с мислите ѝ.

Мауд беше разочарована. Беше очаквала по-добри резултати. Господин Шут беше подобрил с лекота рекорда за брой весели закачки в минута, като задмина с убедителна преднина червендалестия господин от предишната седмица, но това не предизвика видима промяна в поведението на Артър. Възможно беше, помисли с надежда Мауд, той да е смръщил чело (или пък да е хапал устни), а тя да не е забелязала. Все пак Артър се беше сторил и на господин Шут — един непредубеден наблюдател — мрачен и необщителен. Може би точно в момента, когато тя е свела поглед към ръцете на господин Шут... Нали надеждата умира последна.

Каквито и да са били чувствата му следобеда, същата вечер поведението на Артър не би могло да се определи по друг начин, освен като на безгрижен веселяк. Кондицията му беше като на птичка божия. Неговият невъздържан смях на въртележката беше забелязан и изкоментирани от няколко странични зрители. Застанал лице в лица с Косматия великан, той беше повдигнал още градус на закачливостта си. Дори сега, седнал до нея, за да послушат оркестъра, той си тананикаше безгрижно в такт с музиката без, както изглеждаше, грам грижа да тежи на сърцето му.

Мауд беше наранена и бясна. Тя щеше да приветства подобно магарешко поведение, изразяващо се в безразборно цвилене и подрипване, у някой бегъл познат и то само щеше да ѝ помогне да се забавлява по-добре. Но у Артър и то точно в този особен момент тя търсеше нещо друго. Какво би могло да го кара да бъде толкова весел? Само преди няколко часа тя — да, наистина — тя флиртуваше с друг

мъж пред очите му. Какво право имаше той да бъде весел? Трябваше да бъде подивял като мустанг и изпълнен със страстно желание за обяснение. Трябваше да има мораво лице и дрезгав глас, които Мауд дълго да се опитва да успокои и да върне в нормално положение. А после да дойде време и за прошката. Да, каза си тя, искаше отговори и ги получи. Сега вече знаеше. Артър повече не я обича, сърцето му не трепва за нея.

Момичето потръпна от самосъжаление.

— Студено ли ти е? — попита я охладнелият ѝ годеник. — Нека се разходим. Вечерите са започнали да захладняват. Трам-тири-рам-пам-пам. Ето на това аз казвам хубава мелодия. Кара ме да се чувствам като лекокрила птичка. Трам-тири-рам-пам-пам. Трам-ти...

— Беше ми много забавен... — реши да опита за последен път Мауд.

— Кой е бил забавен?

— Господинът с кафявия костюм, чийто маникюр правих днес следобед...

— Наистина беше — съгласи се Артър със звънък глас — страшно забавен.

Мауд помръкна. Закачките за сметка на косматото чучело бяха едно нещо, а по неин адрес — съвсем друго.

— Искях да кажа — уточни тя мисълта си, — че ми се стори забавно съвпадението, че онзи джентълмен в кафявия костюм, чийто маникюр правих днес следобед, въпреки че разбра, че вече съм сгодена, ме покани да дойда тук в Белия град с него тази вечер.

За момент се възцари тишина. За Мауд това беше тишината на надеждата. Може би тя беше предвестник на едно хубаво ревниво избухване.

— О! — възкликна Артър и спря.

Сърцето на Мауд се преобърна на мястото си. Нима това не са нотки от стария гневен тон?

След две-три крачки той заговори отново:

— Не го чух да те кани.

Гласът му беше безнадеждно равен.

— Предложи ми, след като ти излезе за обяд.

— Винаги е неприятно — каза Артър безгрижно, — когато нещата така се объркват. Но може би той ще ти предложи отново. Не

виждам нещо, което да те спре да дойдеш тук втори път. От повторно посещение винаги има полза, казвал съм го винаги. Аз мисля...

— А не би трябвало — прекъсна го глас зад гърба му. — Ще вземеш да си навлечеш някой главобол. Е, хлапе, добре ли си прекарваш?

Възможността да срещне господин Шут не беше хрумвала на Мауд. Тя беше сметнала, че щом той знае, че тя ще е тук с друг, ще отложи забавлението си в Белия град за някоя от следващите вечери. По повод на тази момичешка заблуда само можем да поклатим тъжно глава, с което без думи да изразим мнението си, че тя просто не познава господин Шут. Моделирайки го, Природата явно е била разсеяна и е забравила да добави от онази смес с чувствата и чувствителността. Той се усмихваше любезно на Мауд, твърде елегантен във вечерния си костюм и сребристия си цилиндър, който макар и с размер скромнен за неговите габарити, лъщеше като огледало.

Мауд не знаеше дали да се радва или да съжалява, че го вижда. Всъщност вече нямаше значение. Вече нищо на този свят нямаше значение. Невъзмутимостта на Артър, която тя не успя да пропука дори с новината, че е получила покана от друг мъж, ѝ подежда като опустошителен пожар, погълнал и последните крехки филизи на надеждата, че любовта му е все още жива.

Тя представи двамата мъже един на друг и те се изгледаха без особен ентузиазъм.

— Радвам се, че се запознахме — нахакано каза господин Шут.

— Днес времето е доста приятно — отвърна Артър.

От този момент нататък господин Шут пое командването.

Би могло да се предположи, че да бъде трети в компанията за господин Шут не беше първица, като се вземе предвид бързината и ловкостта, с които успя да изгуби Артър в тълпата. Един новак не би могъл да обладава подобна обиграност. Операцията по измъкването бе проведена с такава вещина, че едва когато излезе от павилиона с омагьосаните вълни, водена от елегантно облечената, но огромна дясна ръка на боксьора, Мауд забеляза отсъствието на Артър.

Тя нададе вик. Беше започнала да усеща някакъв неясен страх от своя придружител, който вече показваше признаци на човек, получил като подарък нова и скъпа вещ. Поведението му изведнъж придоби онази фамилиарност, която правеше нещата съвсем различни.

— О! Той си е отишъл! — почти проплака Мауд.

— Разбира се — потвърди господин Шут. — Беше извикан спешно на телефона. Братовчедът на шефа му имал нужда от подстрижка.

— Трябва да го намерим. Трябва.

— Все ще го срещнем някъде — успокои я господин Шут. — Имаме толкова време.

— Трябва да го намерим.

Господин Шут я изгледа с известно неодобрение.

— Май ти е влязъл под кожата тоя мухльо, а? — изкоментира пренебрегнатият ухажор.

— Не ви разбирам.

— Според моите наблюдения — обясни господин Шут хладно — съдейки по физиономията, която си спретнала, тоя смачкан лимон е твоята изгора, първата и последната ти любов.

Мауд се обърна към него с пламтящи страни.

— Господин Уелш не значи нищо за мен! Нищо! Нищо! — викна тя.

После забърза напред.

— В такъв случай, щом мястото е вакантно, хубавице — спусна се след нея спортягата, придържайки с ръка цилиндъра си, който показваше силна тенденция към люлеене и клатушкане, — впиши ме сред кандидатите. Още щом те видях... слушай, каква е идеята на тоя крос? Не сме на стадион...

Мауд забави ход.

— Така е много по-добре. Както вече споменах, още щом те видях, си казах: „Ето това е момичето, от което имаш нужда. Истинско захарче. Сладко хла...“

Цилиндърът му се залюля пиански, когато ораторът увеличи скоростта, за да не изостава от розовото ушенце на аудиторията си. Една бърза ругатня встрани беше коментарът на недоволния му притежател.

— Точно това си казах. „Истинско захарче“.

Той протегна ръка, за да удържи момичето.

— Артър! — викна ужасена Мауд. — Артър!

— Не, това не е името ми — изпъхтя свойски в ухото на Мауд господин Шут. — Казвай ми Кларънс.

Първоначалните намерения на господин Шут за нежна прегръдка се натъкнаха на неочаквано препятствие. Спънката дойде не от някой друг, а от собствения му сребрист цилиндър, чийто размери бяха твърде скромни за главата, върху която беше поставен. Необходимостта да дебне маневрите на шапката попречиха на господин Шут да се представи добре в прегръщането. Същевременно обаче, макар и неуспешен, опитът направи достатъчно, за да убеди Артър Уелш, който, зървайки липсващата двойка в далечината, приближаваше към тях с нормален ход, да смени на секундата равана с галоп. Задъхан, Артър пристигна на местопроизшествие в момента, в който Мауд се отскубна от любителя на прегръдките.

Господин Шут свали шапката си, бръсна една пращинка, постави я изключително грижливо отново на първоначалното ѝ място и едва тогава насочи вниманието си към новодошлия.

— Артър! — призова го Мауд.

Сърцето ѝ се запремята в гърдите. Не можеше да има грешка. Тя веднага разбра значението на погледа, който срещна нейния. Той я обича. Обича я!

— Артър?

Но въпросният Артър не ѝ обърна никакво внимание. Лицето му беше бледо и решително. Той пристъпи към господин Шут.

— Е? — процеди Артър през зъби.

Световният боксов лидер беше имал много странни случаи в кариерата си, но рядко му се беше случвало да срещне мъж, който да процеди през зъби „Е?“, обръщайки се към него. Господин Шут изгледа този чудак с неприкрито удивление.

— Ще те науча аз тебе как... как се целуват млади дами!

Господин Шут отново свали сребристото творение от главата си и още веднъж го зачисти от невидими пращинки. Това му даде време за размисъл.

— Нямам нужда от уроци — каза накрая той. — Имам диплома.

— Отбранявай се — изсъска Артър.

Лицето на шампиона се изопна в изумено изражение. Сигурно по същия начин би реагирал и Рафаело, ако го бяха помолили да участва в конкурс за рисунки на тротоара.

— Ти да не би да говориш на МЕН? — все още невярващо попита господин Шут.

— Отбранявай се!

Над всички други мисли и емоции, които разтърсваха Мауд в този момент от глава до пети, доминираше едно чувство. Тя беше ужасена — да. Но много по-силно от страха беше ликуването, което я беше обзело. Всичките ѝ съмнения бяха изчезнали. Най-накрая след толкова скръбни седмици на несигурност Артър ѝ беше дал най-сигурното доказателство. Той искаше да се бие за нея.

Двойка търсачи на развлечения, минаващи в този миг наблизо, се спряха заинтересувани от развитието на свадата. Разбира се, човек никога не можеше да каже с точност дали щеше да има такова. Много на пръв поглед обещаващи кавги никога не отиваха по-далеч от словесни атаки. Но заглеждайки лицето на Артър, те се поздравиха мислено, че са се спрели.

Господин Шут заговори.

— Ако не исках — каза той загрижено, — да си имам неприятности с Асоциацията за защита на животните от малтретиране, аз...

Той замлъкна, защото Артър, придружен от одобрителния възглас на двамата зрители, беше замахнал с десния си юмрук и го беше улучил съвсем точно в ухото.

Сравнен с ударите, които господин Шут беше привикнал да получава поради характера на своята професия, този на Артър се равняваше на леко шляпване. Но едно обстоятелство направи удара победоносен. Ахил имаше своята пета. Уязвимото място на господин Шут се намираше точно на противоположния полюс. Вместо да отвърне на удара, той нададе агонизиращ вик и с диво отчаяние посегна да сграбчи шапката си.

Но беше твърде късно. Цилиндърът полетя към земята, тупна, подскочи грациозно и се затъркаля далеч от притежателя си, който се спусна в лудо преследване на изчезващото си лъскаво имущество. Артър изръмжа и грижливо заразтрива кокалчетата си.

В държането на господин Шут, когато след финалното лъсване постави внимателно своето безценно съкровище обратно на главата си, се усещаше зловещо спокойствие. Със заплашителен вид той запристъпва бавно към своя противник. Устните му бяха тънка линия от стомана. Мускулите над мощните му челюсти бяха изпъкнали

застрашително. Приведен в обичайната си за ринга стойка, той напредваше с леки дебнещи стъпки на котка.

И тъкмо в този знаменателен момент, когато зрителският състав, увеличен с още единадесет запалянковци с подчертани спортни пристрастия се поздравяваше за прозорливостта си, която ги беше спряла да погледат, полицай Робърт Брайс, разполагайки деветдесет кила мускули и кости между воюващите страни, адресира към господин Шут следните знаменателни слова:

— Ей, ей, ей! Ей, ей, ей-хей!

Господин Шут апелира към неговото чувство за справедливост.

— Тоя негодник събори шапката ми — изсъска той.

— И пак ще го направя — изръмжа Артър свирепо.

— Не и докато аз съм тук, млади момко — отсече господин Брайс. — Изненадан съм от теб — продължи той огорчен. — Ти ми изглеждаш възпитан млад мъж. Изчезвайте веднага и двамата.

След този ултиматум писклив глас от тълпата предложи на блюстителя на Реда пълните филмови права, ако разреши на спорещите да продължат.

— И вие също изчезвайте, всички до един — продължи господин Брайс. — Господ да ни е на помощ, като гледам какво младо поколение се е навъдило днес. А колкото до тебе — обърна се той към господин Шут — онова, което трябва да правиш, е да си държиш тез' твои топузи близо до панталоните. Ей туй трябва да правиш. Ще те държа под око и ако те хвана да се въртиш около него — той посочи с пръст през рамо към отдалечаващата се фигура на Артър — ще те прибера в участъка. Бъди сигурен, както че си жив. — Той спря за миг. — Вече щеше да си на топло — добави той замислено, — ако днес не беше моят рожден ден.

Артър Уелш се обърна рязко. От известно време му се струваше, че някой вика името му.

— О, Артър!

Тя дишаше задъхано. Очите ѝ бяха пълни със сълзи.

— Тичах след теб. Ти вървиш толкова бързо.

Той тъжно я погледна.

— Върви си — каза той — Приключих с теб.

Тя се вкопчи в сакото му.

— Артър, чуй ме — чуй ме! Всичко това е едно ужасно недоразумение. Аз си мислех, че ти... че ти си охладнял към мен и бях толкова нещастна, че писах до вестника и питах какво да направя, а те ми отговориха, че трябва да те изпитам, да те накарам да ревнуваш и това щяло да успокои моите опасения. И аз го направих, въпреки че ми беше страшно неприятно, но ти така и не реагира чак до този момент. А ти много добре знаеш, че нямам друг, освен теб.

— Ти... на вестника? Какво? — заекна Артър.

— Да, да, да. Писах на „Разговорка край камината“ и доктор Купидон ми отговори, че когато ревността отлети през прозореца, през вратата влиза равнодушието и че аз трябва да покажа, че се забавлявам в компанията на други джентълмени и да забележа твоето поведение. Така че аз... Ох!

Артър, който имаше по-голям късмет от господин Шут да не бъде затрудняван в движенията си от твърде малка по размер шапка, предприе съответните маневри.

Малко по-късно, когато двамата вървяха бавно хванати под ръка, Артър бръкна във вътрешния джоб на сакото си и извади малка изрезка от вестник.

— Какво е това? — попита Мауд.

— Прочети я — каза ѝ Артър. — Това е отговор от „Домашен вестник“ на писмото, което им изпратих. И — добави той разгорещено — много ми се иска да мога да се видя за пет минути насаме с онзи ненормалник, който го е писал.

И под светлината на една електрическа лампа Мауд прочете:

Отговори на читатели

от Специалиста по Сърдечните въпроси

Артър У. — Ревността, Артър У., е не само една от най-противните, но и една от най-глупавите страсти. Шекспир казва, че тя е зеленооко чудовище.

Вие признавате, че често сте наранявали младата дама, на която сте отдали сърцето си, чрез демонстрация на тази слабост. Точна така. Няма друго нещо, което момичетата да мразят повече от ревността. Бъдете мъж,

Артър. Борете се срещу нея. Може би отначало ще ви се види много трудно, но не се отказвайте. Запазете усмивката на лицето си. Ако тя се забавлява, разговаряйки с други мъже, не показвайте, че това ви е неприятно. Бъдете весел и жизнерадостен. Повярвайте ми, това е единственият път.

[1] Лотарио — името на млад герой от пиесата на Николас Роу „Разкаялият се грешник“ (1703), което става нарицателно за женкар, развратник — Б.пр. ↑

[2] Клинч — нарушение на правилата в бокса при състезание, което се състои във взаимно впримчване, стискане на едната или двете ръце на противника — Б.пр. ↑

КОТКОМРАЗЕЦЪТ

Сближи ни Харолд, когато влязох да убия една от поредните дълги нощи в кафене „Британик“ в Сохо. Отличителната особеност на кафене „Британик“, придаваща му собствен облик и колорит, беше постоянният контингент от мухи, който заведението поддържаше дори и през зимата. Спомням си, че навън валеше тих и пухкав сняг, когато се появих на вратата на кафенето и срещу мен тутакси лъснаха няколко от старите муцуни. Моят отколешен познайник Пърси Конската муха, изглеждащ удивително добре за годините си, се занимаваше с дихателна гимнастика над един овнешки котлет и бидейки твърде зает, едва намери време да ми кимне. Но неговият братовчед Харолд, пъргавелко по природа, ме забеляза, веднага скочи и пое ролята на домакин.

Той тъкмо бе привършил рефрена „дай ми петарка“ до дясното ми ушно отворстие и кръжеше бавно във въздуха, докато измисли друг начин да ме забавлява, когато изведнъж почувствах внезапен полъх, тихо изсвистяване и когато се огледах, от Харолд не беше останала и следа.

Веднага се обърнах да благодаря на моя спасител и забелязах, че масата му граничеше с моята. Оказа се французин с меланхоличен вид. Приличаше на човек, търсил дълго и продължително със свещ теч в газопровода на Живота.

— Дреболия — каза той, отхвърляйки като ненужни моите благодарности.

Разговорихме се. Чужденецът се премести на моята маса и по време на кафето вече се чувствахме като стари дружки.

Неочаквано събеседникът ми стана неспокоен и затропа с крак по пода. Очите му заблестяха гневно.

— Пссст — изсъска той. — Марш отгук!

Озърнах се, не видях човек достоен за подобен въззив и едва когато погледнах надолу, забелязах ресторантската котка да се оттегля обидена, но с нужното за такива случаи достойнство.

— Като че ли не обичате много котките, а? — попитах аз.

— Мразя всички животни, монсеньор — въздъхна французинът.
— Всички. До едно. Но котките най-много — отвърна той с гримаса на погнуса.

Видях, че се колебае.

— Ще ви разкажа моята история — каза след малко мъжът. — И тогава ще разберете тази моя слабост. Имате добронамерено лице и затова ще ви се доверя. Ще станете свидетел на една човешка трагедия. На историята на един съсипан живот. На историята за една жена, която никога няма да прости. Историята...

— Имам среща в единадесет — уведомих го аз.

Той кимна разсеяно, дръпна от цигарата си и започна:

Омразата към животните, монсеньор, избуя в душата ми като плевел в градинска леха преди много години в Париж. След тази история животните за мен са вече символ на изгубените мечти на младостта, на провалените амбиции, на грубо стъпкания млад талант. Вие сте удивен? Питате се защо ви казвам всичко това. Ще ви отговоря.

Тогавя бях в Париж. Бях млад, жизнерадостен, пълен с надежди. Искях да рисувам, да рисувам и само да рисувам. Имах талант, ентусиазъм и исках да бъда въведен в храма на Изкуството от великите майстори. Но уви. Бях зависим от издръжката на чичо си. Той е богат. Много богат. Собственик е на известния хотел „Жул Прио“. Моето име също е Прио. Но чичо ми не одобри моето влечение, когато му казах:

— Чичо, аз имам талант, имам ентусиазъм. Разреш ми да рисувам.

А той поклати глава:

— Ще те назнача в моя хотел, драги ми племеннико, и така ще работваш прехраната си.

Имах ли избор? Плаках горко, но захвърлих мечтите си и станах касиер в хотела на чичо със седмична заплата от тридесет и пет франка. Аз, художникът, станах машина за обмяна на пари и то с ужасно мизерна заплата. Но имях

ли избор? Точно в хотела намразих животните, особено котките.

Ще ви кажа причината. Хотелът на чичо е елитен. В него отсядат богати американци, махараджи, които не могат да си преброят парите, въобще богаташи от всякакви цветове и раси. А всеки знае, че много често богаташите водят със себе си и своята менажерия. Вече можете да си представите, монсеньор, защо животът ми се беше превърнал в един непрекъснат кошмар. Накъдето и да се обърнех, погледът ми се натъкваше на някое противно животно. Имаше един индийски принц, например, който беше довел със себе си две камили. Друг индийски принц пък не можел да живее без любимия си жираф и затова го мъкнеше със себе си по света. Та този жираф всеки ден излочваше по една дузина бутилки от най-доброто шампанско, за да поддържа козината си лъскава. Господи, каква глупост! А аз, художникът, човекът с мечти и въображение, пиех само по чаша бира и тя съвсем не беше полезна за моята кожа. Но това не беше всичко. В хотела имаше гост с млад лъв за любимец. Друг пък с алигатор. Но една котка удряше всички в земята. Беше дебела, мързелива котка и се казваше Александър. Принадлежеше на една американка. Дебела, досадна американка.

Първият път, когато ми го показва, дебелакът беше увит в копринена наметка, луксозна като кралска мантия. След краткото ни запознанство тази ужасна жена само за него ми говореше: „Александър това, Александър онова...“, докато аз намразих Александър с цялото си сърце. Мразех всички животни, но дебелия котарак най-много.

И така, монсеньор, минаваха дните в този хотел, който беше обърнат на зоологическа градина. И всеки божи ден аз все повече и повече намразвах животните. И особено тази твар Александър.

Ние, художниците, монсеньор, сме хора чувствителни, със слаби нерви. От ден на ден омразата ми ставаше все по-неудържима. А нощем сънувах всички

животни едно по едно — жирафът, двете камили, младият лъв, алигаторът и гадината Александър. Особено Александър. Вие навярно сте чували за хора, които не могат да понасят компанията на котка — как крещят и скачат във въздуха, когато изведнъж някое от споменатите четириноги се появи сред присъстващите. Вашият лорд Робъртс, например? Точно така, монсеньор. Бях чел много за него. И ви уверявам, че бях тръгнал по стъпките му. Вярно, все още не крещях и не скачах във въздуха, когато видех Александър, но стисках зъби и го мразех. Аз бях един дремещ вулкан и една сутрин изригнах. Ето как стана.

Точно тази сутрин страдах не само от опънатите си нерви, но и от страшен зъбобол. Болката беше непоносима. Стенех и пишех, пишех и стенех.

И както си стенех, чух глас.

— Кажете добро утро на господина, Александър.

Можете да разберете чувствата ми, монсеньор, когато тази въздебела, дяволска котка беше тръсната пред мен на бюрото ми. Това беше капката, която преля кофата. Не, не беше такъв изразът. Чашата — да, чашата. Чашата преля. И тогава цялата ми омразата към животните избухна като буре с барут. Бях изпуснал юздите й.

Надигнах се. Бях побеснял. Сграбчих дебелото изчадие за опашката и го запокитих нанякъде. Бях толкова заслепен от гняв, че не ме беше грижа къде се е приземил.

Вашият поет Лонгфелоу има поема.

„Във въздуха стрела изстрелях.

Към земята полетя.

В кой ли кът лежи сега?“

И после той я намерил. Била забита в сърцето на един приятел. Прав ли съм? Е, такава трагедия сполетя и мен. Аз захвърлих омразната котка Александър, а моят чичо, който точно в този момент минавал покрай мен без аз да го забележа получи котка в лицето.

Тук моят събеседник замълча, воден от непогрешимия инстинкт на човека на Изкуството за „завеса“ в най-драматичния момент. Той огледа ярко осветения ресторант. От всички страни до нас долиташе равномерно потракване на ножове и вилици, както и ясният, пронизителен звук, произвеждан от сърбащите супа. В далечния ъгъл дребен сервитьор с гръмък глас съобщаваше на готвача през специална тръба поръчаните ястия. Сцената беше доста забавна, но тя не успя да развесели душата на моя нов познайник. Той въздъхна тежко и продължи:

Няма да описвам тази болезнена сцена. Последва невероятен скандал. Моят чичо е с раздражителен характер. Котката, както казах, беше дебела. А моите опънати нерви, ужасният зъбобол и омразата ми бяха дали сила на гигант. Дори само ударът с дебелака през лицето би бил достатъчен да накара чичо ми да побеснее. А аз бях назначен в този хотел като касиер, а не като коткохвъргач. Освен това провинението ми се утежняваше и от факта, че бях обидил уважаван клиент. „Маминката“ на гадината Александър напусна хотела още същия ден.

Не таях никакви илюзии по отношение на крайния изход. Очаквах най-суровата присъда. И след болезнена сцена я получих. Трябваше да напусна. Веднага.

Чичо ми беше уверил ядосаната американка, че ще ме изхвърли на часа.

— Жан — каза ми моят настойник в края на своята реч, — ти си един глупав, тъпоглав и побъркан имбецил. Аз ти дадох добро място в моя хотел, а ти си губиш времето в хвърляне на котки. Не искам да те виждам повече. Все пак не мога да забравя, че ти си дете на моя скъп брат. Ще ти дам хиляда франка, но не искам повече да ми се мяркаш пред очите.

Благодарих му, защото за мен това беше огромно богатство. Никога преди това не бях имал свои собствени хиляда франка.

Излязох от хотела. Влязох в едно кафене и си поръчах бира. Изпуших една цигара, изпуших две. Нуждаех се от сериозно мислене. Трябваше да реша какво да правя. Дали с моите хиляда франка да наема студио и да започна живот като художник? Не. Аз все още имах таланта и ентусиазма, но ми липсваше обучението. За да се науча да рисувам картини, трябваше дълго да се обучавам, а дори и хиляда франка нямаше да ми стигнат за толкова дълго време. Тогава какво да правя? Не знаех. Поръчах си още една бира, изпуших още една цигара, но все още нищо ни ми идваше наум.

И тогава си казах: „Ще се върна обратно при чичо и ще му се примоля. Ще отида при него след вечеря, когато е в добро настроение. Но трябва да бъда наблизо. На една крачка, както казвате вие.“

Вече бях решил. Имах план.

Върнах се обратно в хотела и си наех не много скъпа стая без чичо да разбере. Той все още беше в кабинета си.

Обядвах в евтин ресторант, вечерта отидох на театър, а след пира за душата се насладих на една хубава вечеря, защото имах хиляда франка.

Беше късно, когато се върнах в стаята си. Легнах в леглото и веднага заспах. Но не за дълго. Бях събуден от глас.

Този глас казваше:

— Само мръдни и ще стрелям! Само мръдни и ще стрелям!

Замръзнах. Иначе съм куражлия, но тогава бях невъоръжен.

Гласът отново каза:

— Само мръдни и ще стрелям!

Дали са крадци? Дали някакъв бандит не се беше промъкнал в стаята ми, за да ме ограби? Не знаех.

— Кой си ти? — събрах смелост да попитам.

Не последва отговор.

Тогава се взех в ръце. Скочих от леглото и се втурнах към вратата. Изстрел не последва. Изскочих в коридора и

завиках за помощ.

Дотичаха хотелските служители. Започнаха да се отварят врати.

— Какво има? — завикаха отвсякъде.

— В стаята ми има въоръжен бандит — изкрещях неистово аз.

И едва тогава открих... не, грешка — той сам се разкри. Вратата на стаята ми, както сам се досещате, остана отворена. И малко след като разтръбих на всички за бандита, оттам изхвърча голям зелен папагал.

— Само мръдни и ще стрелям! — кресна той на насъбралите се в коридора хора. После ме клъвна злобно по ръката и отлетя.

Ядосах се, монсеньор, но само за момент. Гневът ми веднага отлетя заради един глас, който радостно извика:

— Това е моята Поли... Поли, която изгубих тази вечер!

Обърнах се. И занемях от възхищение. Гласът принадлежеше на божествена млада дама в изящна розова нощница.

Тя ме погледна. Аз също я погледнах. Целият свят наоколо изведнъж изчезна. Виждах само това прекрасно същество. Забравих за хората около мен. Забравих, че папагалът ме беше клъвнал по ръката. Забравих дори, че съм по пижама и само с един чехъл. Стоях захласнат.

Най-накрая успях да проговоря:

— Мадмоазел — казах аз, — радвам се, че станах причина да откриете птицата си.

Тя ми благодари първо с поглед, а след това и с думи, разбира се. Бях омагьосан. Тя беше богиня. Не ме беше грижа, че краката ми се бяха вкочанили. Можех да стоя така цяла вечер и да разговарям с нея.

Но в следващия миг момичето изпищя ужасено:

— Вашата ръка! Вие сте ранен!

Едва тогава погледнах към ръката си. Тя кървеше точно там, където ме беше клъвнало пернатото.

— Не се притеснявайте, мадроазел — опитах се да я успокоя аз, — това е дреболия.

Но не успях. Тя се разстрои. Непознатата се оказа онова, което вашият поет Скот нарича „ти, ангеле милозливи“. Тя разкъса кърпичката си и превърза раната ми. След това нейно действие аз бях неин роб. Такава красота! Такова състрадание! Едва се удържах да не се строполя на колене пред нея и да ѝ разкрия страстта си.

Ние бяхме души-близнаци. Тя отново ми благодари. После нахока папагала. Усмихна ми се, преди да се върне обратно в стаята си. Това ми беше достатъчно. Нищо не беше изречено, но аз бях човек чувствителен и прозорлив и разбрах, че красивата непозната няма да се засегне, ако се опитам да подновя нашето познанство при по-подходящи обстоятелства.

Вратите една по една се затвориха. Гостите се връщаха в леглата си, а служителите на хотела — към задълженията си. Аз също се върнах в стаята си. Но не за да спя. Беше много късно, но не можех да заспя. Лежах буден и мислех за нея.

Вие, предполагам, разбирате, милорд, с какви смесени чувства посрещнах утрото. От една страна трябваше да държа под око близкото си обкръжение, с цел да избягвам среща с чичо ми, докато той... как му казвахте вие? А, да, сетих се, докато той не се върне обратно в кожата си. От друга страна трябваше непременно да видя отново прекрасната притежателка на папагала.

Броях минутите до нашата среща.

Успешно избегнах сблъсък с чичо ми и видях моята лейди преди часа за *dejeuner*. Тя говореше с един възрастен джентълмен и когато ме видя, аз се поклоних, а тя ми се усмихна и ми махна да се приближа.

. — Татко — каза тя, — това е джентълменът, който хвана Поли.

И ние си стиснахме ръцете. Новият ми познат беше баща, който обожаваше дъщеря си. Той също ми се усмихна и ми благодари. Каза, че бил англичанин.

Притежавал много земя на острова. В момента били отседнали в Париж. Бил много богат. Името му беше Хендерсън и когато той се обърна към дъщеря си с името „Марион“, в сърцето си аз също вече я наричах Марион. Този факт ще ви убеди колко далеч бях стигнал в чувствата си.

Дойде време за обяда и аз ги поканих да бъдат мои гости. Можех да си го позволя, защото в джоба ми все още приятно шумоляха цяла купчинка от парите на чичо ми. Когато се съгласиха, аз бях на седмото небе.

Всичко беше чудесно. Нашето приятелство набираше скорост с невероятни темпове. С възрастния господин скоро станавме добри дружки. Доверих му моите мечти за творческа слава, а той сподели с мен омразата си към вашия Лойд Джордж¹⁸. И някак между другото спомена, че двамата с госпожица Марион отпътуват днес за Лондон. Почувствах се осиротял. Лицето ми помръкна. Татенцето видя моето огорчение и ме покани да ги посетя в Лондон.

Представете си моето отчаяние. Да ги посетя в Лондон беше най-съкровено ми желание. Затова приех с благодарност, но се запитах как ще го направя? Все пак аз бях един беден неудачник с деветстотин франка в джоба. Явно господинът беше решил, че щом съм в този хотел, съм богат.

Прекарах целия следобед в кроене на планове. И най-накрая реших. Ще отида при чичо и ще му кажа: „Чичо, имам невероятният шанс да се ожения за дъщерята на богат английски земевладелец. Вече имам нейното благоразположение. Скоро — защото съм млад, симпатичен и жизнерадостен — ще имам и нейната любов. Дай ми още един шанс, чичо. Бъди разбран старец и вложи пари в тази сделка.“

Това беше речта, която бях приготвил да изрецитирам пред моя родственик.

Върнах се обратно в хотела и влязох в кабинета. И няма да ви учудя с нищо като кажа, че посрещането съвсем не беше сърдечно.

— Десет хиляди дяволи! — изграчи той. — Какво правиш тук, тъпоглаво добиче?

Побързах да му изпея подготвеното слово и го помолих да бъде разбран старец, но чичо ми не ми повярва.

— Кой е — попита ме той. — този английски земевладелец? Как го срещна? И къде?

Казах му и той зяпна от изумление.

— Ти си имал невероятното нахалство да наемеш стая в моя хотел? — ревна насреща ми чичо невярващо.

Аз обаче бях дипломат. Имах аргумент.

— Къде другаде, драги чичо? — отвърнах му спокойно. — В цял Париж няма друго място, където човек да се почувства като у дома си. Кухнята — забележителна! Леглата — от розови листчета! Обслужването — невероятно! Дори за една нощ, казах си аз, трябва да отседна в този най-добър от всички парижки хотели.

И аз — как го казвате — улучих право в десетката.

— В думите ти — започна чичо ми малко по-спокойно — има нещо вярно. Този мой хотел наистина е добър!

— Единственият — уверих го аз. — „Мюри“? Ха-ха! — щракнах аз с пръсти. — „Риц“? Дренки! — Отново щракнах с пръсти. — В цял Париж няма хотел като този.

Той спря да клокочи и тихо се прибра в кожата си.

— Разкажи ми отново за този твой план, Жан — предложи чичо ми.

Когато излязох, ние бяхме стигнали до единодушие. И двамата се съгласихме, че трябва да получа последен шанс. Любимият ми родственик обеща да не слага прът в каруцата на това начинание. Освен това щеше да ми даде куп пари за целта, която преследвах.

Но когато се разделяхме, чичо ми каза, че ако се проваля, ръцете му ще бъдат измити. Все още не можел да забрави, че съм дете на неговия скъп брат, но ако не успея да завоювам ръката на божествената госпожица Марион...

Седмица по-късно последвах Хендерсънови в Лондон.

В следващите няколко дни бях в рая. Моят домакин обитаваше изключително хубава къща на Итън скуеър. Той беше богат и известен. В дома му се събираше отбрано общество. А аз бях млад, симпатичен и жизнерадостен. Не говорех добре английски — не толкова добре колкото сега го говоря — но се справях. Бях интелигентен, дружелюбен и може би затова всички ме харесваха.

Е, не всички. Капитан Басет не ме харесваше. И защо? Защото той също ухажваше чаровната госпожица Марион и се пукаше от яд, че аз напредвах в печеленето на нейното благоразположение като огън в дървена къща. Той беше *ami de famille*^[1]. Освен това беше капитан във вашата шотландска гвардия и моят домакин ми каза, че бил ценен като отличен войник. Може и да беше така. Сигурно беше отличен войник, но в светските разговори не беше такъв първенец. Беше доста приятен момък, сигурно разбирате — представителен на вид, изискан. Но не беше блестящ. Той нямаше моят плам, моето вдъхновение. Аз — как му казвахте вие? — го бях задминал с много обиколки.

Да, драги ми приятелю, в този момент бях оставил далеч зад себе си цялата британска армия, че и Дипломатическата мисия. Защото бях получил божествено вдъхновение. Богинята на любовта ме бе дарила с чудодейна сила. Аз бях завоевател.

Но няма да ви отегчавам, монсеньор, с подробности от моето ухажване. Вие сте много любезен, но аз нямам право да злоупотребявам с търпението ви. Нека само да отбележа, че за четири или пет дни постигнах забележителен напредък и се приближих до трагичната развръзка.

Всъщност мога да събера цялото по-нататъшно развитие на събитията в четири думи. По това време в Лондон беше станала популярна една весела и доста вулгарна песничка: „Котарака се завръща пак“. Чували ли сте я? Да? Аз я слушах доста често, но нищо не трепваше в сърцето ми. Не разбрах предупреждението на Съдбата. Никакво предчувствие за предстоящо бедствие не

човъркаше душата ми. А точно тези четири думи, монсеньор, обобщават моята трагедия.

Как ли? Ще ви кажа. Всяка дума отгук нататък ще бъде като меч, пробождащ сърцето ми, но ще ви кажа.

Един следобед бяхме седнали да пием чай. Всичко беше прекрасно, а аз бях самото остроумие и веселие. Пред мен беше госпожица Марион — очарователна и пленително красива. На масата с нас седеше и една леля, сестрата на господин Хендерсън, но аз почти не я забелязвах. Говорех единствено с госпожица Марион — и с устните си, и с очите си.

Докато още бяхме на масата, съобщиха за идването на капитан Басет.

Когато той влезе, се поздравихме учтиво, но хладно, защото бяхме противници и аз мигновено забелязах в държането му нещо, което никак не ми хареса — признаци на една сдържан триумф, на ликуване.

Усетих безпокойство — все още съвсем смътно, предполагам разбирате. Нямах представа, че той се готви да прочете смъртната ми присъда.

Капитан Басет се обърна към госпожица Марион. В гласа му прозвучаха тържествуващи нотки.

— Госпожице Хендерсън — каза той, — нося ви прекрасна новина. Ще си спомните, предполагам, онази котка на американката от вашия хотел в Париж, за която ми говорихте? Миналата вечер се запознах със собственичката ѝ на една вечеря. Отначало не бях сигурен, че това е същата жена, но после си казах, че в Европа не би могло да има две дами на име Балдерстоун Рокметлърс, така че споменах котката. И за да не ви отегчавам с дълъг разказ, осмелявам се да ви поднеса като малък подарък котката Александър.

Нададох вик на ужас, който за щастие не беше чул, защото се изгуби в радостния писък на госпожица Марион.

— О, капитан Басет — изчурулика тя, — колко мило от ваша страна. Още първият път, когато видях Александър, аз го обикнах. Не мога да ви опиша колко съм

ви благодарна. Но ме учудва как сте успял да убедите госпожа Рокметлърс да се раздели с това съкровище. В Париж тя отклоняваше всички мои предложения.

Капитанът замълча леко смутен.

— Истината е — най-накрая каза той, — че между нея и Александър се е появила известна студенина. Той я бил измамил и тя вече не го обичала. Непосредствено след пристигането им в Лондон, котката е имала нещастieto да се сдобие с пет малки котенца. Всъщност всяко зло за добро, защото по тази причина успях да я получа за вас. Тя е долу в една кошница!

Госпожица Марион позвъни и поръча незабавно да донесат котарака, оказал се котка.

Няма да описвам срещата, монсеньор. Вие ще разберете моите чувства. Нека да продължим нататък.

Можете да си представите, монсеньор, до каква степен бях измъчен. Аз съм човек на изкуството. Аз съм човек с чувствителна душа. Не можех да бъда весел, жизнерадостен и блестящ в присъствието на тази пухкава и нафукана твар. Моят най-страшен кошмар се беше завърнал. Котката ме преследваше. Беше ужасно.

Усещах, че изоставам в надпреварата. Благодарността на госпожица Марион към капитан Басет увеличи благоразположението й към него. Тя му се усмихваше. А той като герест петел, зърнал изгрева на слънцето, запляска с криле и закукурига. Капитанът вече не беше мълчаливият слушател. Аз бях този, който пое вакантната роля.

Казах си, че нещо трябва да се направи.

Шансът ми показва пътя към избавлението. Един следобед бях останал сам в преддверието. Папагалката Поли подскочаше в клетката си, а аз я закачих през решетката.

— Само мръдни и ще стрелям! — изкрещя тя.

Сълзи овлажниха очите ми. Изведнъж в главата ми изплува с цялата си яснота онази съдбоносна сцена в хотела на чичо ми. Докато бършех сълзите си, видях да приближава котката Александър. И тогава в ума ми се

оформи блестящ план. Отворих вратичката на клетката и пуснах папагала. Котката, мислех си аз, ще схруска папагала, който госпожица Хендерсън толкова обича. Тя ще я намрази и ще я изхвърли.

Той замлъкна. Предполагам, че лицето ми бе загубило част от съчувственото си изражение, след като чух за пъкления му замисъл. Дори Пърси Конската муха изглеждаше шокиран. Той беше посегнал към захарницата, но при тези думи дръпна демонстративно ръка и се отдалечи от масата.

— Сигурно не одобрявате действията ми? — попита събеседникът ми.

Аз свих рамене.

— Не е моя работа — отвърнах. — Но не мислите ли, че играете доста извън правилата? Не ви ли мина през ума мисълта, че планът ви е доста жесток спрямо бедната птица?

— Да, прав сте, монсеньор. Но как бихте постъпили вие на мое място? За да направиш омлет, първо трябва да счупиш яйцата. Всичко е позволено, казвате вие англичаните, в любовта и войната. А моят случай включваше и двете. Освен това вие трябва да признаете, че не аз определях действията на папагала. Той беше свободен да предприеме каквото поиска. Аз само отворих вратичката на клетката. Ако той излезеше навън и кацнеше на пода, където лежеше котката, това си беше само негов проблем. Мога ли да продължа? Да?

И така — аз отворих вратичката на кафеза и изчезнах без някой да ме види. Нямаше да е правилна политика да остана и да бъда свидетел на сцената, която предстоеше. Трябваше да си осигуря алиби. Отидох в гостната и останах там.

На вечеря господин Хендерсън през смях разказа следното:

— В преддверието днес следобед имах късмета да наблюдавам странна случка. Този твой папагал, Марион, отново беше избягал от клетката си и имаше разпрavia с котката, която капитан Басет ти подари.

— О! Надявам се, че Александър не е наранил бедната Поли, която е моя любимка — възкликна госпожица Марион.

— Нещата съвсем не стигнаха до рани и кръв — обясни господин Хендерсън. — Можеш да си спокойна за това пернато, скъпа моя. То може спокойно да се грижи за себе си. Когато пристигнах на местопроизшествието, котката се беше свила в ъгъла с настръхнала козина, докато Поли стоеше пред нея и ѝ повтаряше, че ако мръдне, ще я застреля. И котката не помръдна, докато не хванах папагала и не го затворих обратно в клетката. Тогава котката побягна по стълбите нагоре като светкавица. Само със силата на характера си тази невероятна птица спечели безкръвна победа. Пия за нея!

Бях потресен до дъното на душата си. Бях победен. Бях обезкуражен и не знаех каква да правя. Трябваше да измисля друг начин да се отърва от четирикракото чудовище, но на ум не ми идваше нищо, освен попържни по адрес на цялото котешко царство.

Как да премахна проклетата котка? Да я убия ли?

Не, можеха да ме заподозрат.

Дали пък да не наема някой да я открадне?

Не, съучастникът ми можеше да ме издаде.

Дали пък да не я открадна сам?

Аха, това вече беше по-сигурно.

Скоро обмислих плана до най-малки детайли. Ето какъв беше той. Прост и затова надежден. Щях да изчакам подходящия момент и тайно да изнеса котката от къщата. После щях да я занеса до офиса на Куриерската служба. Щях да поръчам някой от служителите да я отнесе веднага в приюта за котки с молба към господин le Directeur незабавно да я умъртви. Прост, но безпогрешен план.

Всичко мина без засечка. Не беше трудно да измъкна котката. Тя спеше в гостната, а там нямаше никой. В стаята си имах кутия за шапки, която бях взел от Париж. Взех я със себе си и с огромна радост положих в нея котката. После излязох навън. Котката се размяучи, но никой не я

чу. Когато стигнах до Куриерската служба, дадох котката заедно с кутията. Директорът се оказа много любезен и погледна с разбиране молбата ми. Един куриер веднага тръгна към котешкия приют. Въздъхнах с облекчение. Бях спасен.

Това си казах, когато се върнах. Моите грижи свършиха и аз отново можех да бъда весел, жизнерадостен и блестящ пред госпожица Марион, защото Александър вече го нямаше.

Когато се върнах, в къщата цареше суматоха. Чух домашните да викат: „Пет, пет!“. Икономът съскаше най-силно и претърсваше с чадър мебелите отдолу. Всички бяха объркани и разтревожени.

В гостната госпожица Марион чупеше ръце.

— Никъде — каза ми тя — не можем да намерим Александър. Претърсихме цялата къща. Къде може да е? Изчезнал е.

Започнах да я утешавам. Опитах се да я развеселя с въпроса дали не мога да заместя успешно изчезналото четирикрако, но тя не обърна внимание на шегата ми. Беше неутешима.

Трябваше да бъда търпелив и да изчакам своето време.

Съобщиха за капитан Басет. Той също бе информиран за трагедията. Беше поразен и също започна да утешава госпожица Марион. Но Утешител № 1 бях аз. Останах, докато той си тръгна.

На следващия ден отново из къщата се разнасяха викове: „Мащи-мащи“ и „Пст-пст“. Икономът отново беше грабнал чадъра. Госпожица Марион отново страдаше. А аз отново я утешавах.

Този път мисля, че опитите ми не бяха така безуспешни. Аз бях, разбирате, млад, симпатичен и мил. Само миг още и щях да я грабна в прегръдките си и да излея пред нея своята отчаяна любов.

Но преди да успее да го направи, капитан Басет се появи в гостната.

Погледнах към него като към провалил се противник. Бях уверен в победата си. Аз бях Завоевателят. Ах, колко съм се заблуждавал! Поражението, монсеньор, ни сполита точно в мигове на триумф.

Капитан Басет също имаше вид на победител.

— Госпожице Хендерсън — обърна се той тържествуващо към Марион, — отново ви нося добра новина. Много съм щастлив, че успях да открия следите на изчезналия Александър.

Госпожица Марион нададе радостен вик. Но аз бях спокоен, защото Александър трябваше да бъде мъртъв.

— Ето какво направих — обясни капитан Басет. — Запитах се къде може да бъде една изчезнала котка? И си отговорих: „В котешкия приют“. Днес сутринта отидох до котешкия приют и там видях котка, която или беше изчезналият Александър, или негов невероятен двойник. Беше съвсем същият. Но когато поисках да го прибера, започнаха да увъртат по много странен начин. Трябвало им време, казаха ми, за да бъде потвърдено. Не можели да решат веднага.

— Боже господи, какви глупости! — викна възмутена госпожица Марион. — Ако котката е моята котка, те веднага трябва да ми я върнат! Хайде — каза тя — да вземем едно такси и да отидем до този приют. Ако и тримата потвърдим, че това е Александър, те ще ми го върнат.

Сърцето ми се беше превърнало в парче лед, монсеньор, и подскачаше в бедното ми тяло като в ламаринена кутия. Имах предчувствие, но тръгнах. Нямах никакъв избор.

Така тримата отидохме, е такси до котешкия приют.

Le Directeur беше много любезен и услужлив. Той ни показа котката и аз целият се влех в нея — това беше Александър. Защо не беше умъртвен?

Le Directeur започна да обяснява, а аз го слушах като в сън.

— Щом потвърждавате, че това е вашата котка, госпожице — казваше той, — всичко е наред. Моето колебание, сър, когато дойдохте днес сутринта, беше породено от факта, че момчето, който донесе животното, беше изпратено с инструкции да бъде умъртвено веднага.

— Много жестоко спрямо момчето — изкоментира капитан Басет. Той можеше да си позволи да подхвърля закачки, нали разбирате, защото беше победител.

Аз останах мълчалив. Никак не ми беше до шег и остроумия. Защото вече усещах — как го казвате вие — а, да — че ножът е опрял в кокала.

— Не момчето, сър — каза le Directeur, — вие не ме разбрахте правилно. Животното трябваше да бъде умъртвено според инструкциите на анонимния изпращач.

— Кой би могъл да си направи такава садистична шег с моя Александър? — попита госпожица Марион възмутена.

Тогава le Directeur замълча и извади изпод бюрото си кутията за шапки.

— Котката — каза той — беше донесена в това. Но вътре нямаше придружително писмо. Изпращачът беше анонимен.

— Може би — каза капитан Басет и аз го чух, все още намирайки се на границата между съня и реалността — върху кутията има някакво проклето име или някакъв друг надпис.

Вкопчих се в бюрото. Стаята се въртеше около мен с бясна скорост. Нямах стомах, а някаква бездънна пещера.

— Разбира се, вие сте прав, сър — каза le Directeur. — Наистина има. Странно, че не съм го забелязал по-рано. Има име и адрес. Името е Жан Прио, а адресът е Хотел „Жюл Прио“, Париж.

Моят събеседник изведнъж замлъкна. Извади кърпичка и избърса челото си. После протегна ръка, грабна чашата с бренди и го изпи на един дъх.

— Монсеньор — каза след малко той, — нали ще ме пощадите, като не ме карате да ви описвам последвалата сцена? Не е нужно да влизам в ролята на мосю Зола. Вие сам можете да си я представите?

— Тя ви изхвърли, нали? — в моменти на силна възбуда човек невинаги подбира най-подходящите думи.

Той кимна.

— И се ожени за капитан Басет?

Той отново кимна.

— А вашият чичо? — попитах аз. — Той как го прие? Събеседникът ми въздъхна.

— Вдигна ми още един грандиозен скандал — отвърна той.

— И си изми ръцете от вас?

— Не точно. Беше много ядосан, но ми даде още един шанс. Нали съм все още дете на неговия скъп брат и той не може да го забрави. Негов познат, изследовател, някой си господин Пол Сартинес имаше нужда от секретар. Мястото не беше добре платено, но пък бе постоянно. Чичо настоя да го приема. Какъв избор имах? Приех го. И все още го заемам.

Той поръча още едно бренди и отново го изпи на един дъх.

— Името познато ли ви е? Чували ли сте за господин Сартинес?

— Не мисля, че съм го чувал. Кой е той?

— Той е учен. От пет години работи над голям труд. Нае ме заради него, за да му помагам при събирането на факти. Днес целия следобед прекарах в Британския музей именно за да събирам факти. Утре пак ще съм там. И вдругиден. И след това. Книгата ще отнеме още десет години преди да бъде завършена. Това е грандиозен труд.

— И на мен така ми звучи — казах аз. — И какво изследва?

Той махна към келнера.

— Garçon, още едно бренди. Книгата, монсеньор, се казва „Историята на котките в Древния Египет“.

[1] Семейен приятел (фр.) — Б.пр. ↑

МЪЖЪТ, МОМИЧЕТО И МИАЗМАТА

Въпреки че историята засяга предимно и главно Мъжът и Момичето, Миазмата се е просмукала в сюжета до такива опустошителни размери, че аз се чувствам морално задължен да ѝ отредя място в заглавието. Авторитетното определение на Уебстър^[1] за думата „миазма“ гласи следното: „вредно, болестотворно изпарение“, „смъртоносна зараза“. Според мнението на господин Робърт Фергюсън, нейният последен работодател, това описание, макар и малко ласкателно, като цяло доста задоволително охарактеризира мастър Роланд Бийн, който до преди ден отдаваше срещу седмично възнаграждение работните си умения на куриер на господин Фергюсън. Сред всичките качества на Бийн надделяваше едно, което правеше невъзможно който и да е да го държи на работа за по-продължителен период. Може би едно съдружие на Галахад^[2], Пърсивал и Марк Аврелий^[3] би могло да му осигури постоянно място, но за обикновения работодател, ежедневен свидетел на неща, които не би било редно да се правят и на други, също толкова многочислени, които остават несвършени, Бийн беше прекалено голяма хапка. Никой работодател не би бил в състояние дълго да приема със спокоен вид куриер, чиито очи зад очилата със златни рамки проблясват с тих, почтителен укор, държането му е като на позастарял светия и който очевидно е приел на сериозно всички книги, касаещи самоусъвършенстването и предлагащи сигурни ключове към Благоденствието. Мастър Бийн беше двуного издание на „Стъпала към успеха“, „Милионерът, който никога не е пушил“ и „Млади човече, ставай рано“. Галахад, Пърсивал и Марк Аврелий, както вече предположих по-горе, може би щяха да останат невъзмутими в негово присъствие, но за Робърт Фергюсън едномесечният трудов договор се оказа прекалено продължителен. В края на периода той все пак успя да събере сили и да уволни своя самоусъвършенстващ се подчинен.

И сега същият този храбър работодател седеше в кабинета си дълго след като и последният му служител беше скокнал пъргаво

секунда след дългочакания час, бележещ края на работния ден, а умът му беше изцяло обсебен от бившия му наеман работник.

Беше ли това разкаяние? Нима копнееше за докосването на изчезналата завинаги от живота му отрудена ръка, за отблясъците на очилата в златни рамки? О, не, ако предположенията ви са такива, любезни ми читателю, дължен съм със съжаление да отбележа, че сте на абсолютно грешен път. Умът му беше обсебен от мастър Бийн, защото същият го чакаше в приемната. В по-ранните часове на вечерта му бяха съобщили, че мастър Бийн иска да се срещне с него. Тогава той безгрижно отговори: „Кажете му, че съм зает“, но почтителният отговор на видната лепка обърна кръвта във вените му в желе. Той разбирал под какво огромно напрежение е господин Фергюсън и щял да чака търпеливо дотогава, докато приключи със служебните си ангажименти и се освободи.

Да се освободи! Разбираемо е, ако думата се използва за преследван опосум, който може да избяга от преследвачите си чрез бягство, но употребата ѝ е съвсем неуместна за мъж, чийто единственият изход към волните градски простори е заприщан не от кой да е, а от Роланд Бийн.

Господин Фергюсън с дива ярост скрита кошчето. Не можеше да се примири с несправедливостта на живота. Един уволнен куриер трябваше да си остане уволнен. Той нямаше право да изскача от небитието в приемната му като духа на Банко. Това да не му е някаква си пиеса!

Читателят може би ще зачуди какъв му е проблемът на този Фергюсън — защо не излезе нахакано от кабинета си и не размаха пръст пред носа на своя бивш наемник. Но за разлика от господин Фергюсън читателят не е бил работодател на мастър Бийн през последния един месец, което е съхранило до голяма степен нервната му система.

Тихо покашляне се просмука през вратата, дяляща кабинета от приемната. Господин Фергюсън скочи и грабна шапката си. Може би ако премине като вихър през приемната и се добере светкавично до спирката, ще успее да се шмугне в някой тръгващ влак преди онзи кърлеж да успее да мигне.

— Добър вечер, сър! — последва викът на бдителния съгледвач.

— А, Бийн — избъбри господин Фергюсън, профучавайки покрай него като сърна сред вълци, — още ли си тук? Мислех, че си си отишъл. Съжалявам, но не мога да остана. Може би някой друг път...

Той вече отваряше външната врата.

— Страхувам се, сър, че ще бъде невъзможно да излезете — отвърна мастър Бийн любезно. — Сградата е заключена.

Мъже, които са били улучени от куршуми твърдят, че първото усещане е на безпаметен шок. Досуц така се почувства и господин Фергюсън. Той застина с крак във въздуха и зяпна тъпо източника на убийствената вест.

— Портиерът заключва вратата точно в седем часа, сър. А вече изминаха почти двацет минути след този час — последва детайлизиран коментар.

Мозъкът на господин Фергюсън все още беше в състояние на първичен бульон.

— Заключва вратата? — едва изхъхри той.

— Да, сър — все така любезно отвърна Бийн.

— Тогава как ще излезем оттук?

— Страхувам се, че няма да можем, сър.

На господин Фергюсън му беше нужно известно време, за да смели информацията.

Мастър Бийн се възползва от паузата:

— Аз вече не съм на служба при вас — каза той почтително, — но се надявам предвид извънредните обстоятелства да ми разрешите да остана тук през нощта.

— През нощта!

— Тук ще мога да спя по-удобно, отколкото на стълбите.

— Но ние не можем да останем тук цялата нощ! — надигна отчаяно глас господин Фергюсън, който се опитваше да избегне петте неприятни минути в компанията на мастър Бийн. А тринайсет часа съвместно съжителство беше нещо, което разумът му отказваше да приеме под каквато и да е форма.

Но истината го удари като умряла риба по главата и той се свлече в един стол.

— Обръщам се към вас, сър — използва на мига смута в работодателските редици мастър Бийн, изоставяйки безинтересната тема за вероятното нощно бдение — с надеждата, че мога да ви убедя

да преразгледате вашето решение във връзка с моето освобождаване. Мога да ви уверя, сър, че аз с всички сили се старая да задоволя вашите изисквания. Ако ме приемете обратно на работа и ме информирате какви са моите пропуски, то аз ще направя всичко по силите ми, за да се поправа, аз...

— Но ние не можем да останем тук цяла нощ! — прекъсна го господин Фергюсън, скачайки от стола.

— Дано не прозвучи дръзко, сър, но усещам, че ако ми дадете още един шанс, аз ще се постарая...

Господин Фергюсън се взря в бившия си служител с ням ужас. За момент в главата му изплува страховитата визия на една безсънна нощ, прекарана в изслушване на издържаната в почтително патетичен стил защитна реч на пиявицата Бийн. Обзе го диво желание за бягство. Щом не можеше да напусне сградата, то поне можеше да излезе от офиса и да помисли над създалото се положение.

И той незабавно претвори мислите си в дела, гмуркайки се в тъмните обятия на стълбището със скоростта на метеор, навлязъл в горните слоеве на земната атмосфера. След като изкачи на един дъх стълбите до горния етаж, погледът му беше привлечен от тънка ивица светлина, процеждаща се от вратата вляво от него.

Едва ли ще се намери в историята на цивилизацията корабкрушенец на необитаем остров, който да е приветствал с по-неописуем възторг появата на кораб на хоризонта. Господин Фергюсън се устреми към спасителната светлина като пеперуда към горяща свещ. Той знаеше чий е този офис. Притежателят му Блейтуейт беше не само негов познат, но и човек свестен и спортсмен до корените на пооредялата си коса. Твърде възможно беше да му се намери и колода карти, с чиято помощ да избутат по-лесно някой и друг час от дългата нощ. Ако пък нямаше в наличност от упоменатото средство за убиване на време, поне щеше да му бъде компания, а офиса му убежище от попълзновенията на отровния скорпион Бийн.

Господин ферпосън нахлу през вратата, прескачайки като ненужна формалност обичая с почукването. За затворниците етикетът не съществува.

— О, виждам, Блейтуейт... — заговори той, но спря онемял на средата на изречението.

Единственият обитател на стаята беше едно младо момиче.

— Моля за извинение — заекна Фергюсън. — Мислех...

И отново последва изключване на звука по технически причини. В първия момент непривикнали към светлината, очите му доловиха само смътните очертания на девичето лице. Сега вече той го видя ясно.

— Ти! — викна поразен новодошлият.

Момичето вдигна поглед. Първоначалният израз на изненада много бързо се смени от хладна резервираност. Последва дълга пауза. Бяха изминали осемнайсет месеца откакто двамата се разделиха и както сами можете да се досетите, разговорът потръгва трудно след толкова дълго мълчание, особено ако раздялата е била бурна и всички мостове — изгорени.

Господин Фергюсън пръв се окопити.

— Какво правиш тук? — поинтересува се бившият Ромео.

— Мислех, че моите дела отдавна са престанали да те интересуват — отвърна момичето хапливо. — Секретарка съм на господин Блейтуейт от две седмици. Чудех се кога ли ще се срещнем. Виждах те понякога на улицата.

— А аз никога не съм те забелязвал — вирна нос господин Фергюсън.

— Никога? — гласът ѝ прозвуча иронично.

Той приглади с трепереща ръка косата си.

— Знаеш ли, че сме заключени в сградата? — премина на друга тема неочакваният посетител.

Той очакваше думите му да бъдат последвани от вик на изненада и отчаяни вопли, но момичето само цъкна раздражено с език.

— Пак ли! — възкликна тя. — Ама че съм глупачка! Миналата седмица си скроих същия номер.

Той погледна към нея с неволен респект — респектът на новобранец пред обръгналия в битки ветеран. Разбира се, тя вече не значеше нищо за него. Беше излязла от живота му. Но нямаше как да попречи на спомените от миналото — от преди осемнайсет месеца — да нахлуят в главата му. Онова, на което най-много се възхищаваше у нея тогава, беше точно този дух, този твърд отказ да се остави ударите на Съдбата да я извадят от равновесие. Това му помогна да се вземе и самият той в ръце.

Господин Фергюсън седна на един стол и я загледа с любопитство.

— Значи напусна сцената? — попита той.

— Мисля, че се споразумяхме още когато се разделихме повече да не си говорим — отвърна му тя хладно.

— Така ли? А аз мислех, че се договорихме да се държим като непознати, когато се срещнем.

— Това е едно и също.

— Не мисля така — завъртя глава господин Фергюсън. — Аз често разговарям с непознати.

— Представям си за какъв досадник те мислят! — изказа мнението си момичето, прикривайки с два пръста една девета от прозявката си. — Предполагам — продължи тя, — че ги заговаряш във влака точно когато се опитват да прочетат вестника си.

— Не натрапвам компанията си на никого.

— Наистина ли? — повдигна вежди тя, имитирайки удивление.

— Може би искаш да намекнеш за настоящия случай?

— Е, все пак предполагам, че имаш собствен офис в тази сграда.

— Имам.

— Тогава?

— Аз съм напълно свободен — отвърна той високомерно — да седя в офиса на моя приятел Блейтуейт, когато си поискам. Искам да се видя с господин Блейтуейт.

— По работа ли? — заинтересува се тя.

Той от опит знаеше, че вдигнатите ѝ в иронична почуда вежди образуват съвършена дъга без чупка в средата.

— Страхувам се — вирна брадичка Фергюсън, — че не мога да обсъждам делата си със служителите на господин Блейтуейт. Трябва да го видя лично.

— Господин Блейтуейт не е тук.

— Ще го почакам.

— Няма да го има тринайсет часа.

— Нищо, аз ще го чакам.

— Много добре — избухна тя. — Търсеше си го. Сега можеш да обвиняваш само себе си. Ако беше се държал любезно и си беше отишъл в офиса, щях да ти донеса сладкиш и какао.

— Сладкиш и какао! — повтори господин Фергюсън презрително.

— Да, сладкиш и какао — сопна му се тя. — Сега ти е много лесно да си вириш носа, но само почакай. Имаш цели тринайсет часа хубавичко да си помислиш. Знам какво е. Миналият път, когато трябваше да прекарам нощта тук, не можах с часове да заспя, а когато най-накрая задрях, сънувах, че гоня един шоколадов еклер по Трафалгар скуеър. Така и не можах да го хвана. Дълго преди да свърши нощта бях готова да дам всичко за една суха бисквитка. Тогава реших винаги да оставям нещо в офиса в случай че отново ме заключат... Да, усмихвай се. Прави го, докато още можеш!

Господин Фергюсън наистина се усмихна, но тази усмивка беше по-скоро от ужас, а не от триумф. Никой обикновен човек, освен такъв, който пости по професионални причини, не би могъл да остане невъзмутим, надниквайки в дълбините на Ада, който тя описваше. Но Фергюсън успя да събере сили.

— Сладкиш! — повтори той надменно.

Тя кимна тъжно.

— Какао!

Същото кимване с още по-злокобен подтекст.

— Страхувам се, че не можеш да ме изкушиш нито с едното, нито с другото — увери я той.

— Ако ме извиниш — каза тя хладно, — имам малко работа, която трябва да свърша.

И домакинята му се наведе над бюрото си, оставяйки го сам с мислите му. А те съвсем не бяха жизнерадостни. Огромни усилия му струваше поддържането на невъзмутимо външно изражение, но душата му отвътре се гърчеше в неистови мъки. Отрасъл на село, от най-ранно детство Фергюсън беше надарен с хубав, здрав апетит. Само веднъж, малко след като бе пристигнал да завоюва метрополията, той бе позволил на един опасен фанатик да го убеди, че тайната на съвършеното здраве е отказът от закуска. Обядът му този ден беше надхвърлил сумата от осем шилинга и само неудобството от околните беше удържало сумата на това сравнително прилично ниво. Господин Фергюсън си даваше ясна сметка, че много преди зората да изсветли метрополския небосклон цялото му същество щеше да крещи за трошица сладкиш и френетично да вие за глътка какао. Дали нямаше да е по-добре... Не, хиляди пъти не! По-добре достойна смърт, отколкото позорна капитулация. Все пак неговото самоуважение беше

поставено пред огромно изпитание. Поглеждайки назад, той установи, че цялата му връзка с това момиче бе поредица от сблъсъци на волите. Досега той не беше спечелил надмощие, но не беше се оставил и да бъде победен. Нима ще позволи да бъде пречупен точно сега?

Господин Фергюсън кръстоса крака и пое шумно дъх, изтананиквайки няколко такта от весела модна песен.

— Ако обичаш — прекъсна го момичето, вдигайки рязко глава.

— Моля?

— Стенанията ти ми пречат да работя.

— Аз не стена, а пея.

— О, извинявай!

— Няма защо.

Лишен от утехата на соловото пеене, господин Фергюсън запълваше времето си със зяпане тила на служителката на господин Блейтуейт. Това послужи като зелен семафор за Влака на спомените и експресът полетя към гара „Минало“. Оживяха картини на изумрудения сумрак на гората и звездния блясък над ливадите. Спомни си как слънчевите дни се сменяха внезапно с бури. Много бури. Както и ураган, връхлитащ от ясното небе без видима причина и едно яко торнадо за финал. Защо, мислеше си господин Фергюсън, всяко момиче във всяко селце на Англия, което някога е рецитирало „Тази вечер камбаната няма да бие“ достатъчно прилично, та да избегне линча на емоционалната селска публика, е обзето от силното желание да пристигне в Лондон и да се качи на сцената?

Той въздъхна.

— Моля те, недей да пръхтиш — стресна го леден глас, идващ от противоположната част на тила.

Забележката тутакси предизвика катастрофа на гара „Минало“. Господин Фергюсън, единственият оцелял, скоропостижно се пренесе в Настоящето.

Въпреки че то имаше твърде малко привлекателни страни, все пак беше къде-къде по-приемливо от безсладкишното Бъдеще. Господин Фергюсън реши да съсредоточи вниманието си върху първото, за да не мисли за второто и започна да се пита как ли

прекарва времето си мастър Бийн. Сигурно прави дихателни упражнения или чете джобно издание на Аристотел.

Момичето бутна стола си назад и стана. Отиде мълчаливо до малкия шкаф в ъгъла на помещението и извади от там всички съставки на една лека вечеря, състояща се от сладкиш и какао. И в този миг, изпълвайки пространството с дъх на южни ширини и знойни плантации, като деветбалова вълна го заля Ароматът. Господин Фергюсън настръхна в стола, стягайки редици за битка на живот и смърт. Не, не — това не беше просто приятен мирис — душата на какаото пееше около него с гласа на изкусителна сирена. Пръстите му се вкопчиха в облегалката на стола. Изтезанието беше достойно за методите на Светата инквизиция.

Девојката отрязва парченце от апетитната цялост на сладкиша и улови погледа му.

— По-добре излез — каза му тя. — Ако си тръгнеш сега, много е вероятно да ти донеса... о, забравих, че не обичаш какао.

— Не — отвърна той твърдо, — не обичам.

Дали разведрена от вида на сладкиша и какаото, тя изведнъж стана разговорлива.

— Още от самото начало се питам защо изобщо дойде тук — започна тя.

— Нямам никакви причини да не споделя мотивите си. Дойдох тук, защото бившият ми куриер е окупираше моя офис долу.

— Все още не мога да разбера защо това те е накарало да се качиш тук?

— Ако го беше срещнала дори само един път, нямаше да питаш. Била ли си очи в очи с човешкото vyplъщение на Безпогрешността и Неодобрението, което...

— Нима забрави, че бях сгодена за теб няколко седмици?

Господин Фергюсън беше прекалено разтърсен, за да го нарани някоя следваща обида. Идеята за близката му прилика с Роланд Бийн беше твърде авангардна, за да бъде асимилирана веднага. Подобна връзка изискваше известен размисъл.

— Да не искаш да кажеш, че съм бил такъв? — попита най-накрая той намусено.

— Добре знаеш, че беше. О, нямам предвид само твоите възгледи относно сцената. Каквото и да направех, ти все не го одобряваше

като... като някаква вкисната свекърва — намери подходящото определение тя доволно. — Ти беше прекалено добър във всичко. Ако беше направил поне веднъж погрешна стъпка... Но ти не можеше да допуснеш такова нещо. Ти беше просто перфектен.

Човек може да остане безразличен и невъзмутим при много обвинения. Кажете му например че вкусовете му са криминални и той само ще повдигне рамене в отговор. Но набедите ли го, че е прекалено добър, вие ще събудите лъва в него.

Господин Фергюсън свъси вежди.

— Ако искаш да знаеш — каза той високомерно, — аз имах уговорена вечеря с момиче от оперетен хор точно тази вечер.

— Ах, колко интересно! — каза тя с безразличие в гласа и отпи от какаото си. После отчупи парченце от кейка си и най-неочаквано вдигна поглед.

— Коя е тя?

— Моля? — стресна се господин Фергюсън, изтръгнат от приятния унес на взетото надмощие.

— Кое е момичето, с което си щял да вечеряш?

— Тя... ъ-ъ... ами казва се Мери... Мери Темпълтън.

Неговата събеседничка си даде вид, че мисли.

— О, тази симпатична стара дама? — най-накрая възкликна тя. — Познавам я много добре.

— Какво!

— „Мамчето“, така й казвахме. Познаваш ли сина ѝ?

— Нейният син?

— Млад човек с доста приятна външност. Женен е и има две сладки дечица. Баба им е доста привързана към тях. Разказвала ли ти е някога за тях?

Изкусителката на гладни служители си наля още една чаша какао. Разговорът отново замря.

— Предполагам, че много я харесваш — продължи тя темата след малко.

— Така е. Много съм привързан към нея — отвърна той и замълча. — Малка сладурана! — добави после, за да подсили ефекта.

Момичето се изправи и тръгна към вратата. В очите ѝ играеха палави пламъчета.

— Излизаш ли? — попита той.

— Връщам се след минута. Само ще сляза да извикам твоя беден куриер. Той сигурно тъгува за теб.

Господин Фергюсън скочи, но тя вече беше затръшна вратата. Надвесен над перилата, Фергюсън чу как долу се отваря врата, последва кратък разговор и след това стъпки по стълбите нагоре.

На площадката беше тъмно като в мастилница. Господин Фергюсън се дръпна настрани и те минаха покрай него, без да го видят. Мастър Бийн осведомяваше събеседничката си за начина на отглеждане на какаото и за внушителните площи, които коренното население на Мексико засаждало с тази култура като единствена тяхна прехрана. През отворената врата на площадката нахлу светлина и господин Фергюсън, излизайки от укритието си, заслиза по стълбите.

Момичето се приближи до перилата.

— Господин Фергюсън!

Той спря.

— Искате ли нещо от мен? — попита.

— Връщате се обратно в офиса ли?

— Да. Надявам се, че ще прекарате приятно в компанията на Бийн. Той има море от полезна информация по абсолютно всички въпроси — любезно й отвърна Фергюсън и продължи надолу.

След малко тя се върна в стаята и затвори вратата.

Господин Фергюсън влезе бавно в офиса си и седна печално на един стол.

Преди доста време живял човек на име Симеон Стилит. Та той се покачил на една колона и останал там, нямайки други ангажименти, цели трийсет години^[4]. Господин Фергюсън, който беше запознат с делата на тази персона посредством поемата на Тенисън по въпроса, до този момент се беше отнасял със съчувствие към лирическия герой. Според представените от поета факти животът на въпросния Симеон не е бил от най-комфортните — глад, жад, студ и зной, пришки, схващания и всевъзможни болести са го нападали вкупом. До този момент колчем си спомнеше за него и гърдите на господин Фергюсън се изпълваха с жал. Но сега, седейки на твърдия канцеларски стол, съвременният му последовател започна да се чуди защо този човек е вдигал толкова шум около себе си. Заподозря го в малодушие и любов към сензациите. Той може да е изпитвал неудобства, но те едва ли могат да се сравнят с мъките на лишения от храна. В житието се

говореше за „глад и жажда“, но явно човекът все пак е имал какво да яде, иначе нямаше да преживее толкова време кукнал върху онзи стълб. Ако истината излезеше наяве, сигурно щеше да се окаже, че е имало някой, който редовно го е подхранвал със сладкиши и какао.

Променяйки коренно мнението си, новият кандидат-мъченик започна да гледа на Симеон като на някой самозван аматьор.

Сънят отказваше да поведе господин Фергюсън към забравата. След няколко безуспешни опита той изостави каузата като загубена, стана и поднови циркулацията, прекъсната в един по-ранен етап от затворничеството му.

Беше стигнал до онази критична точка, в която беше абсолютно убеден, че Симеон Стилит е тънещ в разкош измамник.

Ако бях предан последовател на мосю Зола, щях подробно да ви занимавам с онази прорязваща болка във вратните жили, която... — но понеже не съм, да побързаме нататък.

След около шест часа — всъщност нашият герой нямаше часовник, но огромният брой болезки, бодежи, да не говорим за схващанията, които ръфаха телесата му, не биха могли да бъдат концентрирани в по-кратък период — неговата горда душа капитулира. Позволете ми все пак, драги читателю, да пледирам пред вас за снизхождение. Момичето, находящо се в този момент един етаж над него, беше съкрушило сърцето му, беше разрушило живота му и на всичко отгоре най-безотговорно го беше сравнило с Роланд Бийн, което фактически беше действителната причина, накарала мъжката му гордост да издигне набързо непробиваема стена помежду им. И тъкмо това момиче сега властваше над несметни запаси от Сладкиш и Какао. При подобни обстоятелства не се съмнявам, че и крал Артур щеше да превие коляно пред Гуиневиър^[5].

Господин Фергюсън забърза към вратата и я отвори със замах. В този миг стреснато възклицание от тъмнината пред него го накара да отстъпи.

— Надявам се, че не ти преча — изрече тих, немощен глас.

Господин Фергюсън не отговори. Неговите ноздри, доловили лелеян аромат, запърхаха като крила на подплашена нощна пеперуда.

— Беше ли заспал? Може ли да вляза? Донесох ти малко сладкиш и какао.

Той пое мълчаливо богатите дарове. Има моменти в живота на мъжа, твърде съкровени, твърде свещени, за да се нуждаят от коментар. Чудото, извършило се пред очите му, го остави временно безсловесен. Само миг по-рано той беше решен да се добере до тези безценни съкровища на нейното долапче с цената на собственото си достойнство и себеуважение. Беше готов да си ги осигури дори през пороя от хапливи подигравки и вихъра от насмешливи забележки „Казах ли ти аз...“. А ето го сега, пресушаващ чашата и все още способен да държи главата си изправена, да гледа света в очите и да се нарече мъж.

Зоркият му поглед откри троха върху ръкава си. След като тя беше внимателно взета и изконсумирана, той се обърна към гостенката си, търсейки обяснение за феномена, на който току-що беше станал свидетел.

Промяната у събеседничката му беше очевидна. Войнственият израз, бумтящ в очите ѝ до преди малко, беше изчезнал без следа. Тя изглеждаше потисната и притихнала. Беше се свила като човек, търсец помощ и закрила.

— Това ужасно същество! — тихо каза момичето.

— Бийн ли? — досети се господин Фергюсън, вдигайки още една троха от килима.

— Той е чудовище!

— Аз също си помислих, че може да ти досади малко. Какво правеше?

— Говореше. Чувствам се смазана. Той е като една от онези ужасни енциклопедии, от които те заболява главата, още щом ги отвориш. Знаеш ли колко тона вода минават годишно през Ниагара?

— Не — призна си господин Фергюсън.

— А той знае.

— Аз ти казах, че той има големи запаси от полезна информация. Книгите, които те учат как да преуспееш, много настояват за това. Така ще можеш да впечатлиш шефа. Някоя сутрин например на Шефа неочаквано му се приисква да разбере колко дивана с конски косъм има в Брикстън или пък броя на карфиците, които могат да се наредят по права линия от Лондон до Ватерло. Ти му казваш и той те прави младши съдружник. И по-късно ти ставаш милионер. Но аз пропуснах да ти благодаря за какаото. Беше превъзходно.

Той замълча, изчаквайки язвителен отговор, но хаплива бележка така и не последва. Приятно удивление изпълни гърдата му. Случваха ли се такива неща наяве?

— И това за Ниагара не беше единственото нещо, което избълва — продължи момичето. — Сега вече знам какво имаше предвид, като ми говореше за него. За прокурорския му маниер.

— Опитвал съм се да анализирам този негов вид. Мисля, че внушението идва от очилата.

— Човек просто се смразява, когато този грозник се облеци насреща ти през лупите си — започваш да си спомняш всички нередни неща, които си правил или си искал да направиш някога.

— Значи и върху тебе имаше същия ефект — възкликна развълнувано Фергюсън. — Аз чувствах абсолютно същото.

Сродните души се взряха една в друга.

Тя проговори първа.

— Ние винаги сме мислили по един и същи начин за много неща, нали?

— Разбира се, че беше така.

Той придърпа стола си напред.

— Грешката беше моя — изрече решително Мъжът. — Искам да кажа за онова, което се случи.

— Не, не беше...

— Да, беше. Искам да ти кажа нещо. Не знам дали вече има някаква значение, но много искам да го знаеш. Промених се много след като дойдох в Лондон. И според мен към по-добро. Все още съм доста семпъл екземпляр, но вече не съдя света с провинциалния си аршин. Лондон поочука много от острите ми ръбове. Надявам се, че ще оттеглиш сравнението си, че сме като две капки вода с онази напаст Бийн. Вече съм престанал да търся кусурите на околните. Разбрах, че самият аз имам да дялкам доста трески по себе си.

— Аз също искам да ти призная нещо — откликна момичето. — Макар също да смятам, че е много късно, но няма значение. Искам да го чуеш. Аз също промених много от възгледите си откакто пристигнах в столицата. По-рано си мислех, че Вселената е създадена единствено да ме гледа и да ръкопляска, когато аз върша велики неща. Лондон обаче изсипа твърде голяма буца лед във врата ми и излекува главозамайването ми. Мога отговорно да твърдя, че вече не съм онази

свърхамбициозна празноглавка. Искам само да имам работа и да нямам неприятности, когато работният ден приключи.

Тя стана и се приближи към него.

— Обещахме си, че ще се срещаме само като непознати и удържахме думата си. Всъщност май никога не сме се познавали. Не мислиш ли, че е крайно време да се запознаем?

Докато изричаше това примамливо предложение, на врата се чу почтително потропване.

— Влез — извика с досада господин Фергюсън. — Е?

Зад лупите със златни рамки стрелите, бълвани от очите на мастър Бийн, като че ли бяха намалили количеството и интензитета си. Погледът му беше по-скоро самодоволен, отколкото обвинителен.

— Трябва да се извиня, сър, за своето нахлуване. Аз вече не съм ваш служител, но искрено се надявам, че поради така стеклите се обстоятелства, ще ми простите влизането във вашия частен кабинет. Размишлявайки около неблагоприятната ситуация, в която попаднахме, току-що ми хрумна една идея, по силата на която би било възможно да напуснем сградата.

— Какво!

— Хрумна ми, сър, че телефонирайки на най-близкото полицейско управление...

— Свети Боже! — ревна господин Фергюсън.

Две минути по-късно той отлепи слушалката от ухото си.

— Всичко е наред — каза победоносно той. — Накарах ги да разберат проблема. Ще донесат стълба. Интересно колко е часът? Сигурно е четири сутринта.

Мастър Бийн тутакси измъкна джобен часовник.

— Часът, сър, е точно десет и половина.

— Десет и половина! Не може да сме прекарали тук само три часа. Часовникът ти не е верен.

— Не, сър, аз много внимателно следя да бъде винаги точен. Не искам да поемам никакви рискове да закъснявам за служебните си ангажименти.

— Десет и половина! — отново викна господин Фергюсън този път обаче в различна токова гама. — В такъв случай все още можем да се класираме за вечеря в „Савой“. Страхотно. Веднага ще телефонирам да запазят маса.

— Вечеря! Аз мислех...

Тя замълча.

— Какво? Какво си мислела?

— Нямаше ли някакъв ангажимент тази вечер?

Той зяпна насреща ѝ.

— Какво те накара да мислиш така? Разбира се, че не.

— Струва ми се, че спомена, че си щял да извеждаш госпожица Темпълтън...

— Госпожица Темпълтън... О! — Лицето му се проясни. — Няма такова лице. Аз го измислих. Трябваше да го направя, когато ти ме обвини, че съм като нашия приятел мастър Миазма. Законно право на самозащита.

— Не бих искал да ви прекъсвам, сър, когато сте зает — напомни току-що упоменатата персона за своето присъствие, — но...

— Ела утре при мен — отпрати го господин Фергюсън.

— Боб — обърна се към своя придружител момичето, когато първите акорди на оркестъра възвестиха предстоящата музикална вихрушка, — какво ще правиш, когато това момче дойде утре?

— Ще повикам полицията.

— Трябва да направиш нещо за него. Ние нямаме сега да седим тук заедно, ако не беше той.

— Верно! — Той забарабани с пръсти по масата. — Сетих се. Ще го прикрепя към Рейкс и Кортни.

— Защо към Рейкс и Кортни?

— Защото имам влияние над тях. Но главно заради това — каза господин Фергюсън със сатанинска усмивка, — защото живеят в Единбург, което, както много добре знаеш, е много, много далече от Лондон.

Той се наведе през масата.

— Като че ли пак сме в доброто старо време? — отбеляза той. — Помниш ли когато за пръв път те це...

Едва в този миг оркестърът изпълни музикалната си закана, загатната преди малко.

[1] Тълковен англо-английски речник — Б.пр. ↑

[2] Един от рицарите на крал Артур, много честен и благороден по душа — Б.пр. ↑

[3] Римски император, (121–181 г.сл. Хр.), представител на късния стоицизъм — Б.пр. ↑

[4] Свети Симеон Стилит (390–459) — сирийски монах, който наистина живял и се молил на върха на една колона близо до Антиох около 30 години. Денят за почит според католиците е 5 януари, а българската църква го почита на 1\14 септември — Б.пр. ↑

[5] Жената на крал Артур според легендата — Б.пр. ↑

Издание:

Автор: П. Г. Удхаус

Заглавие: Човекът с двата леви крака

Преводач: Стоян Бабалев; Красимира Маврова

Година на превод: 2001

Език, от който е преведено: английски

Издател: Издателска къща „Кронос“

Град на издателя: София

Година на издаване: 2001

Тип: сборник разкази

Редактор: Пламен Мавров

Художник: Борил Караиванов

ISBN: 954-8516-58-6

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/20078>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.